

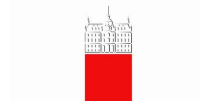
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΒΙΑ:
ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ
ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΜΕΣΩΝ
ΠΛΑΙΣΙΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΡΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΟ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ
ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ
ΣΛΟΒΕΝΙΑΣ

Σπύρος Σπύρου
Λουκάς Αντωνίου
Γαλάτεια Αγαθοκλέους
Μάρω Ψύλλου

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za družbene vede

Το έργο είναι χρηματοδοτημένο από το Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας και το Public Agency for Research Activity της Δημοκρατίας της Σλοβενίας.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2007

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ανασκόπηση της Βιβλιογραφίας	3
Σκοποί του Προγράμματος	41
Μεθοδολογία	41
Δημογραφικά	42
Ερευνητικά Αποτελέσματα: Αντιλήψεις και Στάσεις των γυναικών για την Ενδο-οικογενειακή Βία	56
Ερευνητικά Αποτελέσματα: Προσωπικές Εμπειρίες με την Ενδο-οικογενειακή Βία	91
Περίληψη των Βασικών Ευρημάτων	132
Ανάλυση και Εισηγήσεις	134
Βιβλιογραφία	137
Παράρτημα 1: Ερωτηματολόγιο	152

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

Κεφάλαιο 1.0: Ενδο-οικογενειακή Βία: Ορισμός και Μορφές

Πρόλογος

Η βία είναι ένα συχνό και πολύπλοκο πρόβλημα το οποίο τυγχάνει μεγάλης προσοχής από πολλούς ερευνητές τα τελευταία χρόνια (World Health Organization 2002). Αξίζει να σημειωθεί, πως δεν υπάρχει ένας συγκεκριμένος και γενικά αποδεκτός ορισμός για τη βία (Steen and Hunskaar 2003). Αντίθετα, η βία επιδέχεται πολλούς ορισμούς (Krantz et al. 2004). Αυτό μπορεί να ερμηνευτεί, εν μέρει, από το γεγονός ότι η βία λαμβάνει πολλές μορφές, εκ των οποίων είναι η οικογενειακή βία, η οποία αποτελεί το επίκεντρο της έρευνάς μας, η σεξουαλική, η ψυχολογική, η συναισθηματική, η φυσική ή σωματική και αρκετές άλλες μορφές που παρουσιάζονται κατά καιρούς. Στη συνέχεια, γίνεται μία προσπάθεια κατανόησης του φαινομένου της βίας γενικότερα, και της οικογενειακής βίας ειδικότερα, και των μορφών που αυτή λαμβάνει, όπως προκύπτουν μέσα από το έργο και τους ορισμούς που θέτει η διεθνής βιβλιογραφία.

1.1 Γενικός Ορισμός της Βίας

Σύμφωνα με την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας, η βία ορίζεται ως «η σκόπιμη χρήση σωματικής δύναμης ή εξουσίας, με μορφή απειλής ή πράξης, ενάντια στον εαυτό, σε κάποιο άλλο πρόσωπο, ή ενάντια σε μία ομάδα ή κοινότητα, η οποία είτε έχει ως αποτέλεσμα είτε αυξάνει τις πιθανότητες πρόκλησης τραυματισμού, θανάτου, ψυχολογικής βλάβης, καθυστέρησης στην ανάπτυξη ή αποστέρηση» (Krug et al. 2002:5).

Τα Ηνωμένα Έθνη ορίζουν τη βία εναντίον των γυναικών ως «την οποιαδήποτε δράση της βίας που στηρίζεται στο φύλο, η οποία έχει ως αποτέλεσμα ή είναι πιθανόν να έχει ως αποτέλεσμα τη φυσική, σεξουαλική ή ψυχολογική βλάβη στις γυναίκες, συμπεριλαμβανομένου τις απειλές για τέτοιες δράσεις, εξαναγκασμό, στέρηση της ελευθερίας, είτε αυτό συμβαίνει σε δημόσια είτε σε ιδιωτική ζωή» (United Nations General Assembly 1993 ελεύθερη μετάφραση). Όπως οι Brink et al. (2002) αναφέρουν, οι γυναίκες είναι τα πιο

συχνά θύματα οικογενειακής βίας ενώ οι άντρες είναι κυρίως θύματα της βίας που προκαλείται στον δρόμο (Brink et al. 2002, βλ. επίσης World Health Organization 2002).

Η βία που προκαλείται από οικείο πρόσωπο, κυρίως αρσενικού φύλου, είναι η πιο διαδεδομένη μορφή βίας εναντίον των γυναικών. Η βία αυτή ορίζεται ως οικογενειακή βία ή συζυγική βία (Krantz and Garcia-Moreno 2005:818-21). Σύμφωνα με τον Jewkes, η οικογενειακή βία χαρακτηρίζεται συνήθως από φυσική, σεξουαλική και ψυχολογική μορφή ή ακόμα και από ένα συνδυασμό όλων αυτών (2002:1423-9). Στο παρόν στάδιο, αναγνωρίζεται ως ένα δημόσιο πρόβλημα υγείας που υπάρχει σε όλες τις κοινωνίες και μεταξύ όλων των ατόμων, ανεξάρτητα από την κοινωνικο-οικονομική τάξη των θυτών και των θυμάτων (Martin et al. 1999).

Σύμφωνα με τον Tavara, παρά το γεγονός ότι η βία που στηρίζεται στο φύλο (gender-based violence) υπήρχε από πάντα, έχει αρχίσει να συζητιέται διεθνώς ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια των τελευταίων δεκαετιών του 20^{ου} αιώνα (2006:1). Οι φεμινιστικές θεωρίες ερμηνεύουν τη βία κατά των γυναικών ως τη συνεχιζόμενη και εξελικτική μορφή των σχέσεων εξουσίας μεταξύ των δύο φύλων (Flinck et al. 2005). Η έρευνα γύρω από τη βία στην οικογένεια, μας παρέχει όλο και περισσότερες πληροφορίες, που μας βοηθούν να αντιληφθούμε την έκταση της βίας που υπόκεινται οι γυναίκες μέσα από μία παγκόσμια προσέγγιση. Κάποιες από τις πιο κοινές και σκληρές μορφές βίας εναντίον των γυναικών είναι η σεξουαλική παρενόχληση από συγγενικά ή μη πρόσωπα, η εξαναγκαστική πορνεία, η εκμετάλλευση στο χώρο εργασίας, η φυσική και η σεξουαλική βία εναντίον των πόρνων, η θηλυκή βρεφοκτονία, ο βιασμός σε κατάσταση πολέμου, η φυσική, η πνευματική και η λεκτική κακοποίηση κλπ. Σε πολλές περιπτώσεις, οι γυναίκες δεν υπόκεινται απλώς ένα επεισόδιο βίας, αντίθετα βιώνουν επαναλαμβανόμενα επεισόδια βίας για κάποιο χρονικό διάστημα, τις πλείστες φορές μεγάλο. Από όλες τις μορφές βίας, η σεξουαλική επίθεση ίσως αποτελεί την πιο εξευτελιστική μορφή βίας που μπορεί να υποστεί η γυναίκα (Tavara 2006).

1.2 Μορφές Βίας

Μία μορφή βίας, η οποία μπορεί να θεωρηθεί ως μία από τις πιο διαδεδομένες, είναι η σωματική ή φυσική βία. Η φυσική βία ορίζεται ως η συμπεριφορά κατά την οποία ένα άτομο πληγώνει και προκαλεί φυσικό πόνο εσκεμμένα σε κάποιο άλλο (Steen and Hunskaar 2003). Σωματική βία μπορεί να θεωρηθεί το σπρώξιμο, χαστούκισμα ή ακόμα η βαριά σωματική βλάβη, συμπεριλαμβάνοντας καθετί που προξενεί πόνο, τραυματισμό, ακρωτηριασμό κλπ, η

κλωτσιά, το ριζίμο αντικειμένων, η εγκατάλειψη σε επικίνδυνα μέρη, ακόμα και η απειλή για χρήση βίας (Newton 2001). Όπως αναφέρουν οι Balci και Ayganci (2005), στις οικογένειες στις οποίες παρατηρείται η φυσική κακοποίηση, υπάρχει επίσης μεγάλο ποσοστό πιθανότητας άσκησης σεξουαλικής βίας.

Κάνοντας αναφορά στη σεξουαλική βία, αξίζει αρχικά να αναφέρουμε ότι το βασικό σεξουαλικό και αναπαραγωγικό δικαίωμα των γυναικών για μία ικανοποιητική σεξουαλική ζωή, χωρίς ύπαρξη της βίας, εξαναγκασμό, κίνδυνο ανεπιθύμητης εγκυμοσύνης και σεξουαλικά μεταδιδόμενων νοσημάτων (Tavara 2006) αποτελεί ένα από τα πολλά δικαιώματα των γυναικών, το οποίο καταπατείται ολοένα και πιο πολύ. Παρά το γεγονός ότι η σεξουαλική βία είναι πολύ πιο διαδεδομένη στην καθημερινή ζωή στις περισσότερες κοινωνίες, παρά απ' ότι πιστεύουμε (Tavara 2006), είναι δύσκολο να ορίσουμε τη διάδοσή της. Όμως είναι πιθανόν να παρουσιαστεί στο 1\3 των γυναικών, τουλάχιστον, σε κάποια φάση της ζωής τους (Tavara 2006). Επίσης, εκτιμάται ότι, τουλάχιστον η μία στις τρεις γυναίκες σε όλο τον κόσμο έτυχε επίθεσης, εξαναγκασμού ή ήταν θύμα κάποιας μορφής σεξουαλικής βίας στην ζωή της (Krug et al. 2003, Heise et al. 1999).

Η σεξουαλική βία και παρενόχληση θεωρείται ως μία από τις πιο διαδεδομένες μορφές βίας, η οποία ασκείται κυρίως σε βάρος των γυναικών παρά των αντρών στο γενικότερο πληθυσμό (Finklehor 1994, Fisher et al. 2000, Johnson 2004, Tjaden and Thoenes 2000). Αυτού του είδους βία, σχετίζεται με την επιβολή σεξουαλικής πράξης ή συμπεριφορών ενάντια στη θέληση του θύματος (Flinck et al. 2005) και γενικότερα περιλαμβάνει πρακτικές που καθιστούν τις γυναίκες ως αντικείμενα σεξουαλικής εκμετάλλευσης. Κατά τον Newton (2001), η σεξουαλική κακοποίηση υφίσταται σε περιπτώσεις όπου ο σύντροφος δεν δίνει σημασία στα αισθήματα που έχει η γυναίκα για το σεξ, την κριτικάρει σεξουαλικά, την αγγίζει χωρίς τη συγκατάθεσή της και την κάνει να μην νιώθει άνετα, την εξαναγκάζει για ερωτική πράξη αφού την κακοποιήσει σωματικά ή όταν είναι άρρωστη, τη βιάζει ή ακόμα και όταν τη ζηλεύει παθητικά και θεωρεί ότι θα μπορούσε να κάνει σεξ με τον οποιονδήποτε. Αναμφίβολα, η σεξουαλική βία επιδέχεται πολλά είδη, όπου χειρότερη μορφή είναι ο βιασμός. Αυτός μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσα στο σπίτι της, στο σχολείο, στον χώρο εργασίας της και οπουδήποτε αλλού (Tavara 2006).

Κατ' επέκταση, η σεξουαλική βία αποτελεί την ακραία μορφή βίας που στηρίζεται στο φύλο, η οποία συνήθως συνοδεύεται και από άλλες μορφές βίας. Έχει πολλαπλές επιπτώσεις στη

φυσική, πνευματική και γυναικολογική κατάσταση και υγεία των γυναικών και αυτό κυρίως καθορίζεται από τη φροντίδα που τυγχάνουν αμέσως μετά την επίθεση που υφίστανται. Φυσικά, υπάρχουν και οι μακροχρόνιες επιπτώσεις, οι οποίες είναι δύσκολο να αντιμετωπιστούν, όμως τουλάχιστον η άμεση φροντίδα μετά από την επίθεση ίσως αποτρέψει μελλοντικές αρνητικές συνέπειες.

Άλλη μία μορφή βίας είναι η ψυχολογική βία, η οποία συμπεριλαμβάνει υποτιμητικές συμπεριφορές, εξευτελισμό, ταπείνωση και σοβαρή ψυχολογική βλάβη (Krantz et al. 2004). Η ψυχολογική βία περιλαμβάνει επίσης την απόρριψη της γυναίκας και των αξιών τις οποίες αυτή πρεσβεύει και την υποτίμηση της νοημοσύνης της (Flinck et al. 2005). Παρουσιάζεται σ' όλες σχεδόν τις περιπτώσεις βίας, είτε από μόνη της είτε σε συνδυασμό με άλλες μορφές βίας (π.χ., φυσικής ή σεξουαλικής) (Krantz et al. 2004).

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι ο βαθμός σοβαρότητας της φυσικής και της ψυχολογικής κακοποίησης επηρεάζει τις μετα-τραυματικές αντιδράσεις του θύματος (Houskamp and Foy 1991). Με άλλα λόγια, όσο πιο σοβαρή είναι η μορφή της φυσικής και ψυχολογικής κακοποίησης που βιώνει το θύμα, τόσο πιο συχνά παρουσιάζει μετα-τραυματικές αντιδράσεις. Η μετα-τραυματική αντίδραση είναι η κατάσταση κατά την οποία το άτομο βιώνει επαναλαμβανόμενες οδυνηρές αντιδράσεις σ' ένα ή περισσότερα ανυπόφορα τραυματικά περιστατικά, τα οποία δεν είναι ακόμα ικανό να ξεπεράσει (Carpenito 1995). Πρέπει να αναφέρουμε πως όσο πιο επικίνδυνη είναι η σχέση κακοποίησης τόσο πιο πιθανόν είναι το θύμα να υποστεί μετα-τραυματική διαταραχή άγχους (Houskamp and Foy 1991), όπου μετά την εμπειρία της βίας, παρατηρούνται αυξημένα ποσοστά άγχους από το θύμα.

Μία άλλη μορφή βίας είναι η συναισθηματική, η οποία συνήθως παρουσιάζεται και σε συνδυασμό με τις άλλες μορφές βίας. Σύμφωνα με τον Newton (2001), η συναισθηματική βία πηγάζει από τη συστηματική κριτική που ασκείται από το σύντροφο, από τη χρήση απρεπών λέξεων, από τον υψηλό τόνο της φωνής, την απομάκρυνση του θύματος από τους φίλους ή την οικογένεια, την ταπείνωση σε ιδιωτικό ή δημόσιο χώρο, από την απαγόρευση εύρεσης εργασίας, από την αποκλειστική διαχείριση των χρημάτων και τη λήψη αποφάσεων, την απειλή για εγκατάλειψη, ακόμα και από την παραπλάνηση μέσω ψεμάτων και αντιφάσεων.

1.3 Οικογενειακή Βία

Σύμφωνα με τους Sugg et al. (1999), η οικογενειακή βία ορίζεται ως η παρελθοντική ή και η τρέχουσα φυσική ή/και σεξουαλική βία μεταξύ προηγούμενων και τωρινών συντρόφων, μελών της οικογένειας ή ενήλικων παιδιών και γονέα. Οι θύτες και τα θύματα μπορεί να είναι και από τα δύο φύλα και ετερόφυλα ή ομοφυλόφιλα ζευγάρια. Παράλληλα, η οικογενειακή βία αποτελεί συμπεριφορά η οποία υιοθετείται από κάποιο πρόσωπο με απώτερο σκοπό τον έλεγχο του άλλου μέσα στα πλαίσια μίας σχέσης. Η σχέση αυτή μπορεί να αποτελείται από πρόσωπα που είναι παντρεμένα ή όχι, να είναι του ίδιου φύλου, να συζούν, να είναι χωρισμένα, διαζευγμένα ή σε διάσταση ή ακόμα απλά να βγαίνουν μαζί (<http://www.domesticviolence.org/define.html>).

Η οικογενειακή βία είναι ένα από τα μεγαλύτερα ιατρικά, κοινωνικά και δημόσια προβλήματα για την υγεία που συχνά ονομάζεται «συντροφική βία» («partner violence», «battering» ή «spouse abuse») και γενικά θεωρείται ως λιγότερο σοβαρή και λιγότερο διαδεδομένη από ότι άλλες μορφές βίας (Rossi et al. 1974:224-37). Ίσως η αποτυχία των ατόμων να δουν τη σοβαρότητα και τη συχνότητα της βίας των γυναικών συζύγων σχετίζεται με το γεγονός ότι η βία μέσα στο σπίτι και την οικογένεια θεωρείται προσωπικό θέμα, γεγονός που παρουσιάζεται κυρίως μέσα από τις πατριαρχικές κοινωνίες (Dobash 1979).

Ένας από τους κοινούς όρους που χρησιμοποιείται για να περιγραφεί η βία από το σύντροφο είναι η οικογενειακή βία (Bachman and Saltzman 1995). Η οικογενειακή βία ορίζεται ως μία μορφή εξαναγκαστικού ελέγχου που απαρτίζεται από φυσικές, σεξουαλικές ή και ψυχολογικές επιθέσεις εναντίον προηγούμενων ή τωρινών οικείων συντρόφων (Flitcraft et al. 1992). Κάποιες έρευνες έδειξαν πως η οικογενειακή βία διαπράττεται εναντίον των γυναικών από τους άντρες και διαφαίνεται όταν ο δυνατός γενικά προσπαθεί να ασκήσει πίεση πάνω στον ασθενέστερο (Dobasli and Dobasli 1978, Ferris et al. 1997).

Πολλοί μύθοι συγχύζουν και διαιωνίζουν την οικογενειακή βία με το να προσθέτουν τους ισχυρισμούς ότι μόνο μία μικρή μερίδα των γυναικών υποφέρει από τη βία αυτού του τύπου, ότι η βία σπάνια καταλήγει στην ανθρωποκτονία και ότι η βία είναι προσωπικό θέμα (Ryan and King 1998). Συγκεκριμένα, πολλές γυναίκες παρέμειναν μέσα σε βίαιες σχέσεις γιατί δεν εξασφάλισαν την απαραίτητη βοήθεια και ανταπόκριση για οικονομική, ψυχολογική και

κοινωνική υποστήριξη (Chen 1992/1997). Η οικογενειακή βία δεν είναι μόνο πρόβλημα υγείας, το οποίο, φυσικά, είναι οδυνηρό για το θύμα και την οικογένειά της. Είναι, επίσης, ένα χρόνιο δημόσιο πρόβλημα υγείας (Campbell and Lewandowski 1997, McFarlane et al. 1992, 1995, Smith and Gittelman 1994). Όχι μόνο θέτει υπό τον κίνδυνο την πνευματική και τη φυσική υγεία του θύματος, αλλά επιφέρει, ταυτόχρονα, επακόλουθες χρονικές επιπτώσεις στο σώμα και το μυαλό του θύματος (Huang and Hsu 1998, Smith and Gittelman 1994).

Η συντροφική κακοποίηση μπορεί να οριστεί ως η φυσική, σεξουαλική ή/και ψυχολογική κακοποίηση από τον προηγούμενο ή τον τωρινό σύντροφο (Rodriguez et al 1999, όπως αναφέρεται στον Newton 2001). Η συντροφική κακοποίηση περιλαμβάνει κάποιες περίπλοκες μορφές συμπεριφορών που μπορεί να συνδυάζονται με τη φυσική βία, τη σεξουαλική κακοποίηση και τη ψυχολογική, συναισθηματική και λεκτική κακοποίηση (Bachman and Saltzman 1995, Hegarty et al. 2000). Επίσης, η συντροφική βία έχει πολλές αρνητικές επιπτώσεις πάνω στην οικογένεια και στην κοινωνία, όπως και πάνω στις ίδιες τις κακοποιημένες γυναίκες. Τέλος, επηρεάζει αρνητικά την παιδική ψυχολογική υγεία (Doumas et al. 1994:157-75, βλ. κεφάλαιο 5,0 για περαιτέρω συζήτηση στις επιπτώσεις της βίας).

Αξίζει να σημειωθεί πως οι περισσότερες μελέτες που ερευνούν την οικογενειακή βία επικεντρώνονται στις περιπτώσεις βίας πριν από το χωρισμό του ζευγαριού (Anderson and Saunders 2003) ενώ σχετικά πολύ λίγες έρευνες έχουν γίνει οι οποίες εξετάζουν τη διάδοση και τα χαρακτηριστικά της βίας κατά τη διάρκεια του χωρισμού ή του διαζυγίου (McMurray et al. 2000). Γενικά, έρευνες για τη βία που παρουσιάζεται μετά το χωρισμό συσσωρεύονται με αργούς ρυθμούς τις τελευταίες τρεις δεκαετίες. Όσον αφορά τον ορισμό της βίας που γίνεται κατά τη διάρκεια του χωρισμού, δεν επιδέχεται έναν συγκεκριμένο ορισμό, όπως άλλωστε συμβαίνει και με τα άλλα είδη βίας. Ο ορισμός όμως που δίνει ο Mahoney (1991, 1992:65-6) θεωρείται ως ο πιο ακριβής (Brownridge 2006). Συγκεκριμένα, ορίζει τη βία που διαπράττεται κατά τη διάρκεια του χωρισμού ως: «τη θεληματική επίθεση που γίνεται εναντίον του σώματος της γυναίκας, με την οποία ο σύντροφός της θέλει να την αποτρέψει από το να τον εγκαταλείψει, παίρνοντας εκδίκηση για το χωρισμό ή να την αναγκάσει να επιστρέψει σε εκείνον. Στοχεύει στο να κυριαρχήσει την επιθυμία της όσον αφορά το που και με ποιον θα ζήσει, εξαναγκάζοντάς την με στόχο να επιβάλει κάποια σύνδεση στην σχέση τους. Είναι μία προσπάθεια για να κερδίσει, να διατηρήσει (ή να εξασφαλίσει), και να επανακτήσει τη δύναμή του μέσα στη σχέση, είτε να τιμωρήσει τη γυναίκα για το ότι έβαλε τέρμα στη σχέση τους» (όπως αναφέρεται στον Brownridge 2006:1, ελεύθερη μετάφραση).

Η οικογενειακή βία, η οποία περιλαμβάνει την κακοποίηση μέσα σε κλειστές, ρομαντικές σχέσεις και σχέσεις αγάπης (Walker 1994), βιώνεται από το ποσοστό του 3.3 στα 10 εκατομμύρια παιδιά στην Αμερική (Stephans 1999). Γενικά, η οικογενειακή βία αποτελεί απειλή για την καλή και σωστή ανάπτυξη των παιδιών. Η μαρτυρία της οικογενειακής βίας είναι ένα είδος τραυματικού στρες, το οποίο μπορεί να θέσει τα παιδιά σε ρίσκο (March et al. 1996, Pynoos et al. 1996). Τα παιδιά που εκτίθενται στην οικογενειακή βία μπορούν να υιοθετήσουν και να αναπτύξουν αρνητικές και ακραίες συμπεριφορές (Stephans 1999, Fantuzzo et al. 1991, Holden and Ritchie 1991, Kerig 1996), χρόνιες φοβίες (Perry 1997), κοινωνικά και συναισθηματικά προβλήματα (Hughes 1988, McCloskey et al. 1995, Sternberg et al. 1993) και συχνά παρουσιάζουν αρχικά στοιχεία βίαιης συμπεριφοράς (Eth and Pynoos 1994, Kaplan et al. 1994, Osofsky 1995b). Η οικογενειακή βία επίσης αποτελεί απειλή για την καλή ψυχολογική κατάσταση της μητέρας (Walker 1994) και μπορεί να υποβιβάσει την ικανότητά της να απαλλάξει και να προφυλάξει το παιδί της από την οικογενειακή βία και τις επιπτώσεις της. Για παράδειγμα, η ποιότητα της επικοινωνίας των γονιών είναι ένας από τους πολλούς παράγοντες πρόβλεψης για την αντίδραση του παιδιού στο τραυματικό στρες (Bowlby 1988, Garmezy 1985, Lynskey and Fergusson 1997, Pynoos et al. 1996).

Όπως μπορούμε να διαπιστώσουμε από την πιο πάνω συνοπτική αναφορά, υπάρχει ένα ευρύ φάσμα ορισμών και μορφών γύρω από την έννοια της βίας. Συγκεκριμένα, δεν υπάρχει ένας απόλυτος ορισμός για τη βία και για τις μορφές που μπορεί να εκλάβει. Παρ' όλα αυτά όμως, όπως μπορούμε να επισημάνουμε, τόσο σχετικά με τον ορισμό, όσο και με τις μορφές της βίας γενικότερα, οι πλείστοι θεωρητικοί συμφωνούν μεταξύ τους. Τα κυριότερα χαρακτηριστικά της βίας και οι μορφές της είναι κοινά στους πλείστους ερευνητές και περιγράφουν με παρόμοιο τρόπο τις έννοιες αυτές. Για το λόγο αυτό, έχει παρατηρηθεί ότι στις πλείστες έρευνες που έχουν γίνει κατά καιρούς και έχουν ως γενικότερο θέμα τη βία, οι εκάστοτε ερευνητές καθορίζουν εκ των προτέρων τον ορισμό βίας με τον οποίο ερευνούν το φαινόμενο. Το ίδιο παρατηρείται και για τους ορισμούς των μορφών βίας. Η ανάγκη για έναν ενιαίο και συνάμα περιεκτικό ορισμό για το φαινόμενο της βίας, γενικότερα, και για τις μορφές της, ειδικότερα, είναι αισθητή. Σίγουρα, η προσπάθεια αυτή είναι πολύ δύσκολη ένεκα του ότι η βία αποτελεί ένα κοινωνικό φαινόμενο το οποίο χαρακτηρίζεται έντονα από τον πολύπλοκο, ποικιλόμορφο και περιεκτικό της χαρακτήρα. Κατ' επέκταση, η βία χαρακτηρίζεται από το υποκειμενικό της υπόβαθρο, όπου το κάθε άτομο ξεχωριστά ορίζει και εκλαμβάνει διαφορετικά τη βία. Μέσα από όλα αυτά, διαπιστώνουμε ότι η βία δεν επιδέχεται

αντικειμενικό ορισμό, αφού ο ορισμός της εξαρτάται και από τις εκάστοτε κοινωνικές, πολιτισμικές, πολιτικές και οικονομικές καταστάσεις που επικρατούν κατά καιρούς. Έτσι λοιπόν, κάθε κουλτούρα, κάθε κοινωνία, κάθε κοινωνική τάξη και κάθε ανθρώπινη ύπαρξη δίνει το δικό της ορισμό στο φαινόμενο της βίας και στις μορφές της. Το ερευνητικό έργο στο διεθνή χώρο μας δίνει ουσιαστικά στοιχεία για την έκταση και τις διαστάσεις που λαμβάνει το φαινόμενο αυτό και την ανάγκη υιοθέτησης μέτρων ως προς την αντιμετώπιση και πρόληψή του.

Κεφάλαιο 2.0: Διεθνές Περιβάλλον

Κάνοντας αναφορά στο φαινόμενο της βίας στην οικογένεια στο διεθνή χώρο, μπορούμε, αναμφισβήτητα, να αναφέρουμε ότι εκλαμβάνει ολοένα και μεγαλύτερες διαστάσεις. Οι σχετικές με το φαινόμενο έρευνες, που πραγματοποιούνται κατά καιρούς, αποδεικνύουν, στατιστικά, πως η βία στην οικογένεια αποτελεί πλέον μία πραγματικότητα σε κάθε κοινωνία και υπάρχει μεγάλη ανάγκη αντιμετώπισής της. Ωστόσο, η έλλειψη κατάλληλων μέτρων και ο χαμηλός βαθμός ανταπόκρισης των αρμόδιων υπηρεσιών αποτελούν μεταξύ άλλων, σημαντικές αιτίες αύξησης της βίας στην οικογένεια (Tavara 2006, Luttenbacher et al. 2004, Gunay- Balci and Ayranci 2005, Krantz et al. 2004).

Στατιστικά στοιχεία δείχνουν ότι ένα μεγάλο ποσοστό γυναικών αντιμετωπίζει τον κίνδυνο βίας μετά το χωρισμό τους. Συγκεκριμένα, ο Brownridge (2006) αναφέρει ότι πολλές έρευνες, οι οποίες ασχολούνται με το φαινόμενο πάνω από τρεις δεκαετίες, παρέχουν αποδείξεις ότι οι γυναίκες αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο βίας μετά το χωρισμό τους. Ο O'Brien (1971) εξέτασε 150 περιπτώσεις γυναικών από την κεντροδυτική Αμερική που βρίσκονταν σε διαδικασία διαζυγίου. Το 15% του δείγματος είχε υποστεί βία συμπεριφορά. Μία άλλη μελέτη, αυτή του Schulman (1981), έδειξε πως το 64% του δείγματος των γυναικών που ήταν χωρισμένες ή βρίσκονταν σε διάσταση υπέστησαν επίσης βία. Έπειτα, ο Giles-Sims (1983) πήρε συνεντεύξεις από 24 γυναίκες, οι οποίες διέμεναν σε καταφύγιο για περίπου 4 με 6 μήνες, και είδε πως το 44% αυτών των γυναικών που δεν επέστρεψαν στο σύντροφό τους, έχουν υποστεί βία τουλάχιστον μία φορά.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι οι περισσότερες μελέτες που έχουν ερευνησει τους κινδύνους πρόκλησης βίας μετά από το χωρισμό, έχουν δημοσιευθεί κατά τα πρώτα στάδια της

δεκαετίας του 1990. Μερικές από αυτές αναφέρονται μέσα από τη μελέτη του Brownridge (2006). Οι Ellis και Stuckless (1992) έχουν ερευνήσει ένα δείγμα 73 χωρισμένων γυναικών, που έχουν τουλάχιστον ένα εξαρτώμενο παιδί. Πάνω από το 1/4 έχει αναφέρει πως αντιμετώπισε απειλές και φυσική βία μετά από το χωρισμό. Μέσα από ένα άλλο δείγμα 75 χωρισμένων αντρών από τη Νέα Υόρκη, ο Arendell (1995) είδε πως το 40% αυτών των αντρών έχει απειλήσει ή έχει ασκήσει βία πάνω στις πρώην γυναίκες τους μετά από το τέλος του γάμου τους. Η έρευνα για τη βία ενάντια στις γυναίκες στον Καναδά, έδειξε πως μεταξύ των θυμάτων της συντροφικής βίας, το 19% έχει υποστεί βία μετά από το χωρισμό (Johnson and Sacco 1995). Έπειτα, από μία άλλη έρευνα των Fleury et al. (2000), που είχε σαν δείγμα 135 γυναίκες που ζουν στην Αμερική και που έχουν εγκαταλείψει το σύντροφό τους επειδή τις κακοποιούσε, το 36% των γυναικών αυτών ανέφερε πως έχουν υποστεί βία από τους πρώην συντρόφους τους για περίοδο μέχρι και δύο χρόνια μετά το χωρισμό. Μεταξύ αυτών των θυμάτων βίας μετά από το χωρισμό, το 20% είναι θύματα βιασμού από τους πρώην συντρόφους τους. Αυτό δείχνει ότι η σεξουαλική επίθεση, αποτελεί ένα είδος βίας που έχει μεγάλες πιθανότητες πρόκλησης μετά το χωρισμό (DeKeseredy et al. 2004). Πέρα από αυτά, μία εθνική έρευνα με δείγμα 1834 Καναδούς, έχει δείξει πως το 30% χωρισμένων ή εν διαστάσει αντρών έχουν διαπράξει αδικήματα βίας, σε αντίθεση με το 18% των αντρών που είναι παντρεμένοι ή συζούν με μία κοπέλα (Lurpi 1990). Σε μία άλλη έρευνα με δείγμα 604 γυναίκες στο Τορόντο, ο Smith (1990), είδε πως το 31% από αυτές που έχουν χωρίσει, βρίσκονται σε διάσταση ή διέκοψαν τη σχέση τους μέσα στα δύο χρόνια πριν τη διεξαγωγή της έρευνας, και έχουν αναφέρει πως υπέστησαν βία, σε αντίθεση με το 13% των γυναικών που είναι παντρεμένες ή συζούν και έχουν υποστεί βία.

Μία έρευνα που κατέγραψε όλες τις δολοφονίες γυναικών που διαπράχθηκαν στο Dayton του Οχάιο από το 1975 μέχρι το 1979, έδειξε πως το 89% από αυτές έχει δολοφονηθεί από άντρες (Campbell 1992). Από όλες αυτές τις δολοφονίες των γυναικών από άντρες, το 26.2% των δραστών ήταν σύζυγοι ή οι σύντροφοί τους, και το 16.9% ήταν είτε σύζυγοι σε διάσταση ή οι σύντροφοί τους. Άλλη έρευνα που έγινε για τις ανθρωποκτονίες συζύγων στον Καναδά από το 1994 μέχρι και το 2003, έδειξε πως τα ζευγάρια που συγκατοικούν (common-law couples), έχουν το 40% των ανθρωποκτονιών αυτών, και ακολουθούν οι παντρεμένοι με 35%, αυτοί που βρίσκονται σε διάσταση με 23% και οι διαζευγμένοι με 2% (Beattie 2005). Σε μία έρευνα για τις ανθρωποκτονίες γυναικών από οικεία άτομα στο Ontario από το 1974 μέχρι και το 1994, οι Gartner et al. (1998\1999), κατέληξαν στο ότι τόσο ο χωρισμός όσο και η συγκατοίκηση του ζευγαριού, αποτελούν παράγοντες ρίσκου για τις ανθρωποκτονίες γυναικών από τα οικεία

πρόσωπα, πράγμα που προκύπτει από τις περιπτώσεις τέτοιων γυναικών-θυμάτων. Ωστόσο, οι Crawford και Gartner (1992), κατέληξαν στο συμπέρασμα πως οι γυναίκες που βρίσκονται σε διάσταση έχουν πέντε φορές μεγαλύτερες πιθανότητες να δολοφονηθούν απ' ότι οι άλλες γυναίκες. Προκειμένου να αναγνωρίσουν το ρίσκο για ανθρωποκτονίες γυναικών, οι Johnson και Hotton (2003) υπολόγισαν τα ποσοστά από τα χωρισμένα και σε διάσταση ζευγάρια ανά εκατομμύριο. Κατά την περίοδο των 10 χρόνων της έρευνας, 38 ανά εκατομμύριο των γυναικών δολοφονήθηκαν από τους εν διαστάσει συντρόφους τους (estranged partners), το 26.5 ανά εκατομμύριο από τους πρόσφατους συντρόφους με τους οποίους συζούσαν (current common-law partners), το 4.4 ανά εκατομμύριο από τους τωρινούς συζύγους, το 2.6 ανά εκατομμύριο από τους πρώην συζύγους τους από τους οποίους πήραν διαζύγιο και το 3.5 ανά εκατομμύριο από άλλα οικεία πρόσωπα (intimate partners), (συμπεριλαμβανομένου αγοριών, πρώην εραστών και σε διάσταση συντρόφους με τους οποίους συζούσαν – separated common-law partners).

Ο κίνδυνος για τη βία μετά το χωρισμό εξαρτάται από το χρονικό διάστημα που έχει περάσει μετά από το χωρισμό. Έρευνες έχουν δείξει πως η βία είτε ελαχιστοποιείται όσο περνάει ο καιρός είτε γίνεται πιο έντονη με το πέρασμα του χρόνου (Arendell 1995). Άλλες έχουν δείξει πως πολύ καιρό μετά από το χωρισμό, οι σύντροφοι έχουν δολοφονήσει τις συντρόφους τους (Wilson and Daly 1993).

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία της μελέτης των Elbedour et al. (2005) το 69% από το δείγμα έχει αναφέρει πως δεν κακοποιήθηκε σεξουαλικά, το 16% έχει αναφέρει πως έχει κακοποιηθεί μία με δύο φορές, το 11% ανέφερε τρεις με τέσσερις φορές και το 4% ανέφερε πως έχει κακοποιηθεί σεξουαλικά πάνω από τέσσερις φορές. Επίσης, οι πιο πολλοί από το δείγμα έχουν αναφέρει ότι έχουν κακοποιηθεί σωματικά από τον πατέρα τους τουλάχιστον μία φορά (37.1%), από την μητέρα τους (43.7%), ή από τα αδέρφια τους (44%) κατά τη διάρκεια του προηγούμενου μήνα. Πάνω από το 50% έχει αναφέρει ότι έχει κακοποιηθεί ψυχολογικά από συγγενείς της οικογένειάς τους. Τα πορίσματα αυτά υποδηλώνουν τη μεγάλη ανάγκη για παρεμπόδιση και αντιμετώπιση του φαινομένου από τους ειδικούς.

Παράλληλα, οι Crooks et al. (2006), μέσα από την έρευνά τους υποστηρίζουν πως η βία εναντίον των γυναικών συνεχίζει να είναι ένα πολύ σοβαρό θέμα μέσα στην κοινωνία. Περίπου το 1/3 των αμερικανίδων γυναικών (31%) έχει αναφέρει ότι έχει κακοποιηθεί

σεξουαλικά ή και σωματικά από κάποιον σύντροφό τους, τουλάχιστον για μία φορά στη ζωή τους (Collins et al. 1999). Επίσης, οι γυναίκες είναι από 7 μέχρι 14 φορές πιο πιθανόν να αναφέρουν ότι βιώνουν σωματικές επιθέσεις από κάποιο οικείο τους πρόσωπο, παρά οι άντρες (Tjaden and Thoennes 1998). Οι έφηβες κοπέλες, επίσης, βιώνουν τέτοιες επιθέσεις κακοποίησης στο λύκειο, όπου μία στις πέντε κοπέλες αναφέρει πως έτυχε σωματικής ή και σεξουαλικής επίθεσης από τα αγόρια τους (Silverman et al. 2001).

Μέσα από την μελέτη των Steen και Hunskaar (2003), τα στατιστικά στοιχεία έδειξαν πως από το δείγμα, οι 354 γυναίκες δέχτηκαν επίθεση από άντρες, ποσοστό που ανέρχεται στο 21%. Μέσα από αυτό, μπορούμε να δούμε πως ο αριθμός στον οποίο ανέρχονται οι περιπτώσεις γυναικών που κακοποιούνται από τους άντρες, είναι αρκετά μεγάλος και επαληθεύει τις απόψεις ότι η οικογενειακή βία εκλαμβάνει σημαντικές διαστάσεις.

Όσον αφορά τα παιδιά θύματα οικογενειακής βίας, στατιστικά στοιχεία δείχνουν πως επίσης ένας μεγάλος αριθμός παιδιών κακοποιούνται συχνά μέσα στο οικογενειακό τους περιβάλλον. Συγκεκριμένα, οι Luttenbacher et al. (2004), μέσα από την έρευνά τους κατέληξαν στο συμπέρασμα πως περίπου 1 εκατομμύριο παιδιά ήταν θύματα βίας το 2001 και άλλα 4 εκατομμύρια κατέφυγαν σε καταφύγια παιδικής προστασίας (National Clearinghouse on Child Abuse and Neglect 2004).

Μία ακόμη έρευνα, η οποία αναφέρεται στη μελέτη των Shim και Haight (2005), έδειξε επίσης μέσω στατιστικών στοιχείων πως αυξάνεται ολοένα και περισσότερο η κακοποίηση των παιδιών. Συγκεκριμένα, ο Stephans (1999), μέσα από την έρευνά του για τα παιδιά στην Αμερική, είδε πως η οικογενειακή βία βιώνεται από το ποσοστό του 3.3 στα 10 εκατομμύρια παιδιά. Ένα αξιοσημείωτο ποσοστό που πρέπει να μειωθεί και σε τελική ανάλυση να αντιμετωπιστεί.

Μέσα από τις πιο πάνω αναφορές στις έρευνες που αποδεικνύουν με στατιστικά στοιχεία την ύπαρξη της οικογενειακής βίας μέσα στην καθημερινή ζωή των γυναικών και των παιδιών ταυτόχρονα, μπορούμε να καταλήξουμε στο συμπέρασμα πως η οικογενειακή βία αποτελεί ένα φαινόμενο που αυξάνεται ολοένα και περισσότερο. Η άποψη ότι πρέπει να υπάρχουν καλύτερες πρακτικές για την αντιμετώπιση του φαινομένου αυτού δικαιώνεται. Ταυτόχρονα, οι αρμόδιες υπηρεσίες πρέπει να υιοθετήσουν μία πιο δραστήρια στάση προς αντιμετώπιση της βίας στην οικογένεια, η οποία να περιλαμβάνει τόσο τη ψυχολογική και συναισθηματική

υποστήριξη των θυμάτων, καθώς επίσης και τη σωματική τους προστασία μετά την πρόκληση της βίας.

Μέσα σε αυτό το περιβάλλον, η Κύπρος δεν αποτελεί εξαίρεση. Το υφιστάμενο ερευνητικό έργο μας πληροφορεί ότι οι γυναίκες στην Κύπρο αντιμετωπίζουν παρόμοιας φύσης προβλήματα με τις γυναίκες στον υπόλοιπο κόσμο και ότι και στην Κύπρο υπάρχει ανάγκη λήψης μέτρων ως προς την αντιμετώπιση και πρόληψη του φαινομένου.

Κεφάλαιο 3.0: Κυπριακή Πραγματικότητα

Οι Γκείστ και Χαραλάμπους (2002) αναφέρουν ότι η άσκηση βίας μέσα στην Κυπριακή οικογένεια άρχισε να γίνεται αντικείμενο ενδιαφέροντος στα μέσα της δεκαετίας του '80 μετά από πολλαπλές δολοφονίες γυναικών. Αν και στην Κύπρο υπάρχουν λιγοστές μελέτες που να αναφέρονται στο θέμα της βίας στην οικογένεια, κάποιες έρευνες σκιαγραφούν, σε κάποιο βαθμό, το κοινωνικό αυτό πρόβλημα. Έρευνα που πραγματοποιήθηκε τον Οκτώβριο του 2000 από το Κέντρο Ερευνών και Ανάπτυξης και είχε ως θέμα τη Βία στην Κυπριακή Οικογένεια, αποτελεί την πρώτη προσπάθεια σκιαγράφησης του φαινομένου της οικογενειακής βίας στην Κύπρο. Επιπρόσθετα, το Σεπτέμβριο του 2004, πραγματοποιήθηκε έρευνα για λογαριασμό της Συμβουλευτικής Επιτροπής για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας στην Οικογένεια, που είχε ως στόχο τη διερεύνηση των αιτιών, την έκταση, τις μορφές και τις επιπτώσεις της βίας που ασκείται ενάντια στα παιδιά μέσα στην κυπριακή οικογένεια. Στην Κύπρο το φαινόμενο της βίας στην οικογένεια και ιδιαίτερα της βίας κατά των γυναικών, είναι μια πραγματικότητα για την οποία λίγα στοιχεία υπάρχουν και αφορούν κυρίως ποσοτικά δεδομένα.

Μερικές από τις υπηρεσίες που συμμετέχουν ενεργά στο θέμα της οικογενειακής βίας στην Κύπρο, είναι ο Σύνδεσμος για την Πρόληψη και Αντιμετώπιση της Βίας στην Οικογένεια, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, η Αστυνομία και το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Η Αστυνομία έχει δημιουργήσει το Γραφείο Χειρισμού θεμάτων Βίας στην Οικογένεια και Κακοποίησης Ανηλίκων, έχοντας ως κύριο στόχο την προστασία των πολιτών από κάθε μορφή βίας, τη μέριμνα των θυμάτων, την ενημέρωση των ενδιαφερομένων και την πληροφόρηση σχετικά με τις άλλες υπηρεσίες στήριξης θυμάτων βίας στην οικογένεια. Ο Σύνδεσμος για την Πρόληψη και Αντιμετώπιση της Βίας στην Οικογένεια, διαθέτει το Κέντρο Άμεσης Βοήθειας. Στο

Κέντρο λειτουργεί ανοικτή τηλεφωνική γραμμή (1440) και προσφέρει άμεση βοήθεια και ψυχολογική υποστήριξη στο θύμα, συμβουλευτική καθοδήγηση και πληροφόρηση σχετικά με τα βασικά δικαιώματά του.

Κατά το έτος 2005, η ανοικτή τηλεφωνική γραμμή η οποία λειτουργεί υπό τη διεύθυνση του Κέντρου Άμεσης Βοήθειας, έχει εξυπηρετήσει 719 άτομα τα οποία έχουν καλέσει την Ανοικτή γραμμή ζητώντας βοήθεια, σε αντίθεση με την προηγούμενη χρονιά (2004), κατά την οποία ο αριθμός των περιστατικών φτάνει τα 924. Θα πρέπει να αναφερθεί ότι οι Γκέιστ και Χαραλάμπους (2002), εξηγούν ότι στο Κέντρο Άμεσης Βοήθειας πραγματοποιούνταν κατά το 2002, εφτά με οκτώ τηλεφωνήματα την ημέρα ενώ μετά από δημοσιοποίηση ή ενημέρωση στα ΜΜΕ για το πρόβλημα της ενδοοικογενιακής βίας ο αριθμός των τηλεφωνημάτων αυξήθηκε στα είκοσι-δύο την ημέρα. Ωστόσο, τα στοιχεία αυτά δεν αντιπροσωπεύουν την πραγματικότητα, αφού όπως αναφέρουν οι Γκέιστ και Χαραλάμπους, «έρευνες στο εξωτερικό εξηγούν ότι για να πλησιάσουμε τον πραγματικό αριθμό κρουσμάτων βίας στην οικογένεια, θα πρέπει να πολλαπλασιάσουμε τον αριθμό επί 10 με 20 φορές».

Τα στατιστικά στοιχεία του Κέντρου Άμεσης Βοήθειας κατά το 2005, καταδεικνύουν ότι 78,4% των θυμάτων ήταν γυναίκες, 10,01% άνδρες και 10,1% παιδιά. Επιπλέον, το 54,3% των θυμάτων ήταν έγγαμοι, 12,6% ήταν άγαμοι, 6,3% ήταν χωρισμένοι και 8,4% ζούσαν εν διαστάσει. Αναφορικά με το θύτη, τα στοιχεία αναφέρουν ότι το 77,6% ήταν άντρες, το 16,5% ήταν γυναίκες και το 5,8% ήταν παιδιά. Όσο αφορά τη σχέση του θύτη και του θύματος, το 59,6% ήταν σύζυγοι, 10,2% θύτης ήταν ο πατέρας, 7,5% θύτης ήταν η μητέρα και 9,4% θύτης ήταν το παιδί. Η ίδια πηγή αναφέρει ότι η πιο συχνή μορφή βίας η οποία καταγγέλθηκε είναι η ψυχολογική βία, με ποσοστό 62,5% και ακολούθως η σωματική βία με ποσοστό 35,9% και η σεξουαλική βία με ποσοστό 1,5%. Αξιοσημείωτο αποτελεί το γεγονός ότι το 32,6% των μορφών βίας, αποτελεί συνδυασμό ψυχολογικής, σωματικής και σεξουαλικής βίας. Αναφορικά με τα είδη της βίας που έχουν καταγγελλθεί στην Κυπριακή Αστυνομία κατά το έτος 2005, το μεγαλύτερο ποσοστό βίας περιλαμβάνει την πραγματική ή σωματική βία και ακολουθεί η ψυχολογική βία (16,91%) και η σεξουαλική βία (1,73%).

Τα στατιστικά στοιχεία αναφορικά με τα περιστατικά βίας του Τμήματος Ερευνών και Ανάπτυξης της Κυπριακής Αστυνομίας, καταδεικνύουν μια σημαντικά αυξητική τάση εκδήλωσης βίας μέσα στο έτος 2005. Το 2001 καταγγέλθηκαν στην Αστυνομία 512 περιστατικά βίας, το 2002 καταγγέλθηκαν 538 υποθέσεις και 623 περιστατικά καταγγέλθηκαν

το 2003. Το 2004 παρατηρήθηκε μείωση του αριθμού καταγγελιών για περιστατικά βίας (457), ενώ το επόμενο έτος ο αριθμός ξεπέρασε το διπλάσιο, για να φτάσει τα 939 περιστατικά βίας.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι, μεταξύ των θυμάτων που έχουν αναφέρει στην Αστυνομία ότι έχουν υποστεί βία κατά το 2005, το 71,48% είναι γυναίκες, ενώ το 16,38% είναι άντρες. Επιπρόσθετα, το ποσοστό των αντρών κατηγορουμένων για περιστατικά βίας στην οικογένεια κατά το έτος 2005 φτάνει στο 82% ενώ οι γυναίκες μόλις που προσεγγίζουν το 17%. Βάσει των προαναφερθέντων στατιστικών στοιχείων καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι οι γυναίκες υφίστανται συχνότερα βία σε σχέση με τους άντρες και τα κορίτσια καθίστανται εν δυνάμει θύματα βίας, αφού το ποσοστό των κοριτσιών κάτω των 18 ετών που έχουν υποστεί βία, είναι σχεδόν διπλάσιο από το ποσοστό των αγοριών. Παρόλα αυτά, η έρευνα που πραγματοποίησε η Συμβουλευτική Επιτροπή για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας στην Οικογένεια, καταδεικνύει ότι τα αγόρια έχουν μεγαλύτερη πιθανότητα να υποστούν σωματική βία από μέλη της οικογένειάς τους, με ποσοστό 21,7% έναντι 18,8% των κοριτσιών (2004:94). Παράλληλα, η ίδια έρευνα αναφέρει ότι, «από αυτούς που δήλωσαν ότι έχουν υποστεί σωματική βία, στο ερώτημα από ποιο μέλος της οικογένειάς τους έχουν υποστεί βία, το 72% του δείγματος δεν απάντησε. Από τις υπόλοιπες απαντήσεις φαίνεται ότι το μέλος της οικογένειας που προβαίνει στις περισσότερες πράξεις βίας είναι ο πατέρας (12,7%) και ακολουθεί η μητέρα (7,1%)».

Τα στατιστικά στοιχεία του Συνδέσμου για την Πρόληψη και Αντιμετώπιση της Βίας στην Οικογένεια, επιβεβαιώνουν την πιο πάνω διαπίστωση, αφού ο πατέρας φαίνεται να ασκεί περισσότερη βία έναντι στα παιδιά (10,2%) σε σχέση με τη μητέρα (7,5%). Σύμφωνα με τα πορίσματα της έρευνας των Γκέϊστ και Χαραλάμπους (2002), η βία ασκείται πιο συχνά από τον άντρα προς τη γυναίκα και η σχέση των δύο είναι συζυγική ή συντροφική σε ποσοστό 79,38%, ενώ σε μικρό ποσοστό 6,18% η βία ασκείται από τον πατέρα προς το ανήλικο παιδί του. Καμιά καταγγελία δεν υπήρξε που να αφορά κακοποίηση από τη μητέρα προς το παιδί της για το διάστημα Φεβρουαρίου - Απριλίου του 2002.

Τα αποτελέσματα της έρευνας που πραγματοποίησε το Κέντρο Ερευνών και Ανάπτυξης του Intercollege (2000), δείχνουν ότι τα περισσότερα άτομα του δείγματος πιστεύουν ότι η βία ασκείται συχνά από τον άντρα στη γυναίκα (64,3%). Αν και στην εν λόγω έρευνα φαίνεται ότι μόνο οι γυναίκες του δείγματος ήταν θύματα βίας από τους συντρόφους τους, εντούτοις, ένα

ποσοστό 15,7% πιστεύουν ότι και οι άντρες δέχονται συχνά τη βία της συντρόφου τους. Επίσης, η έρευνα αναφέρει ότι το δείγμα θεωρεί ότι ασκείται συχνότερη βία προς το παιδί από τον πατέρα (39,4%), σε σύγκριση με 22% του πληθυσμού που πιστεύει ότι βία ασκείται από τη μητέρα.

Ο Κώστας Βέης, Ανώτερος Υπαστυνόμος, Ψυχολόγος του Γραφείου Χειρισμού Θεμάτων Βίας στην Οικογένεια και Κακοποίησης Ανηλίκων του Αρχηγείου Αστυνομίας, αναφέρει ότι συνήθως τα θέματα της βίας ακολουθούν μια εξελικτική διαδρομή, η οποία πολλές φορές τίθεται σε εφαρμογή κατόπιν χρόνιας πολλαπλής κακοποίησης. Τονίζει ότι «αρχικά τα θύματα βίας προσπαθούν από μόνα τους να αλλάξουν την κατάσταση και όταν αυτό δεν καταστεί εφικτό, τότε το θύμα επιζητεί τη βοήθεια στενών του προσώπων, συγγενών ή φίλων. Σε περίπτωση που και αυτή η προσπάθεια αποβεί ατελέσφορη, τότε τα θύματα αποτείνονται για βοήθεια σε αρμόδιες υπηρεσίες, κρατικές και μη» (Βέης 2006:23-31). Προσθέτει ότι, «στην Κύπρο, η συνδρομή των αρμόδιων υπηρεσιών θεωρείται ως το τελευταίο μέτρο ελέγχου και αλλαγής της κατάστασης, ενώ η αναζήτηση βοήθειας από μη κυβερνητικούς οργανισμούς λειτουργεί συχνά ως ο ενδιάμεσος σταθμός προς τις αρμόδιες υπηρεσίες (Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας και Αστυνομία), οι οποίες θεωρούνται ως «απόλυτα» σημεία αναφοράς και η εμπλοκή τους αναγάγει το ζήτημα σε πολύ διαφορετικά επίπεδα». Η εκτίμηση αυτή φαίνεται να επαληθεύεται και από τα στοιχεία του Συνδέσμου για την Πρόληψη και Αντιμετώπιση της Βίας στην Οικογένεια του 2005, όπου μόνο το 6,1% των ατόμων που έχουν καλέσει για βοήθεια στο Κέντρο Άμεσης Βοήθειας είχαν προηγουμένως καταγγείλει στην αστυνομία το σε βάρος τους περιστατικό βίας, ενώ μόνο το 7,3% ζήτησε τη βοήθεια των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας.

Βάσει του Περί Βίας στην Οικογένεια (Πρόληψη και Προστασία Θυμάτων) Νόμο του 2000 και του 2004, Βία σημαίνει οποιαδήποτε πράξη, παράληψη ή συμπεριφορά με την οποία προκαλείται σωματική, σεξουαλική ή ψυχική βλάβη σε οποιοδήποτε μέλος της οικογένειας από άλλο μέλος της οικογένειας και περιλαμβάνει και τη βία που ασκείται με σκοπό την επίτευξη σεξουαλικής επαφής χωρίς τη συγκατάθεση του θύματος, καθώς επίσης και τον περιορισμό της ελευθερίας του. Στην ερμηνεία του όρου «βία», εμπίπτουν αδικήματα όπως άσεμνη επίθεση εναντίον άντρα ή γυναίκας, διαφθορά νεαρής γυναίκας ηλικίας κάτω των δεκατριών ετών ή απόπειρα διαφθοράς της, διαφθορά νεαρής γυναίκας ηλικίας δεκατριών χρονών μέχρι δεκαέξι, διαφθορά γυναίκας ηλικίας ή με μειωμένο νοητικό, συνουσία μεταξύ αρρένων, συνουσία δια βίας, απόπειρες, βαριά σωματική βλάβη, τραυματισμός και ανάλογες

πράξεις και κοινή επίθεση. Όταν τα προαναφερθέντα αδικήματα διαπράττονται από ένα μέλος της οικογένειας σε βάρος άλλου μέλους, αυτό θεωρείται ως άκρως σοβαρή βία.

Παρόλα αυτά, τα νομοθετικά πλαίσια, και οι ερμηνείες που αυτά παρέχουν ως προς το ποιες πράξεις μπορεί να ληφθούν ως βίαιες, μπορεί σε μερικές περιπτώσεις να λειτουργήσουν ως παράγοντας προς αντιμετώπιση και πρόληψη του φαινομένου και άλλες φορές όμως ως παράγοντας με θετική επιρροή προς την άσκησης βίας λόγω των παραλήψεων, κενών, και αδυναμιών που εμπεριέχονται. Την ίδια στιγμή, οι αντιλήψεις των ίδιων των γυναικών, αλλά και του υπόλοιπου κοινωνικού κορμού ως προς τη βία, που συχνά μπορεί να είναι σε σύγκρουση με τις νομοθετικές ερμηνείες, διαδραματίζουν κι αυτές το ρόλο τους ως προς την άσκηση, επανάληψη και διαιώνιση του φαινομένου. Με τον ίδιο τρόπο, το φαινόμενο αυτό επηρεάζεται με το πως οι γυναίκες αντιδρούν προς τη βία, είτε αυτή εξασκείται εις βάρος τους ή εις βάρος άλλων γυναικών στο περιβάλλον τους, αλλά και οι κοινωνικοί και πολιτισμικοί περιορισμοί που εμποδίζουν τη 'γυναίκα' να αντιδράσει αποτελεσματικά.

Κεφάλαιο 4.0: Αντιλήψεις και Αντιδράσεις των Γυναικών Έναντι στη Βία

Ρίχνοντας μία διεισδυτική ματιά στην υφιστάμενη βιβλιογραφία σχετικά με το φαινόμενο της βίας στην οικογένεια, θα διαπιστώσουμε πως αυτή πλαισιώνεται από ένα μεγάλο αριθμό από ενδιαφέρουσες έρευνες, οι οποίες διακρίνονται κάθε φορά από το δικό τους ξεχωριστό ερευνητικό πεδίο. Στην συγκεκριμένη περίπτωση, θα γίνει μία συνοπτική αναφορά τόσο στις αντιλήψεις, όσο και στις γενικές στάσεις και αντιδράσεις των γυναικών προς τη βία και την αποδοχή της οικογενειακής βίας, όπως αυτές παρουσιάστηκαν μέσω αξιόλογων, και συνάμα αξιόπιστων, ερευνών.

Κάνοντας αρχή με τις αντιλήψεις των γυναικών προς τη βία, που είτε βιώνουν βία είτε όχι, αξίζει να σημειωθεί πως μέσω των σχετικών υφιστάμενων ερευνών, αποδείχτηκε πως οι αντιλήψεις αυτές λαμβάνουν δύο μορφές. Από τη μία, υπάρχει η αναμενόμενη αρνητική στάση προς τη βία, από την άλλη όμως, υπάρχουν και οι περιπτώσεις κατά τις οποίες παρατηρείται μία θετική στάση προς αυτή. Αναμφισβήτητα, προϋπάρχουν κάποιοι σημαντικοί παράγοντες, οι οποίοι καθορίζουν την ύπαρξη είτε της αρνητικής είτε της θετικής στάσης των γυναικών, θυμάτων και μη, της βίας. Συγκεκριμένα, οι Faramarzi et al. (2004), υποστηρίζουν πως μεταξύ των πολλαπλών και ποικιλόμορφων παραγόντων που επιφέρουν την πρόκληση της βίας,

συγκαταλέγεται και η θετική στάση των γυναικών απέναντι στη συζυγική βία. Μέσα από αυτό, μπορούμε να διαπιστώσουμε πως μέσω της θετικής στάσης των γυναικών προς την κυριαρχία των αντρών, πηγάζει το αρνητικό αποτέλεσμα της αύξησης της αποδοχής και της συχνότητας της βίας από το σύντροφο. Μέσα, λοιπόν, από αυτήν την έρευνα, προέκυψε ως γενικό συμπέρασμα ότι οι γυναίκες που αποδέχονται τη συζυγική βία, έχουν υποστεί περισσότερες φορές φυσική και συναισθηματική βία, παρά αυτές που τηρούν μια αρνητική στάση για τη βία. Αναμφισβήτητα, η απουσία της ισότητας μεταξύ των δύο φύλων και η θετική στάση των γυναικών προς τη βία μέσω της υποστήριξης της κυριαρχίας των αντρών, δίνει ώθηση στην πρόκληση της βίας.

Πέρα από αυτά, αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι η ύπαρξη ανεκτικότητας της βίας, η οποία πραγματοποιείται μέσα στο σπίτι φτάνει σε υψηλά ποσοστά (Faramarzi et al. 2004). Η κοινωνική ανεκτικότητα της βίας και ο σεξουαλικός εξαναγκασμός μέσα και έξω από το γάμο, έχει ως τελικό αποτέλεσμα οι γυναίκες να τη δέχονται ως «φυσιολογική» και έτσι παρεμποδίζουν την καταστολή τόσο της φυσικής, όσο και της σεξουαλικής βίας. Ωστόσο, όπως διαφαίνεται μέσα από την έρευνα του Tavara (2006), ο MacDonald (2000) υποστηρίζει πως η ανεκτικότητα τέτοιας βίας υποδεικνύει πως εκατομμύρια γυναίκες παγκοσμίως βιώνουν τη βία ή αναγκάζονται να ζουν με τις συνέπειές της. Οι λόγοι ανεκτικότητας της βίας από την πλευρά των γυναικών μπορεί να ποικίλουν. Η γυναίκα που δέχεται βία μέσα στο συζυγικό της σπίτι μπορεί να θέτει προτεραιότητες στη ζωή της, τα παιδιά και την οικογένειά της γενικότερα και να επιλέγει παθητικούς τρόπους αντίδρασης προς τη βία που εξασκείται εις βάρος της, να έχει άγνοια ως προς τους τρόπους που θα μπορούσε να αντιδράσει, να φοβάται για τη ζωή και τη ζωή των παιδιών της, να θεωρεί το θέμα ως προσωπικό το οποίο θα πρέπει να μείνει μέσα στα κλειστά πλαίσια της οικογένειας ή ακόμα να θεωρεί ότι κάποιος βαθμός βίας μέσα στη σχέση της να είναι μέρος της συζυγικής ζωής.

Ταυτόχρονα, η αντίληψη ότι η βία μέσα στο σπίτι, η οικογενειακή βία, αποτελεί προσωπικό θέμα, αποτελεί την αιτία του χαμηλού ποσοστού αναφοράς τέτοιων επεισοδίων βίας. Από την πλευρά τους οι γυναίκες θύματα, φοβούμενες το στιγματισμό και τον αποκλεισμό που ίσως επέλθει μετά από μία τέτοια αναφορά, διστάζουν να το κάνουν. Προκειμένου να ενισχύσουμε την άποψη αυτή, μπορούμε να αναφέρουμε ένα από τα πορίσματα της μελέτης των Gunay-Balcı και Ayganci (2005), όπου πολλές γυναίκες δεν μιλούν για τα προβλήματά τους επειδή φοβούνται ή ντρέπονται και νιώθουν την πίεση του κοινωνικού στιγματισμού (Hedin and Janson 2000).

Παρόμοια, μεταξύ των μελετών που κατέληξαν στο συμπέρασμα πως οι γυναίκες θύματα δεν εκφράζουν, δεν αναφέρουν και δεν αποκαλύπτουν την κακοποίηση που υφίστανται γιατί φοβούνται μεταξύ άλλων τον κοινωνικό στιγματισμό, είναι και η μελέτη των Hou et al. (2004), όπου θεωρούν πως για τις κακοποιημένες γυναίκες, η οικογενειακή βία πρέπει να μείνει ένα προσωπικό θέμα, ένεκα των αφόρητων και πιεστικών κοινωνικών και ψυχολογικών πιέσεων που υφίστανται εναντίον της αποκάλυψης. Αυτές οι γυναίκες φοβούνται μήπως και γελοιοποιηθούν ή ακόμα φοβούνται μήπως και στιγματιστούν περισσότερο. Θεωρούν πως ίσως προκύψουν πιο περίπλοκες μορφές κακοποίησης από άλλους μέσα στο κοινωνικό τους περιβάλλον, και αυτό επειδή οι πατριαρχικές προκαταλήψεις εναντίον των γυναικών είναι οι επικρατέστερες στην κοινωνία. Έτσι, η κοινωνία μέσα στην οποία ζούνε τα θύματα βίας, αντί να εκφράζει τη λύπη και συμπόνια της, συχνά προσπαθεί να κρύψει πληροφορίες για την κατάστασή τους (Hou et al. 2004).

Ταυτόχρονα, μέσα από αυτή την μελέτη των Gunay-Balci και Ayganci (2005), διαφάνηκε πως η οικογενειακή βία αρχίζει κατά τον πρώτο χρόνο του γάμου και συνεχίζεται κατά τη διάρκειά του και πως οι γυναίκες αυτές δεν αντιδρούν στο ότι υφίστανται βία και κακοποίηση. Αυτά τα πορίσματα δείχνουν ότι κάποιιοι από τους λόγους για τους οποίους οι γυναίκες εξακολουθούν να υποστηρίζουν το γάμο τους είναι η ανεργία, η πίεση του κλειστού περιβάλλοντος και των επίσημων και νομικών εμποδίων, το μέλλον των παιδιών τους και η ελπίδα μελλοντικής βελτίωσης.

Οι δικαιολογίες που δίνουν οι γυναίκες για τη στάση των συζύγων τους, είναι η κατανάλωση αλκοόλ και η εμπλοκή τους σε τυχερά παιχνίδια και στοιχήματα, οι οικονομικοί λόγοι, και η επιρροή που δέχονται οι σύζυγοί τους από τους φίλους τους. Επίσης υποστηρίζουν ότι οι σύζυγοί τους έχουν κακές συνήθειες και τα ναρκωτικά είναι μία από αυτές που αυξάνουν τις περιπτώσεις κακοποίησης εναντίον τους (Gunay- Balci and Ayganci 2005). Έρευνες έχουν δείξει πως η χρήση ναρκωτικών και η κατανάλωση αλκοόλ προκαλεί τη βία και επίσης αυξάνει τις πιθανότητες πρόκλησής της (Muhajarine and D'Arcy 1999, Le Jeune and Folette 1994, Downs et al. 1993, Senchak and Kenneth 1994).

Κατ' επέκταση, από την πλευρά τους κάποιες υπεύθυνες αρχές, συμπεριλαμβανομένου των υπηρεσιών υγείας και της αστυνομίας, υιοθετούν προκατειλημμένες στάσεις και συμπεριφορές όσον αφορά τις γυναίκες θύματα βίας και ένεκα αυτού, τις κατηγορούν ως υπεύθυνες για τη

βία που υπέστησαν. Με το τρόπο αυτό, τις αποθαρρύνουν από το να αναζητήσουν φροντίδα και βοήθεια και να αναφέρουν το επεισόδιο (Tavara 2006). Έχοντας λοιπόν κατά νου, τις δύο πιο πάνω στάσεις και αντιδράσεις προς την πρόκληση της βίας, μπορούμε εύκολα να κατανοήσουμε γιατί, παρά το μεγάλο ποσοστό τέτοιων περιπτώσεων θυμάτων βίας, δεν υπάρχουν πολλές αναφορές και καταγγελίες. Όπως άλλωστε υποστηρίζει και ο Tavara (2006), η συχνότητα τέτοιων επεισοδίων είναι δύσκολο να καθοριστεί, γιατί σπάνια γίνονται καταγγελίες και αναφορές, επειδή σε τελική ανάλυση, τα θύματα βίας θεωρούν πως η κατάσταση που βιώνουν είναι φυσιολογική. Έτσι, αυτό δείχνει ξεκάθαρα ότι οι γυναίκες που γίνονται θύματα κακοποίησης από θύτες που είναι είτε γνωστοί είτε στενά πρόσωπα στο θύμα, τείνουν να μην το αναφέρουν, αλλά το αφήνουν για τον εαυτό τους ή απλά το λένε στους κοντινούς τους φίλους.

Αξίζει να αναφέρουμε ένα από τα πιο βασικά θέματα που προέκυψαν μέσα από την μελέτη των Lutenbacher et al. (2004). Συγκεκριμένα, το θέμα αυτό είναι η «κοινωνικοποίηση του να μην το λένε» (socialization not to tell), το οποίο αναφέρεται σε πολλές περιγραφές που οι γυναίκες παρουσίαζαν στην έρευνα και που έχει να κάνει με διάφορους τρόπους με τους οποίους έμαθαν να μη λένε σε κανένα για τις κακοποιήσεις που υφίστανται. Πολλές γυναίκες αναφέρουν ακόμα και περιπτώσεις κατά τις οποίες δωροδοκούνται ή δέχονται απειλές, προκειμένου να μην πούνε σε κανένα τίποτα.

Επίσης, μέσα από τη μελέτη αυτή (Lutenbacher et al. 2004), προκύπτει το θέμα της «κανονικότητας των γεγονότων» (normalcy of events), το οποίο έχει να κάνει με τους τρόπους με τους οποίους κάποια επεισόδια κακοποίησης θεωρούνταν ως κανονικά από τις γυναίκες κατά τη διάρκεια της παιδικής τους ηλικίας. Κάνοντας αναφορά στη διαδικασία κανονικότητας την οποία βιώνουν τα θύματα βίας, μέσα από το δείγμα της πιο πάνω μελέτης, προκύπτει το θέμα της μόρφωσης και της κοινωνικοποίησης στη βία των θυμάτων και της κανονικότητάς της μέσα στις ζωές των γυναικών και μέσα στις ζωές των οικογενειών τους. Σύμφωνα με τη δική τους σκέψη, αυτό ήταν το συστατικό κλειδί για την επαναληπτική φύση της βίας μέσα στις οικογένειές τους, αφού ένεκα του ότι οι ίδιες βίωναν τη βία από τους γονείς τους, την ασκούσαν μετέπειτα και πάνω στα παιδιά τους. Οι γυναίκες που ήταν σωματικά κακοποιημένες όταν ήταν παιδιά βίωναν μεγαλύτερες περιόδους και κύκλους βίας, παρά οι γυναίκες που κακοποιούνταν αποκλειστικά σεξουαλικά. Τις πλείστες φορές, ο δράστης ήταν κάποιος από το φυσικό τους περιβάλλον, συνήθως από το σπίτι ή κάποιος γείτονας.

Αξίζει παράλληλα να σημειωθεί πως το φαινόμενο της «κανονικοποίησης» της υφιστάμενης κατάστασης που αναγκάζονται να βιώνουν οι γυναίκες θύματα και η μη αντίδρασή τους στην άσημη αυτή μεταχείριση, στηρίζεται μέσα από τις πατριαρχικές κοινωνίες (Dobash and Dobash 1979 όπως αναφέρεται στους Faramarzi et al. 2004).

Σχετικά με τους λόγους ανεκτικότητας της βίας έχουν ασχοληθεί μέσω της έρευνάς τους οι Faramarzi et al. (2004) και μέσω αυτής, προσπάθησαν να διακρίνουν τις αιτίες ύπαρξης της ανεκτικότητας αυτής. Συγκεκριμένα, η βία είναι γενικά ανεκτική εξαιτίας της έλλειψης συμπάθειας για τα θύματα (Coates et al. 1979, Perry et al. 1990). Μία άλλη αιτία ανεκτικότητας αποτελεί η άποψη ότι τα θύματα μπορούν να εμποδίσουν την θυματοποίησή τους χωρίς να θέσουν τους εαυτούς τους σε επικίνδυνες καταστάσεις (Dobash and Dobash 1979, Janoff-Bulman et al. 1985). Κατ' επέκταση, επικρατεί η αντίληψη ότι αξίζει στα θύματα να επιδέχονται βία εξαιτίας της στάσης τους ή/και της συμπεριφοράς τους (Dobash and Dobash 1979, Lavoie et al. 1989, Lerner 1980). Σημαντική αιτία ύπαρξης ανεκτικότητας ωστόσο, αποτελεί η έλλειψη γνώσης για το τι θα μπορούσε να συμβεί ώστε να μειωθεί και να περιοριστεί η βία στις τοπικές κοινότητες και τέλος, οι αντιλήψεις των ανθρώπων για τη δική τους ασφάλεια εάν αυτή παραβιάζεται (Lieberman Surveys 1999).

Γενικά, η μελέτη των Faramarzi et al. (2004), μέσα από το δείγμα τους, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι γυναίκες που τηρούσαν θετική στάση απέναντι στην κυριαρχία των αντρών, υπέστησαν τόσο συναισθηματική όσο και σεξουαλική εκμετάλλευση από τους συντρόφους τους, παρά οι γυναίκες που τηρούσαν αρνητική στάση. Επίσης, υποστηρίζουν πως η κυριότερη πηγή πρόβλεψης για τη φυσική εκμετάλλευση των γυναικών είναι η ανεκτικότητα και η στάση των γυναικών προς την κυριαρχία του άντρα.

Πέρα από τα πιο πάνω, έχει αποδειχτεί μέσα από έρευνες πως οι γυναίκες που διατηρούν αρνητική στάση προς την πρόκληση βίας βιώνουν εμπειρίες κακοποίησης πολύ πιο σπάνια παρά οι γυναίκες με θετική στάση προς αυτή. Παράλληλα, σύμφωνα με τους Martin et al. (1999, όπως αναφέρεται στους Faramarzi et al. 2004), η ύπαρξη υψηλού επιπέδου μόρφωσης, υψηλού οικονομικού status, το να ζει στην πόλη και η ύπαρξη οικονομικής ανεξαρτησίας παίζουν προστατευτικό ρόλο για τις γυναίκες ενάντια στη βία του συζύγου. Παρ' όλα αυτά, μέσα στην έρευνα του Tavares (2006) υπάρχουν αναφορές ότι πλούσιες και μορφωμένες γυναίκες που νιώθουν δυνατές, και που αντιστέκονται στο να κάνουν σεξ, μπορεί να

προκαλέσουν τη βίαιη αντίδραση των συντρόφων τους που καταλήγει σε επίθεση (Watts 1998).

Αξίζει ωστόσο να σημειωθεί πως, όπως η πιο πάνω μελέτη έδειξε, η στάση των γυναικών προς την κυριαρχία του άντρα επηρεάζει το επίπεδο της ανεκτικότητας της βίας από τους συζύγους τους. Όπως κάποιες διαπολιτισμικές μελέτες υποστηρίζουν, υπάρχει περισσότερη βία από οικείου συντρόφους σε κοινωνίες με δυνατές ιδεολογίες αντρικής κυριαρχίας (Levinson 1989). Επιπρόσθετα, κάποιες άλλες έρευνες υποστηρίζουν πως η ρίζα των ουσιαστικών διαφορών για την επικράτηση της βίας μέσα σε διάφορες κοινωνίες σχετίζεται με τις διαφορές της κουλτούρας για το status των γυναικών και της αποδεκτικότητας της διαπροσωπικής βίας (Jewkes 2002).

Είτε θετικές είτε αρνητικές είναι οι στάσεις και οι αντιλήψεις των θυτών και των θυμάτων γύρω από την ενδο-οικογενειακή βία, οι επιπτώσεις της βίας στη ζωή του θύματος και των υπολοίπων, παιδιών και ενηλίκων, στο στενό της περιβάλλον αλλά και στην κοινωνία γενικότερα παραμένει μια από τις θλιβερές διαστάσεις του φαινομένου.

Κεφάλαιο 5.0: Επιπτώσεις της Βίας

Όλες οι μορφές βίας ενάντια στο άτομο, γυναίκα ή άντρα, παιδί ή ενήλικα, αποτελούν, ταυτόχρονα, καταπάτηση του βασικού δικαιώματος του ατόμου για μια ζωή ελεύθερη από το φόβο της βίας. Η βία ενάντια στη 'γυναίκα' μέσα στο οικογενειακό περιβάλλον όχι μόνο καταπατεί το δικαίωμα αυτό της 'γυναίκας' αλλά ταυτόχρονα δημιουργεί παθολογίες στη ζωή της. Μερικές από τις επιπτώσεις της βίας ενάντια στην γυναίκα έχουν άμεση επίδραση στη φυσική, ψυχολογική και κοινωνική της κατάσταση και άλλες είναι πιο μακροχρόνιες. Οι επιπτώσεις της βίας επηρεάζουν και το θύμα αλλά και όσους βιώνουν τη βία στο περιβάλλον του θύματος. Μερικές γυναίκες μάλιστα, ανάλογα με το βαθμό, τη διάρκεια και τη μορφή βίας που υπόκεινται δεν καταφέρνουν ποτέ να ξεπεράσουν τις επιπτώσεις αυτές. Την ίδια στιγμή, η βία ενάντια στη γυναίκα στο ενδο-οικογενειακό περιβάλλον δημιουργεί επιπτώσεις και κόστος, οικονομικό και μη, στο γενικότερο κοινωνικοοικονομικό σύνολο. Στο τι ακολουθεί στο υποκεφάλαιο αυτό, γίνεται μια προσπάθεια καθορισμού των επιπτώσεων αυτών όπως εξάγονται μέσα από το υφιστάμενο ερευνητικό έργο στο διεθνή χώρο.

Η έρευνα που διεξάχθηκε από τους Buvinic et al., στην κοινωνική και οικογενειακή βία στις χώρες της Λατινικής Αμερικής και την Καραϊβική, ταξινομεί τις κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις της βίας σε τέσσερα διαφορετικά επίπεδα: 1. το επίπεδο του άμεσου κόστους, 2. το μη-χρηματικό επίπεδο: πόνος και δυστυχία, 3. το οικονομικό κόστος πολλαπλών επιδράσεων, και 4. το κοινωνικό κόστος πολλαπλών επιδράσεων (1999:12-22). Σύμφωνα με τους ερευνητές, οι επιπτώσεις στο επίπεδο του άμεσου κόστους συμπεριλαμβάνει τα έξοδα: α) στα συστήματα της αστυνομίας και της δικαιοσύνης (π.χ., φυλακές και έξοδα αγωγών και δικαστηρίων), β) της θεραπείας σε συστήματα υγείας, (π.χ., νοσοκομειακή περίθαλψη, οδοντιατρική φροντίδα, και έξοδα περίθαλψης από σεξουαλικά μεταδιδόμενες ασθένειες), γ) της ψυχολογικής υποστήριξης στα θύματα και τους θύτες, δ) της στέγασης, και ε) της προσφοράς κοινωνικών υπηρεσιών (π.χ., εκπαίδευση ειδικών, εκπαιδευτικών προγραμμάτων για την πρόληψη, προγράμματα συνηγόρων, εκπαίδευση αστυνομικών και γιατρών) (Buvinic et al. 1999:14). Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι τα ευρήματα της έρευνας που έγινε από τους Edmunds et al. (2002) στην πολιτεία του Κάνσας των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής, η οποία ασχολήθηκε, μεταξύ άλλων, με τα έξοδα περίθαλψης των θυμάτων οικογενειακής βίας. Τα έξοδα, σύμφωνα με την έρευνα, της νοσοκομειακής περίθαλψης στα θύματα βίας ανέρχονται στις 780,000 δολάρια το χρόνο, ενώ σε εθνικό επίπεδο το κόστος είναι 82,500,00 δολάρια το χρόνο.

Στο επίπεδο του μη-χρηματικού κόστους, οι Buvinic et al. συμπεριλαμβάνουν τις επιδράσεις στην υγεία που δεν δημιουργούν ανάγκη για ιατρικές υπηρεσίες όπως είναι το επίπεδο της θνησιμότητας μέσω του φόνου και της αυτοκτονίας, και της κατάχρησης αλκοόλ και ναρκωτικών ουσιών (1999:16). Στο τρίτο επίπεδο, το οικονομικό κόστος πολλαπλών επιδράσεων, οι ερευνητές συμπεριλαμβάνουν τα ακόλουθα: τη μείωση συγκέντρωσης ανθρώπινου κεφαλαίου, χαμηλότερα επίπεδα συμμετοχής στην αγορά εργασίας, μειωμένη παραγωγικότητα στην εργασία, παρατεταμένη απουσία από τη δουλειά, χαμηλότερες απολαβές, και τις επιδράσεις στην παραγωγικότητα μεταξύ γενεών (Buvinic et al. 1999:17). Ένα παράδειγμα είναι η έρευνα που έγινε στην Τασμανία (KPMG Management Consulting 1994), η οποία αναφέρει ότι ο πιο συχνός παράγοντας, που αναφέρθηκε από τις συμμετέχοντες, και αφορά την εξεύρεση και διατήρηση εργασίας, ήταν ο υψηλός βαθμός άγχους που βίωσαν λόγω βίας. Τριαντα-οκτώ στις σαράντα γυναίκες στην έρευνα είπαν ότι ήταν τόσο αγχωμένες που δεν μπορούσαν να δουλέψουν και «όλες οι γυναίκες που δούλευαν κατά τη διάρκεια της βίαιης σχέσης τους είπαν ότι δεν ήταν σε θέση να διαχωρίσουν το τραύμα, προερχόμενο από την προσωπική τους ζωή, από την εργασία τους, το οποίο κατέληγε

σε απουσία ή μειωμένη απόδοση» (KPMG Management Consulting 1994:47, ελεύθερη μετάφραση). Συμπερασματικά θα μπορούσε να λεχθεί ότι, οι επιδράσεις της οικογενειακής βίας στο εργασιακό περιβάλλον και την επίδοση της ‘γυναίκας’ στην εργασία της, και κατά συνέπεια στη ποιότητα της κοινωνικής και οικονομικής ευημερίας της, είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με άλλες επιδράσεις στο επίπεδο της κοινοτικής και εθνικής οικονομίας εφόσον, κάτω από τέτοιες καταστάσεις, η ‘γυναίκα’ δεν είναι σε θέση να επενδύσει σε άλλους οικονομικούς τομείς όπως είναι η αγορά και ιδιοκτησία κατοικίας και η ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

Στο ίδιο αυτό επίπεδο κατατάσσονται και οι επιδράσεις της οικογενειακής βίας μεταξύ γενεών και αφορά το οικονομικό μέλλον των παιδιών. Σύμφωνα με τους Buvinic et al., τα παιδιά που βιώνουν βία ή παρευρίσκονται σε σκηνές βίας μεταξύ των γονιών τους είναι πιθανόν να έχουν πειθαρχικά προβλήματα στο σχολείο και να επαναλαμβάνουν τις βαθμίδες εκπαίδευσής τους (1999:18). Σύμφωνα με την James (1994), τα παιδιά σε σχολική ηλικία, που βιώνουν καταστάσεις βίας, μπορεί να έχουν περισσότερα προβλήματα με τις σχολικές τους εργασίες και δείχνουν χαμηλά επίπεδα συγκέντρωσης και εστίασης. Τείνουν να μην τα πηγαίνουν καλά στο σχολείο και να έχουν χαμηλότερες ικανότητες στο διάβασμα παρά τα παιδιά που προέρχονται από σπίτια χωρίς βία (βλ. επίσης Hughes 1986). Επίσης, οι Davis και Carlson (1987) παρατήρησαν ότι τα κορίτσια σε αυτή την ηλικία, που βιώνουν οικογενειακή βία, έχουν υψηλότερο βαθμό επιθετικής συμπεριφοράς και ότι γενικά έχουν περισσότερα προβλήματα παρά τα άλλα κορίτσια της ηλικίας τους. Αυτά όλα, μας επιτρέπουν να καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι οι μελλοντικές ικανότητες των παιδιών αυτών ως προς την επιτυχία εξασφάλισης ικανοποιητικής εργασίας με ένα αξιοπρεπή εισόδημα είναι γενικά σε χαμηλά επίπεδα.

Στο επίπεδο του κοινωνικού κόστους πολλαπλών επιδράσεων, οι Buvinic et al. συμπεριλαμβάνουν τη μεταβίβαση της βίας διαμέσου των γενεών, τη διάβρωση του κοινωνικού κεφαλαίου, τη μειωμένη ποιότητα ζωής, και τη μειωμένη συμμετοχή στις δημοκρατικές διαδικασίες (1999:20). Η έρευνα των Strauss et al. (1980) που έγινε στις Ηνωμένες Πολιτείες τεκμηριώνει ότι ο βαθμός της συζυγικής βίας ήταν δέκα φορές υψηλότερος από τους άντρες που προέρχονταν από οικογένειες βίας κατά την παιδική τους ηλικία σε σύγκριση με τους άντρες που δεν έχουν βιώσει σε βίαιο οικογενειακό περιβάλλον στην παιδική τους ηλικία (όπως παρατίθεται στους Buvinic et al. 1999:20). Παρόμοια αποτελέσματα επιβεβαιώνουν και οι Ellsberg et al. (1999) και Jewkes et al. (2002) στο ότι τα

παιδιά που μεγαλώνουν σε βίαια οικογενειακά περιβάλλοντα έχουν περισσότερες πιθανότητες να εκφράσουν βίαιες συμπεριφορές κατά τη διάρκεια της ενήλικής τους ζωής και ότι έχουν γενικά προβλήματα στις διαπροσωπικές τους σχέσεις. Τα αποτελέσματα αυτά δείχνουν τον συσχετισμό μεταξύ βίας στην παιδική ηλικία και των επιδράσεων της στην ενήλικη ζωή. Αυτά, όμως, που παραμένουν προς διερεύνηση είναι ο βαθμός της επίδρασης σε διάφορες ομάδες πληθυσμού, οι παράγοντες που διαφοροποιούν τα άτομα αυτά στην άσκηση και το βαθμό βίας, και η ιστορική εξέλιξη του ατόμου από τον καιρό που βιώνει βία στην παιδική του ηλικία μέχρι την περίοδο άσκηση βίας στην ενήλική του ζωή.

Τέλος, η διάβρωση του κοινωνικού κεφαλαίου, όπως αναφέρουν οι Buvinic et al. (1999), το οποίο συμβαίνει λόγω της απομόνωσης που βιώνουν τα θύματα της οικογενειακής βίας είναι εξαιρετικής σημασίας. Οι τραυματισμοί στις γυναίκες που προέρχονται από τη συζυγική βία είναι συχνά δριμύτατοι. Οι Berios and Grady (1991) αναφέρουν ότι το 13% των γυναικών που εισέρχονται στα νοσοκομεία για περίθαλψη μετά από ξυλοδαρμό στο ενδο-οικογενειακό περιβάλλον χρειάζονται σημαντική ιατρική φροντίδα και ότι το 40% έχουν ξανά αποταθεί για ιατρική φροντίδα με ίδια ή παρόμοια τραύματα (βλ. επίσης Kernic et al. 2000). Όπως αναφέρουν οι Mullerman et al. (2002), τα πιο κοινά σημεία του σώματος που δέχονται τραυματισμούς οι γυναίκες στο σπίτι είναι το πρόσωπο, ο λαιμός, ο πάνω σωματικός κορμός, το στήθος, και η κοιλιακή χώρα. Η κατάσταση αυτή, σύμφωνα με την έρευνα, είναι πιθανότατα να δημιουργεί στις γυναίκες άλλα προβλήματα υγείας που είναι λιγότερο εμφανή όπως χρόνιες ημικρανίες, πόνους στη μέση, και αδυναμίες. Οι επιπτώσεις της φυσικής βίας στη 'γυναίκα', και ιδιαίτερα στις περιπτώσεις που η βία επαναλαμβάνεται, δημιουργεί προβλήματα και στη ψυχική υγεία και την ευημερία του θύματος. 60% των γυναικών που έχουν ξυλοκοπηθεί από τους συντρόφους τους, όπως αναφέρει ο Barnett (2000), δηλώνουν ότι υποφέρουν από κατάθλιψη. Επίσης, τα θύματα βίας είναι πιθανόν να αναπτύξουν Μετατραυματικές Διαταραχές Άγχους (Posttraumatic Stress Disorder), οι οποίες χαρακτηρίζονται από αναδρομές στο παρελθόν, εφιάλτες, άγχος, αϋπνίες, συναισθηματικά μουνδιάσματα (Coker et al. 2005). Όλα αυτά μειώνουν την ποιότητα ζωής της 'γυναίκας' και την ικανότητάς της να προσφέρει και να δραστηριοποιηθεί μέσα στη κοινωνική και εργασιακή της κοινότητα, μπορεί να επηρεάσει αρνητικά το ρόλο της ως μητέρα και τις αντιδράσεις της προς τα παιδιά της σε κρίσιμες στιγμές, και αναπόφευκτα επηρεάζουν την προσωπική και κοινωνική ανάπτυξη και ευημερία των παιδιών της.

Παρόλο ότι ο καθένας από μας, άντρας ή γυναίκα, έχει παρόμοιες πιθανότητες είτε να δεχτεί είτε να εξασκήσει βία προς το/τη σύζυγό του/της και να έχει ίδιες ή παρόμοιες επιπτώσεις στην προσωπική και κοινωνική του ζωή, υπάρχουν κάποια γενικά χαρακτηριστικά που σκιαγραφούν τα άτομα που έχουν περισσότερες πιθανότητες από ότι οι υπόλοιποι για να εξασκήσουν ή να δεχθούν βία από τους συντρόφους τους.

Κεφάλαιο 6.0: Προφίλ των Θυμάτων και των Θυτών

Η βία στην οικογένεια αποτελεί μία κατάσταση με την οποία μπορεί να έρθει αντιμέτωπος ο κάθε άνθρωπος. Θύτης και θύμα μπορεί να καταστεί ο καθένας σε κάποια φάση της ζωής του. Είναι γενικά αποδεκτό και αποδεδειγμένο πως οι γυναίκες τις πλείστες φορές ανήκουν στη κατηγορία των θυμάτων, ενώ οι άντρες στη κατηγορία των θυτών (Faramarzi et al. 2004). Όπως έχει αποδειχθεί, οι γυναίκες είναι τα πιο συχνά θύματα οικογενειακής βίας παρά οι άντρες, γεγονός που αποτελεί μεμονωμένο φαινόμενο (Brink et al. 2002).

Όσον αφορά τη κατηγορία των θυμάτων, όπως αναφέραμε και πιο πάνω, ο καθένας μπορεί να γίνει θύμα σε κάποια φάση της ζωής του. Συγκεκριμένα, τα θύματα μπορεί να είναι οποιασδήποτε ηλικίας, φύλου, εθνικότητας, κουλτούρας, θρησκείας, μορφωτικού επιπέδου και συζυγικής κατάστασης. Ακόμα και τα παιδιά τα οποία μεγαλώνουν σε ένα οικογενειακό περιβάλλον όπου υπάρχει οικογενειακή βία, αντιμετωπίζουν μεγάλες πιθανότητες να κακοποιηθούν. Ακόμα και αν τα παιδιά αυτά δεν κακοποιούνται σωματικά, είναι πολύ πιθανόν να παρουσιάσουν συναισθηματικά προβλήματα ή και προβλήματα στη συμπεριφορά (<http://www.domesticviolence.org/define.html>).

Ένας αριθμός ερευνών, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν κατά διαστήματα, έχουν ασχοληθεί με το προφίλ τόσο των γυναικών θυμάτων όσο και των αντρών θυτών. Οι πλείστες από αυτές τις μελέτες κατέληξαν στα ίδια πορίσματα και αναφέρουν έτσι ένα αριθμό συγκεκριμένων χαρακτηριστικών των γυναικών θυμάτων και αντρών θυτών. Συγκεκριμένα, οι Leung και Leung (2005) μέσα από την έρευνά τους, κάνοντας σύγκριση με τα μη κακοποιημένα θύματα, κατέληξαν στο συμπέρασμα πως τα κακοποιημένα θύματα συνήθως είναι άνεργοι ή κάνουν κάποια χειρονακτική εργασία χωρίς να έχουν ιδιαίτερες ικανότητες, είναι ελεύθεροι ή χωρισμένοι, είναι καπνιστές και αλκοολικοί, και έχουν μηνιαίως πολύ χαμηλό εισόδημα. Επίσης, όπως αποδείχθηκε, δεν υπήρχε σημαντική διαφορά μεταξύ των δημογραφικών

δεδομένων των συντρόφων τους και επίσης δεν υπήρχε σημαντική διαφορά μεταξύ των ηλικιών των κακοποιημένων και των μη κακοποιημένων ατόμων (Leung and Leung 2005).

Χαρακτηριστική είναι και η έρευνα των Gunay-Balcı και Ayganci (2005), μέσα από την οποία μελέτησαν τα χαρακτηριστικά τόσο των γυναικών θυμάτων όσο και των αντρών θυτών. Συγκεκριμένα, μέσα από το δείγμα τους κατέληξαν στο πόρισμα πως οι γυναίκες είχαν παντρευτεί σε πιο νεαρή ηλικία απ' ό,τι οι σύζυγοί τους και επίσης τόσο οι γυναίκες όσο και οι άντρες τους είχαν γεννηθεί σε αγροτικές περιοχές. Επίσης, περίπου τα 3\4 των αντρών και των γυναικών είχαν μόρφωση μέσης εκπαίδευσης ή χαμηλότερη μόρφωση και αυτό δείχνει πως η βία και η κακοποίηση συμβαίνει σε οικογένειες χαμηλού μορφωτικού επιπέδου (Cokkinides and Coker 1998, Wiist and McFarlane 1998). Οι περισσότερες γυναίκες και κάποιος λιγότερος αριθμός αντρών ήταν άνεργοι. Ένα μεγάλο ποσοστό των συζύγων είχαν κάποια κακή συνήθεια, όπως αλκοόλ και ενασχόληση με τυχερά παιχνίδια και στοιχήματα. Χαρακτηριστικό ήταν το πόρισμα σχετικά με το ποσοστό των γυναικών, λίγο πιο πάνω από το μισό, που δεν αντιδρούσαν στη βία των συζύγων τους. Επίσης, σε σύγκριση με τη μελέτη των Leung και Leung (2005), η μελέτη αυτή έδειξε πως οι γυναίκες από όλες τις κοινωνικο-οικονομικές κουλτούρες ανέφεραν προηγούμενη βία από τους συζύγους τους. Αυτό δείχνει πως οι γυναίκες θύματα δεν προέρχονται μόνο από χαμηλές κοινωνικο-οικονομικές τάξεις, αλλά αντίθετα, μπορεί να ανήκουν σε οποιαδήποτε κοινωνικό-οικονομική τάξη. Αντίθετα, η έρευνα αυτή και άλλες αποδεικνύουν πως η βία μπορεί να υπάρξει και σε υψηλότερου μορφωτικού επιπέδου οικογένειες (Yuksel and Kayir 1986, O'Keefe 1994, De lahunte and Tulsy 1996). Επίσης, η οικογενειακή βία εμφανίζεται σε όλα τα κοινωνικο-οικονομικά επίπεδα της οικογένειας. Η βία υφίσταται σε κάθε πληθυσμό, τάξη και μόρφωση, από ιατρούς σε οδηγούς φορτηγών, από ιερείς σε δασκάλους (Osattin and Short 1998, McGrath et al. 1998). Έτσι, μπορούμε να πούμε ότι πλέον η οικογενειακή βία αναγνωρίζεται ως ένα δημόσιο πρόβλημα υγείας που υπάρχει σε όλες τις κοινωνίες και μεταξύ όλων των ατόμων από υψηλά και χαμηλά κοινωνικά στρώματα (Martin et al. 1999).

Επιπρόσθετα, μέσα από την έρευνά τους, οι Gunay-Balcı και Ayganci (2005), κατέληξαν στο συμπέρασμα πως ένας από τους πιο σημαντικούς παράγοντες που επηρεάζουν την ύπαρξη της βίας είναι και τα χαρακτηριστικά των συζύγων. Τέτοιοι παράγοντες είναι η αδύναμη προσωπικότητά τους, η έλλειψη αυτοπεποίθησης, η αίσθηση αδυναμίας και η επιρροή από την οικογένειά τους (Goode 1971).

Σε γενικές γραμμές, η πιο πάνω μελέτη έδειξε πως οι πιο κάτω καταστάσεις επηρεάζουν την πρόκληση βίας εναντίον των γυναικών. Συγκεκριμένα, είναι η ηλικία των γυναικών και των αντρών τους, το κοινωνικο-οικονομικό status της οικογένειας, και το status της εργασίας των γυναικών και των συζύγων τους, το επίπεδο του εισοδήματος μέσα στην οικογένεια, ο αριθμός των παιδιών, η χρήση ναρκωτικών και αλκοόλ από τις γυναίκες και τους συντρόφους τους, οι δυναμικές της κουλτούρας, το επίπεδο μόρφωσης των γυναικών και των συζύγων τους, η εγκληματική προϊστορία, και η ύπαρξη βίας στις οικογένειες των συζύγων τους (Bachman and Saltzman 1995, McKibben et al. 1989, Daly and Pelowski 2000). Την άποψη αυτή συμμερίζονται και άλλοι ερευνητές οι οποίοι υποστηρίζουν πως προβλήματα με αλκοόλ και ναρκωτικά, μπορεί να αυξήσουν τις πιθανότητες έκθεσης σε εγκληματικές πράξεις (Alexander 1996, Bennett 1995, Sampson and Lauritsen 1990).

Χαρακτηριστικό πόρισμα της πιο πάνω έρευνας είναι επίσης το γεγονός ότι στις οικογένειες στις οποίες υπάρχει η φυσική κακοποίηση, επίσης υπάρχει με μεγάλο ποσοστό πιθανότητας και η ύπαρξη σεξουαλικής βίας. Αυτό μας δείχνει ότι οι άντρες που θεωρούν ότι είναι αποτυχημένοι σεξουαλικά, προσπαθούν να καλύψουν αυτό το κενό και αυτή την πραγματικότητα, επιβάλλοντας τη βία (Prince and Ieana 1994).

Κάνοντας αναφορά στη σεξουαλική βία, αξίζει να αναφέρουμε το σχετικό πόρισμα της έρευνας του Tavana (2006), ο οποίος αναφέρει πως δεν υπάρχει ένα συγκεκριμένο προφίλ για τις γυναίκες θύματα βιασμού, όμως υπάρχουν κάποιοι πιθανοί παράγοντες που μπορούν να τον προκαλέσουν. Συγκεκριμένα, τέτοιοι παράγοντες, μεταξύ άλλων, είναι: όταν οι γυναίκες είναι μόνες τους, ανίκανες, έχουν συλληφθεί ή είναι στην φυλακή, έχουν προβλήματα με ναρκωτικά και αλκοόλ, έχουν προϊστορία βιασμού ή σεξουαλικής κακοποίησης, όταν είναι εμπλεκόμενες σε πορνεία, όταν βρίσκονται σε μία εξαρτημένη σχέση που υπάρχει η ύβρις, όταν είναι θύματα πολέμου και χωρίς σπίτι ή όταν είναι σε κατάσταση φτώχειας.

Ταυτόχρονα, σε έρευνα των Faramarzi et al. (2004), έχει διαφανεί πως σε περιπτώσεις γυναικών που υπέστησαν βία, υπήρχαν οι παράγοντες χαμηλού μορφωτικού επιπέδου, χαμηλού εισοδήματος, ήταν άνεργες και διέμεναν σε χωριό, παρά σε γυναίκες που δεν υπέστησαν βία. Πολλές έρευνες (Martin et al. 1999, Bachman and Saltzman 1995, Ratner 1993, Hotaling and Sugarman 1986, Gelles and Straus 1998) έχουν στηρίξει την άποψη ότι το να υπάρχει υψηλό επίπεδο μόρφωσης, υψηλό οικονομικό status, το να ζει στην πόλη και η

ύπαρξη οικονομικής ανεξαρτησίας παίζει προστατευτικό ρόλο για τις γυναίκες ενάντια στη βία του συζύγου.

Πέρα από αυτά, μέσα από την έρευνα του Brownridge (2006) αναφέρεται πως κάποιες από τις χωρισμένες γυναίκες μπορεί να διατρέχουν πιο μεγάλο κίνδυνο να εκτεθούν στη βία, παρά άλλες και αυτό γιατί εκτίθενται σε στιγμές που είναι ιδιαίτερα επικίνδυνες (Ellis and DeKeseredy 1989, Hardesty 2002). Το να ζει στο ίδιο μέρος με τον πρώην σύντροφό της εκτίθεται περισσότερο και αυξάνονται οι πιθανότητες για να γίνει θύμα βίας (Fleury et al. 2000). Επίσης, οι κοπέλες που ήταν θύματα βίας μέσα στην σχέση ή τον γάμο τους πριν από το χωρισμό τους, είναι πολύ πιθανόν να ξανά-υποστούν βία και μετά το χωρισμό (Ellis and DeKeseredy 1989, Gartner et al. 1998\1999, Hardesty 2002). Οι γυναίκες που έχουν βιώσει πολλαπλές εμπειρίες βίας κατά τη διάρκεια της σχέσης ή του γάμου τους, έχουν τρεις φορές μεγαλύτερη πιθανότητα να δηλώσουν πως υπέστησαν βία και μετά το χωρισμό τους, παρά εκείνες που βίωσαν λιγότερο βαθμό βίας (Hardesty 2002). Πέρα από αυτά, και η ύπαρξη άλλου νέου συντρόφου αποτελεί κίνδυνο για πρόκληση βίας εναντίον της γυναίκας μετά από το χωρισμό της με τον πρώην της (Ellis and DeKeseredy 1989). Ταυτόχρονα, ο χωρισμός έχει σχέση με το στρες και το στρες έχει να κάνει με τη μεγάλη πιθανότητα πρόκλησης βίας (Ellis 1992, Ellis and Stuckless 1992).

Η ύπαρξη παιδιών, για πολλούς λόγους, είναι μία σημαντική αιτία στην κατανόησή μας για την πιθανότητα της πρόκλησης βίας μετά το χωρισμό. Για πολλές γυναίκες, τα παιδιά τους είναι η αιτία που παραμένουν, εγκαταλείπουν ή επιστρέφουν σε μία σχέση ή γάμο μέσα στον οποίο κακοποιούνται (Mahoney 1991\1992). Η ύπαρξη των παιδιών μερικές φορές παίζει προστατευτικό ρόλο και μερικές άλλες αυξάνει τις πιθανότητες πρόκλησης βίας. Στην έρευνα του Arendell (1995), οι διαζευγμένοι πατέρες υποστήριξαν πως δεν χρησιμοποίησαν βία, γιατί φοβήθηκαν πως η βία θα είχε ως αποτέλεσμα την απαγόρευση μελλοντικής επικοινωνίας και σχέσης με τα παιδιά τους. Πολλές έρευνες αντίθετα, έδειξαν πως η ύπαρξη παιδιών αποτελεί κυρίως κίνδυνο πρόκλησης βίας μετά το χωρισμό μέσα από τις πιο κάτω περιπτώσεις: πρώτα, είναι το θέμα της κηδεμονίας, όπου ο πατέρας διεκδικεί και κερδίζει την κηδεμονία, μόνο και μόνο για να μην επιτρέπουν στη μητέρα να βλέπει τα παιδιά (Hardesty 2002, Kurz 1998, Pagelow 1993). Αυτό σπλίζει τον πατέρα με δύναμη και με έλεγχο πάνω στην πρώην γυναίκα του. Δεύτερο, τα παιδιά αποτελούν κίνδυνο πρόκλησης βίας όσον αφορά θέματα υποστήριξης. Όταν ο πατέρας καθυστερεί να πληρώσει τα απαιτούμενα χρήματα για το παιδί τότε υπάρχει κίνδυνος απαγόρευσής του να βλέπει το παιδί του. Αυτό ίσως τον εξαγριώνει. Ένας τρίτος

παράγοντας είναι η πρόσβαση, όπου ο άντρας έρχεται σε συχνή επαφή με τη γυναίκα, είτε για να βλέπει το παιδί, είτε για να το παίρνει υπό την επίβλεψή του, κλπ, και αυτό αυξάνει τις πιθανότητες πρόκλησης βίας. Τέλος, υπάρχουν περιπτώσεις, όπου οι άντρες απειλούν τις γυναίκες μέσω των παιδιών τους. Απειλούν πως θα τα χτυπήσουν, πως θα τους κάνουν κακό ή ακόμα και για να κάνουν τις γυναίκες να νιώθουν τύψεις (McCloskey 2001, Sev'er 1997).

Σχετικά με τις φτωχές γυναίκες, αυτές θεωρούνται ως πιο πιθανόν να γίνουν θύματα κακοποίησης (Wenzel et al. 2004). Όπως χαρακτηριστικά αναφέρουν αρκετοί ερευνητές, η βία αποτελεί μία σημαντικά μεγάλη απειλή για τις φτωχές γυναίκες (Bassuk et al. 1996, Goodman et al. 1995). Πρόσφατη έρευνα με δείγμα από γυναίκες που ζουν σε καταφύγιο και από γυναίκες που έχουν χαμηλό εισόδημα στο Λος Άντζελες, Καλιφόρνια, έδειξε πως το 32% των γυναικών που ζουν σε καταφύγιο και το 13% το γυναικών με χαμηλό εισόδημα έχουν βιώσει φυσική βία και επίσης το 8% των γυναικών που ζουν σε καταφύγιο και το 7% που έχουν χαμηλό εισόδημα έχουν υποστεί σεξουαλική βία.

Μέσα από τη έρευνα των Wenzel et al. (2004), έχουν αναγνωριστεί τρία χαρακτηριστικά που αξίζουν ιδιαίτερης προσοχής και μελέτης τα οποία λειτουργούν ως παράγοντες πρόκλησης βίας σε φτωχές, άστεγες γυναίκες. Πρώτο, είναι η παιδική εμπειρία κακοποίησης. Οι Schuetze και Eiden (2004), δηλώνουν πως οι γυναίκες που βιώνουν σεξουαλική κακοποίηση κατά την παιδική τους ηλικία, μπορεί να χρησιμοποιηθεί και ως μέσο πρόβλεψης μελλοντικής συχνής βίας από τους συντρόφους τους. Το δεύτερο χαρακτηριστικό είναι η σοβαρότητα της περίπτωσης που η γυναίκα είναι άστεγη (να ήταν για πολύ καιρό άστεγη ή να ζει στους δρόμους). Αυτό αποδεικνύεται και μέσα από τις προαναφερθέντες έρευνες, όπου οι άστεγες γυναίκες αντιμετωπίζουν μεγαλύτερες πιθανότητες να υποστούν βία και κακοποίηση. Προηγούμενες μελέτες έχουν δείξει πως οι γυναίκες που πέρασαν πολύ καιρό χωρίς να ζουν σε κάποιο σπίτι, αλλά αντίθετα ζούσαν σε πολύ άθλιες καταστάσεις διαβίωσης, όπως στους δρόμους, αντιμετωπίζουν μεγαλύτερες πιθανότητες να γίνουν θύματα βίας (Geissler et al. 1995, Wenzel et al. 2000). Επίσης, το να ζουν σε περιοχές όπου υπάρχει αυξημένο ποσοστό εγκληματικότητας, καθίσταται πιο πιθανόν να υποστούν και οι ίδιες βία (Rodgers and Roberts 1995). Κατ' επέκταση, το να μην ζούνε κάτω από μία στέγη, όταν δεν έχουν δηλαδή σπίτι, αποτελεί παράγοντα ρίσκο για τη βίωση βίας, ένεκα των επικίνδυνων συνθηκών διαβίωσης που έχουν. Ταυτόχρονα, είναι λογικό να θεωρήσουμε αυτές τις συνθήκες διαβίωσης ως τραυματικές εμπειρίες, οι οποίες μπορεί να κάνουν τις φτωχές γυναίκες πιο επιρρεπείς στη βία

στο μέλλον. Το να είναι άστεγες, έχει θεωρηθεί ως ψυχολογικό τραύμα το οποίο μπορεί να αυξήσει την επίδραση προηγούμενων τραυμάτων όπως είναι η βία (Goodman et al. 1991).

Το τρίτο χαρακτηριστικό είναι οι στρατηγικές συντήρησης, το αν δηλαδή η γυναίκα παίρνει χρήματα από την πώληση ναρκωτικών, ή την εμπορία του σεξ (Wenzel et al. 2001). Έχει υποστηριχθεί πως η εμπειρία κακοποίησης κατά την παιδική ηλικία μπορεί να αυξήσει το ρίσκο για μετέπειτα κακοποίηση, μέσα από την συμμετοχή σε δραστηριότητες μεγάλου ρίσκου, όπως είναι η πορνεία και τα ναρκωτικά (Simons et al. 1989, Wyatt et al. 1992).

Η φυσική και σεξουαλική κακοποίηση κατά την παιδική ηλικία, η ύπαρξη δύο ή περισσότερων συντρόφων, η παρουσίαση ψυχολογικής δυστυχίας στη γυναίκα και η αναφορά για μειωμένη κοινωνική υποστήριξη, θεωρούνται ως στοιχεία πρόβλεψης φυσικής κακοποίησης των γυναικών η οποία ακολουθείται. Αξιοσημείωτη είναι η άποψη ότι η σχέση των εμπειριών κακοποίησης κατά την παιδική ηλικία με το μετέπειτα αυξημένο ρίσκο για βία είναι ίσως το πιο δυνατό πόρισμα που πηγάζει από τη βιβλιογραφία που ερευνά τη βία εναντίον των γυναικών (Wenzel et al. 2004).

Το προφίλ θυτών και θυμάτων στο οικογενειακό περιβάλλον είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με τους παράγοντες που επεξηγούν το φαινόμενο της άσκησης βίας στο οικογενειακό περιβάλλον. Στο τι ακολουθεί, παραθέτονται πιο συστηματικά οι παράγοντες επεξήγησης του φαινομένου μέσα σε ένα θεωρητικό πλαίσιο.

Κεφάλαιο 7.0: Παράγοντες Επεξήγησης της Οικογενειακής Βίας

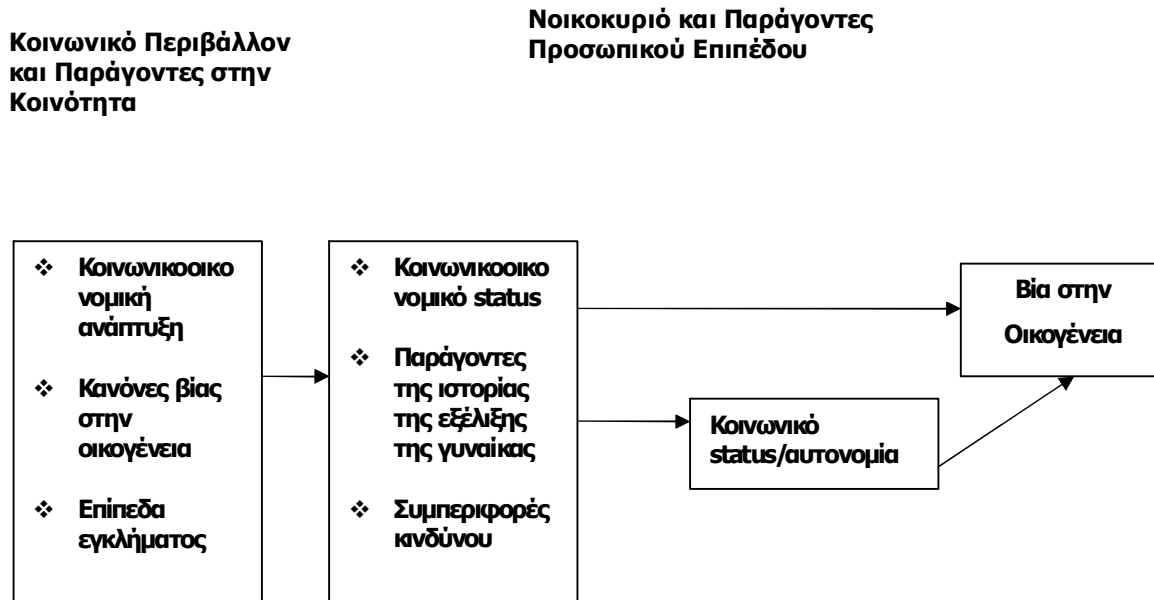
Όπως έχει ήδη ειπωθεί, η βία έχει αναγνωριστεί ως ένα παγκόσμιο πρόβλημα το οποίο διαπερνά τα κοινωνικά, πολιτισμικά, οικονομικά, γεωγραφικά, και θρησκευτικά όρια της κάθε χώρας. Για να κατανοήσουμε το φαινόμενο της άσκησης βίας στο οικογενειακό περιβάλλον θα πρέπει να λάβουμε υπόψη τους παράγοντες που συνδράμουν προς την άσκηση του φαινομένου. Οι παράγοντες αυτοί, όπως διαμορφώνονται από την πλειοψηφούσα γνώμη των κοινωνικών, και άλλων, ερευνητών, είναι: προσωπικοί, κοινωνικοί, οικονομικοί, και πολιτισμικοί. Μέσα από την υπάρχουσα ερευνητική δουλειά φαίνεται ότι, οι παράγοντες αυτοί συχνά συνδυάζονται μεταξύ τους ενώ άλλοτε, όμως, συγκρούονται. Στην συνέχεια, γίνεται μια προσπάθεια κατανόησης των παραγόντων αυτών μέσα σ' ένα θεωρητικό πλαίσιο

ταξινομώντας τους σε δύο γενικότερα επίπεδα: το επίπεδο των προσωπικών χαρακτηριστικών και το κοινωνικο-πολιτισμικό επίπεδο.

Το θεωρητικό πλαίσιο το οποίο αναπτύχθηκε από τους Koenig et al. (2003) καθορίζει τη βία κατά των γυναικών ως αποτέλεσμα διάφορων αλληλοσυνδεόμενων παραγόντων σε διάφορα επίπεδα όπως: το κοινωνικό περιβάλλον και την κοινότητα όπου ζουν οι γυναίκες, το νοικοκυριό και τα προσωπικά χαρακτηριστικά τους, και την κοινωνική θέση και αυτονομία τους (βλ. Σχήμα 1). Οι συγγραφείς τοποθετούν στο επίπεδο του κοινωνικού περιβάλλοντος και της κοινότητας: το γενικό επίπεδο της κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης, των διακρίσεων με βάση το φύλο, τους κανόνες και τις κυρώσεις της βίας στο σπίτι, και το επίπεδο των γενικών εγκλημάτων. Στο επίπεδο του νοικοκυριού και των προσωπικών στοιχείων των γυναικών συγκαταλέγονται η κοινωνικοοικονομική θέση της γυναίκας, οι παράγοντες της ιστορίας της εξέλιξης της γυναίκας, η έκθεση στη βία μεταξύ γενεών, και οι συμπεριφορές που μπορεί να θέτουν σε κίνδυνο τη γυναίκα όπως η χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών. Όπως οι ίδιοι επισημάνουν, και όπως φαίνεται και στο σχεδιάγραμμα, πολλοί από τους παράγοντες αυτούς μπορεί να έχουν άμεση σχέση με τον κίνδυνο άσκησης βίας στο οικογενειακό περιβάλλον, τονίζουν όμως ότι οι παράγοντες αυτοί μπορεί να έχουν και έμμεση επίδραση στην άσκηση βίας στο σπίτι διάμεσου του επιπέδου της κοινωνικής θέσης και της αυτονομίας των γυναικών. Είναι σημαντικό να λεχθεί ότι, το θεωρητικό αυτό πλαίσιο ξεφεύγει από μονόπλευρες προσεγγίσεις που επεξηγούν το φαινόμενο της βίας στο οικογενειακό περιβάλλον. Μερικές φεμινιστικές προσεγγίσεις, για παράδειγμα, ισχυρίζονται ότι όλες οι μορφές βίας, και ιδιαίτερα αυτές που συμβαίνουν σε στενές-οικείες σχέσεις, είναι βασισμένες στις διαφορές φύλου. Αυτό συμβαίνει, σύμφωνα με την προσέγγιση αυτή, λόγω της αντρικής καθιερωμένης κυριαρχίας, η οποία στη συνέχεια εξηγεί γιατί οι άντρες είναι πιο βίαιοι και προκαλούν περισσότερα τραύματα στις γυναίκες παρά οι γυναίκες προς τους άντρες (βλ. Dobash et al. 1992, Yllo 1993). Το μοντέλο των Koenig et al. (2003) αναγνωρίζει τις διαφορές φύλου ως παράγοντα άσκησης βίας αλλά δεν περιορίζετε σ' αυτό, αντίθετα τις συγκαταλέγει και τις συνδυάζει με άλλους μικρο- και μακρο-παράγοντες.

Σχήμα 1. Εννοιολογικό Πλαίσιο για τους Καθοριστικούς Παράγοντες της Βίας στην Οικογένεια

Πηγή: Koenig et al. 2003

Οι έρευνες που ασχολήθηκαν με τους παράγοντες που σχετίζονται με το κοινωνικό περιβάλλον και την κοινότητα είναι σχετικά περιορισμένες. Η πλειοψηφία της υπάρχουσας βιβλιογραφίας καταπιάνεται με τους παράγοντες στο επίπεδο του νοικοκυριού και των προσωπικών χαρακτηριστικών των γυναικών. Μια μεγάλη μερίδα από προηγούμενες έρευνες έδειξε ότι η σχετικά νεαρή ηλικία των γυναικών είναι ένας σημαντικός παράγοντας κινδύνου μέσα στον έγγαμο βίο (Schuler et al. 1996, Haj-Yahia 2000). Συνδυάζοντας τον παράγοντα της νεαρής ηλικίας και τη χαμηλή κοινωνική θέση της γυναίκας, μερικοί ερευνητές κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι οι γυναίκες αυτές έχουν περισσότερες πιθανότητες κακοποίησης από τις μεγαλύτερες σε ηλικία γυναίκες (βλ. Schuler et al. 1996, Koenig et al. 2003). Θα πρέπει να επισημάνουμε ότι η ηλικία, ως μία κοινωνική μεταβλητή, και όπως φαίνεται σημαντική στην κατανόηση του φαινομένου που εξετάζεται, δεν θα πρέπει να ερευνάται ή να αναλύεται αυτούσια επειδή εγκυμονεί σοβαρός κίνδυνος δημιουργίας προκατάληψης στα νεαρά άτομα και κυρίως στις νεαρές παντρεμένες γυναίκες και μητέρες. Ο παράγοντας ηλικία, όπως συμβαίνει και με τους άλλους κοινωνικούς και προσωπικούς παράγοντες στην κατανόηση του

φαινομένου της βίας, συσχετίζεται με άλλες κοινωνικές μεταβλητές, όπως οι μεταβλητές της οικονομικής κατάστασης και της εκπαίδευσης του ατόμου.

Το επίπεδο της εκπαίδευσης των συζύγων θεωρείται και αυτός ως ένας σημαντικός παράγοντας στην κατανόηση του φαινομένου. Σύμφωνα με τον Hadi (2000), ο παράγοντας της μόρφωσης και των δύο συζύγων στο Μπαγκλαντές κατέδειξε μια αρνητική σχέση με το ξυλοδαρμό των γυναικών. Επιπρόσθετα, έρευνα των Bohn et al. (2004) που έγινε στις πολιτείες Φλόριδα και Μασαχουσέτη των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής και ασχολήθηκε με τις επιδράσεις των κοινωνικοοικονομικών παραγόντων, εθνότητας, εκπαίδευσης και ηλικίας των γυναικών πριν και μετά την εγκυμοσύνη κατέδειξε την εκπαίδευση ως την πιο σημαντική μεταβλητή ως προς την πιθανότητα κακοποίησης. Οι γυναίκες με μόρφωση χαμηλότερη του γυμνασιακού επιπέδου, σύμφωνα με την έρευνα, βρίσκονται σε μεγαλύτερο κίνδυνο κακοποίησης πριν και μετά την εγκυμοσύνη (για περισσότερες πληροφορίες για τη βία ενάντια των γυναικών μετά την εγκυμοσύνη βλ. Widding 2000). Θα μπορούσε εδώ φυσικά να επισημανθεί, για να αποφευχθεί η εντύπωση ότι η μόρφωση ως παράγοντας κατανόησης του φαινομένου της βίας στο σπίτι μπορεί να επεξηγηθεί απλουστευμένα, ότι η μόρφωση δεν είναι καθόλου άσχετη με τις δομές του χώρου όπου βιώνουν τα άτομα, τις προσωπικές πεποιθήσεις των ατόμων, τη φτώχεια, τις ευκαιρίες και την πρόσβαση σε εκπαιδευτικά ιδρύματα, αλλά και τις πολιτισμικές πρακτικές και αξίες του κάθε κοινωνικού χώρου.

Σε πολλές περιπτώσεις ο πολιτισμικός παράγοντας επενεργεί θετικά προς την άσκηση βίας μέσα στις οικογένειες. Για παράδειγμα, στο Μπαγκλαντές και την Ινδία (βλ. Gautam and Trivedi 1986), η προίκα είναι ένα σημαντικό πολιτισμικό φαινόμενο, το οποίο συχνά καθορίζει, με πολλούς τρόπους, διάφορες πτυχές του έγγαμου βίου. Τα ποιοτικά ευρήματα της έρευνας των Bates et al. (2004) δείχνουν ότι, παρόλο που οι γυναίκες στο Μπαγκλαντές που δεν προσκομίζουν τα δώρα της προίκας, ή δεν προσκομίζουν αρκετά δώρα, στο σπίτι του γαμπρού έχουν πολύ ψηλές πιθανότητες να υποστούν βία, οι γυναίκες που έχουν προίκα αισθάνονται εντονότερα, από αυτές που δεν έχουν, το δικαίωμα να συμπεριφέρονται πιο επιθετικά στο συζυγικό τους σπίτι γεγονός το οποίο μπορεί να απαντηθεί από την πλευρά του συζύγου, ή της υπόλοιπης οικογένειας, με βία. Αυτό που μπορεί να ειπωθεί συμπερασματικά είναι ότι, η προίκα, ως μια πολιτισμική πρακτική, μπορεί από τη μια να αυξήσει την κοινωνική θέση της γυναίκας μέσα στο συζυγικό της σπίτι εξασφαλίζοντας έτσι την ασφάλεια της και από την άλλη η αυξημένη διαπραγματευτική ισχύ που εξασφαλίζει η γυναίκα λόγω της προίκας της απειλεί την ισχύ και τον έλεγχο του ανδρός μέσα στο σπίτι γεγονός το οποίο στην συνέχεια

μπορεί να καταλήξει σε βία εις βάρος της γυναίκας. Η κοινωνική θέση και η αυτονομία της γυναίκας είναι ένας ισχυρός παράγοντας, όπως εισηγείται και το θεωρητικό μας πλαίσιο, το οποίο μπορεί να καθορίσει την εξάσκηση ή την αποφυγή της βίας ενάντια στη γυναίκα δεν είναι όμως ξεκάθαρο πως τα δύο καθορίζονται μέσα στο κοινωνικο-πολιτισμικό γίγνεσθαι.

Οι παράγοντες της ηλικίας, της εκπαίδευσης και των πολιτισμικών πρακτικών, που ήδη αναφέραμε, δεν είναι άσχετοι με τον καθορισμό της κοινωνικής θέσης της γυναίκας και την αυτονομία της στην κοινωνία όμως η εργασία, και η οικονομική δραστηριότητα γενικότερα, η εθνότητα, και οι οικονομικοί και κοινωνικοί πόροι των γυναικών είναι παράγοντες που ορίζουν και τη θέση και την αυτονομία τους πιο άμεσα. Οι Frías και Angel (2005) σε μια έρευνα που διεξήγαγαν μεταξύ διάφορων υποομάδων χαμηλόμισθων γυναικών Ισπανικής καταγωγής μας πληροφορούν για την πολυπλοκότητα στην κατανόηση του φαινομένου της βίας στο οικογενειακό περιβάλλον καταδεικνύοντας τους παράγοντες της κοινωνικής τάξης, της φτώχειας και του πολιτισμού ως άρρηκτα συνδεδεμένους με το φαινόμενο. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με την έρευνα, οι εργαζόμενες γυναίκες με μερική απασχόληση αντιμετωπίζουν ψηλότερο κίνδυνο για σκληρή κακοποίηση παρά άλλες γυναίκες. Άλλη έρευνα που ασχολήθηκε με την εργασία και το ρίσκο της οικιακής κακοποίησης συνδυάζει την απασχόληση των γυναικών ως παράγοντα που αυξάνει την ευημερία των γυναικών και κατ' επέκταση την κοινωνική τους θέση για να καταλήξει ότι η αυξημένη απασχόληση είναι, ίσως, ένας τρόπος μείωσης μερικών τύπων οικογενειακής βίας ανάμεσα σε χαμηλά εισοδηματικές οικογένειες (Gibson et al. 2005). Η απασχόληση είναι πιθανόν συνδεδεμένη με ένα πολύπλοκο σκετ παραγόντων που σχετίζονται με το οικογενειακό εισόδημα και την απασχόληση του συντρόφου, τα οποία, σύμφωνα με τους MacMillan και Gartner (1999), μερικές φορές αυξάνουν τις πιθανότητες της βίας και μερικές άλλες τις μειώνουν. Σύμφωνα με τους ερευνητές, «οι επιδράσεις της απασχόλησης του ενός συντρόφου είναι συνδεδεμένες από το status της απασχόλησης του άλλου συντρόφου. Γι' αυτό το λόγο, η συμμετοχή της 'γυναίκας' στο δυναμικό της εργασίας μειώνει τους κινδύνους της συζυγικής βίας όταν οι σύντροφοί τους είναι επίσης εργαζόμενοι αλλά αυξάνει τους κινδύνους βίας όταν οι σύζυγοι τους είναι άνεργοι» (MacMillan και Gartner 1999:957, ελεύθερη μετάφραση).

Μια άλλη πτυχή της απασχόλησης και της βίας στην οικογένεια, που εξετάζεται από τους Fox et al. (2002), συνδυάζει την πίεση που υποβάλλονται οι σύζυγοι στην εργασία, την φύση της εργασίας και τις επιδράσεις της εργασίας στο άτομο ως παράγοντες επεξήγησης της βίας στο σπίτι. Μεταξύ άλλων, τα ευρήματα της έρευνας δείχνουν ότι, η ανάγκη του ατόμου για

εργασία και η απασχόληση σε χαμηλού επιπέδου εργασία η οποία καθιστά το άτομο ευερέθιστο και εξαντλημένο αυξάνει τις διαφορές μεταξύ των συζύγων γεγονός το οποίο μπορεί να προκαλέσει τη βία στο οικογενειακό περιβάλλον (Fox et al. 2002:805). Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε ότι η αποστέρηση των οικονομικών πόρων των γυναικών που συνδυάζεται με την ανεργία ή την αποσπασματική εργασία και την μειωμένη οικονομική συνεισφορά στην οικογενειακή ζωή μπορεί να αποτελεί παράγοντα άσκησης βίας σε βάρος των γυναικών. Δεν θα ήταν, όμως, αυθαίρετο να προσθέσουμε ότι, η ισχύ που μπορεί να κερδίζει η γυναίκα από την αυξημένη οικονομική της προσφορά μέσα στο σπίτι, και κατ' επέκταση την επιρροή στις αποφάσεις που λαμβάνονται στο σπίτι, σε σύγκριση με την μειωμένη προσφορά του συζύγου να είναι και αυτός παράγοντας ο οποίος να δημιουργεί, μερικές φορές, διαμάχες μεταξύ των συζύγων που να οδηγούν στη βία ενάντια στη 'γυναίκα'.

Η απασχόληση, όμως, ως παράγοντας επεξήγησης της βίας ενάντια στις γυναίκες, μπορεί να πάρει και άλλη μορφή. Η έρευνα που έγινε από τον Melzer (2002) που ασχολήθηκε, μεταξύ άλλων, κατά πόσο το εργασιακό περιβάλλον επηρεάζει τη βίαιη συμπεριφορά των ανδρών στο σπίτι ενάντια στις γυναίκες μας πληροφορεί ότι, μερικοί άντρες που βρίσκουν δυσκολίες να εκφράσουν την ανδροπρέπειά τους στο εργασιακό περιβάλλον μεταφέρουν το 'πρόβλημα' στο σπίτι και προσπαθούν να επιβεβαιώσουν αυτήν την ανδροπρέπεια με βίαιους τρόπους ενάντια στις γυναίκες τους. Επιρρεπής σ' αυτού του είδους βία είναι οι άντρες όπου στην εργασία κυριαρχούν οι γυναίκες, όπως για παράδειγμα στο τομέα της νοσηλευτικής. Από την άλλη μεριά, σύμφωνα με τα ευρήματα της έρευνας, οι άντρες που κατέχουν διευθυντικές ή διοικητικές θέσεις ανήκουν, στατιστικά, στα χαμηλότερα επίπεδα άσκησης βίας. Για να γίνει όμως κατανοητό το φαινόμενο, σε μία πιο ολοκληρωμένη βάση, θα πρέπει κάποιος να υπολογίζει και κάποιους επιπρόσθετους παράγοντες που μπορεί να συνδράμουν στην άσκηση βίας από αυτή τη μερίδα αντρών, όπως για παράδειγμα τα εισοδήματα των συζύγων, τις νοοτροπίες που επικρατούν στο σπίτι για τα δύο φύλα, την κατανάλωση αλκοόλ (βλ. για παράδειγμα Rodriguez et al. 2001) και το επίπεδο της επικοινωνίας μεταξύ των συζύγων, γιατί ο παράγοντας 'εργασιακό περιβάλλον' από μόνος τους ίσως να είναι παραπλανητικός και δεν αφήνει περιθώρια για μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα του φαινομένου.

Μεταξύ άλλων παραγόντων, θα πρέπει να συμπεριλάβουμε και το ιστορικό βίας που έχει βιώσει το άτομο. Μερικές μελέτες επεξήγησης των παραγόντων της βίας στο οικογενειακό περιβάλλον μας πληροφορούν ότι, τα άτομα που έχουν υποστεί βία ή έχουν βιώσει βίαιες συμπεριφορές μέσα στο σπίτι κατά την παιδική τους ηλικία έχουν περισσότερες πιθανότητες

να ασκήσουν ή να αποδεχτούν βία στην ενήλική τους ζωή (Ellsberg et al. 1999, Jewkes et al. 2002, Martin et al. 2002, US Department of Justice 2004). Πιο συγκεκριμένα, η έρευνα που έχει γίνει από τους Martin et al. στην Ινδία καταδεικνύει, μεταξύ άλλων, ότι το ένα τρίτο των ανδρών που ερευνήθηκαν έχουν βιώσει την εμπειρία της φυσικής βίας μεταξύ των γονιών τους κατά τη διάρκεια της παιδικής τους ηλικίας, το 80% των πατεράδων των ανδρών αυτών να είναι ο μόνος δράστης άσκησης βίας ενώ λιγότερο από το 1% να είναι οι μητέρες τους οι μόνιμοι δράστες, και στο 20% των οικογενειών αυτών οι άντρες, στα παιδικά τους χρόνια, παρακολούθησαν και τους δύο γονείς να εξασκούν βία (2002:569). Όπως οι ίδιοι τονίζουν, τα ευρήματα της έρευνάς τους είναι ξεκάθαρα, σε σχέση με τους άντρες που έχουν μεγαλώσει σε οικογένειες χωρίς βία οι άντρες που έχουν παρακολουθήσει βία μεταξύ των γονιών τους κατά τη διάρκεια της παιδικής τους ηλικίας έχουν σημαντικά μεγαλύτερες πιθανότητες, ως ενήλικες, να έχουν νοοτροπίες ως προς τη φυσική και σεξουαλική βία ενάντια στις γυναίκες τους (Martin et al. 2002:569, βλ. επίσης Indermaur 2001, Romito et al. 2003).

Η κατανάλωση αλκοόλ από τους συντρόφους είναι και αυτός ένας άλλος παράγοντας που συντείνει στην άσκηση βίας μέσα στο οικογενειακό περιβάλλον. Όπως φαίνεται από τα ευρήματα της έρευνας της Finney (2004) που έχει γίνει στο Ηνωμένο Βασίλειο, το 32% των γεγονότων συντροφικής βίας έγιναν όταν ο θύτης ήταν υπό την επήρεια αλκοόλ. Ταυτόχρονα, η κατανάλωση αλκοόλ μπορεί να συμβάλλει στην έκφραση βίας μεταξύ των συντρόφων με πολλούς τρόπους ανάλογα με την ποσότητα κατανάλωσης γεγονός το οποίο συνδυάζεται με άλλους παράγοντες (Quigley and Leonard 2000, White and Chen 2002). Αντίστροφα, τώρα, σύμφωνα με την Finney (2004) όπως η κατανάλωση αλκοόλ αυξάνει τις πιθανότητες άσκησης βίας μεταξύ συντρόφων, η άσκηση βίας οδηγεί σε εκτενή χρήση αλκοόλ. Τέλος, η μελέτη καθορίζει και τη κατεύθυνση της επιρροής. Όπως για παράδειγμα το γεγονός ότι η βία μπορεί να οδηγήσει σε ανάφλεξη της σχέσης μεταξύ των συντρόφων και αυτό με τη σειρά του να οδηγήσει σε προβλήματα αλκοολισμού (βλ. επίσης Field et al. 2004). Θα πρέπει να γίνει ξεκάθαρο, όμως, ότι το αλκοόλ και η βία μπορεί να συσχετισθούν σε συνδυασμό με άλλους παράγοντες, όπως για παράδειγμα τις κρίσιμες και δύσκολες περιόδους της σχέσης ενός ζευγαριού.

Επιπρόσθετα, άλλος παράγοντας που επηρεάζει την άσκηση βίας στον ενδο-οικογενειακό βίο είναι η περιοχή που ζει μια οικογένεια. Για παράδειγμα, αν κάποιος ζει σε αστική ή αγροτική περιοχή, σε προάστιο ή γκέτο αλλά και η κοινωνική σύνθεση και η κουλτούρα της γειτονιάς, της συνοικίας και της κοινότητας όλα μπορούν να υπολογιστούν ως κοινωνικές μεταβλητές

που επηρεάζουν έμμεσα ή άμεσα την άσκηση βίας στο οικογενειακό περιβάλλον. Ένας σημαντικός παράγοντας που συνδυάζεται με την περιοχή είναι η «φυλή». Η «φυλετική» σύνθεση, και οι πολιτισμικές αξίες που αναπόφευκτα ακολουθούν διάφορες εθνοτικές και φυλετικές ομάδες, μιας περιοχής, κοινότητας ή γειτονιάς μπορεί να καθορίσουν τις διάφορες συμπεριφορές μέσα και έξω από το σπίτι επομένως και τη βία στο οικογενειακό περιβάλλον (βλ. Grossman et al. 2005). Σε γενικές γραμμές, πιστεύετε από τους ερευνητές ότι, οι γυναίκες που ζουν στις αστικές περιοχές έχουν περισσότερες πιθανότητες να βιώσουν βίαιες συμπεριφορές μέσα στο σπίτι παρά οι γυναίκες που ζουν στα προάστια των πόλεων και τις αγροτικές περιοχές (Websdale and Johnson 1998, Greenfield et al. 1998). Πρέπει να τονίσουμε όμως ότι οι γυναίκες στις αγροτικές περιοχές ζουν σε πιο συντηρητικά πολιτισμικά, κανονιστικά αλλά και σκληρά περιβάλλοντα και γι αυτό πολλές φορές να μην θεωρούν ότι οι συμπεριφορές που βιώνουν να είναι βίαιες ή απλά να μην έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες στήριξης έτσι τα βιώματα τους δεν καταγράφονται και είναι απύσχα από στατιστικές αναφορές. Θα πρέπει να επισημάνουμε επίσης ότι, το τι αποτελεί αστική ή αγροτική περιοχή ή προάστιο από μια χώρα σε άλλη συχνά διαφέρει για αυτό τα στοιχεία που παίρνουμε για την άσκηση βίας συγκρούονται μεταξύ τους.

Τέλος, οι παράγοντες της επικοινωνίας μεταξύ του ζευγαριού και το επίπεδο της σχέσης του ζευγαριού επηρεάζουν και αυτοί τις βίαιες συμπεριφορές μεταξύ τους. Τα αποτελέσματα από την έρευνα των Burman et al. (1993) δηλώνουν ότι, τα ζευγάρια με βίαιη φυσική συμπεριφορά χρησιμοποιούν λιγότερο αποτελεσματικούς τρόπους επικοινωνίας, οι οποίοι συμβάλλουν στην κλιμάκωση της επιθετικής συμπεριφοράς και εκδηλώνουν περισσότερη εχθρότητα παρά τα ζευγάρια με λεκτική ή υποχωρητική επιθετική συμπεριφορά. Στην ίδια έρευνα αναφέρεται ότι, τα ζευγάρια με βίαιη φυσική συμπεριφορά εμπλέκονται σε ανταποδοτικούς τύπους εχθρικής συμπεριφοράς μέσα στους οποίους οι συμπεριφορές θυμού από τον ένα σύντροφο αυξάνει τις πιθανότητες εχθρικής συμπεριφοράς από τον άλλο. Άλλες έρευνες (Holtzworth-Munroe and Anglin 1991) μελέτησαν τα χαρακτηριστικά των ανδρών που εξασκούν βίαιη συμπεριφορά, όπως την ικανότητα επίλυσης προβλημάτων, για να καταλήξουν στο συμπέρασμα ότι οι άντρες αυτοί έχουν λιγότερα και ποιοτικά χαμηλότερα επίπεδα επικοινωνίας σε προβληματικές κοινωνικές καταστάσεις. Τα ευρήματα της έρευνας των Ronan et al. (2004) μας πληροφορούν ότι, όταν τα ζευγάρια συζητούν χαμηλού επιπέδου διαμάχες χρησιμοποιούν αποτελεσματικότερες τεχνικές ικανοτήτων ενώ στην περίπτωση των σοβαρότερων διαμαχών χρησιμοποιούν λιγότερο αποτελεσματικές τεχνικές. Τελειώνοντας, θα πρέπει να ειπωθεί ότι, οι επικοινωνιακές ικανότητες των συντρόφων και γενικά το επίπεδο της επικοινωνίας μέσα σε

μια σχέση δεν είναι άσχετες με το επίπεδο μόρφωσης των δύο, το πολιτισμικό περιβάλλον όπου μεγαλώνουν και ζουν τα δύο μέλη, και την κοινωνικοοικονομική κατάσταση της οικογένειας.

ΣΚΟΠΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Ο κύριος σκοπός του προγράμματος είναι η διερεύνηση του φαινομένου της βίας και ειδικά της βίας από τους άντρες προς τις γυναίκες από τη σκοπιά των γυναικών. Η έρευνα επικεντρώνεται (α) στις αντιλήψεις και στάσεις των γυναικών για την ενδο-οικογενειακή βία, και (β) στις προσωπικές τους εμπειρίες με τη βία. Ένας πρόσθετος σκοπός της έρευνας είναι να διερευνήσει τους παράγοντες που συμβάλλουν στην, ή υποδηλώνουν την, οικογενειακή βία.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Η έρευνα κάλυψε όλες τις περιοχές που ελέγχονται από την Κυπριακή Δημοκρατία και συμπεριλάμβανε γυναίκες μεταξύ των ηλικιών 18 και 60 που ήταν παντρεμένες, αρραβωνιασμένες, ή σε σχέση.

Το μέγεθος του δείγματος ήταν 401 το οποίο δίνει επίπεδο εμπιστοσύνης 95% και στατιστικό λάθος $\pm 4,89$. Χρησιμοποιήθηκε ένα τυχαίο, στρωματοποιημένο δείγμα σύμφωνα με την ηλικία και τον τόπο διαμονής (αστικές/αγροτικές περιοχές).

Το ερωτηματολόγιο αποτελείτο από δύο μέρη. Το πρώτο μέρος επικεντρώθηκε στις απόψεις των γυναικών και τις στάσεις τους προς τη βία στην οικογένεια ενώ το δεύτερο μέρος επικεντρώθηκε στις εμπειρίες των γυναικών με την ενδο-οικογενειακή βία. Το πρώτο μέρος συμπληρώθηκε από γυναίκα ερευνήτρια με προσωπικές συνεντεύξεις ενώ το δεύτερο μέρος ήταν αυτοσυμπληρώμενο, οι ερωτώμενες είχαν την δυνατότητα να ρίχνουν το μέρος αυτό του ερωτηματολογίου σε ένα κουτί μετά τη συμπλήρωσή του. Όλες οι συνεντεύξεις έγιναν στα σπίτια των ερωτώμενων.

Το ποσοστό απόρριψης για την έρευνα δεδομένου και της ευαισθησίας του θέματος ήταν 9,5%.

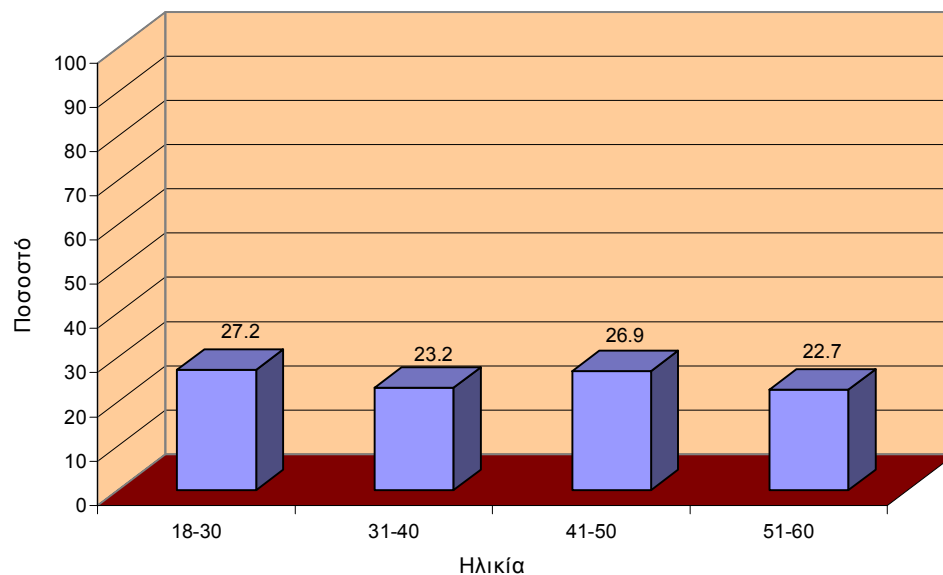
Η συλλογή των δεδομένων για την έρευνα έγινε μεταξύ 10 Μαρτίου και 25 Απριλίου 2007.

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΗΛΙΚΙΑ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ

	Σύνολο	
Βάση:	Συχνότητα	Ποσοστό
	(401)	100%
18-30	109	27,2
31-40	93	23,2
41-50	108	26,9
51-60	91	22,7

ΗΛΙΚΙΑ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ

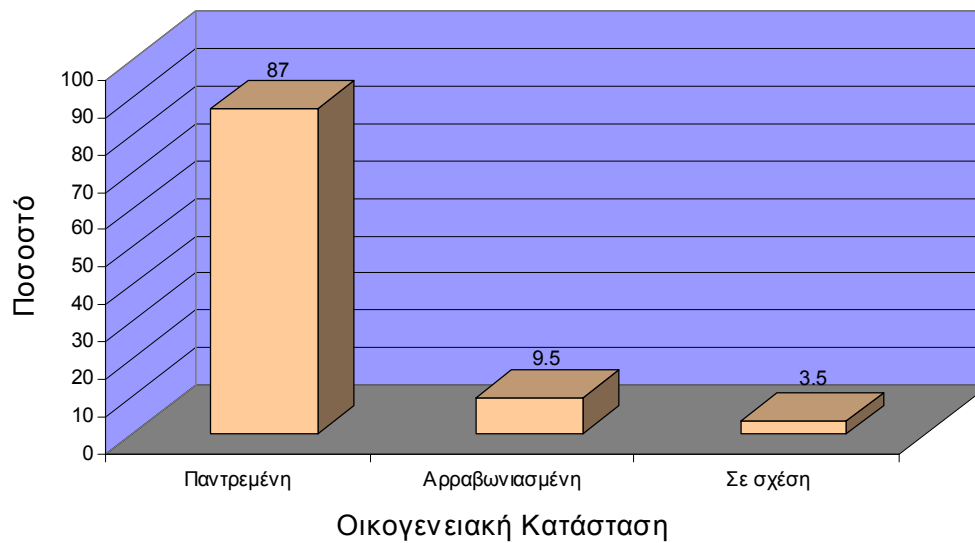

Η κατανομή της ηλικίας του δείγματος διακυμάνθηκε λίγο πολύ μέσα στις τέσσερις κατηγορίες που δημιουργήθηκαν για την έρευνα. Συγκεκριμένα, το 27,2% ανήκε στην κατηγορία των 18-30, το 23,2% στην κατηγορία των 31-40, το 26,9% στην κατηγορία των 41-50 και το 22,7% στην κατηγορία των 51-60 χρόνων.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(401)	100%
Παντρεμένη	349	87.0
Αρραβωνιασμένη	38	9.5
Σε σχέση	14	3.5

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

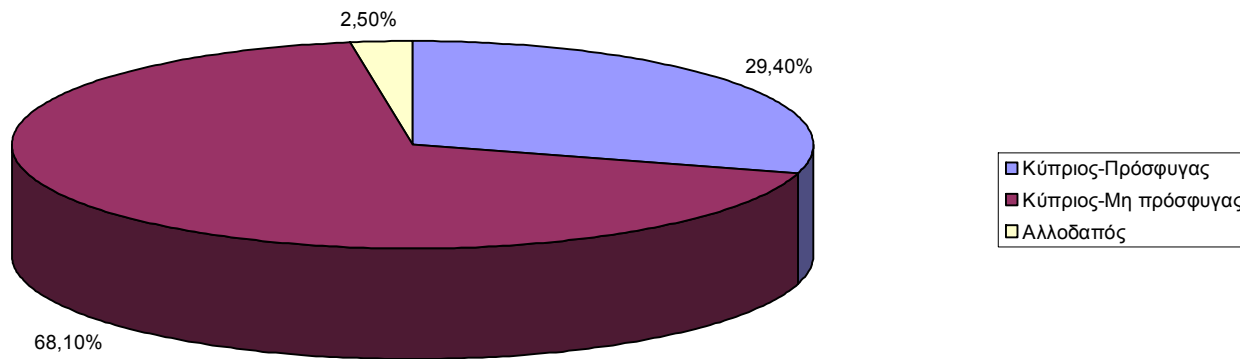

Η πλειονότητα των γυναικών του δείγματος ήταν παντρεμένες (87%). Ένα μικρό ποσοστό των γυναικών αυτών ήταν αρραβωνιασμένες (9,5%) ενώ ένα πολύ μικρότερο ποσοστό δήλωσε πως βρίσκεται μέσα σε μία σχέση/διατηρεί σχέση (3,5%).

ΤΟΠΟΣ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ ΣΥΖΥΓΟΥ/ΣΥΝΤΡΟΦΟΥ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(401)	100%
Κύπριος-Πρόσφυγας	118	29.4
Κύπριος-Μη πρόσφυγας	273	68.1
Αλλοδαπός	10	2.5

ΤΟΠΟΣ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ ΣΥΖΥΓΟΥ/ΣΥΝΤΡΟΦΟΥ

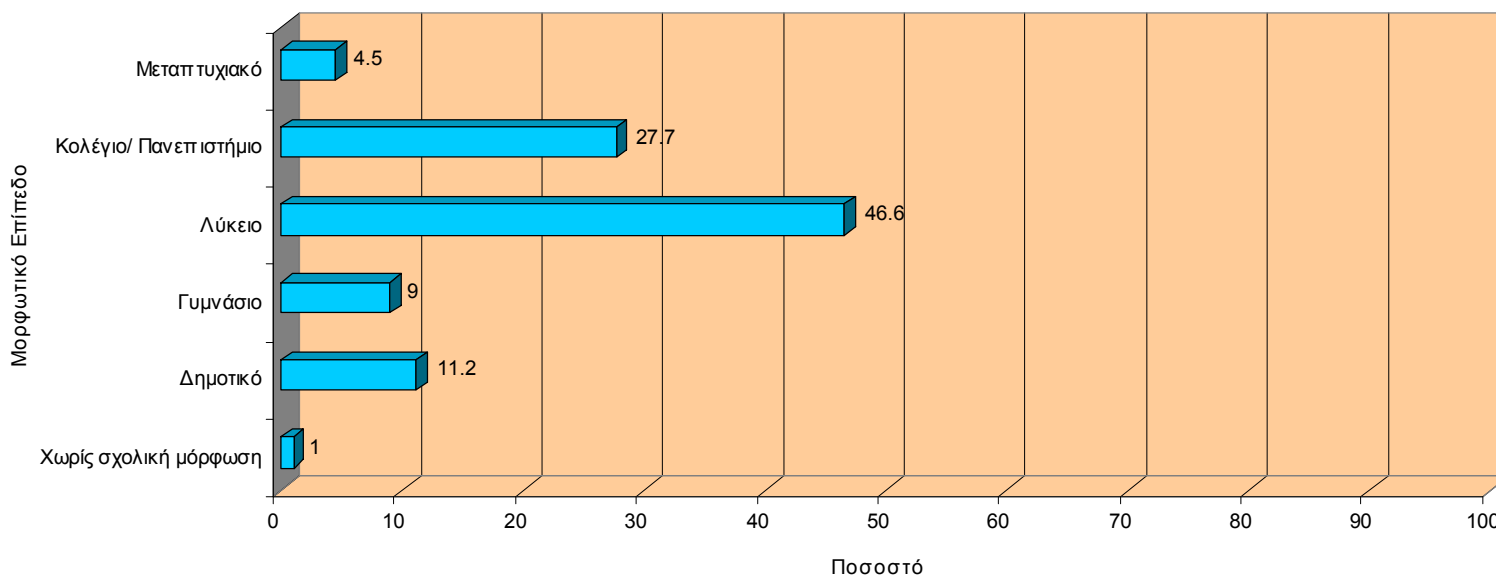

Σχεδόν 3 στις 10 γυναίκες του δείγματος δήλωσαν πως ο σύζυγός/ σύντροφός τους είναι πρόσφυγας ενώ ένα πολύ μικρό ποσοστό γυναικών (2,5%) δήλωσε πως ο σύζυγός/ σύντροφός τους είναι μη Κύπριος/αλλοδαπός.

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ

	Σύνολο	Ποσοστό
Βάση:	(401)	100%
Χωρίς σχολική μόρφωση	4	1.0
Δημοτικό	45	11.2
Γυμνάσιο	36	9.0
Λύκειο	187	46.6
Κολέγιο/ Πανεπιστήμιο	111	27.7
Μεταπτυχιακό	18	4.5

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ

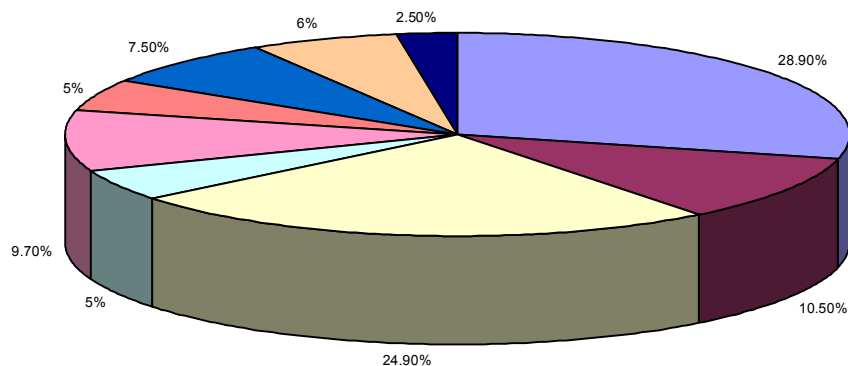

Η συντριπτική πλειοψηφία των γυναικών του δείγματος είχε κάποια μόρφωση. Μόνο το 1% του δείγματος δεν είχε σχολική μόρφωση. Σχεδόν οι μισές από τις ερωτηθείσες έχουν τελειώσει το λύκειο (46,6%) ενώ περισσότερες από το ένα τέταρτο του δείγματος έχουν τελειώσει κάποιο Κολέγιο/Πανεπιστήμιο (27,7%) και το 4,5% έχει πραγματοποιήσει μεταπτυχιακές σπουδές.

ΤΟΠΟΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(401)	100%
Λευκωσία Αστική	116	28.9
Λευκωσία Αγροτική	42	10.5
Λεμεσός Αστική	100	24.9
Λεμεσός Αγροτική	20	5.0
Λάρνακα Αστική	39	9.7
Λάρνακα Αγροτική	20	5.0
Αμμόχωστος Αγροτική	30	7.5
Πάφος Αστική	24	6.0
Πάφος Αγροτική	10	2.5

ΤΟΠΟΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ

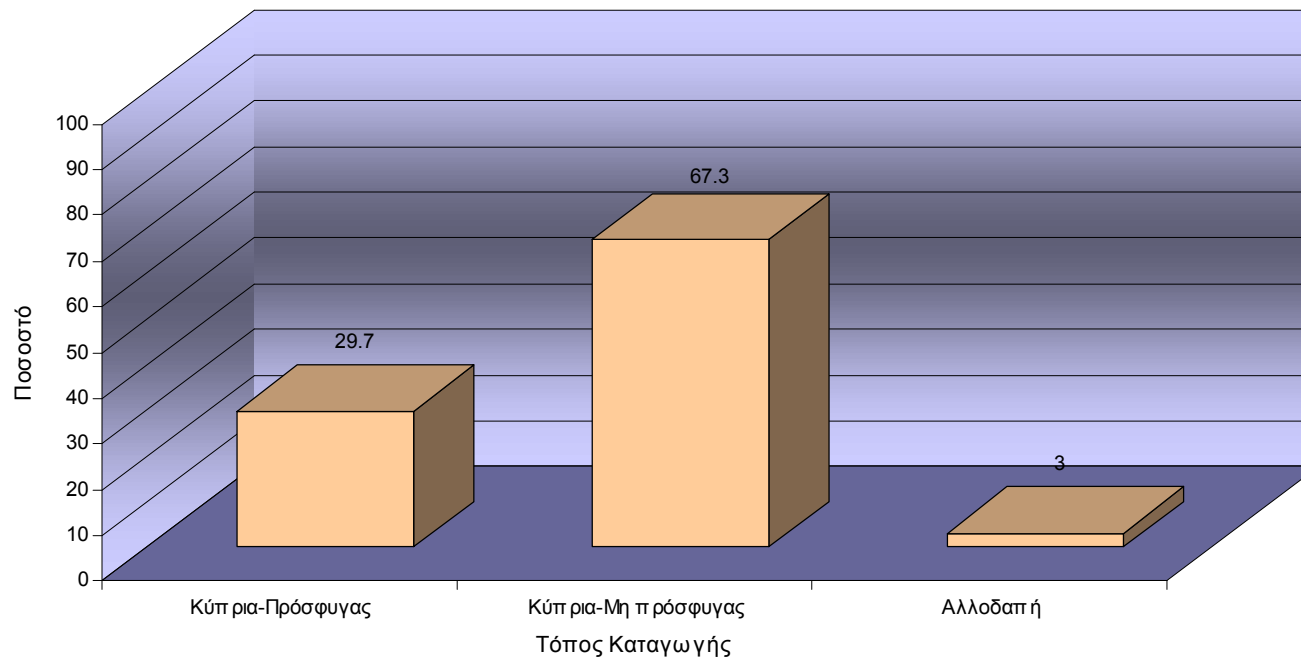
Λευκωσία Αστική	Λευκωσία Αγροτική	Λεμεσός Αστική	Λεμεσός Αγροτική	Λάρνακα Αστική
Λάρνακα Αγροτική	Αμμόχωστος Αγροτική	Πάφος Αστική	Πάφος Αγροτική	

Σχεδόν 7 στις 10 γυναίκες προέρχονται από αστικές περιοχές ενώ περισσότερες από τις μισές γυναίκες του δείγματος προέρχονται από την αστική Λευκωσία (28,9%) και από την αστική Λεμεσό (24,9%).

ΤΟΠΟΣ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(401)	100%
Κύπρια-Πρόσφυγας	110	29.7
Κύπρια-Μη πρόσφυγας	270	67.3
Αλλοδαπή	12	3.0

ΤΟΠΟΣ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ

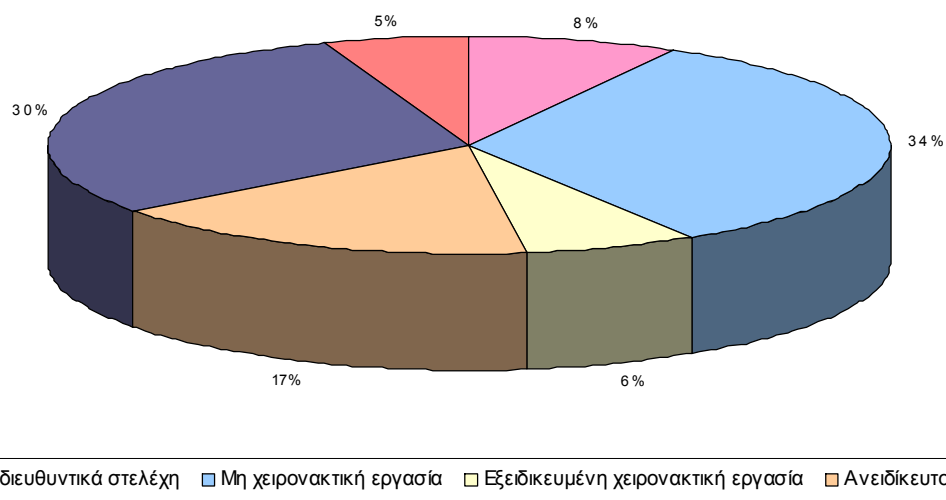
Σχεδόν 3 στις 10 γυναίκες του δείγματος δήλωσαν πως είναι πρόσφυγες ενώ το 3% αλλοδαπές.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(401)	100%
Επιχειρηματίες και διευθυντικά στελέχη	32	8.0
Μη χειρονακτική εργασία	133	33.2
Εξειδικευμένη χειρονακτική εργασία	26	6.5
Ανειδίκευτοι	68	17.0
Οικοκυρές	120	29.9
Άλλο	22	5.5

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ

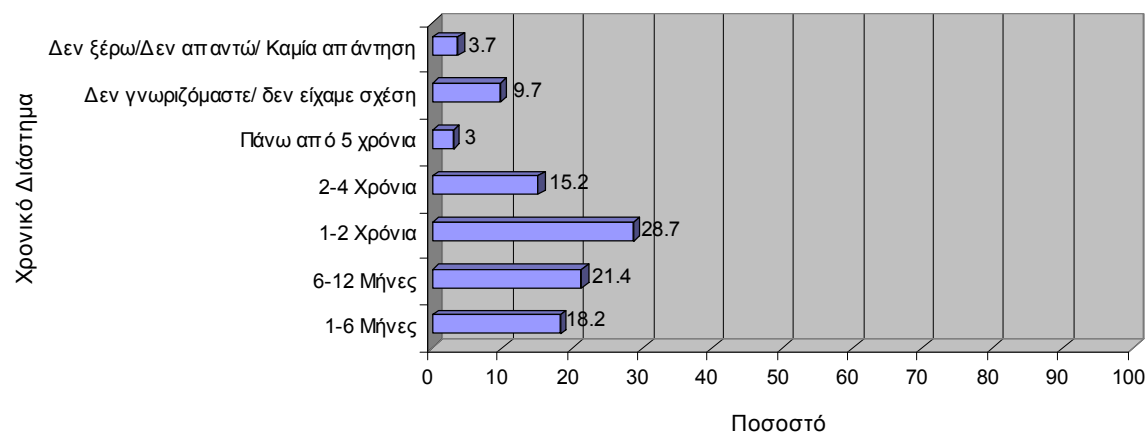

Σχεδόν 3 από τις 10 γυναίκες του δείγματος δήλωσαν οικοκυρές. Γύρω στο ένα τρίτο του δείγματος δήλωσε πως ασχολείται με μη χειρονακτική εργασία ενώ το 6,5% με εξειδικευμένη χειρονακτική εργασία. Το δεκαεπτά τοις εκατό του δείγματος δήλωσε ανειδίκευτο ενώ το 8% αυτών επιχειρηματίες και διευθυντικά στελέχη.

ΧΡΟΝΙΚΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΠΟΥ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΔΙΑΤΗΡΟΥΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟΝ ΑΝΤΡΑ ΤΗΣ ΠΡΙΝ ΤΟΝ ΑΡΡΑΒΩΝΑ /ΓΑΜΟ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(401)	100%
1-6 Μήνες	73	18.2
6-12 Μήνες	86	21.4
1-2 Χρόνια	115	28.7
2-4 Χρόνια	61	15.2
Πάνω από 5 χρόνια	12	3.0
Δεν γνωριζόμαστε/ δεν είχαμε σχέση	39	9.7
Δεν ξέρω/Δεν απαντώ	15	3.7

ΧΡΟΝΙΚΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΠΟΥ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΔΙΑΤΗΡΟΥΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟΝ ΑΝΤΡΑ ΤΗΣ ΠΡΙΝ ΤΟΝ ΑΡΡΑΒΩΝΑ/ΓΑΜΟ

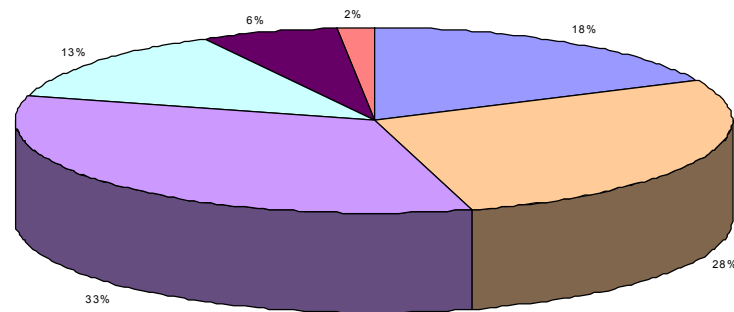

Σχεδόν 3 στις 10 γυναίκες του δείγματος δήλωσαν ότι διατηρούσαν 1 με 2 χρόνια σχέση με το σύζυγό τους πριν τον αρραβώνα/γάμο ενώ 2 στις 10 διατηρούσαν σχέση 6-12 μηνών πριν τον αρραβώνα/γάμο.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΣΥΖΥΓΟΥ/ ΣΥΝΤΡΟΦΟΥ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(401)	100%
Επιχειρηματίες και διευθυντικά στελέχη	71	17.7
Μη χειρονακτική εξειδικευμένη εργασία	112	27.9
Εξειδικευμένη χειρονακτική εργασία	136	33.9
Ανειδίκευτοι	50	12.5
Συνταξιούχοι	25	6.2
Άλλο	7	1.7

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΣΥΖΥΓΟΥ/ΣΥΝΤΡΟΦΟΥ

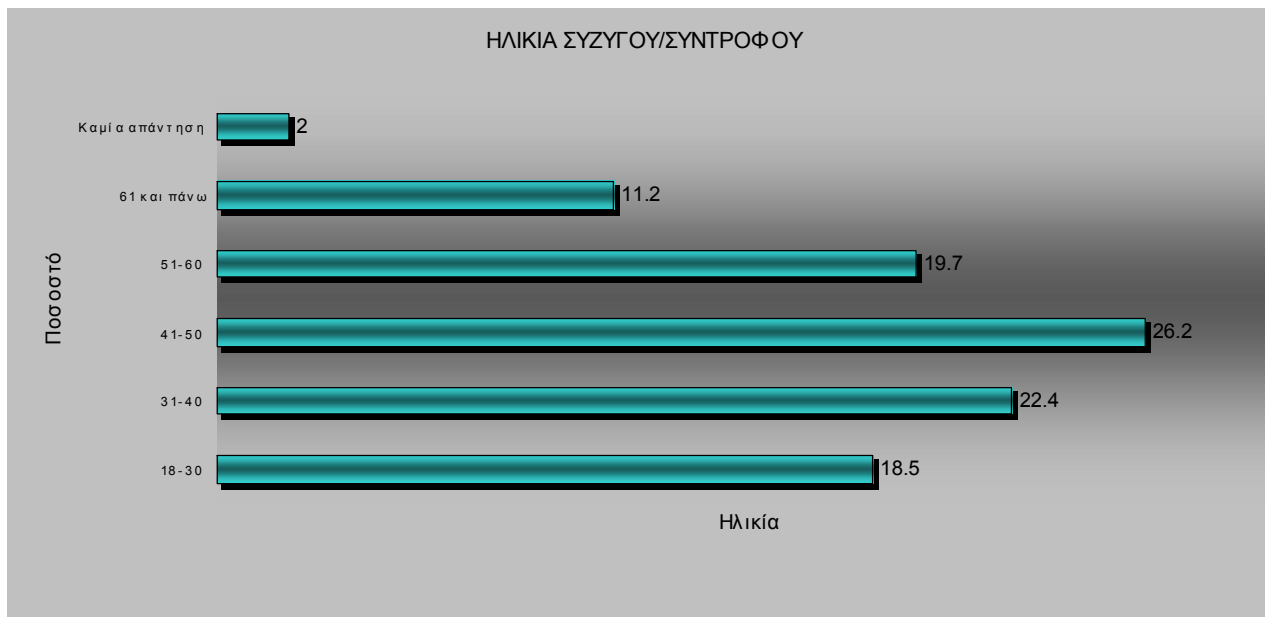

■ Επιχειρηματίες και διευθυντικά στελέχη	■ Μη χειρονακτική εξειδικευμένη εργασία	■ Εξειδικευμένη χειρονακτική εργασία
■ Ανειδίκευτοι	■ Συνταξιούχοι	■ Άλλο

Το ένα τρίτο του δείγματος δήλωσε ότι οι σύζυγοί/σύντροφοί τους ασχολούνται με εξειδικευμένη χειρονακτική εργασία. Το 27,9% δήλωσε πως οι σύζυγοί/σύντροφοί τους ασχολούνται με μη χειρονακτική εξειδικευμένη εργασία ενώ το 17,7% δήλωσε πως οι σύζυγοί/σύντροφοί τους είναι επιχειρηματίες και διευθυντικά στελέχη.

ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΖΥΓΟΥ/ ΣΥΝΤΡΟΦΟΥ

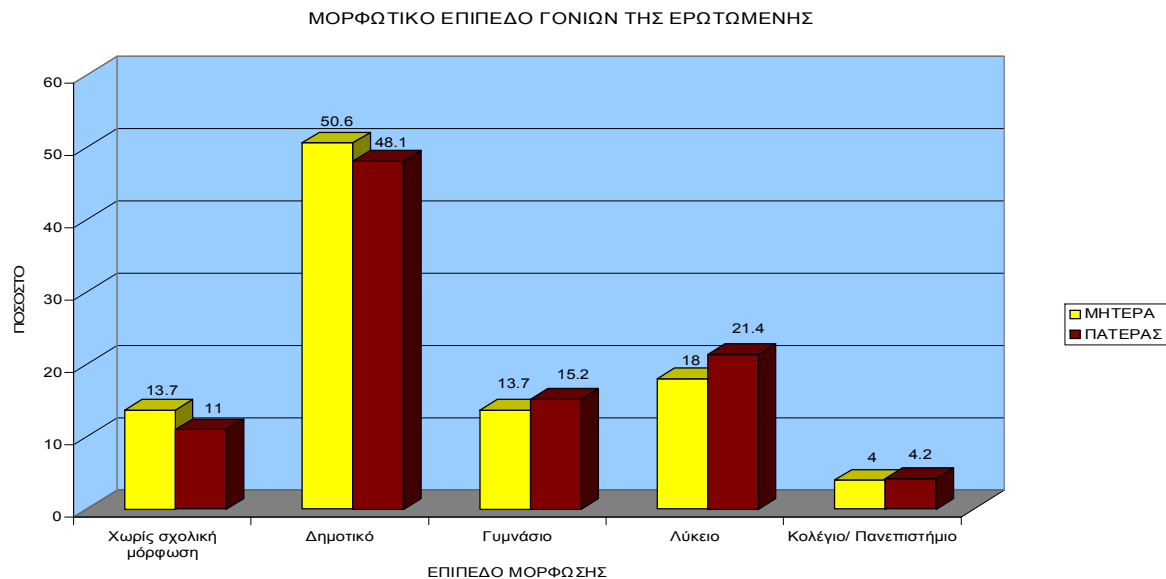
	Σύνολο	Ποσοστό
Βάση:	(401)	100%
18-30	74	18.5
31-40	90	22.4
41-50	105	26.2
51-60	79	19.7
61 και πάνω	45	11.2
Καμία απάντηση	8	2.0

Η κατανομή του δείγματος υπήρξε ομοιόμορφη στις ηλικιακές κατηγορίες που δημιουργήθηκαν για την έρευνα με εξαίρεση την κατηγορία των 41-50 η οποία ήταν κάπως υψηλότερη (26,2%) και την κατηγορία των 61 και άνω όπου τα ποσοστά ήταν λίγο πιο χαμηλά.

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΓΟΝΙΩΝ ΤΗΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ

	Μητέρα		Πατέρα	
	Συχνότητα	Ποσοστό	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(401)	100%	(401)	100%
Χωρίς σχολική μόρφωση	55	13.7	44	11.0
Δημοτικό	203	50.6	193	48.1
Γυμνάσιο	55	13.7	61	15.2
Λύκειο	72	18.0	86	21.4
Κολέγιο/ Πανεπιστήμιο	16	4.0	17	4.2

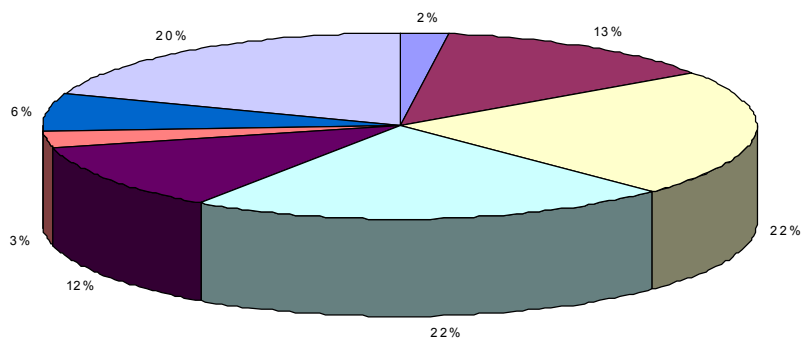

Σχεδόν οι μισές από τις ερωτηθείσες δήλωσαν ότι οι μητέρες τους έχουν αποφοιτήσει το Δημοτικό. Ίδια ποσοστά γυναικών (13,7%) δήλωσαν πως οι μητέρες τους δεν έχουν λάβει σχολική μόρφωση ή έχουν αποφοιτήσει το Γυμνάσιο. Παρόμοιες απαντήσεις δόθηκαν για τους πατέρες με ελάχιστα υψηλότερα ποσοστά στην αποφοίτηση Γυμνασίου και Λυκείου και λίγο χαμηλότερα ποσοστά στην κατηγορία της αποφοίτησης Δημοτικού.

ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΕΝΙΑΙΟ ΑΚΑΘΑΡΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ

	Σύνολο Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(401)	100%
Κάτω από 5,000	9	2.2
5,001-10,000	53	13.2
10,001-15,000	89	22.2
15,001-20,000	88	21.9
20,001-25,000	46	11.5
25,001 και άνω	13	3.2
Δεν απαντώ	78	19,5
Δεν ξέρω	25	6,2

ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΕΝΙΑΙΟ ΑΚΑΘΑΡΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ

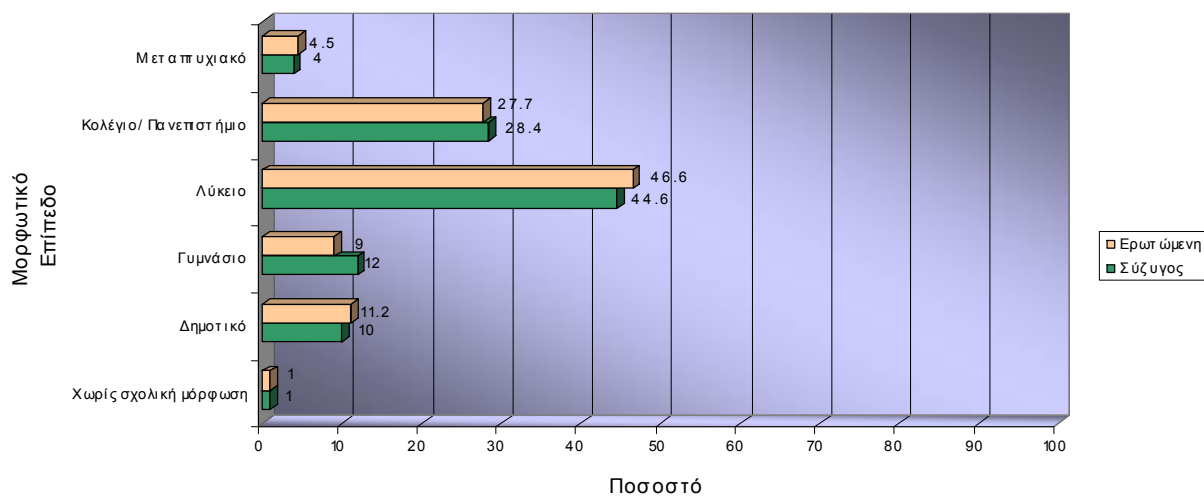
■ Κάτω από 5,000	■ 5,001-10,000	■ 10,001-15,000	■ 15,001-20,000
■ 20,001-25,000	■ 25,001 και άνω	■ Δεν ξέρω	■ Δεν απαντώ

Ενώ μία στις πέντε ερωτηθείσες επιλέγει να μην απαντήσει στην ερώτηση σχετικά με το συνολικό ενιαίο ακαθάριστο εισόδημα της οικογένειας και το 6,2% υποστήριξε πως δε γνωρίζει, το υπόλοιπο δείγμα έδωσε ποσά που ακολούθησαν φυσιολογική κατανομή με ένα μικρό ποσοστό (2,2%) να δηλώνει εισόδημα μικρότερο των 5,000 Κυπριακών λιρών και ένα ποσοστό το ίδιο χαμηλό (3,2%) να δηλώνει εισόδημα μεγαλύτερο των 25,001 Κυπριακών λιρών. Το 22,2% και το 21,9% των γυναικών δήλωσαν εισόδημα μεταξύ 10,000 και 15,000 και μεταξύ 15,001 και 20,000 Κυπριακών λιρών.

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΥΖΥΓΟΥ/ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ

Βάση:	Σύνολο		Σύνολο	
	Σύζυγος		Ερωτώμενη	
	Συχνότητα	Ποσοστό	Συχνότητα	Ποσοστό
	(401)	100%	(401)	100%
Χωρίς σχολική μόρφωση	4	1.0	4	1.0
Δημοτικό	40	10.0	45	11.2
Γυμνάσιο	48	12.0	36	9.0
Λύκειο	179	44.6	187	46.6
Κολέγιο/ Πανεπιστήμιο	114	28.4	111	27.7
Μεταπτυχιακό	16	4.0	18	4.5

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΥΖΥΓΟΥ/ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ

Το μορφωτικό επίπεδο των συζύγων/συντρόφων, όπως αυτό δηλώθηκε από τις ερωτηθείσες είναι παρόμοιο με αυτό που δήλωσαν οι ίδιες για τον εαυτό τους. Έτσι, μόνο το 1% των συζύγων/συντρόφων δεν έχει λάβει κάποια σχολική μόρφωση. Επίσης έχει δηλωθεί πως σχεδόν οι μισοί (44,6%) σύζυγοι/σύντροφοι έχουν λάβει δευτεροβάθμια εκπαίδευση και πως σχεδόν 3 στους 10 έχουν αποφοιτήσει από κάποιο Κολέγιο/Πανεπιστήμιο. Παρόμοιο μοτίβο παρατηρείται με το μορφωτικό επίπεδο του συζύγου/συντρόφου.

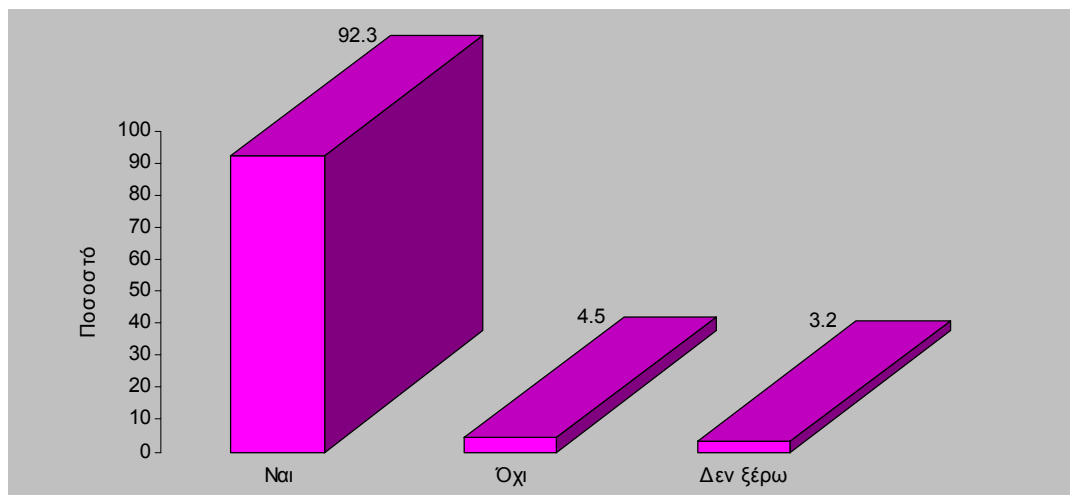
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:
ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΣΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΔΟ-ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΒΙΑ

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ ΥΠΑΡΧΕΙ ΒΙΑ ΜΕΣΑ ΣΤΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ Ή ΟΧΙ

	Σύνολο	
Βάση:	Συχνότητα	Ποσοστό
	(401)	100%
Ναι	370	92.3
Όχι	18	4.5
Δεν ξέρω	13	3.2

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ ΥΠΑΡΧΕΙ ΒΙΑ ΜΕΣΑ ΣΤΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ Ή ΟΧΙ

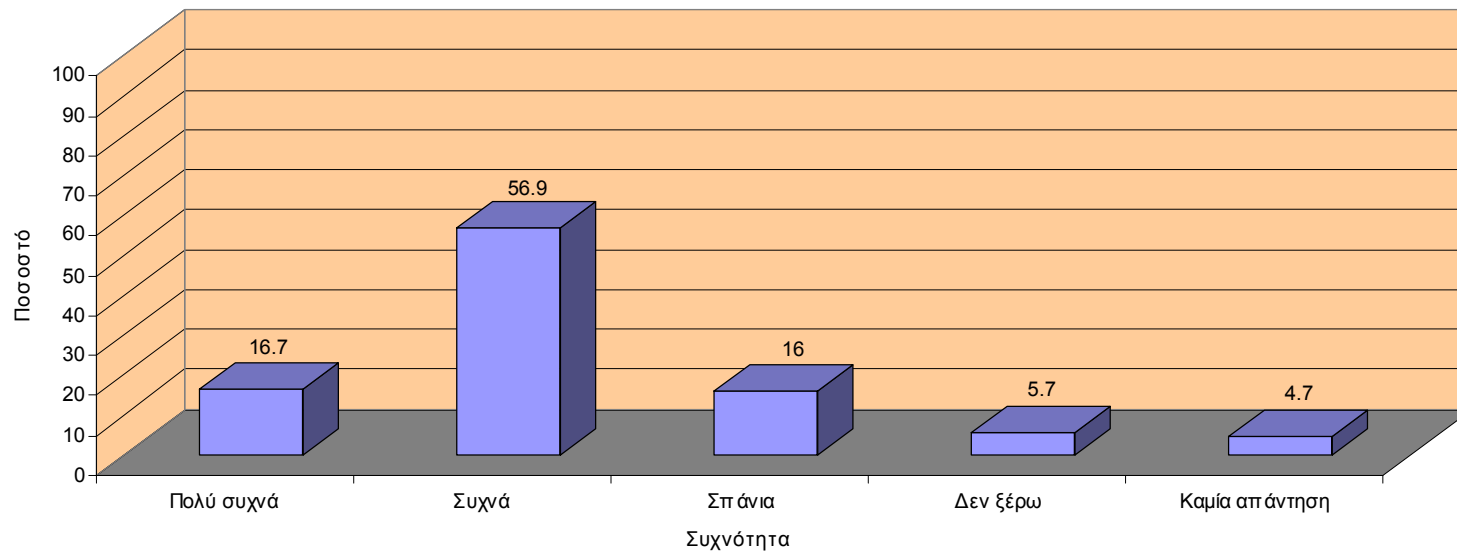

Η πλειονότητα των γυναικών του δείγματος πιστεύει πως υπάρχει βία μέσα στις οικογένειες στην Κύπρο.

ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΒΙΑΣ ΠΟΥ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΠΙΣΤΕΥΕΙ ΟΤΙ ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ ΜΕΣΑ ΣΤΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(401)	100%
Πολύ συχνά	67	16.7
Συχνά	228	56.9
Σπάνια	64	16.0
Δεν ξέρω/Δεν απαντώ	42	10.4

ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΒΙΑΣ ΠΟΥ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΠΙΣΤΕΥΕΙ ΟΤΙ ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ ΜΕΣΑ ΣΤΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

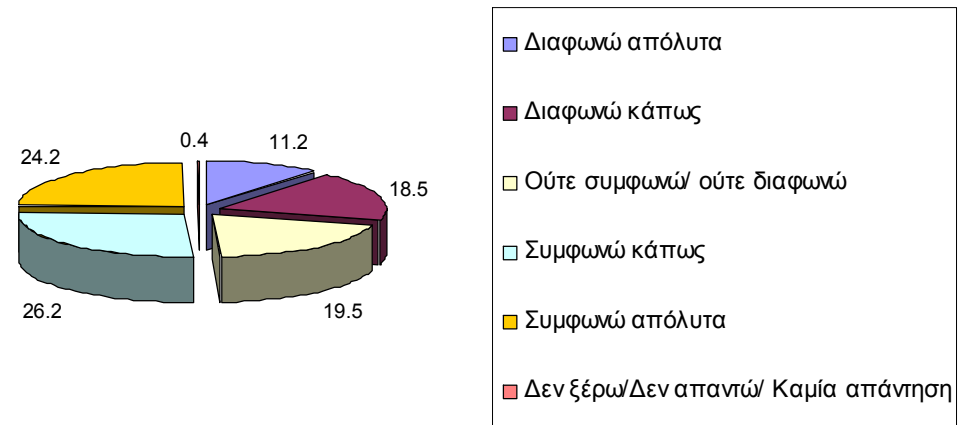

Περισσότερες από τις μισές γυναίκες του δείγματος (56,9%) πιστεύουν πως ασκείται βία “συχνά” μέσα στις οικογένειες στην Κύπρο ενώ το 16,7% υποστηρίζει πως ασκείται “πολύ συχνά”. Μόνο το 16% δήλωσε πως πιστεύει ότι “σπάνια” ασκείται.

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ ΤΟ ΠΟΛΥ ΕΛΑΦΡΥ ΣΠΡΩΞΙΜΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΜΟΡΦΗ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(401)	100%
Διαφωνώ απόλυτα	45	11.2
Διαφωνώ κάπως	74	18.5
Ούτε συμφωνώ/ ούτε διαφωνώ	78	19.5
Συμφωνώ κάπως	105	26.2
Συμφωνώ απόλυτα	97	24.2
Δεν ξέρω/Δεν απαντώ	2	0.4

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ ΤΟ ΠΟΛΥ ΕΛΑΦΡΥ ΣΠΡΩΞΙΜΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΜΟΡΦΗ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

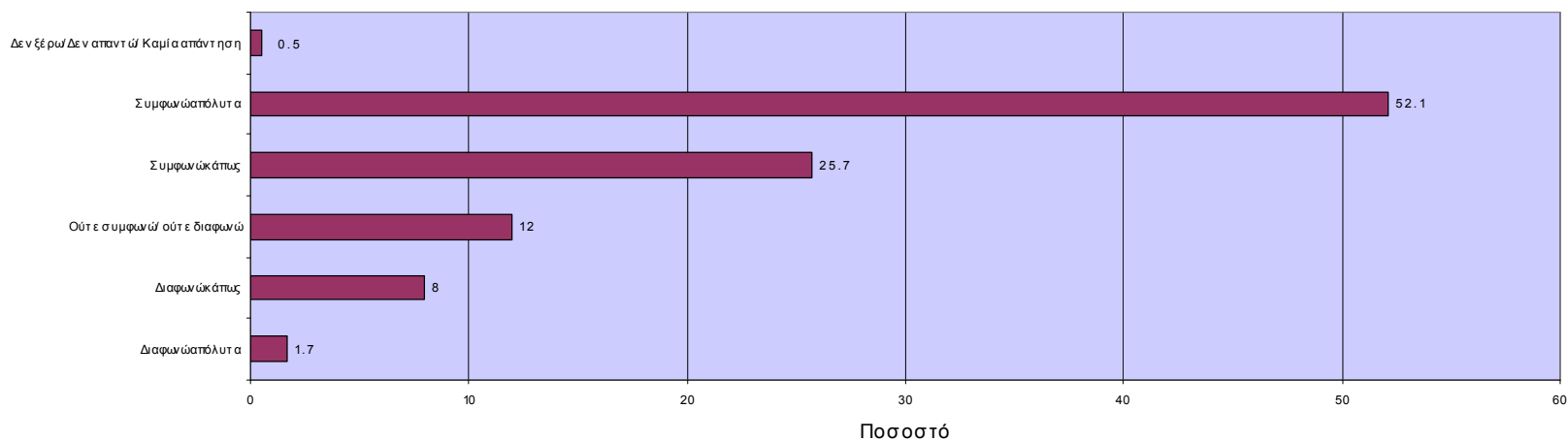

Σχεδόν οι μισές γυναίκες απάντησαν πως θεωρούν το πολύ ελαφρύ σπρώξιμο ως μορφή σωματικής βίας (26,2% “συμφωνώ κάπως” και το 24,2% “συμφωνώ απολύτως”). Μια στις πέντε γυναίκες ούτε συμφωνούν ούτε διαφωνούν ενώ σχεδόν το ένα τρίτο αυτών “διαφωνούν κάπως” (18,5%) και το 11,2% διαφωνούν απόλυτα.

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ ΤΟ ΣΠΡΩΞΙΜΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΜΟΡΦΗ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

Βάση:	Σύνολο	Ποσοστό
	Συχνότητα (401)	100%
Διαφωνώ απόλυτα	7	1.7
Διαφωνώ κάπως	32	8.0
Ούτε συμφωνώ/ ούτε διαφωνώ	48	12.0
Συμφωνώ κάπως	103	25.7
Συμφωνώ απόλυτα	209	52.1
Δεν ξέρω/Δεν απαντώ	2	0.5

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ ΤΟ ΣΠΡΩΞΙΜΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΜΟΡΦΗ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

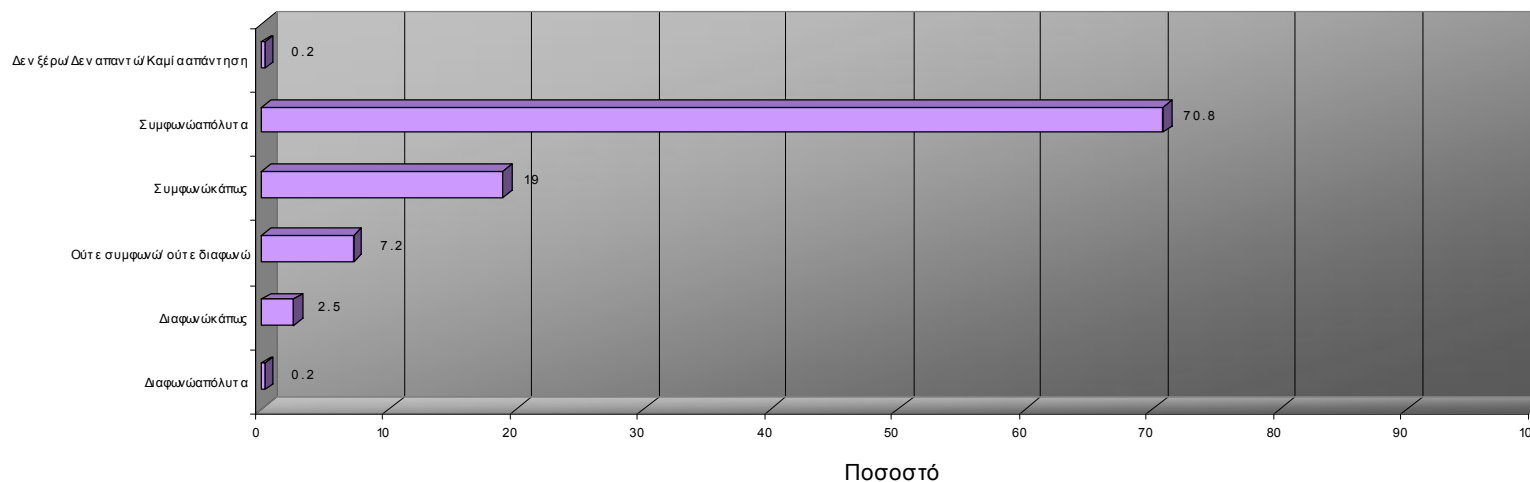

Περισσότερες από τις μισές ερωτηθείσες (52,1%) “συμφωνούν απόλυτα” πως το σπρώξιμο αποτελεί μορφή σωματικής βίας ενώ μία στις τέσσερις “συμφωνούν κάπως”. Μόνο το 8% “διαφωνεί κάπως” και το 1,7% “διαφωνεί”.

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ ΤΟ ΤΡΑΝΤΑΓΜΑ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΜΟΡΦΗ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

Βάση:	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
(401)		100%
Διαφωνώ απόλυτα	1	0.2
Διαφωνώ κάπως	10	2.5
Ούτε συμφωνώ/ ούτε διαφωνώ	29	7.2
Συμφωνώ κάπως	76	19.0
Συμφωνώ απόλυτα	284	70.8
Δεν ξέρω/Δεν απαντώ	1	0.2

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ ΤΟ ΤΡΑΝΤΑΓΜΑ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΜΟΡΦΗ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

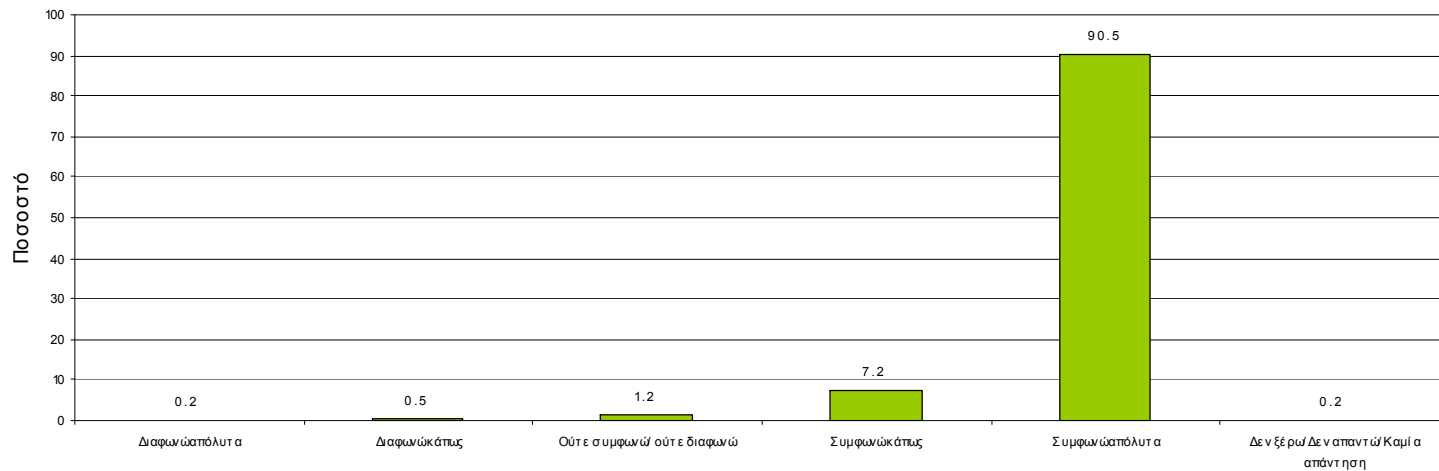

Επτά στις δέκα γυναίκες “συμφωνούν απόλυτα” ότι το τράνταγμα αποτελεί μορφή σωματικής βίας ενώ δύο στις δέκα “συμφωνούν κάπως”. Μόνο ένα μικρό ποσοστό (2,5%) “διαφωνεί κάπως” ότι το τράνταγμα αποτελεί μορφή σωματικής βίας.

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ ΤΟ ΤΡΑΒΗΓΜΑ ΤΩΝ ΜΑΛΛΙΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΜΟΡΦΗ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

Βάση:	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
	(401)	100%
Διαφωνώ απόλυτα	1	0.2
Διαφωνώ κάπως	2	0.5
Ούτε συμφωνώ/ ούτε διαφωνώ	5	1.2
Συμφωνώ κάπως	29	7.2
Συμφωνώ απόλυτα	363	90.5
Δεν ξέρω/Δεν απαντώ	1	0.2

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ ΤΟ ΤΡΑΒΗΓΜΑ ΤΩΝ ΜΑΛΛΙΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΜΟΡΦΗ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

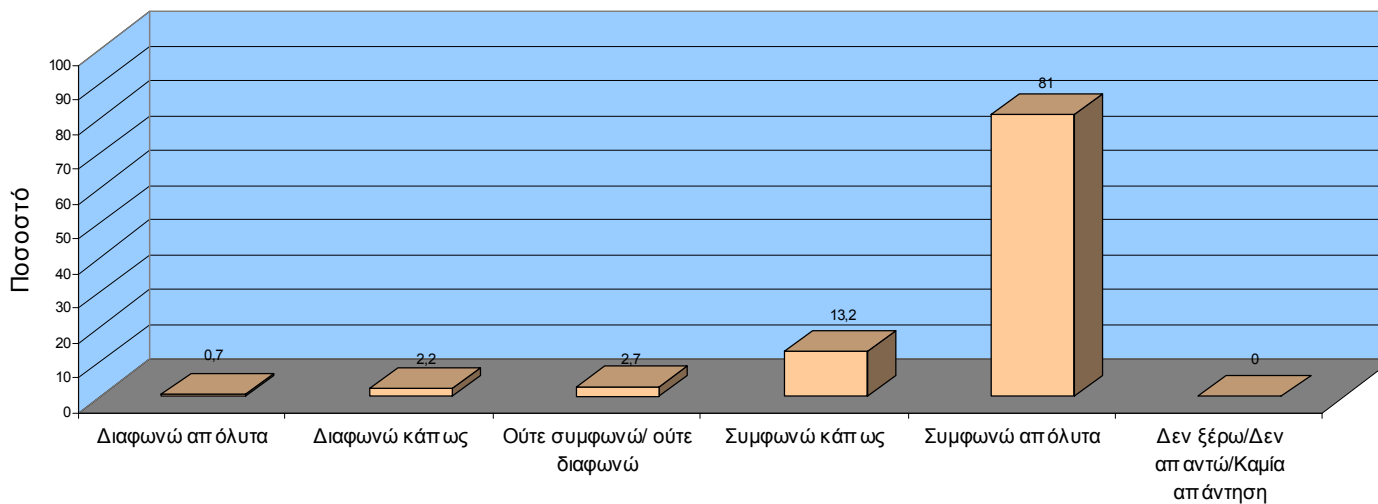

Η πλειονότητα των γυναικών του δείγματος θεωρούν ότι το τράβηγμα των μαλλιών αποτελεί μορφή σωματικής βίας (90,5% “συμφωνώ απόλυτα” και 7,2% “συμφωνώ κάπως”).

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ ΤΟ ΤΣΙΜΠΗΜΑ/ ΣΦΙΞΙΜΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΜΟΡΦΗ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(401)	100%
Διαφωνώ απόλυτα	3	0.7
Διαφωνώ κάπως	9	2.2
Ούτε συμφωνώ/ ούτε διαφωνώ	11	2.7
Συμφωνώ κάπως	53	13.2
Συμφωνώ απόλυτα	325	81.0
Δεν ξέρω/Δεν απαντώ	0	0

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ ΤΟ ΤΣΙΜΠΗΜΑ/ΣΦΙΞΙΜΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΜΟΡΦΗ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

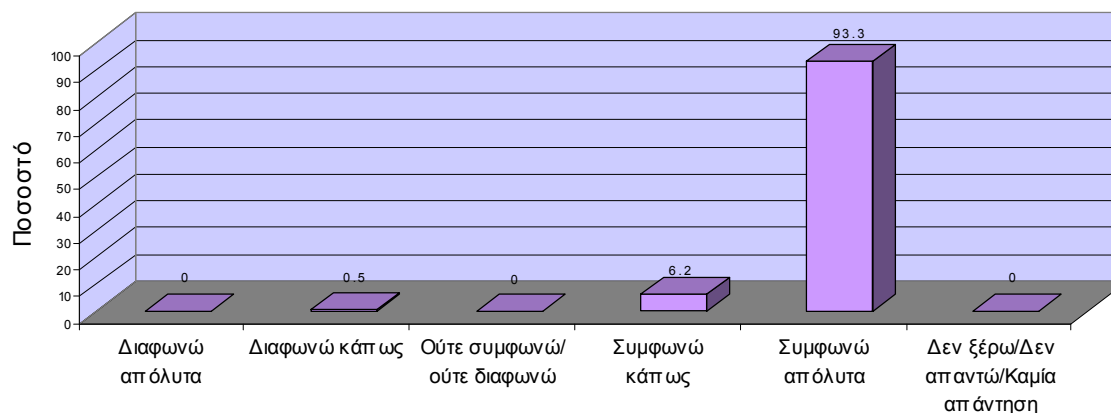

Οι περισσότερες από τις ερωτηθείσες (81%) “συμφωνούν απόλυτα” πως το τσίμπημα/σφίξιμο αποτελεί μορφή σωματικής βίας ενώ 13,2% “συμφωνούν κάπως”.

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ ΤΟ ΧΑΣΤΟΥΚΙ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΜΟΡΦΗ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

	Σύνολο	
Βάση:	Συχνότητα (401)	Ποσοστό 100%
Διαφωνώ απόλυτα	0	0
Διαφωνώ κάπως	2	0.5
Ούτε συμφωνώ/ ούτε διαφωνώ	0	0
Συμφωνώ κάπως	25	6.2
Συμφωνώ απόλυτα	374	93.3
Δεν ξέρω/Δεν απαντώ	0	0

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ ΤΟ ΧΑΣΤΟΥΚΙ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΜΟΡΦΗ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

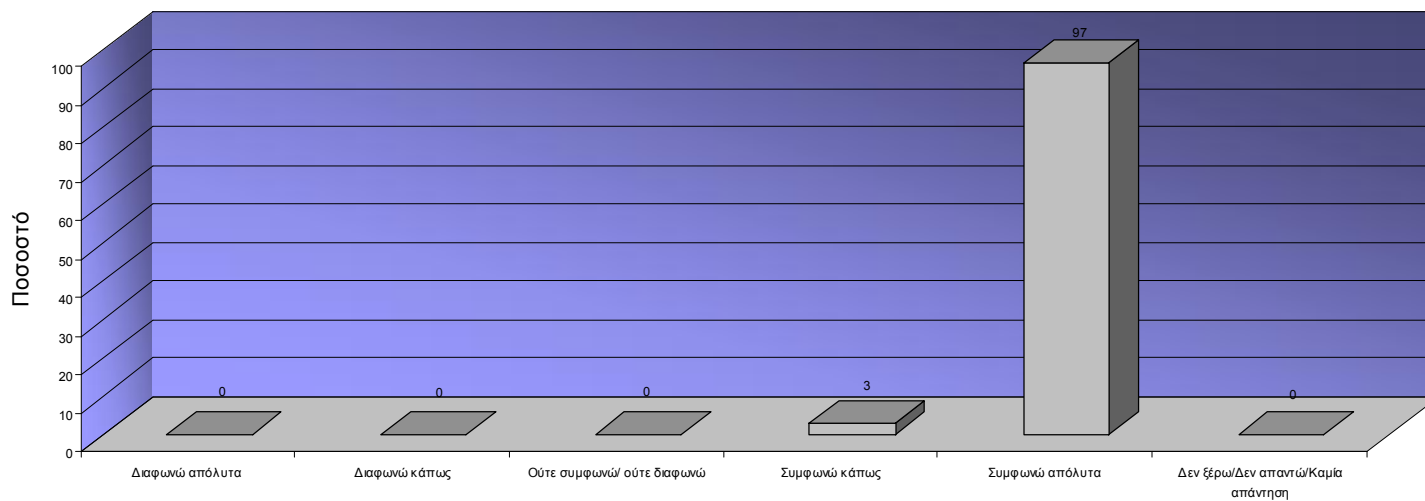
Με εξαίρεση τις δύο ερωτηθείσες που έδωσαν αρνητική απάντηση, οι υπόλοιπες γυναίκες του δείγματος “συμφωνούν απόλυτα” (93,3%) ή “συμφωνούν κάπως” (6,2%) ότι το χαστούκι αποτελεί μορφή σωματικής βίας. Σύγκριση μεταβλητών έδειξε ότι οι ερωτηθείσες που ήταν είτε αρραβωνιασμένες ή σε σχέση, έτειναν να “συμφωνούν απόλυτα” σε μεγαλύτερο ποσοστό με τη δήλωση (84,2% και 71,4%).

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ Η ΓΡΟΘΙΑ/ ΚΛΩΤΣΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΜΟΡΦΗ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

	Σύνολο	Ποσοστό
Βάση:	(401)	100%
Διαφωνώ απόλυτα	0	0
Διαφωνώ κάπως	0	0
Ούτε συμφωνώ/ ούτε διαφωνώ	0	0
Συμφωνώ κάπως	12	3.0
Συμφωνώ απόλυτα	389	97.0
Δεν ξέρω/Δεν απαντώ	0	0

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ Η ΓΡΟΘΙΑ/ΚΛΩΤΣΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΜΟΡΦΗ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

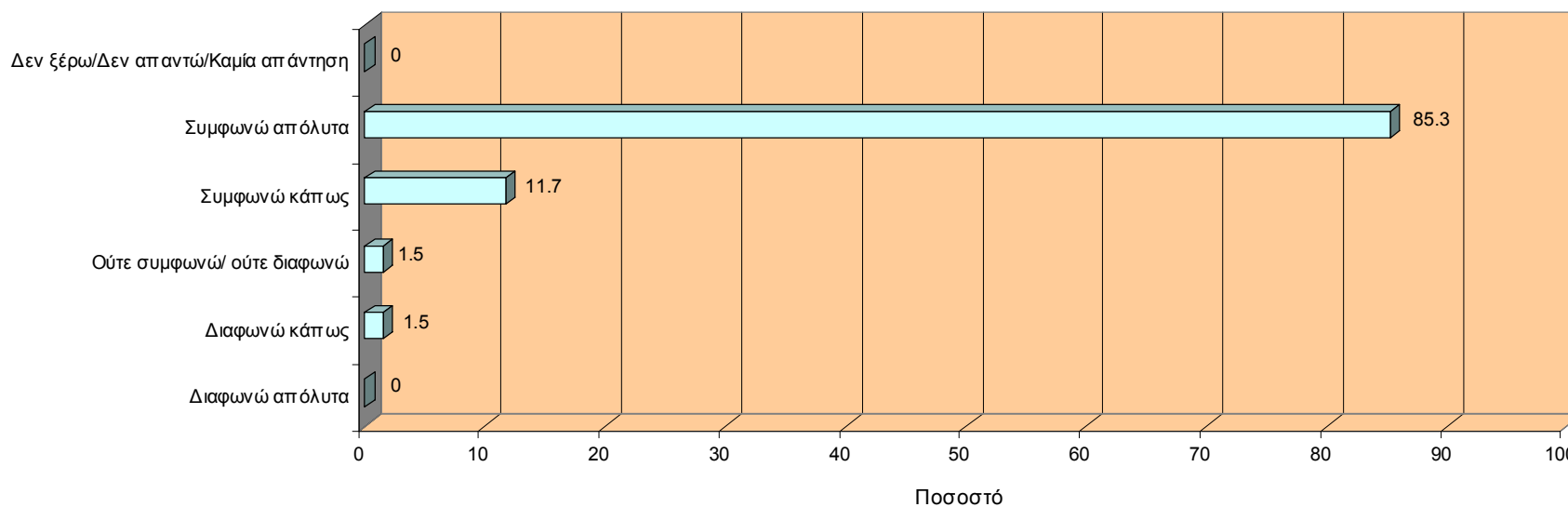

Όλες οι ερωτηθείσες είτε “συμφωνούν απόλυτα” (97%) είτε “συμφωνούν κάπως” (3%) ότι η γροθιά/κλωτσιά αποτελεί μορφή σωματικής βίας.

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ ΤΟ ΤΡΑΒΗΓΜΑ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΜΟΡΦΗ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

	Σύνολο	
Βάση:	Συχνότητα	Ποσοστό
	(401)	100%
Διαφωνώ απόλυτα	0	0
Διαφωνώ κάπως	6	1.5
Ούτε συμφωνώ/ ούτε διαφωνώ	6	1.5
Συμφωνώ κάπως	47	11.7
Συμφωνώ απόλυτα	342	85.3
Δεν ξέρω/Δεν απαντώ	0	0

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ ΤΟ ΤΡΑΒΗΓΜΑ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΜΟΡΦΗ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

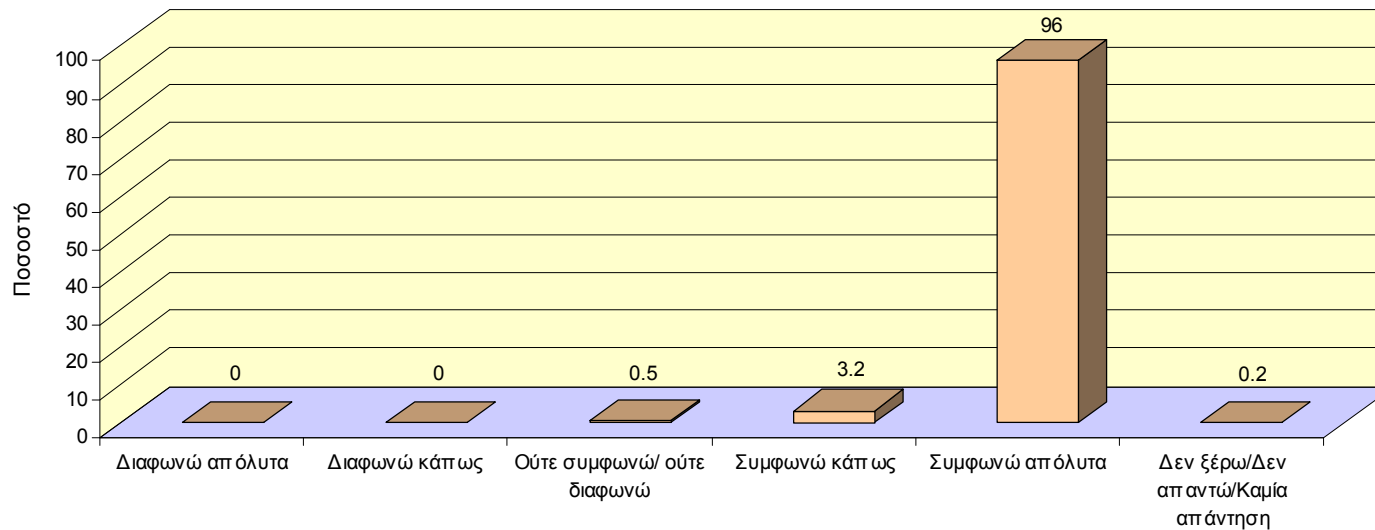

Με εξαίρεση ένα μικρό ποσοστό γυναικών του δείγματος που απάντησαν “διαφωνώ κάπως” (1,5%) ή “ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ” (1,5%), οι υπόλοιπες ερωτηθείσες θεωρούν πως το τράβηγμα αποτελεί μορφή σωματικής βίας (85,3% “συμφωνώ απόλυτα” και 11,7% “συμφωνώ κάπως”).

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ Η ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΜΟΡΦΗ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

	Σύνολο	
Βάση:	Συχνότητα (401)	Ποσοστό 100%
Διαφωνώ απόλυτα	0	0
Διαφωνώ κάπως	0	0
Ούτε συμφωνώ/ ούτε διαφωνώ	2	0.5
Συμφωνώ κάπως	13	3.2
Συμφωνώ απόλυτα	385	96.0
Δεν ξέρω/Δεν απαντώ	1	0.2

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ Η ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΜΟΡΦΗ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

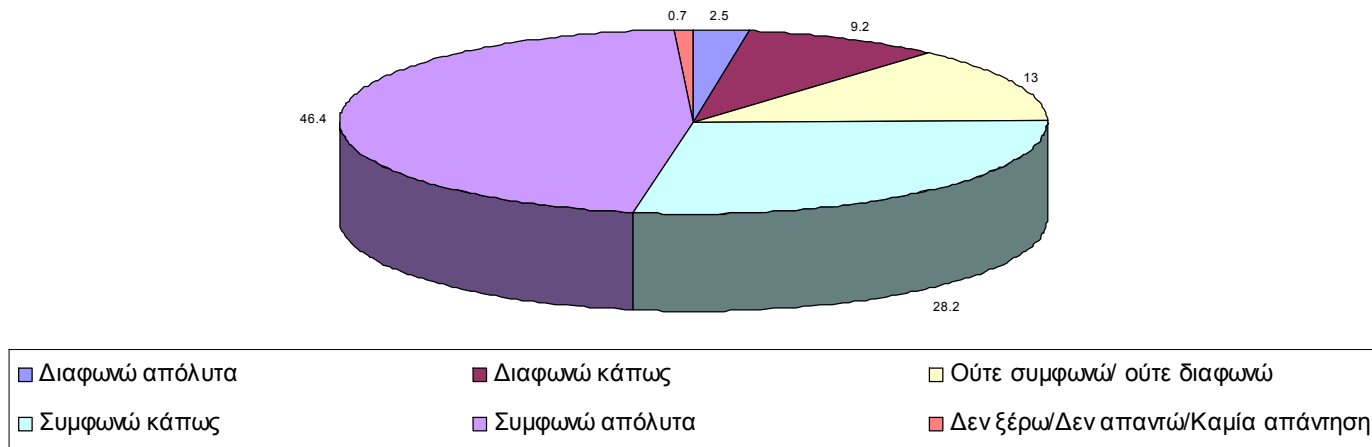

Η πλειονότητα των γυναικών του δείγματος είτε “συμφωνεί απόλυτα” (96%) είτε “συμφωνεί κάπως” (3,2%) ότι η σεξουαλική κακοποίηση αποτελεί μορφή σωματικής βίας.

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ Η ΕΛΛΕΙΨΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΜΟΡΦΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗΣ/ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(401)	100%
Διαφωνώ απόλυτα	10	2.5
Διαφωνώ κάπως	37	9.2
Ούτε συμφωνώ/ ούτε διαφωνώ	52	13.0
Συμφωνώ κάπως	113	28.2
Συμφωνώ απόλυτα	186	46.4
Δεν ξέρω/Δεν απαντώ	3	0.7

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ Η ΕΛΛΕΙΨΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΜΟΡΦΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗΣ/ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

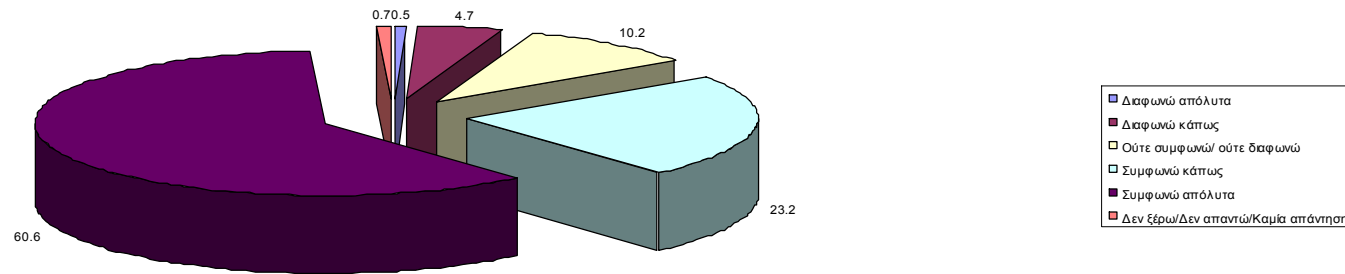

Οι περισσότερες από τις ερωτηθείσες θεωρούν πως η έλλειψη φροντίδας αποτελεί μορφή ψυχολογικής/συναίσθηματικής βίας (46,6% “συμφωνώ απόλυτα” και 28,2% “συμφωνώ κάπως”). Εντούτοις ένα μικρό ποσοστό είτε διαφωνεί κάπως (9,2%) είτε διαφωνεί απόλυτα (2,5%) Σύγκριση μεταβλητών αποκαλύπτει ότι το ποσοστό εκείνων των γυναικών που “συμφωνεί απόλυτα” με τη δήλωση, ήταν χαμηλότερο ανάμεσα στις οικοκυρές (35,8%) συγκρινόμενο με άλλες επαγγελματικές ομάδες.

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ Η ΑΠΕΙΛΗ ΓΙΑ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΜΟΡΦΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗΣ/ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

Βάση:	Σύνολο	Ποσοστό
	Συχνότητα	
	(401)	100%
Διαφωνώ απόλυτα	2	0.5
Διαφωνώ κάπως	19	4.7
Ούτε συμφωνώ/ ούτε διαφωνώ	41	10.2
Συμφωνώ κάπως	93	23.2
Συμφωνώ απόλυτα	243	60.6
Δεν ξέρω/Δεν απαντώ	3	0.7

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ Η ΑΠΕΙΛΗ ΓΙΑ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΜΟΡΦΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗΣ/ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

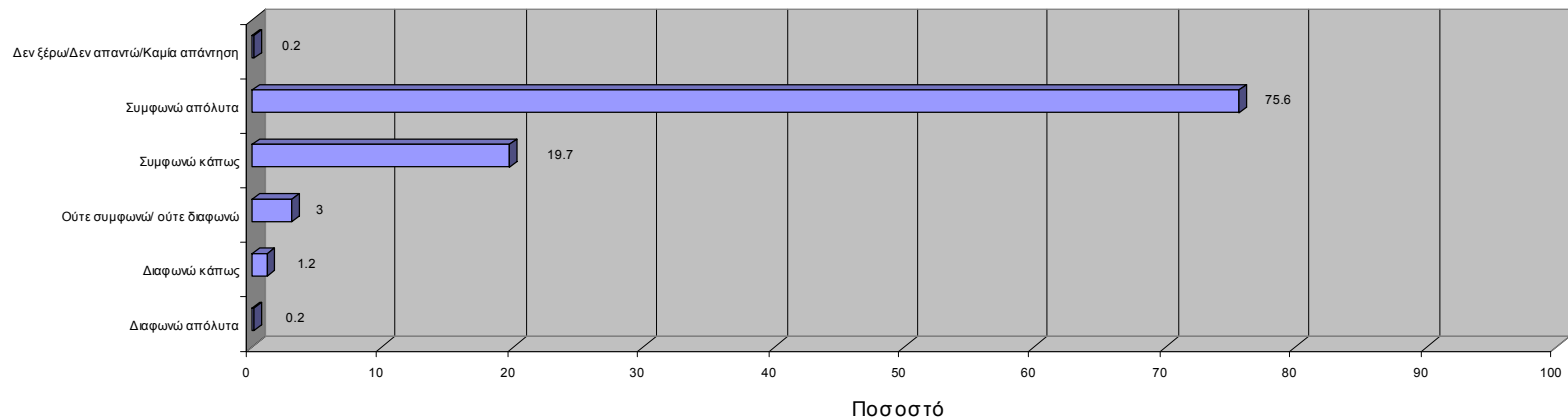

Οι περισσότερες από τις ερωτηθείσες θεωρούν πως η απειλή για εγκατάλειψη αποτελεί μορφή ψυχολογικής/συναίσθηματικής βίας (60,6% “συμφωνώ απόλυτα” και 23,2% “συμφωνώ κάπως”). Ένα μικρότερο γυναικών που δεν ήταν και τόσο σίγουρες (10,2% “ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ”) είτε που ήταν αρνητικές (4,7% “διαφωνώ κάπως”) είναι επίσης αξιοσημείωτο. Σύγκριση μεταβλητών έδειξε ότι οι επιχειρηματίες και οι διευθυντές έτειναν να “συμφωνούν απόλυτα” με τη δήλωση (81,3%) ενώ οι οικοκυρές έτειναν να συμφωνούν λιγότερο (53,3%).

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ Η ΑΠΕΙΛΗ ΓΙΑ ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΜΟΡΦΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗΣ/ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

Βάση:	Σύνολο	Ποσοστό
	Συχνότητα	
	(401)	100%
Διαφωνώ απόλυτα	1	0.2
Διαφωνώ κάπως	5	1.2
Ούτε συμφωνώ/ ούτε διαφωνώ	12	3.0
Συμφωνώ κάπως	79	19.7
Συμφωνώ απόλυτα	303	75.6
Δεν ξέρω/Δεν απαντώ	1	0.2

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ Η ΑΠΕΙΛΗ ΓΙΑ ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΜΟΡΦΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗΣ/ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

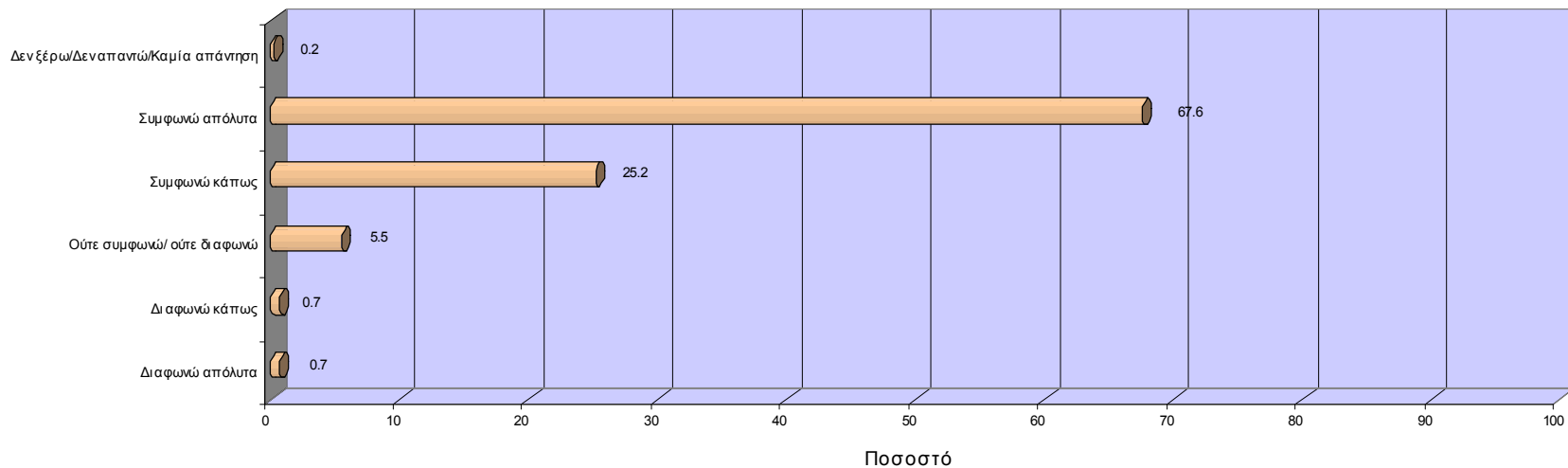

Οι περισσότερες ερωτηθείσες θεωρούν πως η απειλή για τραυματισμό αποτελεί μορφή ψυχολογικής/συναίσθηματικής βίας (75,6% “συμφωνώ απόλυτα” και 19,7% “συμφωνώ κάπως”). Διασταυρωμένη ανάλυση δεδομένων έδειξε ότι οι επιχειρηματίες και διευθυντές έτειναν περισσότερο (87,5%) να “συμφωνούν απόλυτα” με τη δήλωση σε σύγκριση με άλλες επαγγελματικές ομάδες.

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ Η ΕΞΥΒΡΙΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΜΟΡΦΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗΣ/ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

Βάση:	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
	(401)	100%
Διαφωνώ απόλυτα	3	0.7
Διαφωνώ κάπως	3	0.7
Ούτε συμφωνώ/ ούτε διαφωνώ	22	5.5
Συμφωνώ κάπως	101	25.2
Συμφωνώ απόλυτα	271	67.6
Δεν ξέρω/Δεν απαντώ	1	0.2

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ Η ΕΞΥΒΡΙΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΜΟΡΦΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗΣ/ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

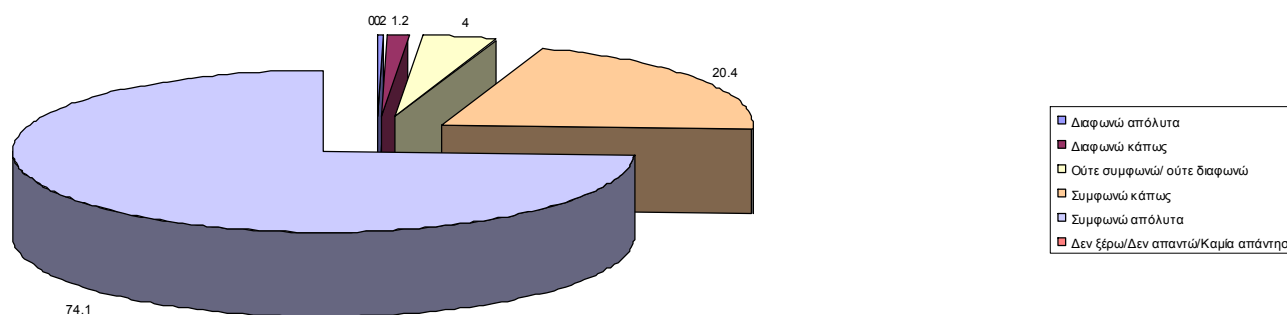

Οι περισσότερες από τις ερωτηθείσες είτε συμφωνούν απόλυτα (67,6%) είτε συμφωνούν κάπως (25,2%) ότι η εξύβριση αποτελεί μορφή ψυχολογικής/συναίσθηματικής βίας. Σύγκριση μεταβλητών έδειξε πως οι γυναίκες-επιχειρηματίες και τα διευθυντικά στελέχη καθώς και αυτές που ασκούν μη χειρονακτική εργασία, έτειναν περισσότερο στην απάντηση “συμφωνώ απόλυτα”(78,1% και 75,9%) ενώ οι οικοκυρές είχαν χαμηλότερα ποσοστά (57,5%) στη συγκεκριμένη απάντηση.

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ Ο ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ ΜΕ ΦΩΝΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΜΟΡΦΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗΣ/ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

	Σύνολο	Ποσοστό
Βάση:	Συχνότητα	
	(401)	100%
Διαφωνώ απόλυτα	1	0.2
Διαφωνώ κάπως	5	1.2
Ούτε συμφωνώ/ ούτε διαφωνώ	16	4.0
Συμφωνώ κάπως	82	20.4
Συμφωνώ απόλυτα	297	74.1
Δεν ξέρω/Δεν απαντώ	0	0

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ Ο ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ ΜΕ ΦΩΝΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΜΟΡΦΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗΣ/ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

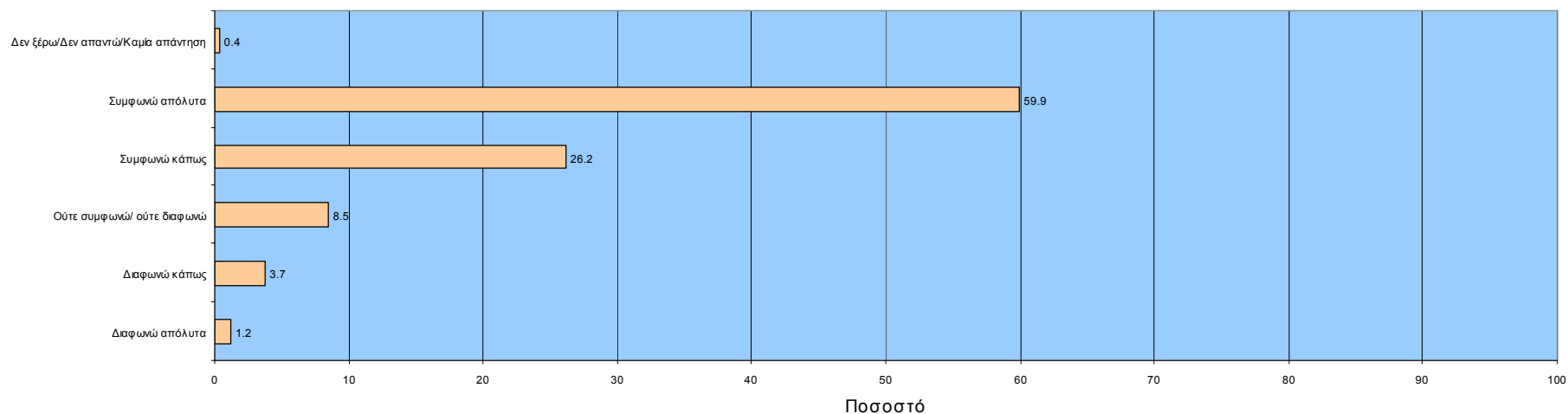
Οι περισσότερες ερωτηθείσες θεωρούν ότι ο εκφοβισμός με φωνές αποτελεί μορφή ψυχολογικής/συναισθηματικής βίας (74,1% “συμφωνώ απόλυτα” και 20,4% “συμφωνώ κάπως”). Σύγκριση μεταβλητών έδειξε ότι οι ερωτηθείσες οι οποίες είναι αρραβωνιασμένες ή διατηρούν σχέση, έτειναν περισσότερο να “διαφωνήσουν απόλυτα” με τη δήλωση (84,2% και 92,9%) .

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ ΤΑ ΑΠΕΙΛΗΤΙΚΑ ΒΛΕΜΜΑΤΑ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΜΟΡΦΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗΣ/ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

Βάση:	Σύνολο	Ποσοστό
	Συχνότητα	
	(401)	100%
Διαφωνώ απόλυτα	5	1.2
Διαφωνώ κάπως	15	3.7
Ούτε συμφωνώ/ ούτε διαφωνώ	34	8.5
Συμφωνώ κάπως	105	26.2
Συμφωνώ απόλυτα	240	59.9
Δεν ξέρω/Δεν απαντώ	2	0.4

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ ΤΑ ΑΠΕΙΛΗΤΙΚΑ ΒΛΕΜΜΑΤΑ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΜΟΡΦΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗΣ/ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

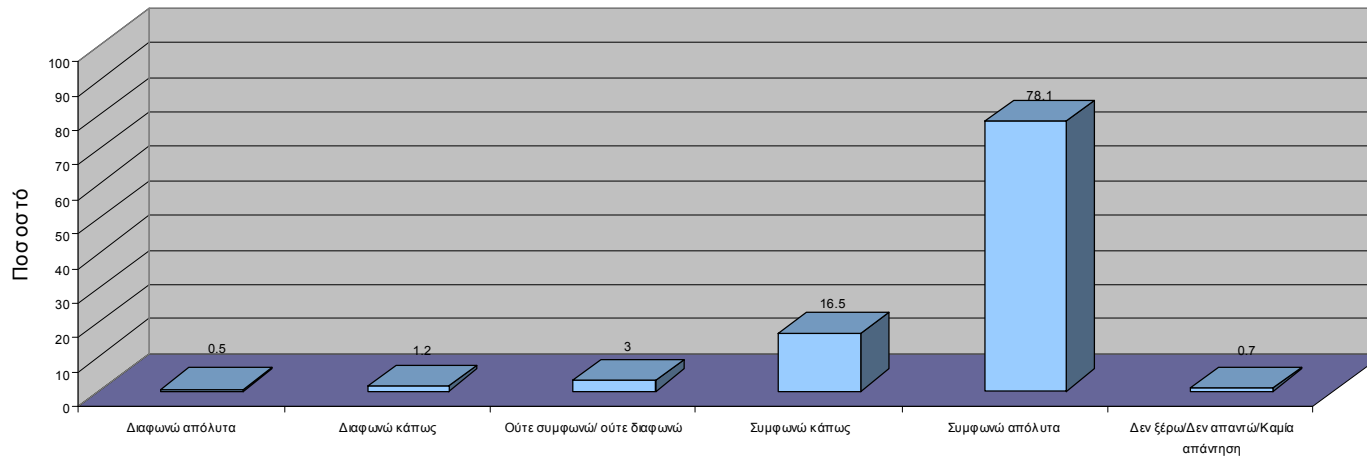

Ενώ οι περισσότερες ερωτηθείσες είτε “συμφωνούν απόλυτα” (59,9%) είτε “συμφωνούν κάπως” (26,2%) ότι τα απειλητικά βλέμματα αποτελούν μορφή ψυχολογικής/συναίσθηματικής βίας, εντούτοις ένα μικρό αλλά παρόλα αυτά αξιοσημείωτο ποσοστό “ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί” (8,5%) ή “διαφωνεί κάπως” (3,7%) ή “διαφωνεί απόλυτα” (4,2%). Σύγκριση μεταβλητών με το επάγγελμα έδειξε πως οι γυναίκες-επιχειρηματίες και τα διευθυντικά στελέχη καθώς και αυτές που ασκούν μη χειρονακτική εργασία, έτειναν περισσότερο να “συμφωνήσουν απόλυτα” σε σύγκριση με τα άλλα επαγγέλματα.

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ Η ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΕΠΑΦΗΣ ΜΕ ΦΙΛΟΥΣ ΚΑΙ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΜΟΡΦΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗΣ/ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

Βάση:	Σύνολο	Ποσοστό
	Συχνότητα	
	(401)	100%
Διαφωνώ απόλυτα	2	0.5
Διαφωνώ κάπως	5	1.2
Ούτε συμφωνώ/ ούτε διαφωνώ	12	3.0
Συμφωνώ κάπως	66	16.5
Συμφωνώ απόλυτα	313	78.1
Δεν ξέρω/Δεν απαντώ	3	0.7

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ Η ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΕΠΑΦΗΣ ΜΕ ΦΙΛΟΥΣ ΚΑΙ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΜΟΡΦΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗΣ/ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

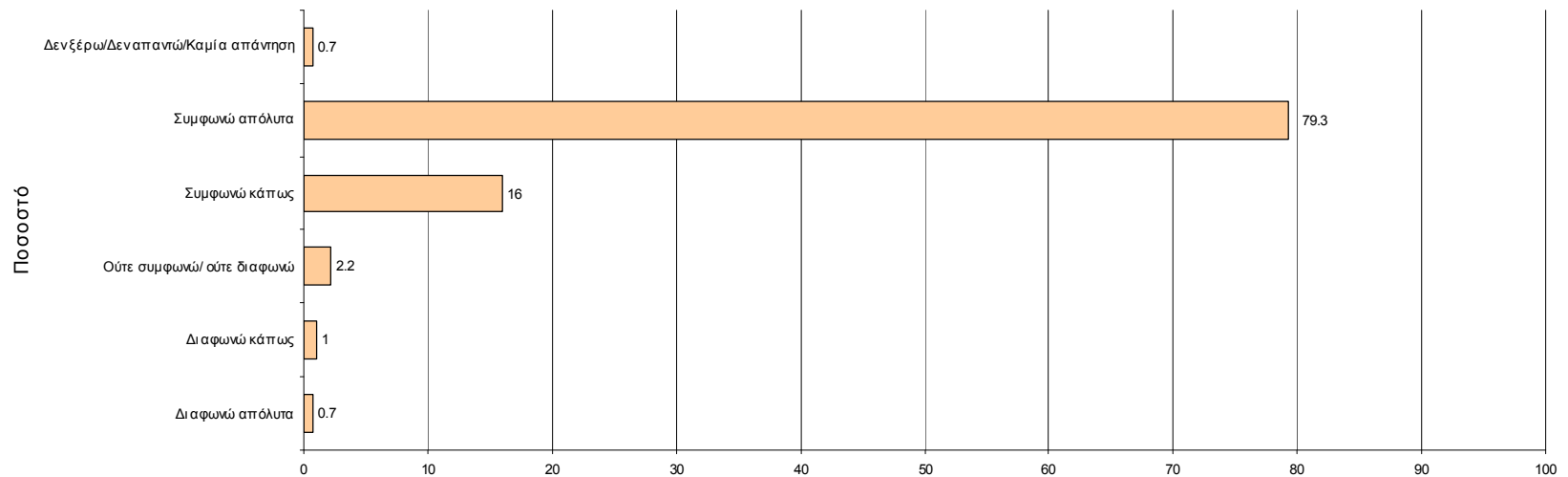

Η συντριπτική πλειοψηφία των γυναικών του δείγματος “συμφωνεί απόλυτα” (78,1%) ή “συμφωνεί κάπως” (16,5%) με την άποψη ότι η απαγόρευση επαφής με φίλους και συγγενείς αποτελεί μορφή ψυχολογικής/συναίσθηματικής βίας. Σύγκριση μεταβλητών αποκάλυψε ότι οι γυναίκες επιχειρηματίες και τα διευθυντικά στελέχη καθώς και αυτές που ασκούν μη χειρονακτική εργασία, τείνουν περισσότερο να “συμφωνήσουν απόλυτα” με την προαναφερθείσα άποψη με ποσοστά 93,8% και 81,2% αντίστοιχα.

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ Η ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΜΟΡΦΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗΣ/ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

Βάση:	Σύνολο	Ποσοστό
	Συχνότητα (401)	100%
Διαφωνώ απόλυτα	3	0.7
Διαφωνώ κάπως	4	1.0
Ούτε συμφωνώ/ ούτε διαφωνώ	9	2.2
Συμφωνώ κάπως	64	16.0
Συμφωνώ απόλυτα	318	79.3
Δεν ξέρω/Δεν απαντώ	3	0.7

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ Η ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΜΟΡΦΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗΣ/ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

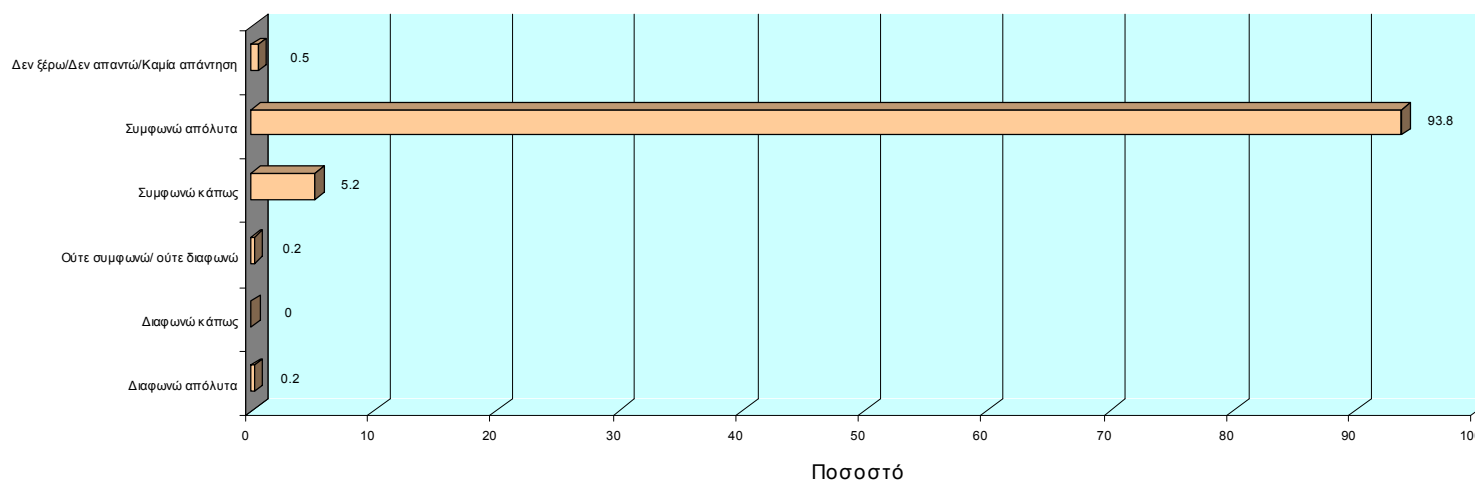

Με ελάχιστες εξαιρέσεις, οι ερωτηθείσες θεωρούν ότι η απαγόρευση ελεύθερης έκφρασης αποτελεί μορφή ψυχολογικής/συναισθηματικής βίας (79,3% “συμφωνούν απόλυτα” και 16% “συμφωνούν κάπως”). Σύγκριση μεταβλητών δείχνει ότι οι γυναίκες που ασκούν μη χειρονακτική εργασία τείνουν περισσότερο να “συμφωνήσουν απόλυτα” (85,6%) με την παραπάνω άποψη.

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ Η ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΕΠΑΦΗ ΠΑΡΑ ΤΗ ΘΕΛΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΜΟΡΦΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗΣ/ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

	Σύνολο	Ποσοστό
Βάση:	(401)	100%
Διαφωνώ απόλυτα	1	0.2
Διαφωνώ κάπως	0	0
Ούτε συμφωνώ/ ούτε διαφωνώ	1	0.2
Συμφωνώ κάπως	21	5.2
Συμφωνώ απόλυτα	376	93.8
Δεν ξέρω/Δεν απαντώ	2	0.5

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ Η ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΕΠΑΦΗ ΠΑΡΑ ΤΗ ΘΕΛΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΜΟΡΦΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗΣ/ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

Σχεδόν όλες οι ερωτηθείσες είτε “συμφωνούν απόλυτα” (93,8%) είτε “συμφωνούν κάπως” (5,2%) ότι η σεξουαλική επαφή παρά τη θέληση αποτελεί μορφή ψυχολογικής/συναίσθηματικής βίας.

ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΒΙΑΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΝΤΡΑ ΠΡΟΣ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ

(Ερώτηση: Πόσο συχνά νομίζετε ότι ασκείται βία από τον άντρα προς τη γυναίκα;)

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(401)	100 %
Συχνά	314	78.3
Σπάνια	59	14.7
Ποτέ	1	0.2
Δεν ξέρω/ Δεν απαντώ	27	6.7

ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΒΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΝΤΡΑ

(Ερώτηση: Πόσο συχνά νομίζετε ότι ασκείται βία από τη γυναίκα προς τον άντρα;)

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(401)	100 %
Συχνά	79	19.7
Σπάνια	268	66.8
Ποτέ	20	5.0
Δεν ξέρω/ Δεν απαντώ	34	8.4

Η πλειονότητα των γυναικών (σχεδόν 8 στις 10) υποστήριξαν ότι ασκείται “συχνά” βία από τον άντρα προς τη γυναίκα ενώ σχεδόν 2 στις 10 (19,7%) υποστήριξαν ότι βία ασκείται επίσης “συχνά” από τη γυναίκα προς τον άντρα. Όταν έγινε διασταυρωμένη ανάλυση, παρατηρήθηκε ότι οι γυναίκες-επιχειρηματίες και διευθυντικά στελέχη έτειναν περισσότερο στην απάντηση “συχνά” (87,5%) ενώ οι οικοκυρές είχαν χαμηλότερα ποσοστά στη συγκεκριμένη απάντηση.

ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΒΙΑΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΑΤΕΡΑ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΑΙΔΙ

(Ερώτηση: Πόσο συχνά νομίζετε ότι ασκείται βία από τον πατέρα προς το παιδί;)

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(401)	100 %
Συχνά	192	47.9
Σπάνια	165	41.1
Ποτέ	3	0.7
Δεν ξέρω/ Δεν απαντώ	41	10.2

ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΒΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΗΤΕΡΑ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΑΙΔΙ

(Ερώτηση: Πόσο συχνά νομίζετε ότι ασκείται βία από τη μητέρα προς το παιδί;)

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(401)	100 %
Συχνά	138	34.4
Σπάνια	192	47.9
Ποτέ	26	6.5
Δεν ξέρω/ Δεν απαντώ	45	11.2

Σχεδόν οι μισές από τις ερωτηθείσες (47,9%) υποστήριξαν πως η άσκηση βίας από τον πατέρα προς το παιδί είναι “συχνό” φαινόμενο ενώ ένα μικρότερο ποσοστό (34,4%) υποστήριξε πως η άσκηση βίας από τη μητέρα προς το παιδί είναι “συχνό” φαινόμενο. Με ενδιαφέρον παρατηρούμε πως 4 στις 10 ερωτηθείσες υποστήριξαν ότι “σπάνια” ασκείται βία από τον πατέρα προς το παιδί ενώ ένα ακόμα υψηλότερο ποσοστό (47,9%) υποστήριξαν πως “σπάνια” ασκείται βία από τη μητέρα προς το παιδί.

ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΒΙΑΣ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΑΤΕΡΑ

(Ερώτηση: Πόσο συχνά νομίζετε ότι ασκείται βία από το παιδί προς τον πατέρα;)

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(401)	100 %
Συχνά	32	8.0
Σπάνια	255	63.6
Ποτέ	53	13.2
Δεν ξέρω/ Δεν απαντώ	61	15.2

ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΒΙΑΣ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΠΡΟΣ ΤΗ ΜΗΤΕΡΑ

(Ερώτηση: Πόσο συχνά νομίζετε ότι ασκείται βία από το παιδί προς τη μητέρα;)

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(401)	100 %
Συχνά	33	8.2
Σπάνια	250	62.3
Ποτέ	55	13.7
Δεν ξέρω/ Δεν απαντώ	63	15.7

Παρόμοια ποσοστά έχουμε από τις ερωτηθείσες που υποστήριξαν πως “σπάνια” ασκείται βία από το παιδί προς τον πατέρα (8%) ή από το παιδί προς τη μητέρα (8,2%). Ομοίως το 63,6% των γυναικών υποστήριξε ότι “σπάνια” ασκείται βία από το παιδί προς τον πατέρα και 62,3% απέναντι στη μητέρα.

ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΒΙΑΣ ΑΠΟ ΑΤΟΜΑ ΥΨΗΛΟΥ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ

(Ερώτηση: Πόσο συχνά νομίζετε ότι ασκείται βία από άτομα ψηλού μορφωτικού επιπέδου;)

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(401)	100 %
Συχνά	101	25.2
Σπάνια	194	48.4
Ποτέ	10	2.5
Δεν ξέρω/ Δεν απαντώ	96	23.9

ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΒΙΑΣ ΑΠΟ ΑΤΟΜΑ ΧΑΜΗΛΟΥ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ

(Ερώτηση: Πόσο συχνά νομίζετε ότι ασκείται βία από άτομα χαμηλού μορφωτικού επιπέδου;)

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(401)	100 %
Συχνά	210	52.4
Σπάνια	101	25.2
Ποτέ	0	0
Δεν ξέρω/ Δεν απαντώ	90	22.4

Σχεδόν οι μισές από τις ερωτηθείσες υποστήριξαν ότι “σπάνια” ασκείται βία από άτομα ψηλού μορφωτικού επιπέδου και μόνο το ένα τέταρτο αυτών (25,2%) υποστήριξε ότι “συχνά” ασκείται από τέτοια άτομα. Το αντίθετο μοτίβο αληθεύει όταν οι ερωτηθείσες ρωτήθηκαν να δηλώσουν πόσο συχνά νομίζουν ότι τα άτομα με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο ασκούν βία (52,4% δήλωσαν “συχνά” και το 25,2% δήλωσαν “σπάνια”). Αυτό εισηγείται ότι τα άτομα με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο τείνουν περισσότερο να θεωρούνται πως εξασκούν βία σε άλλους όταν συγκρίνονται με άτομα υψηλού μορφωτικού επιπέδου. Οι νεαρότερες ερωτηθείσες (18-30) τείνουν περισσότερο να δηλώσουν “συχνά” απ’ ότι άλλες ερωτηθείσες (51-60 χρόνων): 63,9% έναντι 38,6%.

ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΒΙΑΣ ΑΠΟ ΑΤΟΜΑ ΥΨΗΛΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ

(Ερώτηση: Πόσο συχνά νομίζετε ότι ασκείται βία από άτομα ψηλού οικονομικού επιπέδου;)

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(401)	100 %
Συχνά	117	29.2
Σπάνια	176	43.9
Ποτέ	11	2.7
Δεν ξέρω/ Δεν απαντώ	97	24.2

ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΒΙΑΣ ΑΠΟ ΑΤΟΜΑ ΧΑΜΗΛΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ

(Ερώτηση: Πόσο συχνά νομίζετε ότι ασκείται βία από άτομα χαμηλού οικονομικού επιπέδου;)

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(401)	100 %
Συχνά	202	50.4
Σπάνια	106	26.4
Ποτέ	0	0
Δεν ξέρω/ Δεν απαντώ	93	23.2

Μόνο 3 στις 10 ερωτηθείσες απάντησαν πως “συχνά” ασκείται βία από άτομα υψηλού οικονομικού επιπέδου ενώ 5 στις 10 απάντησαν το ίδιο για άτομα χαμηλού οικονομικού επιπέδου. Με τον ίδιο τρόπο το 43,9% υποστήριξε ότι “σπάνια” ασκείται βία από άτομα με υψηλό οικονομικό επίπεδο ενώ μόνο το 26,4% υποστήριξε το ίδιο για άτομα με χαμηλό οικονομικό επίπεδο. Αυτό το μοτίβο δείχνει ότι τα άτομα χαμηλού οικονομικού επιπέδου θεωρούνται ως άτομα που τείνουν να εξασκούν βία “συχνά” όταν συγκρίνονται με άτομα υψηλού οικονομικού επιπέδου. Σύγκριση μεταβλητών δείχνει ότι οι οικοκυρές τείνουν περισσότερο να δηλώσουν “συχνά” (42,7%) σε σύγκριση με άλλες επαγγελματικές ομάδες. Στις νεαρότερες ηλικίες (18-30 χρόνων) έτειναν περισσότερο να δηλώσουν ότι η βία ασκείται “συχνά” άτομα χαμηλού οικονομικού επιπέδου σε σύγκριση με τις μεγαλύτερες ηλικιακά ερωτηθείσες (51-60 χρόνων): 63% έναντι 40,9%.

ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΒΙΑΣ ΑΠΟ ΑΤΟΜΑ ΠΟΥ ΖΟΥΝ ΣΤΙΣ ΠΟΛΕΙΣ

(Ερώτηση: Πόσο συχνά νομίζετε ότι ασκείται βία από τα άτομα που ζουν στις πόλεις;)

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(401)	100 %
Συχνά	162	40.4
Σπάνια	128	31.9
Ποτέ	0	0
Δεν ξέρω/ Δεν απαντώ	111	27.7

ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΒΙΑΣ ΑΠΟ ΑΤΟΜΑ ΠΟΥ ΖΟΥΝ ΣΕ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

(Ερώτηση: Πόσο συχνά νομίζετε ότι ασκείται βία από τα άτομα που ζουν στις αγροτικές περιοχές;)

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(401)	100 %
Συχνά	161	40.1
Σπάνια	129	32.2
Ποτέ	3	0.7
Δεν ξέρω/ Δεν απαντώ	108	26.9

Οι ερωτηθείσες δεν διακρίνουν κάποια αξιολογική διαφορά σχετικά με την άσκηση βίας από άτομα που ζουν σε αστικές ή αγροτικές περιοχές (το 40,4% δήλωσε “συχνά” για κατοίκους αστικών περιοχών και το 40,1% για κατοίκους αγροτικών περιοχών ενώ το 31,9% δήλωσε “σπάνια” για κατοίκους αστικών περιοχών και το 32,2% για κατοίκους αγροτικών περιοχών).

Οι νεότερες ερωτηθείσες (18-30 χρόνων) έτειναν περισσότερο από τις μεγαλύτερες ηλικιακά ερωτηθείσες (51-60 χρόνων) να απαντήσουν πως από άτομα που ζουν σε αστικές περιοχές ασκείται “συχνά” βία: 46% προς 33%.

ΑΠΟΨΗ ΓΙΑ ΤΟ ΑΝ Η ΒΙΑ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΕΙΝΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ Ή ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(401)	100 %
Προσωπικό	95	23.7
Κοινωνικό πρόβλημα	299	74.6
Δεν ξέρω	7	1.7

Παρά το ότι σχεδόν 3 στις 4 ερωτηθείσες δήλωσαν πως η βία στην οικογένεια είναι ένα κοινωνικό πρόβλημα, το 23,7% θεωρεί ακόμη πως αποτελεί προσωπικό πρόβλημα. Όταν έγινε ανάλυση με βάση το επάγγελμα, οι γυναίκες επιχειρηματίες και διευθυντικά στελέχη έτειναν στο να αντιμετωπίζουν τη βία περισσότερο ως κοινωνικό παρά ως προσωπικό πρόβλημα (93,8%) . Οι νεώτερες ερωτηθείσες (18-30 και 31-40 χρόνων) έτειναν περισσότερο να αντιμετωπίσουν τη βία στην οικογένεια ως κοινωνικό παρά ως προσωπικό πρόβλημα σε σύγκριση με τις μεγαλύτερες ηλικιακά (41-50 και 51-60 χρόνων): 84,4% και 79,6% αντί 71,3% και 61,5%.

ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΠΟΥ Ο ΣΥΖΥΓΟΣ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΜΕΝΑ ΑΣΚΕΙ ΒΙΑ ΣΤΗ ΣΥΖΥΓΟ ΤΟΥ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(401)	100%
Ναι	50	12.5
Όχι	335	83.5
Δεν ξέρω/ Δεν απαντώ	16	4.0

Η συντριπτική πλειοψηφία των γυναικών (83,5%) υποστήριξε ξεκάθαρα ότι δεν υπάρχουν περιπτώσεις όπου ο σύζυγος δικαιολογημένα ασκεί βία στη σύζυγό του. Παρόλα αυτά, το γεγονός ότι το 12,5% θεωρεί πως υπάρχουν περιπτώσεις όπου είναι δικαιολογημένη, είναι ανησυχητικό διότι έτσι θεωρείται πως η βία είναι υπόθεση της συμπεριφοράς του θύματος παρά μια γενικώς μη αποδεκτή συμπεριφορά. Οι νεώτερες ερωτηθείσες (18-30 και 31-40 χρόνων) έτειναν περισσότερο στο να απαντήσουν πως δεν υπάρχουν δικαιολογημένες περιπτώσεις όπου ο άντρας ασκεί βία στη σύζυγό του απ' ότι οι μεγαλύτερες ηλικιακά ερωτηθείσες (41-50 και 51-60 χρόνων): 89,9% και 84,9% αντί 81,5% και 76,9%.

ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΟΙ ΕΡΩΤΩΜΕΝΕΣ ΘΕΩΡΟΥΝ ΟΤΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΜΕΝΑ Ο ΣΥΖΥΓΟΣ ΑΣΚΕΙ ΒΙΑ ΣΤΗ ΣΥΖΥΓΟ ΤΟΥ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(401)	100%
Καμία απάντηση	359	89.5
Όταν τον απατήσει	13	3.2
Ζήλια	10	2.5
Κακή συμπεριφορά γυναίκας	4	1.0
Αν η γυναίκα δεν συμβιβάζεται με την οικογένεια	2	0.5
Το οικονομικό, ζήλια, απιστία γυναίκας	2	0.5
Έξαλλη ζωή γυναίκας	2	0.5
Όταν η γυναίκα είναι πάντα αρνητική	1	0.2
Όταν παραμελεί τα πάντα στο σπίτι και την οικογένεια	1	0.2
Από κούραση στη δουλειά	1	0.2
Εάν επανειλημμένα του δίνει αφορμές	1	0.2
Όταν τον φέρει στο «αμήν»	1	0.2
Ασυμφωνία χαρακτήρων	1	0.2
Ζήλια γυναίκας και απιστία προς τον άντρα	1	0.2
Όταν η γυναίκα έχει περισσότερη ελευθερία	1	0.2
Σε περίπτωση που τον προσβάλει δημόσια	1	0.2

Οι πιο συνηθισμένες δικαιολογίες που χρησιμοποίησαν ως προφάσεις οι ερωτηθείσες οι οποίες υποστηρίζουν πως δικαιολογημένα οι σύζυγοι ασκούν βία στις συζύγους τους ήταν: όταν αυτή τον απατήσει, ζήλια από τη μεριά του συζύγου και η κακή συμπεριφορά της γυναίκας.

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΣΥΜΦΩΝΕΙ Ή ΔΙΑΦΩΝΕΙ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΟΨΗ ΟΤΙ Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΝΑΦΕΡΕΙ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΒΙΑΣ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΥΠΟΣΤΕΙ ΣΕ ΤΡΙΤΟΥΣ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(401)	100%
Συμφωνώ	385	96.0
Διαφωνώ	10	2.5
Δεν ξέρω/ Δεν απαντώ	6	1.5

Με εξαίρεση το 2,5% των γυναικών οι οποίες “διαφωνούν” και το 1,5% που δηλώνουν πως “δεν ξέρουν/δεν απαντούν”, οι υπόλοιπες ερωτηθείσες (96%) “συμφωνούν” πως η γυναίκα πρέπει να αναφέρει τα περιστατικά βίας που έχει υποστεί, σε τρίτους.

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΘΑ ΑΝΕΦΕΡΕ Ή ΟΧΙ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΒΙΑΣ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΥΠΟΣΤΕΙ ΣΕ ΤΡΙΤΟΥΣ (ΕΑΝ ΥΠΗΡΧΑΝ)

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(401)	100%
Ναι	353	88.0
Όχι	20	5.0
Δεν ξέρω/ Δεν απαντώ	28	6.9

Σε μία υποθετική ερώτηση για το εάν η ερωτώμενη θα ανέφερε ή όχι περιστατικά βίας που έχει υποστεί σε τρίτους, 88% απάντησαν πως θα το έκαναν, 5% απάντησαν πως δεν θα το έκαναν και το 6,7% δήλωσε πως δεν γνωρίζει ή επέλεξε να μην απαντήσει. Οι νεαρές ερωτώμενες (18-30 χρόνων) θα αποκάλυπταν με μεγαλύτερη ευκολία περιστατικά οικογενειακής βίας σε τρίτους, σε αντίθεση με τις μεγαλύτερες ηλικιακά ερωτώμενες (51-60 χρόνων): 93,5% προς 82,4%.

ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΓΙΑ ΤΟ ΑΝ ΤΟ ΧΑΣΤΟΥΚΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΝΤΡΑ ΠΡΟΣ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΕΝΔΕΙΞΗ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟΥ ΒΙΑΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Σύνολο		
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(401)	100%
Διαφωνώ απόλυτα	263	65.6
Διαφωνώ κάπως	66	16.5
Ούτε συμφωνώ/ούτε διαφωνώ	35	8.7
Συμφωνώ κάπως	25	6.2
Συμφωνώ απόλυτα	12	3.0

Παρόλο που η πλειονότητα των γυναικών του δείγματος δηλώνουν ότι διαφωνούν με την αντίληψη ότι το χαστούκι από τον άντρα προς τη γυναίκα δεν είναι ένδειξη περιστατικού βίας στην οικογένεια (65,6%), στην πραγματικότητα το γεγονός ότι το υπόλοιπο των γυναικών είχε λιγότερο απόλυτες θέσεις στο θέμα εισηγείται ότι ένας σημαντικός αριθμός αυτών είναι είτε αβέβαιες ή απλά δεν εξισώνουν τέτοια ένδειξη με τη βία. Ανάλυση βάση του επαγγέλματος αποκάλυψε ότι οι οικοκυρές τείνουν λιγότερο να εκλάβουν το χαστούκι στο πρόσωπο ως οικογενειακή βία (58,3%). Οι νεαρές ερωτηθείσες (18-30 χρόνων) έτειναν περισσότερο να “διαφωνούν απόλυτα” με το ότι το χαστούκι στο πρόσωπο από τον άντρα προς τη γυναίκα δεν είναι ένδειξη περιστατικού βίας σε σύγκριση με τις ερωτηθείσες στην ηλικιακή ομάδα των 51-60: 76,1% έναντι 58,2%.

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΣΥΜΦΩΝΕΙ Ή ΔΙΑΦΩΝΕΙ ΜΕ ΤΗ ΔΗΛΩΣΗ ΟΤΙ Ο ΑΝΤΡΑΣ ΣΕ ΚΑΜΙΑ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΤΥΠΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ

Σύνολο		
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(401)	100%
Διαφωνώ απόλυτα	6	1.5
Ούτε συμφωνώ/ούτε διαφωνώ	10	2.5
Συμφωνώ κάπως	46	11.5
Συμφωνώ απόλυτα	339	84.5

Η συντριπτική πλειοψηφία των γυναικών του δείγματος είτε “συμφωνεί απόλυτα” (84,5%) είτε “συμφωνεί κάπως” (11,5%) με τη δήλωση που λέει ότι ο άντρας δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να κτυπάει τη γυναίκα του.

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΣΥΜΦΩΝΕΙ Ή ΔΙΑΦΩΝΕΙ ΜΕ ΤΗ ΔΗΛΩΣΗ ΠΟΥ ΛΕΕΙ ΟΤΙ ΟΤΑΝ Ο ΑΝΤΡΑΣ ΚΤΥΠΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΛΟΓΟ ΖΗΛΙΑΣ, ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΟΤΙ ΤΗΝ ΑΓΑΠΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ

Σύνολο		
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(401)	100%
Διαφωνώ απόλυτα	341	85.0
Διαφωνώ κάπως	36	9.0
Ούτε συμφωνώ/ούτε διαφωνώ	11	2.7
Συμφωνώ κάπως	1	0.2
Συμφωνώ απόλυτα	9	2.2
Δεν ξέρω/δεν απαντώ	3	0.7

Το 85% των γυναικών του δείγματος “διαφωνεί απόλυτα” και το 9% “διαφωνεί κάπως” με τη δήλωση πως όταν ένας άντρας χτυπά τη γυναίκα του λόγω ζήλιας, σημαίνει ότι την αγαπά. Μόνο ένα 2,2% “συμφωνεί απόλυτα” με τη δήλωση και ένα 2,7% “ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί”. Αυτό υποδηλώνει πως για κάποιες ερωτώμενες η ζήλια μπορεί δικαιολογημένα να προκαλεί τη βία ή τέλος πάντων αφήνει να εννοηθεί ότι είναι αβέβαιες σχετικά με το τι σημαίνει.

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΣΥΜΦΩΝΕΙ Ή ΔΙΑΦΩΝΕΙ ΜΕ ΤΗ ΔΗΛΩΣΗ ΟΤΙ Ο ΑΝΤΡΑΣ ΠΟΥ ΚΤΥΠΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΕΙΝΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΑΝΤΡΑΣ

Σύνολο		
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(401)	100%
Διαφωνώ απόλυτα	380	94.8
Διαφωνώ κάπως	11	2.7
Συμφωνώ κάπως	1	0.2
Συμφωνώ απόλυτα	9	2.2

Παρόλο που το 94,8% “διαφωνεί απόλυτα” με τη δήλωση ότι ο άντρας που χτυπά τη γυναίκα του είναι πραγματικός άντρας, αυτό το μικρό ποσοστό των γυναικών που “διαφωνεί κάπως” (2,7%), “συμφωνεί κάπως” (0,2%) ή “συμφωνεί απόλυτα” (2,2%) φανερώνει πως για κάποιες γυναίκες το θέμα δεν είναι ξεκάθαρο και είναι πρόθυμες να διασκεδάσουν στην ιδέα ότι ο άντρας είναι πραγματικά άντρας όταν εμπλέκεται στη βία.

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΣΥΜΦΩΝΕΙ Ή ΔΙΑΦΩΝΕΙ ΜΕ ΤΗΝ ΔΗΛΩΣΗ ΠΟΥ ΛΕΕΙ ΟΤΙ ΓΙΑ ΧΑΡΗ ΤΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ, Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΑΞΙΖΕΙ ΤΟΝ ΚΟΠΟ ΝΑ ΑΝΕΧΕΤΑΙ ΕΝΑ-ΔΥΟ ΧΑΣΤΟΥΚΙΑ

Σύνολο		
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(401)	100%
Διαφωνώ απόλυτα	303	75.6
Διαφωνώ κάπως	37	9.2
Ούτε συμφωνώ/ούτε διαφωνώ	28	7.0
Συμφωνώ κάπως	14	3.5
Συμφωνώ απόλυτα	17	4.2
Δεν ξέρω/δεν απαντώ	2	0.5

Τα τρία τέταρτα των γυναικών του δείγματος “διαφωνούν απόλυτα” με τη δήλωση η οποία λέει ότι για χάρη της ενότητας της οικογένειας, η γυναίκα αξίζει τον κόπο να ανέχεται ένα-δύο χαστούκια ενώ το 9,2% “συμφωνεί κάπως”. Ακόμα είναι σημαντικό να σημειώσουμε ότι οι υπόλοιπες ερωτώμενες ήταν είτε αβέβαιες είτε σύμφωνες με την παραπάνω δήλωση.

ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΠΟΥ ΟΔΗΓΟΥΝ ΣΤΗ ΒΙΑΙΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΤΟΥ ΑΤΟΜΟΥ

	ΛΟΓΟΙ ΠΟΥ ΟΙ ΕΡΩΤΩΜΕΝΕΣ ΘΕΩΡΟΥΝ ΩΣ ΤΟΥΣ ΠΙΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΥΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΑΙΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ									
	ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΣ		ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΣ		ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΣ		ΛΙΓΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΣ		ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΣ	
	Συχνότητα	Ποσοστό	Συχνότητα	Ποσοστό	Συχνότητα	Ποσοστό	Συχνότητα	Ποσοστό	Συχνότητα	Ποσοστό
ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ	82	20.7%	58	14.6%	70	17.7%	37	9.4%	29	7.3%
ΑΛΚΟΟΛ	49	12.3%	79	19.9%	37	9.3%	30	7.6%	28	7.1%
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ	59	14.9%	50	12.6%	54	13.6%	54	13.7%	41	10.4%
ΧΡΗΣΗ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ ΟΥΣΙΩΝ	54	13.6%	34	8.6%	38	9.6%	29	7.3%	28	7.1%
ΧΑΜΗΛΗ ΑΥΤΟΕΚΤΙΜΗΣΗ	13	3.3%	17	4.3%	21	5.3%	21	5.3%	24	6.1%
ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΤΡΙΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ	13	3.3%	26	6.5%	22	5.6%	40	10.1%	33	8.3%
ΕΛΛΕΙΨΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	22	5.5%	42	10.6%	30	7.6%	44	11.1%	29	7.3%
ΚΑΚΗ ΔΙΑΠΑΙΔΑΓΩΓΗΣΗ	31	7.8%	28	7.1%	24	6.1%	22	5.6%	22	5.6%
ΕΞΩΣΥΖΥΓΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	44	11.1%	33	8.3%	58	14.6%	47	11.9%	54	13.6%
ΑΝΕΡΓΙΑ	8	2.0%	9	2.3%	10	2.5%	30	7.6%	20	5.1%
ΧΑΜΗΛΟ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	8	2.0%	10	2.5%	15	3.8%	18	4.6%	32	8.1%
ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	0	0%	6	1.5%	1	0.3%	7	1.8%	24	6.1%
ΕΠΙΒΟΛΗ ΙΣΧΥΟΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΑΝΤΡΕΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ	12	3.0%	5	1.3%	14	3.5%	16	4.1%	32	8.1%
ΖΗΛΕΙΑ	2	0.5%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
ΕΞΑΡΤΑΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΠΟΥ ΕΖΗΣΕ ΤΟ ΑΤΟΜΟ			0	0%	1	0.3%	0	0%	0	0%
ΣΤΡΕΣ			0	0%	1	0.3%	0	0%	0	0%

Όταν ζητήθηκε να διευκρινιστούν οι πιο σημαντικοί λόγοι που οδηγούν στη βίαη συμπεριφορά, τα ακόλουθα αξιολογήθηκαν ως “εξαιρετικά σημαντικά”: ψυχολογικά προβλήματα (20,7%), οικονομικά προβλήματα (14,9%), χρήση ναρκωτικών ουσιών (13,6%), αλκοόλ (12,3%) και εξωσυζυγικές σχέσεις (11,1%).

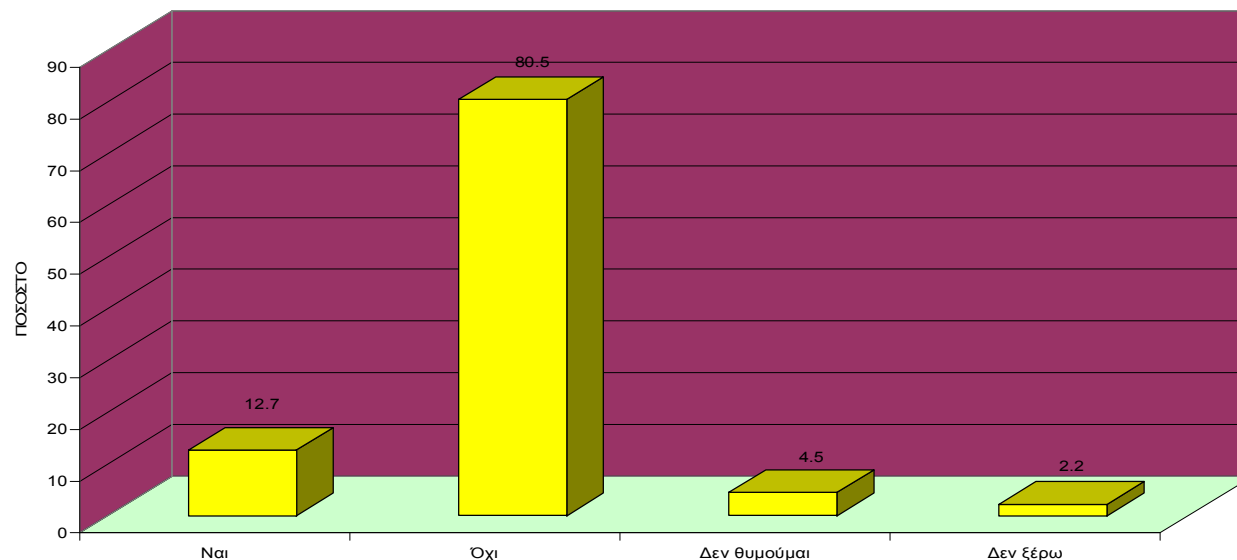
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:
ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΔΟ-ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΒΙΑ

Αυτό το τμήμα παρουσιάζει και αναλύει τα ευρήματα τα οποία αναφέρονται στις εμπειρίες των γυναικών σχετικά με τη βία στο οικογενειακό περιβάλλον. Εξαιτίας του πολύ μικρού αριθμού των γυναικών που δηλώνουν ότι βιώνουν πράγματι περιστατικά βίας, δεν είναι δυνατόν να γίνει στατιστική ανάλυση και εκτίμηση των δεδομένων. Όπως γίνεται συνήθως στις περιπτώσεις μελέτης της βίας μέσα στην οικογένεια, η οποία διερευνά προσωπικές εμπειρίες, τα αποτελέσματα εκλαμβάνονται γενικά συνεπώς και δεν αντανakλούν τα πραγματικά επεισόδια της οικογενειακής βίας. Γίνονται σύντομα σχόλια στις ερωτήσεις οι οποίες έγιναν σε όλες τις γυναίκες του δείγματος σχετικά με τις εμπειρίες τους σε περιστατικά βίας. Τα υπόλοιπα δεδομένα απλά παραθέτονται περισσότερο για διαφωτιστικούς σκοπούς παρά για στατιστικούς.

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΜΗΤΕΡΑ ΤΗΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ ΕΧΕΙ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΥΠΟΣΤΕΙ ΒΙΑ Ή ΌΧΙ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΖΥΓΟ ΤΗΣ

	Σύνολο	Ποσοστό
Βάση:	(401)	100%
Ναι	51	12,7
Όχι	323	80,5
Δεν θυμούμαι	18	4,5
Δεν ξέρω	9	2,2

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΜΗΤΕΡΑ ΤΗΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ ΕΧΕΙ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΥΠΟΣΤΕΙ ΒΙΑ Ή ΌΧΙ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΖΥΓΟ ΤΗΣ

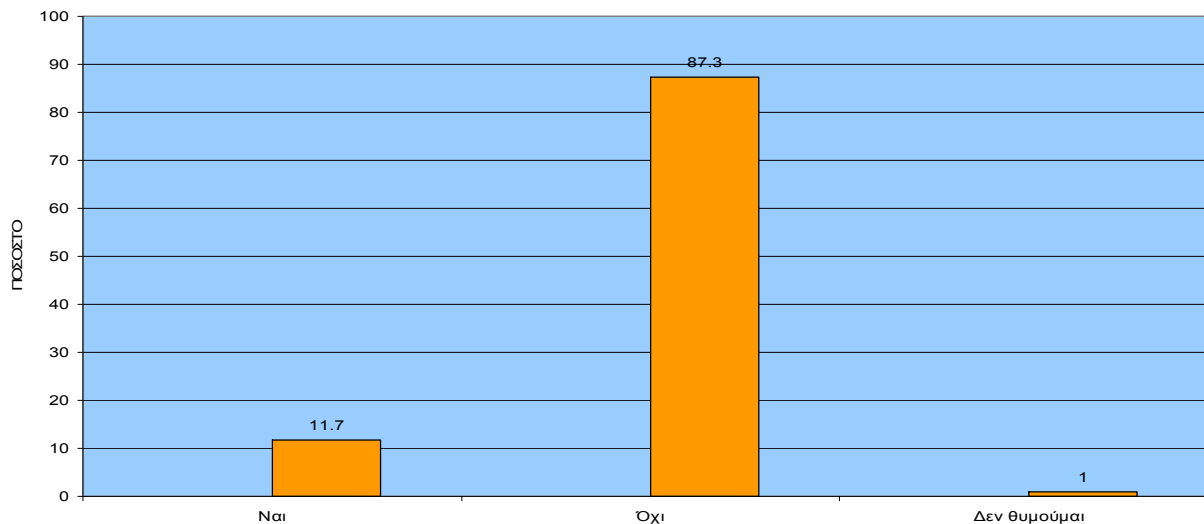

Παρόλο που μόνο το 12,7% των γυναικών του δείγματος δήλωσαν πως η μητέρα τους έχει υποστεί βία στο παρελθόν από το σύζυγό της, είναι σημαντικό να αναφέρουμε πως ένα μικρό αλλά αξιοσημείωτο ποσοστό (4,5%) δήλωσε πως “δε θυμάται”. Αυτό μπορεί να φανερώνει απροθυμία από πλευράς του δείγματος να φανερώσει περιστατικά βίας μέσα στην οικογένεια.

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΕΧΕΙ ΥΠΟΣΤΕΙ ΒΙΑ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΑΤΕΡΑ Ή ΤΗΝ ΜΗΤΕΡΑ ΤΗΣ

	Σύνολο	
Βάση:	Συχνότητα	Ποσοστό
	(401)	100%
Ναι	47	11,7
Όχι	350	87,3
Δεν θυμούμαι	4	1,0

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΕΧΕΙ ΥΠΟΣΤΕΙ ΒΙΑ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΑΤΕΡΑ Ή ΤΗΝ ΜΗΤΕΡΑ ΤΗΣ

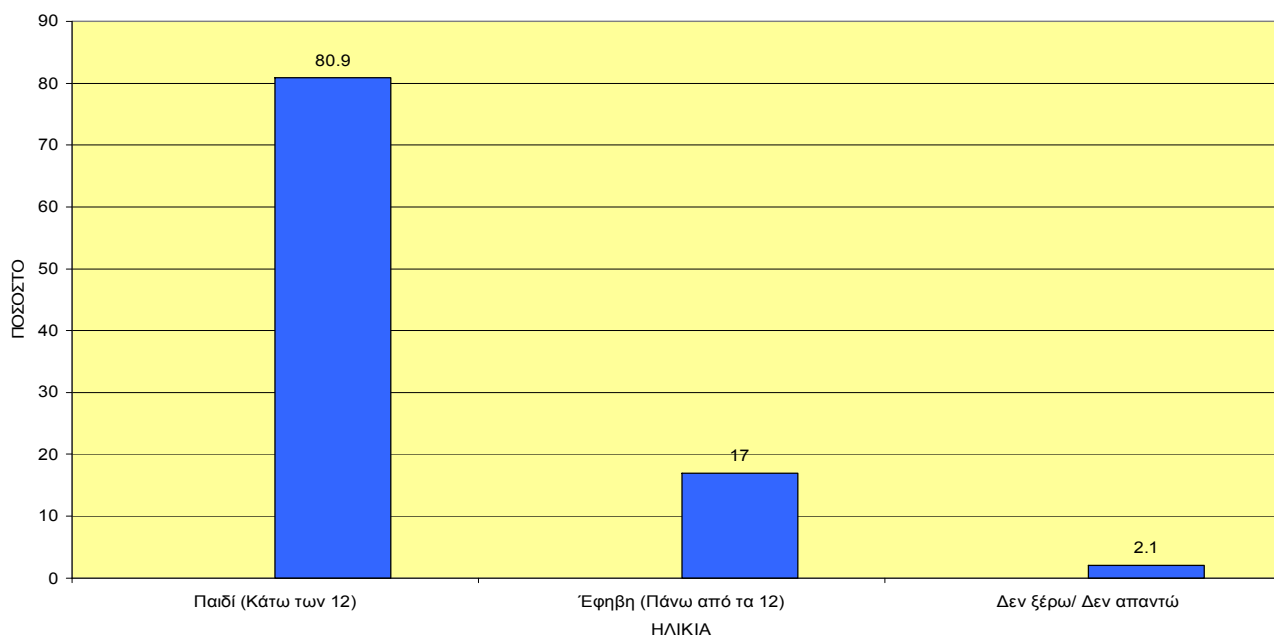

Περισσότερες από 1 στις 10 γυναίκες του δείγματος (11,7%) δήλωσαν πως έχουν βιώσει κάποια μορφή βίας στο παρελθόν από τον πατέρα ή τη μητέρα τους.

ΣΕ ΠΟΙΑ ΗΛΙΚΙΑ ΕΧΟΥΝ ΥΠΟΣΤΕΙ ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΗ ΒΙΑ ΠΟΥ ΔΗΛΩΝΟΥΝ ΟΤΙ ΕΧΟΥΝ ΥΠΟΣΤΕΙ

	Σύνολο	
Βάση:	Συχνότητα	Ποσοστό
Παιδί (Κάτω των 12)	38	80,9
Έφηβη (Πάνω από τα 12)	8	17
Δεν ξέρω/ Δεν απαντώ	1	2,1

ΣΕ ΠΟΙΑ ΗΛΙΚΙΑ ΕΧΟΥΝ ΥΠΟΣΤΕΙ ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΗ ΒΙΑ ΠΟΥ ΔΗΛΩΝΟΥΝ ΟΤΙ ΕΧΟΥΝ ΥΠΟΣΤΕΙ

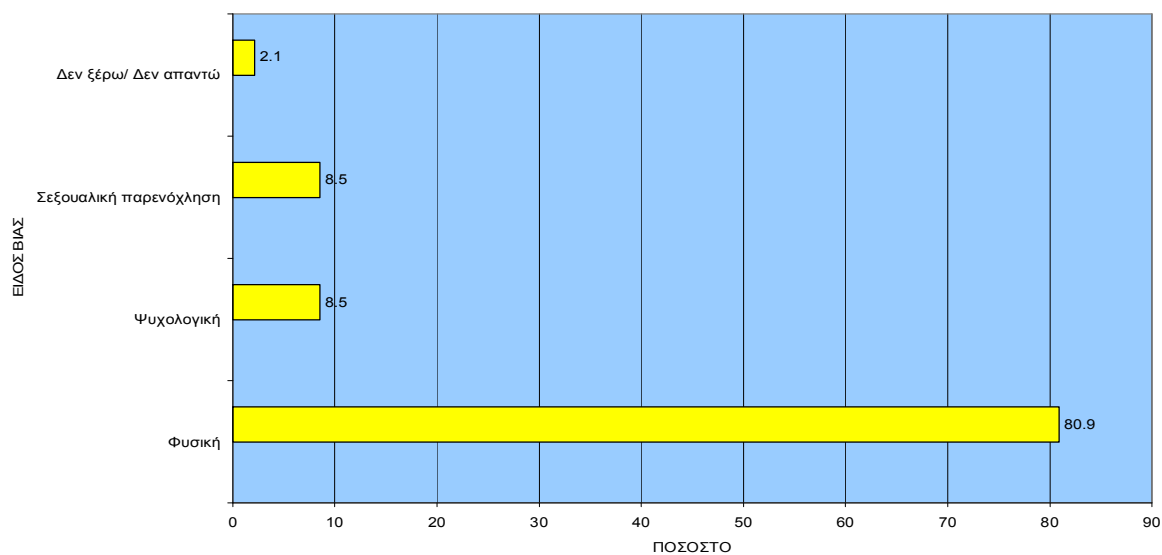

Η συντριπτική πλειοψηφία των γυναικών (80,9%) του δείγματος που έχουν βιώσει κάποια μορφή βίας στο παρελθόν από τον πατέρα ή από τη μητέρα, δήλωσαν πως αυτό συνέβη όταν οι ίδιες ήταν κάτω των 12 χρόνων ενώ το 17% δήλωσε πως αυτό συνέβη όταν ήταν άνω των 12 χρόνων.

ΤΟ ΕΙΔΟΣ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΠΟΥ ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΕΧΟΥΝ ΥΠΟΣΤΕΙ ΣΤΗ ΠΑΙΔΙΚΗ Ή ΕΦΗΒΙΚΗ ΤΟΥΣ ΗΛΙΚΙΑ

Βάση:	Σύνολο	Ποσοστό
	Συχνότητα (47)	
Φυσική	38	80,9
Ψυχολογική	4	8,5
Σεξουαλική παρενόχληση	4	8,5
Δεν ξέρω/ Δεν απαντώ	1	2,1

ΤΟ ΕΙΔΟΣ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΠΟΥ ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΕΧΟΥΝ ΥΠΟΣΤΕΙ ΣΤΗ ΠΑΙΔΙΚΗ Ή ΕΦΗΒΙΚΗ ΤΟΥΣ ΗΛΙΚΙΑ

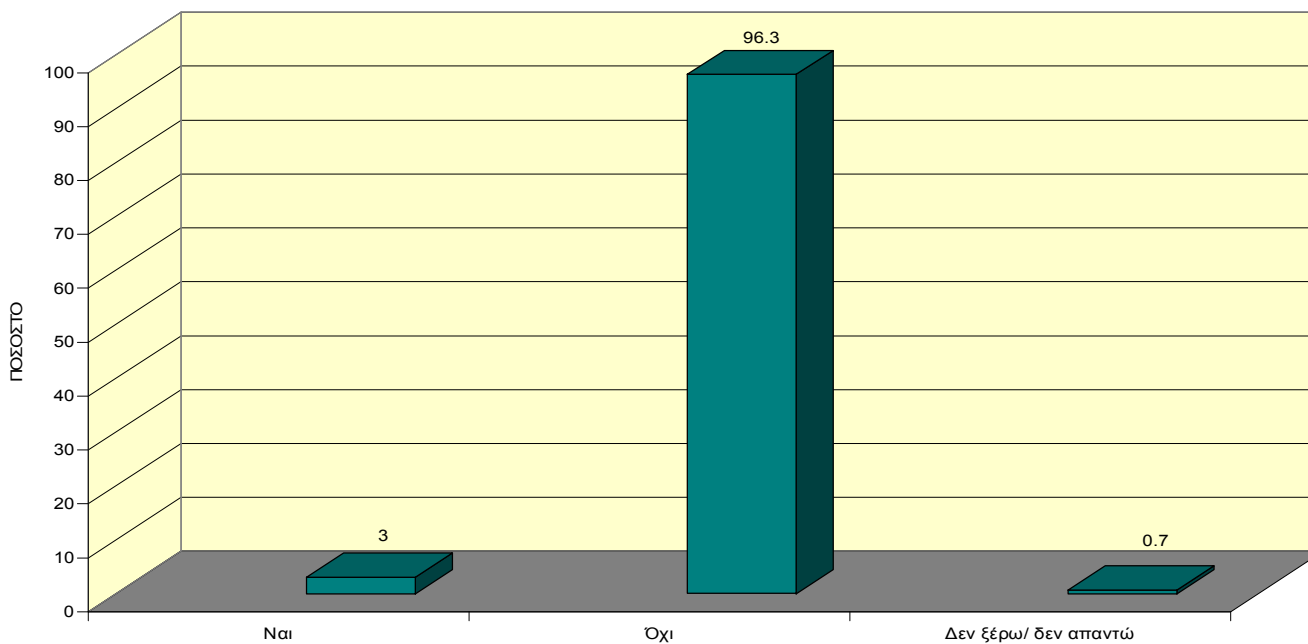
Οι πλειονότητα των γυναικών που έχουν βιώσει στο παρελθόν κάποια μορφή βίας από τον πατέρα ή από τη μητέρα τους, δήλωσαν πως ήταν σωματική βία (80,9%). Ένα μικρό αλλά αξιοσημείωτο ποσοστό απάντησε ψυχολογική βία (8,5%) και σεξουαλική βία (8,5%).

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΣΗΜΕΡΑ ΕΙΝΑΙ Ή ΟΧΙ ΘΥΜΑ ΒΙΑΣ

	Σύνολο	
Βάση:	Συχνότητα	Ποσοστό
	(401)	100%
Ναι	12	3
Όχι	386	96,3
Δεν ξέρω/ δεν απαντώ	3	0,7

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΣΗΜΕΡΑ ΕΙΝΑΙ Ή ΟΧΙ ΘΥΜΑ ΒΙΑΣ

Η συντριπτική πλειοψηφία των γυναικών του δείγματος (96,3%) δήλωσε πως δεν υπήρξε προσφάτως θύμα οικογενειακής βίας. Μόνο το 3% απάντησε θετικά.

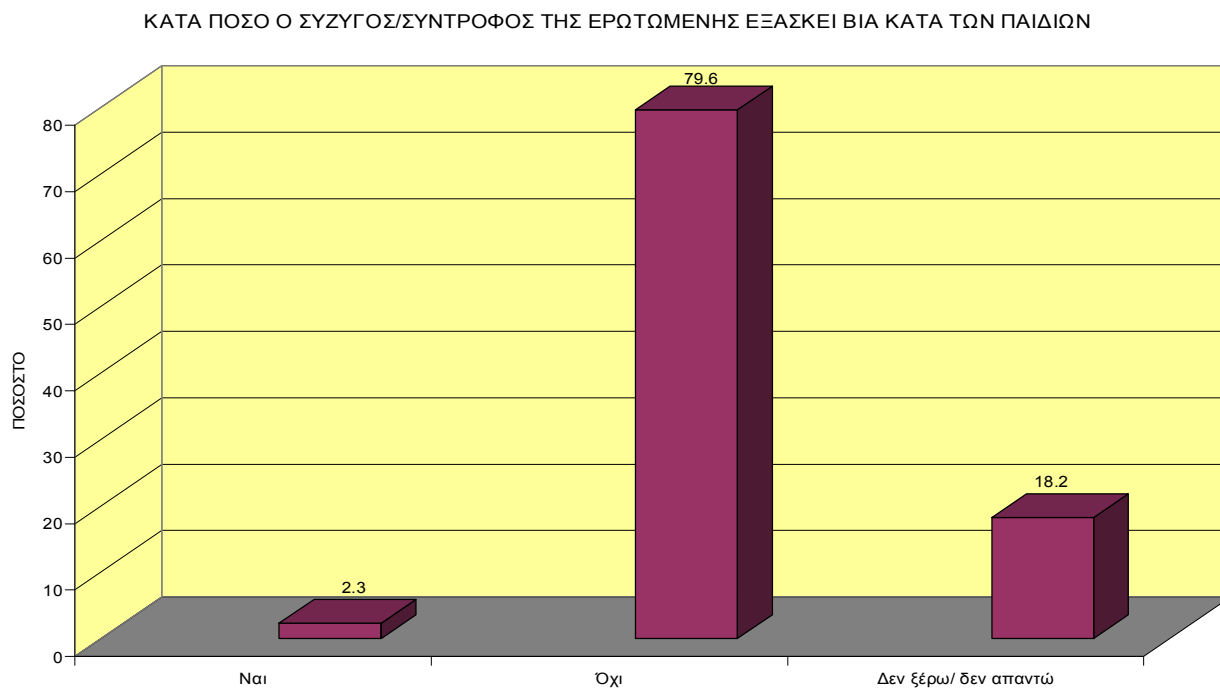
ΤΑ ΑΤΟΜΑ ΠΟΥ ΟΙ ΕΡΩΤΩΜΕΝΕΣ ΔΗΛΩΝΟΥΝ ΟΤΙ ΕΞΑΣΚΟΥΝ ΒΙΑ ΕΙΣ ΒΑΡΟΣ ΤΟΥΣ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(12)	100%
Σύζυγος	7	58,4
Άλλο άτομο	1	8,3
Δεν ξέρω/ δεν απαντώ	4	33,3

Εκτός από εκείνες που δήλωσαν ότι κατά την παρούσα περίοδο βιώνουν τη βία στο οικογενειακό περιβάλλον, 58,4% (ή 7 περιπτώσεις) απάντησαν πως ο αυτουργός είναι ο σύζυγος, 8,3% (ή 1 περίπτωση) απάντησε πως είναι κάποιο άλλο πρόσωπο και τέλος με μεγάλο ενδιαφέρον παρατηρούμε πως το 33,3% (ή 4 περιπτώσεις) δήλωσαν “δεν ξέρω/δεν απαντώ”. Αυτή η τελευταία κατηγορία φανερώνει μια απροθυμία από την πλευρά των γυναικών του δείγματος να δηλώσουν τον αυτουργό.

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Ο ΣΥΖΥΓΟΣ/ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ ΤΗΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ ΕΞΑΣΚΕΙ ΒΙΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

	Σύνολο	
Βάση:	Συχνότητα	Ποσοστό
	(401)	100%
Ναι	9	2,3
Όχι	319	79,6
Δεν ξέρω/ δεν απαντώ	73	18,2

Μόνο το 2,3% των γυναικών του δείγματος δήλωσαν πως ο σύζυγος/σύντροφος εξασκεί βία κατά των παιδιών. Παρά ταύτα, το μεγάλο ποσοστό του 18,2% των γυναικών που απάντησαν “δεν ξέρω/δεν απαντώ” μάλλον υποδηλώνει πως το ποσοστό αυτό είναι μεγαλύτερο.

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΦΟΡΑ ΠΟΥ Ο ΣΥΖΥΓΟΣ/ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ ΕΧΕΙ ΕΞΑΣΚΗΣΕΙ ΒΙΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(9)	100%
Πριν μια βδομάδα	5	55,6
Πριν ένα μήνα	0	0
Πριν έξι μήνες	2	22,2
Πριν ένα χρόνο	2	22,2

ΠΟΣΟ ΣΥΧΝΑ Ο ΣΥΖΥΓΟΣ/ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ ΤΗΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ ΕΞΑΣΚΕΙ ΒΙΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(9)	100%
Κάθε μέρα	0	0
Τρεις φορές την εβδομάδα	0	0
Μια φορά την εβδομάδα	0	0
Ανά δεκαπενθήμερο	0	0
Μια φορά το μήνα	2	22,2
Μια φορά κάθε δύο μήνες	1	11,1
Μια ή δυο φορές μέχρι σήμερα	1	11,1
Δεν θυμούμαι	3	33,3
Δεν ξέρω/ Δεν απαντώ	2	22,2

ΟΙ ΦΟΡΕΣ ΠΟΥ Ο ΣΥΖΥΓΟΣ/ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ ΤΗΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ ΕΧΕΙ ΕΞΑΣΚΗΣΕΙ ΒΙΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(9)	100%
Μια ή δύο φορές	3	33,3
3-10 φορές	4	44,4
11-20 φορές	0	0
Περισσότερο από 20	0	0
Δεν θυμούμαι	1	11,1
Δεν ξέρω/ δεν απαντώ	1	11,1

ΟΙ ΦΟΡΕΣ ΠΟΥ Ο ΣΥΖΥΓΟΣ/ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ ΤΗΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ ΕΧΕΙ ΕΞΑΣΚΗΣΕΙ ΒΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΤΟΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΧΡΟΝΟ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(9)	100%
Καμιά φορά	1	11,1
Μια ή δυο φορές	2	22,2
3-10 φορές	2	22,2
11-20 φορές	0	0
Περισσότερο από 20	0	0
Δεν θυμούμαι	2	22,2
Δεν ξέρω/ Δεν απαντώ	2	22,2

ΤΥΠΟΣ ΒΙΑΣ ΠΟΥ ΑΣΚΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΖΥΓΟ/ΣΥΝΤΡΟΦΟ ΤΗΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

	Συχνά		Όχι Συχνά		Ποτέ		Δεν ξέρω/ Δεν απαντώ	
	Συχνότητα	Ποσοστό	Συχνότητα	Ποσοστό	Συχνότητα	Ποσοστό	Συχνότητα	Ποσοστό
Σωματική	2	22,2	2	22,2	3	33,3	2	22,2
Λεκτική	5	55,6	2	22,2	1	11,1	1	11,1
Ψυχολογική Βία	4	44,4	1	11,1	2	22,2	1	11,1
Σεξουαλική Βία	0	0	0	0	7		2	
Παραμέληση - Στέρηση	0	0	1	11,1	6	66,7	2	22,2
Απομόνωση	0	0	0	0	6	66,7	2	22,2

ΠΩΣ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΑΝΤΙΔΡΟΥΝ ΟΤΑΝ ΑΣΚΕΙΤΑΙ ΒΙΑ ΣΕ ΒΑΡΟΣ ΤΟΥΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(9)	100%
Φωνάζουν	4	44,4
Κλαίνε	1	11,1
Κτυπούν αυτόν που άσκησε βία σε βάρος τους	1	11,1
Φεύγουν από το σπίτι	1	11,1
Εκδηλώνουν βίαιη συμπεριφορά και προς άλλα μέλη της οικογένειας	0	0
Κλείνονται στον εαυτό τους	1	11,1
Δεν αντιδρούν καθόλου	0	0
Δεν ξέρω/ Δεν απαντώ	1	11,1

ΠΩΣ ΑΝΤΙΔΡΑ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΟΤΑΝ Ο ΣΥΖΥΓΟΣ/ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ ΤΗΣ ΑΣΚΕΙ ΒΙΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(9)	100%
Προσπαθώ να επιλύσω το πρόβλημα μέσω ψύχραιμων διαδικασιών	7	77,8
Ασκώ βία κατά του συζύγου ή του συντρόφου μου	0	0
Δεν αντιδρώ	1	11,1
Δεν ξέρω/ Δεν απαντώ	1	11,1

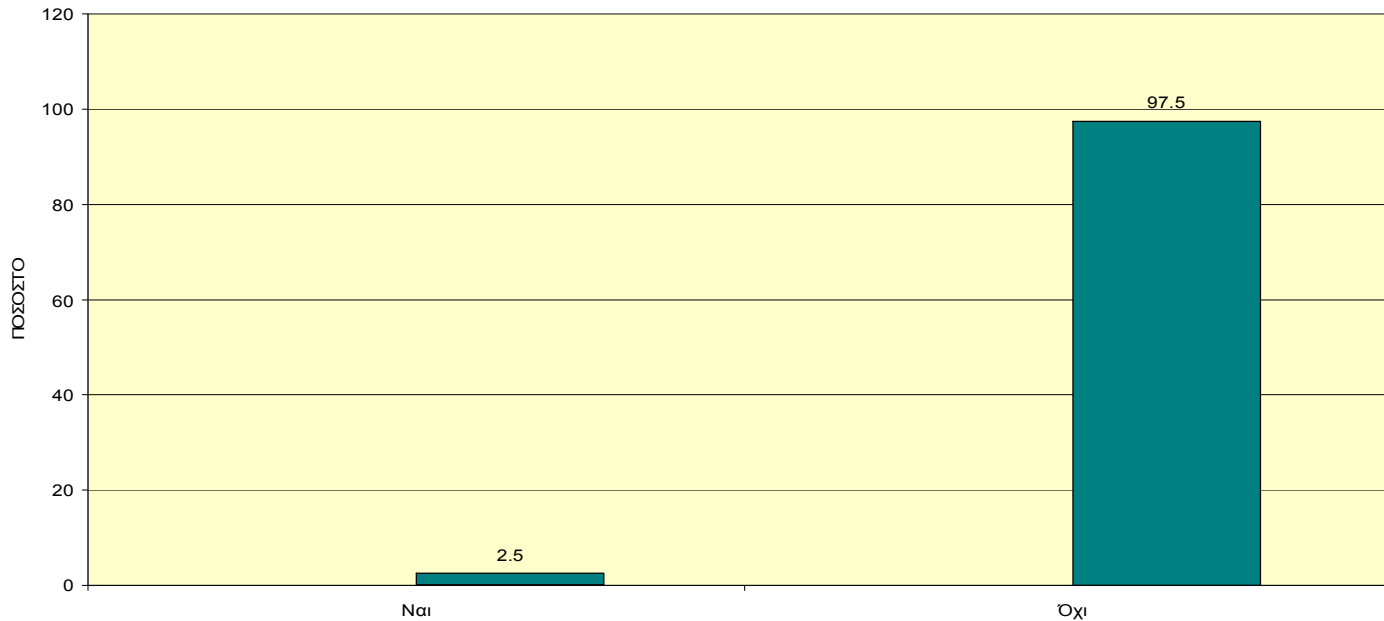
ΛΟΓΟΙ ΠΟΥ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΔΕΝ ΑΝΤΙΔΡΑ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΠΟΥ Ο ΣΥΖΥΓΟΣ/ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ ΑΣΚΕΙ ΒΙΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(9)	100%
Δεν θέλω να συνεχιστεί ο διαπληκτισμός	1	11,1
Δεν ξέρω/ δεν απαντώ	8	88,9

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Ο ΣΥΖΥΓΟΣ/ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ ΤΗΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙ ΒΙΑΙΕΣ ΜΕΘΟΔΟΥΣ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΗΣ ΟΠΩΣ ΣΠΡΩΞΙΜΟ, ΚΤΥΠΗΜΑΤΑ, ΤΡΑΒΗΓΜΑΤΑ, ΚΛΩΤΣΙΕΣ, ΜΠΟΥΝΙΕΣ ΚΛΠ

	Σύνολο	
Βάση:	Συχνότητα	Ποσοστό
	(401)	100%
Ναι	10	2,5
Όχι	391	97,5

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Ο ΣΥΖΥΓΟΣ/ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ ΤΗΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙ ΒΙΑΙΕΣ ΜΕΘΟΔΟΥΣ ΕΝΑΝΤΙΟΝΤΗΣ ΟΠΩΣ ΣΠΡΩΞΙΜΟ, ΚΤΥΠΗΜΑΤΑ, ΤΡΑΒΗΓΜΑΤΑ, ΚΛΩΤΣΙΕΣ, ΜΠΟΥΝΙΕΣ ΚΛΠ

Το 2,5% των γυναικών του δείγματος δήλωσε ότι οι σύζυγοί/σύντροφοί τους χρησιμοποιούν βίαιες μεθόδους εναντίον τους όπως σπρώξιμο, κτυπήματα, τραβήγματα, κλωτσιές, μπουνιές κλπ.

ΠΟΣΟ ΣΥΧΝΑ Ο ΣΥΖΥΓΟΣ/ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ ΕΞΑΣΚΕΙ ΒΙΑ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ ΓΙΑ ΟΠΟΙΟΔΗΠΟΤΕ ΛΟΓΟ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(12)	100%
Κάθε μέρα	0	0
Τρεις φορές την εβδομάδα	1	8,3
Μια φορά την εβδομάδα	0	0
Ανά δεκαπενθήμερο	0	0
Μια φορά το μήνα	1	8,3
Μια φορά κάθε δύο μήνες	1	8,3
Μια ή δύο φορές μέχρι σήμερα	4	33,3
Δεν θυμούμαι	3	25,0
Δεν ξέρω/ δεν απαντώ	2	16,7

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΦΟΡΑ ΠΟΥ Ο ΣΥΖΥΓΟΣ/ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ ΤΗΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ ΕΞΑΣΚΕΙΣΑΙ ΒΙΑ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΗΣ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(12)	100%
Πριν μια εβδομάδα	1	8,3
Πριν ένα μήνα	1	8,3
Πριν έξι μήνες	1	8,3
Πριν ένα χρόνο	4	33,3
Κατά τα τελευταία πέντε χρόνια	1	8,3
Πριν 6-10 χρόνια	0	0
Περισσότερο από 10 χρόνια	2	16,7
Δεν ξέρω/ δεν απαντώ	2	16,7

ΟΙ ΦΟΡΕΣ ΠΟΥ Ο ΣΥΖΥΓΟΣ/ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ ΤΗΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ ΕΧΕΙ ΕΞΑΣΚΗΣΕΙ ΒΙΑΙΕΣ ΜΕΘΟΔΟΥΣ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΗΣ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(12)	100%
Μια ή δύο φορές	4	33,3
3-10 φορές	2	16,7
11-20 φορές	1	8,3
Περισσότερο από 20 φορές	1	8,3
Δεν θυμούμαι	2	16,7
Δεν ξέρω/ δεν απαντώ	2	16,7

ΟΙ ΦΟΡΕΣ ΠΟΥ Ο ΣΥΖΥΓΟΣ/ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ ΤΗΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ ΕΧΕΙ ΕΞΑΣΚΗΣΕΙ ΒΙΑ ΕΝΑΝΤΙΑ ΤΗΣ ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΧΡΟΝΟ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(12)	100%
Μια ή δύο φορές	3	25,0
3-10 φορές	3	25,0
11-20 φορές	1	8,3
Περισσότερο από 20 φορές	1	8,3
Δεν θυμούμαι	2	16,7
Δεν ξέρω / δεν απαντώ	2	16,7

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΕΧΕΙ ΥΠΟΣΤΕΙ ΤΡΑΥΜΑ Ή ΑΛΛΗ ΖΗΜΙΑ ΕΣΤΩ ΚΑΙ ΕΛΑΦΡΩΣ ΟΤΑΝ Ο ΣΥΖΥΓΟΣ/ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ ΕΞΑΣΚΗΣΑΙ ΒΙΑ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΗΣ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(12)	100%
Ναι	3	25,0
Όχι	7	58,3
Δεν ξέρω / δεν απαντώ	2	16,7

ΤΥΠΟΣ ΤΡΑΥΜΑΤΟΣ ΠΟΥ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΕΧΕΙ ΥΠΟΣΤΕΙ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(12)	100%
Μώλωπες	1	8,3
Δεν ξέρω/ δεν απαντώ	11	91,7

ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΠΟΥ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΥΦΙΣΤΑΤΑΙ ΤΡΑΥΜΑ Ή ΑΛΛΗ ΖΗΜΙΑ ΕΣΤΩ ΚΑΙ ΕΛΑΦΡΩΣ ΟΤΑΝ Ο ΣΥΖΥΓΟΣ/ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ ΑΣΚΕΙ ΒΙΑ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΗΣ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(12)	100%
Κάθε μέρα	0	0
Τρεις φορές την εβδομάδα	0	0
Μια φορά την εβδομάδα	0	0
Ανά δεκαπενθήμερο	0	0
Μια φορά το μήνα	1	8,3
Μια φορά κάθε δύο μήνες	0	0
Μια ή δύο φορές μέχρι σήμερα	2	16,7
Δεν θυμούμαι	0	0
Δεν ξέρω/ δεν απαντώ	9	75,0

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΦΟΡΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΕΧΕΙ ΥΠΟΣΤΕΙ ΤΡΑΥΜΑ Ή ΑΛΛΗ ΖΗΜΙΑ ΕΣΤΩ ΚΑΙ ΕΛΑΦΡΩΣ ΟΤΑΝ Ο ΣΥΖΥΓΟΣ/ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ ΤΗΣ ΑΣΚΗΣΕ ΒΙΑ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΗΣ

Βάση:	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
	(12)	100%
Πριν μια βδομάδα	0	0
Πριν ένα μήνα	1	8,3
Πριν έξι μήνες	2	16,7
Πριν ένα χρόνο	0	0
Κατά τα τελευταία πέντε χρόνια	0	0
Πριν 6-10 χρόνια	0	0
Περισσότερο από 10 χρόνια	0	0
Δεν ξέρω/ δεν απαντώ	9	75,0

ΟΙ ΦΟΡΕΣ ΠΟΥ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΕΧΕΙ ΥΠΟΣΤΕΙ ΤΡΑΥΜΑ Ή ΑΛΛΗ ΖΗΜΙΑ ΕΣΤΩ ΚΑΙ ΕΛΑΦΡΩΣ ΟΤΑΝ Ο ΣΥΖΥΓΟΣ/ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ ΑΣΚΕΙ ΒΙΑ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΗΣ

Βάση:	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
	(12)	100%
Μια ή δύο φορές	1	8,3
3-10 φορές	2	16,7
11-20 φορές	0	0
Περισσότερο από 20 φορές	0	0
Δεν θυμούνται	0	0
Δεν ξέρω/ δεν απαντώ	9	75,0

ΟΙ ΦΟΡΕΣ ΠΟΥ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΕΧΕΙ ΥΠΟΣΤΕΙ ΤΡΑΥΜΑ Ή ΑΛΛΗ ΖΗΜΙΑ ΕΣΤΩ ΚΑΙ ΕΛΑΦΡΩΣ ΟΤΑΝ Ο ΣΥΖΥΓΟΣ/ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ ΑΣΚΗΣΕ ΒΙΑ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΗΣ ΤΟΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΧΡΟΝΟ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(12)	100%
Μια ή δύο φορές	2	16,7
3-10 φορές	1	8,3
11-20 φορές	0	0
Περισσότερο από 20 φορές	0	0
Δεν θυμούμαι	0	0
Δεν ξέρω/ δεν απαντώ	9	75,0

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΕΧΕΙ ΥΠΟΣΤΕΙ ΕΞΥΒΡΙΣΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΥΖΥΓΟ/ΣΥΝΤΡΟΦΟ ΤΗΣ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(12)	100%
Ναι	10	83,3
Όχι	2	16,7

ΠΟΣΟ ΣΥΧΝΑ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΔΕΧΕΤΑΙ ΕΞΥΒΡΙΣΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΥΖΥΓΟ/ΣΥΝΤΡΟΦΟ ΤΗΣ

Βάση:	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
	(12)	100%
Κάθε μέρα	1	8,3
Τρεις φορές την εβδομάδα	0	0
Μια φορά την εβδομάδα	2	16,7
Ανά δεκαπενθήμερο	1	8,3
Μια φορά το μήνα	2	16,7
Μια φορά κάθε δύο μήνες	1	8,3
Μια ή δύο φορές μέχρι σήμερα	1	8,3
Δεν θυμούμαι	2	16,7
Δεν ξέρω/ δεν απαντώ	2	16,7

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΦΟΡΑ ΠΟΥ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΕΧΕΙ ΥΠΟΣΤΕΙ ΕΞΥΒΡΙΣΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΥΖΥΓΟ/ΣΥΝΤΡΟΦΟ ΤΗΣ

Βάση:	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
	(12)	100%
Πριν μια βδομάδα	4	33,3
Πριν ένα μήνα	2	16,7
Πριν έξι μήνες	1	8,3
Πριν ένα χρόνο	1	8,3
Κατά τα τελευταία πέντε χρόνια	1	8,3
Πριν 6-10 χρόνια	0	0
Περισσότερο από 10 χρόνια	1	8,3
Δεν ξέρω/ δεν απαντώ	2	16,7

ΟΙ ΦΟΡΕΣ ΠΟΥ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΕΧΕΙ ΔΕΧΤΕΙ ΕΞΥΒΡΙΣΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΥΖΥΓΟ/ΣΥΝΤΡΟΦΟ ΤΗΣ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(12)	100%
Μια ή δύο φορές	2	16,7
3-10 φορές	1	8,3
11-20 φορές	1	8,3
Περισσότερο από 20 φορές	2	16,7
Δεν θυμούμαι	4	33,3
Δεν ξέρω/ δεν απαντώ	2	16,7

ΟΙ ΦΟΡΕΣ ΠΟΥ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΕΧΕΙ ΔΕΧΤΕΙ ΕΞΥΒΡΙΣΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΥΖΥΓΟ/ΣΥΝΤΡΟΦΟ ΤΗΣ ΤΟΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΧΡΟΝΟ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(12)	100%
Μια ή δύο φορές	2	16,7
3-10 φορές	2	16,7
11-20 φορές	1	8,3
Περισσότερο από 20 φορές	2	16,7
Δεν θυμούμαι	2	16,7
Καμιά φορά	1	8,3
Δεν ξέρω/ δεν απαντώ	2	16,7

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΔΗΛΩΝΕΙ ΕΑΝ Ο ΣΥΖΥΓΟΣ/ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ ΤΗΣ ΦΩΝΑΖΕΙ Ή ΤΗΣ ΜΙΛΑ ΜΕ ΕΝΤΟΝΟ ΥΦΟΣ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(12)	100%
Ναι	8	66,7
Όχι	4	33,3

ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ Ο ΣΥΖΥΓΟΣ/ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ ΤΗΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ ΤΗΣ ΦΩΝΑΖΕΙ Ή ΤΗΣ ΜΙΛΑ ΜΕ ΕΝΤΟΝΟ ΥΦΟΣ

Βάση:	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
	(12)	100%
Κάθε μέρα	2	16,7
Τρεις φορές την εβδομάδα	0	0
Μια φορά την εβδομάδα	3	25,0
Ανά δεκαπενθήμερο	0	0
Μια φορά το μήνα	2	16,7
Μια φορά κάθε δύο μήνες	0	0
Μια ή δύο φορές μέχρι σήμερα	0	0
Δεν θυμούμαι	1	8,3
Δεν ξέρω/ δεν απαντώ	4	33,3

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΦΟΡΑ ΠΟΥ Ο ΣΥΖΥΓΟΣ/ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ ΤΗΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ ΤΗΣ ΕΧΕΙ ΦΩΝΑΞΕΙ Ή ΤΗΣ ΜΙΛΗΣΕΙ ΜΕ ΕΝΤΟΝΟ ΥΦΟΣ

Βάση:	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
	(12)	100%
Πριν μια βδομάδα	5	41,7
Πριν ένα μήνα	0	0
Πριν έξι μήνες	1	8,3
Πριν ένα χρόνο	1	8,3
Κατά τα τελευταία πέντε χρόνια	0	0
Πριν 6-10 χρόνια	0	0
Περισσότερο από 10 χρόνια	0	0
Δεν ξέρω/ δεν απαντώ	5	41,7

ΟΙ ΦΟΡΕΣ ΚΑΤΑ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ Ο ΣΥΖΥΓΟΣ/ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ ΕΧΕΙ ΦΩΝΑΞΕΙ Ή ΜΙΛΗΣΕΙ ΕΝΤΟΝΑ ΣΤΗΝ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(12)	100%
Μια ή δύο φορές	0	0
3-10 φορές	1	8,3
11-20 φορές	1	8,3
Περισσότερο από 20 φορές	4	33,3
Δεν θυμούμαι	2	16,7
Δεν ξέρω/ δεν απαντώ	4	33,3

ΟΙ ΦΟΡΕΣ ΚΑΤΑ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ Ο ΣΥΖΥΓΟΣ/ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ ΕΧΕΙ ΦΩΝΑΞΕΙ Ή ΜΙΛΗΣΕΙ ΕΝΤΟΝΑ ΣΤΗΝ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΤΟΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΧΡΟΝΟ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(12)	100%
Μια ή δύο φορές	1	8,3
3-10 φορές	1	8,3
11-20 φορές	0	0
Περισσότερο από 20 φορές	3	25,0
Δεν θυμούμαι	3	25,0
Δεν ξέρω/ δεν απαντώ	4	33,3

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Ο ΣΥΖΥΓΟΣ/ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ ΤΗΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ ΕΧΕΙ ΠΕΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΚΑΛΕΣΑΝ ΦΟΒΟ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(12)	100%
Ναι	1	8,3
Όχι	11	91,7

ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ Ο ΣΥΖΥΓΟΣ ΤΗΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ ΛΕΕΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΚΑΛΟΥΝ ΦΟΒΟ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(12)	100%
Κάθε μέρα	0	0
Τρεις φορές την εβδομάδα	0	0
Μια φορά την εβδομάδα	0	0
Ανά δεκαπενθήμερο	0	0
Μια φορά το μήνα	1	8,3
Μια φορά κάθε δύο μήνες	0	0
Μια ή δύο φορές μέχρι σήμερα	0	0
Δεν θυμούμαι	0	0
Δεν ξέρω/ δεν απαντώ	11	91,7

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΦΟΡΑ ΠΟΥ Ο ΣΥΖΥΓΟΣ/ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ ΤΗΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ ΤΗΣ ΕΙΠΕ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΚΑΛΕΣΑΝ ΦΟΒΟ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(12)	100%
Πριν μια βδομάδα	0	0
Πριν ένα μήνα	0	0
Πριν έξι μήνες	0	0
Πριν ένα χρόνο	1	8,3
Κατά τα τελευταία πέντε χρόνια	0	0
Πριν 6-10 χρόνια	0	0
Περισσότερο από 10 χρόνια	0	0
Δεν ξέρω/ δεν απαντώ	11	91,7

ΟΙ ΦΟΡΕΣ ΚΑΤΑ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ Ο ΣΥΖΥΓΟΣ/ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ ΤΗΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ ΤΗΣ ΕΙΠΕ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΠΟΥ ΤΗΣ ΠΡΟΚΑΛΕΣΑΝ ΦΟΒΟ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(12)	100%
Μια ή δύο φορές	0	0
3-10 φορές	1	8,3
11-20 φορές	0	0
Περισσότερο από 20 φορές	0	0
Δεν θυμούμαι	0	0
Δεν ξέρω/ δεν απαντώ	11	91,7

ΟΙ ΦΟΡΕΣ ΚΑΤΑ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ Ο ΣΥΖΥΓΟΣ/ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ ΤΗΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ ΤΗΣ ΕΙΠΕ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΠΟΥ ΤΗΣ ΠΡΟΚΑΛΕΣΑΝ ΦΟΒΟ ΤΟΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΧΡΟΝΟ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(12)	100%
Μια ή δύο φορές	1	8,3
3-10 φορές	0	0
11-20 φορές	0	0
Περισσότερο από 20 φορές	0	0
Δεν θυμούμαι	0	0
Δεν ξέρω/ δεν απαντώ	11	91,7

ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ ΤΟΥ ΣΥΖΥΓΟΥ/ΣΥΝΤΡΟΦΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟ ΠΟΥ ΑΣΚΗΣΕ ΒΙΑ ΠΡΟΣ ΤΗ ΣΥΖΥΓΟ ΤΟΥ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(12)*	100%
Σας έχει σπρώξει ή αρπάξει με οποιοδήποτε τρόπο;	9	27,3
Έχει προκαλέσει ζημιά στη περιουσία σας;	2	6,1
Σας έχει κτυπήσει (σας έχει δώσει χαστούκι ή γροθιά);	6	18,2
Σας έχει ρίξει αντικείμενα;	4	12,1
Σας έχει απειλήσει με αιχμηρό αντικείμενο (π.χ., μαχαίρι);	0	0
Έχει προσπαθήσει να σας στραγγαλίζει;	0	0
Σας έχει κτυπήσει με βέργα ή ρόπαλο;	0	0
Σας έχει υποχρεώσει σε ερωτική πράξη ενώ εσείς δεν θέλατε;	2	6,1
Σας έχει βρήσει;	10	30,3

* Ερώτηση με πολλαπλές απαντήσεις για αυτό ο αριθμός των απαντήσεων δεν συμφωνεί με τον αριθμό της βάσης

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΤΗΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟ ΣΤΟ ΟΠΟΙΟ Ο ΣΥΖΥΓΟΣ/ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ ΤΗΣ ΕΞΑΣΚΕΙΣΑΙ ΒΙΑ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΗΣ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(12)	100%
Προκλήθηκαν σημάδια από κτυπήματα στο πρόσωπο και το σώμα σας	2	16,7
Προκλήθηκαν σημάδια από κόψιμο στο πρόσωπο και στο σώμα σας	0	0
Προκλήθηκαν σημάδια από γρατσουνιές στο πρόσωπο και στο σώμα σας	1	8,3
Έχουν σπάσει τα κόκαλά σας	0	0
Έχετε υποστεί οποιοδήποτε άλλο τραύμα	0	0
Έχετε επισκεφτεί γιατρό ή έχετε πάει στο νοσοκομείο	0	0
Δεν ξέρω/ δεν απαντώ	9	75,0

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΖΥΓΟΥ/ΣΥΝΤΡΟΦΟΥ ΟΤΑΝ ΕΞΑΣΚΕΙ ΒΙΑ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗΝ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ

	ΕΠΗΡΕΙΑ ΑΛΚΟΟΛ		ΕΠΗΡΕΙΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ ΟΥΣΙΩΝ	
	Συχνότητα	Ποσοστό	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(10)	100%	(10)	100%
Πάντα	0	0	1	10,0
Σχεδόν πάντα	3	30,0	0	0
Σπάνια	0	0	0	0
Ποτέ	6	60,0	9	90,0
Δεν ξέρω	1	10,0	0	0

ΠΩΣ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΑΝΤΙΔΡΑ ΟΤΑΝ Ο ΣΥΖΥΓΟΣ/ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ ΤΗΣ ΕΞΑΣΚΕΙ ΒΙΑ ΕΙΣ ΒΑΡΟΣ ΤΗΣ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(12)*	100%
Ανταποδίδω με βία	1	6,7
Βρίζω	2	13,3
Δεν αντιδρώ	1	6,7
Φωνάζω	1	6,7
Κλαιω	7	46,7
Προσπαθώ να απομακρυνθώ	3	20,0

* Ερώτηση με πολλαπλές απαντήσεις για αυτό ο αριθμός των απαντήσεων δεν συμφωνεί με τον αριθμό της βάσης

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΕΧΕΙ ΠΑΕΙ Ή ΟΧΙ ΣΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ Ή ΑΛΛΟ ΓΙΑΤΡΟ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΥΠΟΣΤΕΙ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(12)	100%
Ναι	1	8,3
Όχι	10	83,4
Δεν ξέρω/ δεν απαντώ	1	8,3

ΒΑΘΜΟΣ ΑΝΑΣΤΑΤΩΣΗΣ ΤΗΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ ΟΤΑΝ Ο ΣΥΖΥΓΟΣ/ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ ΤΗΣ ΑΣΚΗΣΕ ΒΙΑ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΗΣ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(12)	100%
Πολύ αναστατωμένη	10	83,3
Αρκετά αναστατωμένη	0	0
Λίγο αναστατωμένη	0	0
Καθόλου αναστατωμένη	0	0
Δεν θυμούμαι	0	0
Δεν ξέρω/ δεν απαντώ	2	16,7

ΒΑΘΜΟΣ ΦΟΒΟΥ ΤΗΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ ΟΤΑΝ Ο ΣΥΖΥΓΟΣ/ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ ΤΗΣ ΑΣΚΗΣΕ ΒΙΑ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΗΣ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(12)	100%
Πολύ φοβισμένη	5	41,7
Αρκετά φοβισμένη	5	41,7
Λίγο φοβισμένη	0	0
Καθόλου φοβισμένη	0	0
Δεν θυμούμαι	0	0
Δεν ξέρω/ δεν απαντώ	2	16,7

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΕΧΕΙ ΠΡΟΣΠΑΘΗΣΕΙ Ή ΟΧΙ ΝΑ ΚΑΝΕΙ ΚΑΤΙ ΓΙΑ ΝΑ ΣΤΑΜΑΤΗΣΕΙ ΤΗ ΒΙΑ ΠΟΥ ΑΣΚΕΙΤΑΙ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΗΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΥΖΥΓΟ/ΣΥΝΤΡΟΦΟ ΤΗΣ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(12)	100%
Έχω προσπαθήσει αρκετά	4	33,3
Έχω προσπαθήσει λίγο	2	16,7
Δεν έχω προσπαθήσει καθόλου	4	33,3
Δεν ξέρω/ δεν απαντώ	2	16,7

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΗΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ ΩΣΤΕ ΝΑ ΣΤΑΜΑΤΗΣΕΙ ΝΑ ΑΣΚΕΙΤΑΙ ΒΙΑ ΕΙΣ ΒΑΡΟΣ ΤΗΣ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(12)	100%
Έχω προσπαθήσει με υπομονή και συζήτηση	1	8,3
Προσπαθώ να αντισταθώ	1	8,3
Δεν ξέρω/ δεν απαντώ	10	83.3

ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ ΠΟΥ ΣΚΙΑΓΡΑΦΟΥΝ ΤΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΕΝΟΣ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟΥ ΒΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΚΑΛΥΤΕΡΟ ΤΡΟΠΟ

	ΣΥΧΝΑ		ΚΑΠΟΤΕ		ΣΠΑΝΙΑ		ΠΟΤΕ		ΔΕΝ ΞΕΡΩ/ ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	
	Συχνότητα	Ποσοστό	Συχνότητα	Ποσοστό	Συχνότητα	Ποσοστό	Συχνότητα	Ποσοστό	Συχνότητα	Ποσοστό
Ανορεξία	1	8,3	1	8,3	4	33,3	4	33,3	2	16,7
Άγχος	9	75,0	1	8,3	0	0	0	0	2	16,7
Κατάθλιψη	7	58,3	3	25	0	0	0	0	2	16,7
Χρήση ψυχοδραστικών ουσιών	1	8,3	2	16,7	1	8,3	6	50,0	2	16,7
Χρήση αλκοόλ	1	8,3	9	75	0	0	0	0	2	16,7
Υπερβολικό κάπνισμα	3	25,0	1	8,3	0	0	6	50,0	2	16,7
Επιθετική συμπεριφορά	0	0	1	8,3	2	16,7	6	50,0	3	25
Πονοκέφαλος	5	41,7	3		2	16,7	0	0	2	16,7
Υπερβολική κατανάλωση φαγητού	0	0	1	8,3	2	16,7	7	58,3	2	16,7
Έλλειψη κοινωνικότητας	1	8,3	5	41,7	1	8,3	2	16,7	3	25,0

ΟΙ ΠΕΝΤΕ ΠΙΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ ΣΤΟΥΣ ΟΠΟΙΟΥΣ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΑΠΟΔΙΔΕΙ ΤΗ ΒΙΑΙΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΤΟΥ ΣΥΖΥΓΟΥ/ΣΥΝΤΡΟΦΟΥ ΤΗΣ

	Εξαιρετικά σημαντικός		Πολύ σημαντικός		Σημαντικός		Λίγο Σημαντικός		Καθόλου σημαντικός	
	Συχνότητα	Ποσοστό	Συχνότητα	Ποσοστό	Συχνότητα	Ποσοστό	Συχνότητα	Ποσοστό	Συχνότητα	Ποσοστό
Ψυχολογικά προβλήματα	1	8,3	0	0	2	16,7	0	0	0	0
Αλκοόλ	3	25,0	0	0	0	0	0	0	0	0
Οικονομικά προβλήματα			1	8,3	0	0	0	0	1	8,3
Χρήση ναρκωτικών ουσιών	1	8,3			0	0	0	0	0	0
Χαμηλή αυτο-εκτίμηση του συζύγου/συντρόφου	0	0	1	8,3	1	8,3	2	16,7	1	8,3
Παρέμβαση τρίτων (πεθερικών, συγγενών ή φίλων)	1	8,3	0	0	0	0	1	8,3	0	0
Έλλειψη επικοινωνίας ανάμεσά μας	0	0	4	33,3	1	8,3	1	8,3	0	0
Κακή διαπαιδαγώγηση του συντρόφου/συζύγου	0	0	0	0	2	16,7	1	8,3	2	16,7
Εξωσυζυγικές σχέσεις του συντρόφου/συζύγου	0	0	0	0	0	0	1	8,3	1	8,3

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΒΙΑ ΠΟΥ ΕΞΑΣΚΕΙΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ ΕΙΝΑΙ ΣΗΜΕΡΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΗ, ΛΙΓΟΤΕΡΗ Ή ΙΔΙΑ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(12)	100%
Περισσότερη	1	8,3
Λιγότερη	6	50,0
Ίδια	2	16,7
Δεν ξέρω	3	25,0

ΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΜΕ ΤΟΥΣ ΟΠΟΙΟΥΣ Ο ΣΥΖΥΓΟΣ/ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ ΤΗΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ ΕΠΙΛΥΕΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΟΝ ΓΑΜΟ/ΣΧΕΣΗ

	Ποτέ		Αραιά		Συχνά		Δεν ξέρω / Δεν απαντώ	
	Συχνότητα	Ποσοστό	Συχνότητα	Ποσοστό	Συχνότητα	Ποσοστό	Συχνότητα	Ποσοστό
Συζητά το πρόβλημα ήρεμα	3	25,0	6	50,0	1	8,3	2	16,7
Ζητά τη βοήθεια τρίτου ατόμου	7	58,3	1	8,3	1	8,3	3	25,0
Φωνάζει	0	0	3	25,0	7	58,3	2	16,7
Βρίζει	2	16,7	4	33,3	4	33,3	2	16,7
Ξεσπά σε κλάματα	8	66,7	2	16,7	0	0	2	16,7
Απειλεί να σας κτυπήσει	7	58,3	1	8,3	1	8,3	3	25,0
Απειλεί να σας εγκαταλείψει	5	41,7	4	33,3	1	8,3	2	16,7
Σας κτυπά	4	33,3	5	41,7	1	8,3	2	16,7
Φεύγει από το σπίτι	5	41,7	2	16,7	3	25,0	2	16,7

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΕΧΕΙ ΑΝΑΦΕΡΕΙ Ή ΟΧΙ ΣΕ ΤΡΙΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΟΤΙ ΕΧΕΙ ΥΠΟΣΤΕΙ ΒΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΖΥΓΟ/ΣΥΝΤΡΟΦΟ ΤΗΣ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(12)	100%
Ναι	7	58,3
Όχι	3	25,0
Δεν ξέρω/ δεν απαντώ	2	16,7

ΣΕ ΠΟΙΑ ΠΡΟΣΩΠΑ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΕΧΕΙ ΑΝΑΦΕΡΕΙ ΤΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΒΙΑΣ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΥΠΟΣΤΕΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΥΖΥΓΟ/ΣΥΝΤΡΟΦΟ ΤΗΣ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(12)*	100%
Φίλους	5	26,3
Γονείς	4	21,0
Πεθερικά	2	10,5
Αδέλφια	4	21,0
Αδέλφια συζύγου ή συντρόφου	1	5,3
Γείτονες	1	5,3
Παιδιά	2	10,5

* Ερώτηση με πολλαπλές απαντήσεις για αυτό ο αριθμός των απαντήσεων δεν συμφωνεί με τον αριθμό της βάσης

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ ΤΑ ΑΤΟΜΑ ΣΤΑ ΟΠΟΙΑ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΔΗΛΩΝΕΙ ΟΤΙ ΕΧΕΙ ΑΝΑΦΕΡΕΙ ΤΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΒΙΑΣ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΥΠΟΣΤΕΙ ΤΗΣ ΕΧΟΥΝ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΚΑΠΟΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ Ή ΣΤΗΡΙΞΗ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(12)	100%
Ναι	6	50,0
Όχι	1	8,3
Δεν ξέρω/ δεν απαντώ	5	41,7

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΠΟΥ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΕΧΕΙ ΛΑΒΕΙ ΑΠΟ ΤΑ ΑΤΟΜΑ ΣΤΑ ΟΠΟΙΑ ΕΧΕΙ ΑΝΑΦΕΡΕΙ ΤΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΒΙΑΣ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΥΠΟΣΤΕΙ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(12)	100%
Πολύ χρήσιμη	3	25,0
Αρκετά χρήσιμη	3	25,0
Λίγο χρήσιμη	0	0
Καθόλου χρήσιμη	0	0
Δεν θυμούμαι	0	0
Δεν ξέρω/ δεν απαντώ	6	50,0

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΓΝΩΡΙΖΕΙ Ή ΟΧΙ ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟ ΒΙΑΣ ΤΟ ΟΠΟΙΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΕΧΕΙ ΥΠΟΣΤΕΙ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(12)	100%
Ναι	1	8,3
Όχι	9	75,0
Δεν ξέρω/ δεν απαντώ	2	16,7

Ο ΤΡΟΠΟΣ ΜΕ ΤΟΝ ΟΠΟΙΟ Η ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΕΧΕΙ ΕΝΗΜΕΡΩΘΕΙ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟ ΒΙΑΣ ΤΟ ΟΠΟΙΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΕΧΕΙ ΥΠΟΣΤΕΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΥΖΥΓΟ/ΣΥΝΤΡΟΦΟ ΤΗΣ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(12)	100%
Το έχετε αναφέρει εσείς	1	8,3
Από άλλες πηγές	0	0
Δεν ξέρω/ δεν απαντώ	11	91,7

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΕΧΕΙ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΚΑΠΟΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ Ή ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(1)	100%
Ναι	1	100,0
Όχι	0	0

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΠΟΥ Η ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΕΧΕΙ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΣΤΗΝ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(1)	100%
Πολύ χρήσιμη	1	100,0
Αρκετά χρήσιμη	0	0
Λίγο χρήσιμη	0	0
Καθόλου χρήσιμη	0	0
Δεν θυμούμαι	0	0

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ ΕΧΕΙ ΜΕΡΙΔΙΟ ΤΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΣΕ ΟΤΙ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΒΙΑΣ ΕΙΣ ΒΑΡΟΣ ΤΗΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΥΖΥΓΟ/ΣΥΝΤΡΟΦΟ ΤΗΣ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(12)	100%
Σίγουρα ναι	0	0
Μερικώς	1	8,3
Σίγουρα όχι	5	41,7
Δεν είμαι σίγουρη	4	33,3
Δεν ξέρω/ δεν απαντώ	2	16,7

Ο ΤΡΟΠΟΣ ΠΟΥ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΕΠΕΞΗΓΕΙ ΤΟ ΑΝ ΕΧΕΙ Ή ΟΧΙ ΜΕΡΙΔΙΟ ΤΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΣΕ ΟΤΙ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΒΙΑΣ ΕΙΣ ΒΑΡΟΣ ΤΗΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΥΖΥΓΟ/ΣΥΝΤΡΟΦΟ ΤΗΣ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(12)	100%
Λόγω διαφορετικών θρησκευτικών πεποιθήσεων	1	8,3
Δεν ξέρω/ δεν απαντώ	11	91,7

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΗ ΕΚΛΑΜΒΑΝΕΙ ΤΗΝ ΒΙΑ ΠΟΥ ΥΦΙΣΤΑΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΥΖΥΓΟ/ΣΥΝΤΡΟΦΟ ΤΗΣ ΩΣ ΕΓΚΛΗΜΑ Ή ΟΧΙ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(12)	100%
Έγκλημα	0	0
Λάθος, αλλά όχι έγκλημα	7	58,3
Κάτι που απλά έγινε	1	8,3
Δεν είμαι σίγουρη	2	16,7
Δεν ξέρω/ δεν απαντώ	2	16,7

ΚΑΤΑ ΠΟΣΟ Ο ΣΥΖΥΓΟΣ/ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ ΤΗΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ ΕΞΑΣΚΕΙ ΒΙΑ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΗΣ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(12)	100%
Ναι	2	16,7
Όχι	7	58,3
Δεν ξέρω/ δεν απαντώ / δεν ισχύει για μένα	3	25,0

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΦΟΡΑ ΠΟΥ ΑΣΚΗΘΗΚΕ ΒΙΑ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΥΖΥΓΟ/ΣΥΝΤΡΟΦΟ ΤΗΣ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(12)	100%
Πριν μια βδομάδα	1	8,3
Πριν ένα μήνα	1	8,3
Πριν έξι μήνες	0	0
Πριν ένα χρόνο	0	0
Δεν ξέρω/ δεν απαντώ / δεν ισχύει για μένα	10	83,3

Η ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΠΟΥ Ο ΣΥΖΥΓΟΣ/ΣΥΝΤΟΦΟΣ ΤΗΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ ΑΣΚΕΙ ΒΙΑ ΣΕ ΒΑΡΟΣ ΤΗΣ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

	Σύνολο	
	Συχνότητα	Ποσοστό
Βάση:	(12)	100%
Κάθε μέρα	0	0
Τρεις φορές την εβδομάδα	0	0
Μια φορά την εβδομάδα	0	0
Ανά δεκαπενθήμερο	1	8,3
Μια φορά το μήνα	0	0
Μια φορά κάθε δυο μήνες	1	8,3
Μια ή δύο φορές μέχρι σήμερα	0	0
Δεν θυμούνται	0	0
Δεν ξέρω/ δεν απαντώ / δεν ισχύει για μένα	10	83,3

ΠΩΣ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΗΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ ΑΝΤΙΔΡΟΥΝ ΟΤΑΝ ΒΛΕΠΟΥΝ ΝΑ ΑΣΚΕΙΤΑΙ ΒΙΑ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΗΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΥΖΥΓΟ/ΣΥΝΤΡΟΦΟ ΤΗΣ

	Πάντα		Πολύ συχνά		Συχνά		Ποτέ		Δεν ξέρω/ δεν απαντώ / δεν ισχύει για μένα	
	Συχνότητα	Ποσοστό	Συχνότητα	Ποσοστό	Συχνότητα	Ποσοστό	Συχνότητα	Ποσοστό	Συχνότητα	Ποσοστό
Εκφράζουν το φόβο τους	0	0	1	8,3	1	8,3	0	0	10	83,3
Κλείνονται στον εαυτό τους	0	0	1	8,3	1	8,3	0	0	10	83,3
Αντιδρούν με φωνές και θυμό	0	0	1	8,3	0	0	1	8,3	10	83,3
Φεύγουν από το σπίτι	0	0	0	0	0	0	2	16,7	10	83,3
Εκφράζουν αντικοινωνική συμπεριφορά	0	0	0	0	0	0	2	16,7	10	83,3

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ

Η πλειοψηφία των γυναικών στο δείγμα (92,3%) πιστεύει ότι υπάρχει οικογενειακή βία στην Κύπρο. Τα τρία τέταρτα των γυναικών πιστεύει ότι συμβαίνει «συχνά» (56,9%) ή «πολύ συχνά» (16,7%).

Υψηλά ποσοστά γυναικών αναγνωρίζουν κάποιους τύπους σωματικής βίας ως βία (π.χ., χαστούκι, τράβηγμα μαλλιών, μπουνιά/κλωτσιά, τράβηγμα, σεξουαλική βία, τράνταγμα) αλλά αυτά τα ποσοστά είναι χαμηλότερα για άλλους τύπους σωματικής βίας (π.χ., ελαφρό σπρώξιμο, σπρώξιμο).

Υψηλά ποσοστά γυναικών είδαν συγκεκριμένους τύπους ψυχολογικής/ συναισθηματικής βίας (π.χ., σεξουαλική επαφή χωρίς συγκατάθεση, απαγόρευση ελεύθερης έκφρασης, απαγόρευση επαφής με φίλους και συγγενείς, απειλή για ζημιά, εκφοβισμός) ως βία ενώ σχετικά χαμηλό ποσοστό γυναικών βλέπουν άλλους τύπους ψυχολογικής/συναισθηματικής βίας (π.χ., εξύβριση, εγκατάλειψη, απειλητικές ματιές, αμέλεια) ως βία.

Οι γυναίκες στο δείγμα τείνουν περισσότερο να βλέπουν τους άντρες να εξασκούν βία «συχνά» έναντι των γυναικών ή των παιδιών παρά να βλέπουν τις γυναίκες να το κάνουν αυτό (78,3% και 47,9% έναντι 19,7% και 34,4% ανάλογα).

Οι αντιλήψεις των γυναικών για τη συχνότητα με την οποία τα παιδιά ασκούν βία «συχνά» έναντι του πατέρα ή της μητέρας είναι λίγο πολύ ισοδύναμη (8% και 8,2% ανάλογα).

Οι γυναίκες στο δείγμα τείνουν περισσότερο να βλέπουν τα άτομα με χαμηλή μόρφωση να εξασκούν βία «συχνά» έναντι άλλων σε σχέση με τα άτομα με υψηλή μόρφωση (52,4% έναντι 25,2%).

Οι γυναίκες στο δείγμα τείνουν περισσότερο να βλέπουν τα άτομα με χαμηλά εισοδήματα να εξασκούν βία «συχνά» έναντι άλλων σε σύγκριση με τα άτομα με υψηλά εισοδήματα.

Οι γυναίκες στο δείγμα δεν βλέπουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των ατόμων που μένουν στις αστικές ή τις αγροτικές περιοχές για τη συχνότητα της βίας που εξασκούν σε άλλα άτομα.

Σχεδόν μια στις τέσσερις γυναίκες βλέπουν την οικογενειακή βία ως ένα προσωπικό παρά κοινωνικό πρόβλημα.

Μια στις οκτώ γυναίκες νιώθουν ότι υπάρχουν περιπτώσεις που ο σύζυγος είναι δικαιολογημένος στο να εξασκεί βία έναντι της γυναίκας του.

Παρόλο που μόνο το 2,5% των γυναικών διαφωνεί ότι μια γυναίκα πρέπει να αναφέρει σε τρίτα άτομα περιπτώσεις βίας που έχει βιώσει αυτό το ποσοστό αυξάνεται στο 5% όταν ερωτώνται πως θα αντιδρούσαν εάν οι ίδιες βίωναν οικογενειακή βία.

Ένα μικρό αλλά ανησυχητικό ποσοστό των γυναικών στο δείγμα είναι πρόθυμες να δικαιολογήσουν τη βία από τον άντρα προς τη γυναίκα σε συγκεκριμένες περιπτώσεις (π.χ., όταν ο άντρας το κάνει λόγω ζήλιας, για να διατηρήσει την οικογενειακή ενότητα). Παρομοίως, μικρά ποσοστά γυναικών εκλαμβάνουν το χαστούκι ως να μην είναι περιστατικό βίας στην οικογένεια ή θεωρούν ότι ένας άντρας που χτυπά τη γυναίκα του είναι αληθινός άντρας, ή διαφωνούν ότι ένας άντρας δεν πρέπει να κτυπά τη γυναίκα του κάτω από οποιοσδήποτε συνθήκες.

Οι γυναίκες νιώθουν ότι οι παράγοντες που είναι «εξαιρετικά σημαντικοί» και που συμβάλουν στην οικογενειακή βία είναι: ψυχολογικά προβλήματα (20,7%), οικονομικά προβλήματα (14,9%), χρήση ναρκωτικών (13,6%), αλκοόλ (12,3%) και οι εξωσυζυγικές σχέσεις (11,1%).

12,7% των γυναικών στο δείγμα δήλωσαν ότι η μητέρα τους έχει βιώσει βία στο παρελθόν από τον σύζυγό της.

11,7% των γυναικών δηλώνει ότι έχει βιώσει βία στο παρελθόν από τον πατέρα ή τη μητέρα τους. 80,9% από αυτές που έχουν βιώσει βία ήταν κάτω των 12 χρόνων ενώ το 17% ήταν πάνω από τα 12. Οι περισσότερες από αυτές τις γυναίκες βίωσαν σωματική βία (80,9%) ενώ μικρότεροι αριθμοί βίωσαν ψυχολογική/συναισθηματική βία (8,5%) ή σεξουαλική βία (8,9%).

Μόνο το 3% των γυναικών στο δείγμα δήλωσαν ότι είναι θύματα βίας στο παρόν. Στις πλείστες περιπτώσεις (58,4%) ο θύτης είναι ο σύζυγος. 2,5% των γυναικών επίσης δήλωσαν ότι όταν ο σύζυγος/σύντροφος εξασκεί βία έναντι τους χρησιμοποιεί σωματικούς βίαιους τρόπους όπως το σπρώξιμο, τα κτυπήματα, οι κλωτσιές, και οι γροθιές.

2,3% των γυναικών δηλώνει ότι οι σύζυγοί/σύντροφοί τους εξασκούν βία ενάντια στα παιδιά τους ωστόσο το μεγάλο ποσοστό των ερωτηθέντων (18,2%) που δήλωσαν «Δεν ξέρω/δεν απαντώ» εισηγείται ότι αυτό το ποσοστό πιθανώς να είναι σημαντικά μεγαλύτερο.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

Τα ευρήματα της έρευνας αυτής εισηγούνται την ανάγκη για περαιτέρω εκπαίδευση και ενημέρωση μεταξύ του πληθυσμού (των γυναικών συγκεκριμένα, αλλά σίγουρα όλου του πληθυσμού μιας και η ενδο-οικογενειακή βία φαίνεται ότι επηρεάζει όλα τα μέλη της οικογένειας).

Όπως η έρευνα δείχνει, η πλειοψηφία των γυναικών αναγνωρίζει ότι η ενδο-οικογενειακή βία είναι γεγονός στις οικογένειες στην Κύπρο. Κάτι το οποίο εισηγείται ότι για τις πλείστες γυναίκες η πραγματικότητα του φαινομένου είναι ξεκάθαρη. Ακόμη, όταν τους δίνετε η ευκαιρία να αναγνωρίσουν συγκεκριμένες μορφές βίας ως βία (είτε σωματική είτε ψυχολογική/συναισθηματική) έχουν διάφορες απαντήσεις ταξινομώντας ξεκάθαρα μερικές μορφές ως βία ενώ δυσκολεύονται να κατηγοριοποιήσουν το ίδιο ξεκάθαρα άλλες συμπεριφορές ως βία. Αυτό εισηγείται ότι υπάρχει περισσότερη ανάγκη για την ενημέρωση του πληθυσμού, και των γυναικών συγκεκριμένα, ως προς το τι αποτελεί οικογενειακή βία όχι σε γενικούς και αφηρημένους όρους αλλά σε πιο χειροπιαστούς και ακριβής όρους οι οποίοι θα τους επιτρέπουν να αναγνωρίζουν βίαιες συμπεριφορές όταν αυτές συμβαίνουν.

Η έρευνα έδειξε επίσης ότι ένα σημαντικό ποσοστό των γυναικών βλέπουν την ενδο-οικογενειακή βία ως ένα προσωπικό παρά ένα κοινωνικό πρόβλημα. Η αντιμετώπιση της ενδο-οικογενειακής βίας ως ένα προσωπικό πρόβλημα εισηγείται ότι το θύμα της βίας είναι λιγότερο πιθανόν να αποκαλύψει το πρόβλημα σε άλλους και ότι προτιμά ενδεχομένως να το χειρίζεται αποκλειστικά από μόνο του. Καλλιεργώντας την νοοτροπία που δίνει έμφαση στο ότι «είναι δικό μου πρόβλημα και κανενός άλλου», τα θύματα μπορούν με αυτό το τρόπο να περιορίσουν το πρόβλημα σε ένα πρόβλημα προσωπικών δυσκολιών, προσωπικών προβλημάτων, ή προσωπικών ασυμβατοτήτων, παρά ως ένα πρόβλημα ισχύς και ελέγχου ενός ατόμου πάνω σε άλλο άτομο, το οποίο, όπως δείχνει η βιβλιογραφία συσχετίζεται με το φύλο και την πατριαρχία. Είναι αναγκαίο επομένως να γίνει το θέμα της ενδο-οικογενειακής βίας θέμα δημόσιας προβολής και συζήτησης ως ένα κοινωνικό παρά ως ένα προσωπικό πρόβλημα και με ένα τρόπο που να δεικνύει τη σημασία του ως κοινωνικού και πολιτισμικού φαινομένου παρά ενός θέματος που είναι απλά αποτέλεσμα προσωπικών παραγόντων (χωρίς φυσικά να εκφράζεται η άποψη ότι οι προσωπικοί παράγοντες δεν παίζουν κάποιο ρόλο).

Το γεγονός ότι μια στις οκτώ γυναίκες νιώθουν ότι υπάρχουν περιπτώσεις όπου ο σύζυγος δικαιολογείται να εξασκεί βία έναντι της γυναίκας είναι πράγματι ανησυχητικό. Με άλλα λόγια, η βία για αυτές τις γυναίκες, αντί να δηλώνει μια κατάσταση απόλυτη και απαράδεκτη σχετικοποιείται και

επιτρέπει εξαιρέσεις. Είναι σημαντικό επομένως να εκπαιδευτεί ο πληθυσμός για το απαράδεκτο της βίας ασχέτως με τους λόγους πίσω από αυτή (π.χ., ζήλεια), η οποία δεν μπορεί σε καμιά περίπτωση να δικαιολογήσει τη ζημιά που γίνεται στο θύμα. Παρόμοια, είναι σημαντικό να εκπαιδευτεί ο πληθυσμός για τα θέματα που διαδραματίζει η ισχύς στις περιπτώσεις της ενδο-οικογενειακής βίας και να επανα-κοινωνικοποιηθούν οι γυναίκες συγκεκριμένα για να μην δικαιολογούν τη βία κάτω από οποιεσδήποτε συνθήκες.

Τελικά, είναι φανερό από τα αναφερόμενα περιστατικά ενδο-οικογενειακής βίας όπως αποκαλύφθηκαν στην έρευνα (τα οποία είναι στις ίδιες περίπου γραμμές με τη διεθνή έρευνα) και τα μεγάλα ποσοστά των μη δεσμευτικών ανταποκρίσεων («δεν ξέρω/δεν απαντώ») ότι η ενδο-οικογενειακή βία είναι υπο-αναφερθείς επειδή είναι ένα ευαίσθητο θέμα και σε σχετικά μικρές και κλειστές κοινωνίες όπως είναι η Κύπρος, οι γυναίκες εξακολουθούν να μην αναφέρουν τις προσωπικές τους εμπειρίες με τη βία. Το γεγονός κάνει δύσκολη την εκτίμηση της έκτασης του προβλήματος. Παρόλα αυτά, αν πάρουμε την υπο-αναφορά αυτή ως κάτι το δεδομένο τότε αναγνωρίζοντας ότι το πρόβλημα είναι σημαντικά μεγαλύτερο από ότι εμφανίζεται μπορούμε να σχεδιάσουμε προγράμματα και εκστρατείες που είναι πιο εκτεταμένες και επιθετικές από ότι οι αναφερόμενοι αριθμοί εισηγούνται. Με αυτή την έννοια, σταθερός και διαρκείς έλεγχος και ρύθμιση του φαινομένου μέσω έρευνας είναι σημαντικός παράγοντας ο οποίος θα εξασφαλίσει ότι τα μέτρα πολιτικής και αυτοί που λαμβάνουν αποφάσεις είναι πληροφορημένοι κατάλληλα και ότι αυτά τα στοιχεία αντικατοπτρίζουν τις πραγματικές ανάγκες της κοινωνίας.

Τελειώνοντας, είναι σημαντικό να γίνει επιπλέον πληροφόρηση για τις επιλογές που είναι διαθέσιμες στις γυναίκες (όπως επίσης και σε άλλα άτομα) που βιώνουν βία στην οικογένεια έτσι ώστε να μπορούν να ενεργούν εάν και όταν είναι αντιμέτωπες με το πρόβλημα.

Μιας και η εκπαίδευση και η πληροφόρηση μέσω εκπαίδευσης είναι στο επίκεντρο κάθε προσπάθειας για να γίνει αγόρευση της ενδο-οικογενειακής βίας από το κράτος και την κοινωνία των πολιτών είναι σημαντικό να αναπτυχθεί μία στρατηγική για να θέσει το ζήτημα ολιστικά. Μια τέτοια στρατηγική θα πρέπει να είναι βασισμένη στην υπάρχουσα γνώση που διατίθεται όπως επίσης και στη διεθνή εμπειρία. Η επίσημη εκπαίδευση (π.χ., το σχολείο και τα προγράμματα δια βίου εκπαίδευσης) και η ανεπίσημη εκπαίδευση με τη μορφή των δημόσιων παρουσιάσεων και συζητήσεων, οργανωμένων εκστρατειών με τη συμμετοχή του κράτους, των οργανισμών της κοινωνίας των πολιτών, και των μέσων μαζικής ενημέρωσης είναι ουσιώδες για να δημιουργηθεί ο κατάλληλος κοινωνικός χώρος για

να γίνει η πληροφόρηση και η κατανόηση ενός πολύ ευαίσθητου και συχνά παρεξηγημένου κοινωνικού θέματος.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Alexander, M.J.

1996 Women With Co-occurring Addictive and Mental Disorders: An Emerging Profile of Vulnerability. *American Journal of Orthopsychiatry*, 66(1):61-70.

Anderson, D. K. and D. G. Saunders

2003 Leaving an Abusive Partner: An Empirical Review of Predictors, the Process of Leaving, and Psychological Well-being. *Trauma, Violence and Abuse*, 4(2): 163-191.

Arendell, T.

1995 *Fathers and Divorce*. Thousand Oaks: Sage.

Bachman, R. and LE. Saltzman

1995 *Violence Against Women: Estimates From the Redesigned Survey*, National Crime Victimization Survey. Department of Justice, Bureau of Justice Statistics Special Report, National Institute of Justice, Washington,DC.

Barnett, Ola W.

2000 Why Battered Women Do Not Leave, Part 1: External Inhibiting Factors Within Society. *Trauma, Violence, and Abuse*, 1:343-72.

Bassuk, E. L, L. F. Weinreb, J.C. Buckner, A. Browne, A. Salomon and S. Bassuk

1996 The Characteristics and Needs of Sheltered Homeless and Low-income Housed Mothers. *Journal of the American Medical Association*, 276(8):640-646.

Bates, Lisa, Sidney Ruth Schuler, Farzana Islam, and Khairul Islam

2004 Socioeconomic Factors and Processes Associated With Domestic Violence in Rural Bangladesh. *International Family Planning Perspectives*, 30(4):190-199.

Βέης, Κώστας

2006 Αστυνομία: Όλα της Βίας στην Οικογένεια Δύσκολα ...κι' αυτή ακόμα η Ώρα! *Αστυνομικά Χρονικά*, 23 –31.

Beattie, K.

2005 Spousal Homicides. *Family Violence in Canada: A Statistical Profile 2005* by AuCoin K.:48-51.

Bennett, L.W.

1995 Substance Abuse and the Domestic Assault of Women. *Social Work*, 40(6):760-771.

Berios, D.C. and Grady, D.

1991 Domestic Violence: Risk Factors and Outcome. *The Western Journal of Medicine*, 155:2.

Bohn, Diane, Julie G. Tebben, and Jacquelyn C. Campbell

2004 Influences of Income, Education, Age, And Ethnicity of Physical Abuse Before and During Pregnancy. *Clinical Research*, 33(5):561-71.

- Bowlby, J.
1998 *A Secure Base: Parent-child Attachment and Healthy Human Development*. London: Routledge.
- Brink, O, O. Bitch, K. Petersen and A.V. Charles
2002 Two Decades of Violence. A Cohort Study From the Danish Municipality of Aarhus. *Danish Medical Bulletin*, 49:64-67.
- Brownridge, Douglas A.
2006 Violence Against Women Post-separation. *Aggression and Violent Behavior*, 1-17.
- Burman, Bonnie, Gayla Margolin and Richard.S. John
1993 America's Angriest Home Videos: Behavioral Contingencies Observed in Home Reenactments of Marital Conflict. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 61:28-39.
- Buvinic, Mayra, Andrew Morrison, and Michael Shifter
1999 Violence in Latin America and the Caribbean: A Framework for Action. Technical Study, Sustainable Development Department. Inter-American Development Bank.
- Campbell, J.C.
1992 If I Can't Have You, No One Can: Power and Control in Homicide of Female Partners. *Femicide: The Politics of Woman Killing* by Radford J. and D.E.H. Russell. New York: Twayne.
- Carpenito, L. J.
1995 Post-trauma Response. *Nursing Diagnosis: Application to Clinical Practice*, 6: 675-681.
- Chen, R.
1992 The Nature, Process, and Influence of Marital Violence in Taiwan. *Journal of Women's Gender Studies*, 3:117-147.
- Chen, T. H.
Why Don't They Leave? The Coping Behavior of Battered Woman to Leave Abusive Partner in Domestic Violence. Master's Thesis, Tunghai University, Taichung, Taiwan.
- Coates, D., CB. Wortman and A. Abbey
1979 Reactions to Victims. *New Approaches to Social Problems* by Frieze I., D. Barta and J. Carroll. San Francisco: CA: Jossey-Bass Publishers.
- Coker, Ann, Rebecca Weston, Daniel Creson, Blair Justice and Patricia Blakenev
2005 PTSD Symptoms Among Men and Women Survivors of Intimate Partner Violence: The Role of Risk and Protective Factors. *Violence and Victims*, 20(6):625-43.
- Cokkinides, VE, and AL. Coker
1998 Experiencing Physical Violence During Pregnancy: Prevalence and Correlates. *Fam Commun Health*, 20(4):19-37.
- Collins, K.S., C. Schoen, S. Joseph, L. Duchon, E. Simantov and M. Yellowitz
1999 Health Concerns Across a Woman's Lifespan: 1998 Survey of Women's Health. Available at: http://www.cmf.org/programs/women/ksc_whsurvey_332.pdf.

- Crawford, M. and R. Gartner
1992 Woman Killing: Intimate Femicide in Ontario 1974-1990. Toronto: Women We Honour Action Committee.
- Crooks, Claire V., George R. Goodall, Linda L. Baker and Ray Hughes
2006 Preventing Violence Against Women: Engaging the Fathers of Today and Tomorrow. *Cognitive and Behavioral Practice*, 1-12.
- Daly, JE, and S. Pelowski
2000 Predictors of Dropout Among Men Who Batter: A Review of Studies with Implications for Research and Practice. *Violence Victims*, 15(2):137-160.
- Davis, Liane and Bonnie Carlson
1987 Observation of Spouse Abuse: What Happens to the Children? *Journal of Interpersonal Violence*, 2(3):278-91.
- DeKeseredy, W.S., M. Rogness and M.D. Schwartz
2004 Separation/divorce Sexual Assault: The Current State of Social Scientific Knowledge. *Aggression and Violent Behavior*, 9:675-691.
- De laHunte, EA, and AA. Tulskey
1996 Personal Exposure of Faculty and Students to Family Violence. *JAMA*, 275:1903-1906.
- Dobash R. and RP. Dobash
1979 *Violence Against Wives*. New York: Free Press.
- Dobash, Russell, Emerson Dobash, Margo Wilson, and Martin Daly
1992 The Myth of Sexual Symmetry in Marital Violence. *Social Problems*, 39:71-91.
- Dobasli RE. and RP. Dobasli
1978 Wives: the Appropriate Victims of Marital Violence. *Victimol*, (2):426-427.
- Doumas, D, M. Gayla and SJ. Richard.
1994 The Intergenerational Transmission of Aggression Across Three Generations. *Journal of Family Violence*, 9(2):157-75.
- Downs WR, AM. Brendo and DP. Denis
1993 Differential Patterns of Partner to Women Violence: A Comparison of Samples of Community, Alcohol Abusing, and Battered Women. *Journal of Family Violence*, 8(2):113-35.
- Edmunds, Christine, Dan Petersen and Thomas Underwood
2002 *Violence Against Women: A Review of Impact and Practices*. Joint Center on Violence and Victim Studies. Available at:
http://www.washburn.edu/ce/jcvvs/research/violence_against_women/

- Elbedour, Salman, Soleman Abu-Bader, Anthony J. Onwuegbuzie, Aref Abu-Rabia and Salman El-Aassam
 2005 The Scope of Sexual, Physical, and Psychological Abuse in a Bedouin-Arab Community of Female Adolescents: The Interplay of Racism, Urbanization, Polygamy, Family Honor, and the Social Marginalization of Women. *Child Abuse and Neglect*, 30:215-229.
- Ellsberg, Mary, Rodolfo Pena, Andres Herrera, Jerker Liljestrand, and Anna. Winkvist
 1996 Wife Abuse Among Women of Childbearing Age in Nicaragua. *American Journal of Public Health*, 89(2):241-4.
- Ellis, D.
 1992 Woman Abuse Among Separated and Divorced Women: The Relevance of Social Support. *Intimate violence: Interdisciplinary perspectives* by E. C. Bristol, PA: Taylor and Francis/Hemisphere.
- Ellis, D, and W.S. DeKeseredy
 1989 Marital Status and Woman Abuse: The DAD model. *International Journal of Sociology of the Family*, 19:67-87.
- Ellis, D, and N. Stuckless
 1992 Preseparation Abuse, Marital Conflict Mediation, and Postseparation Abuse. *Mediation Quarterly*, 9(3):205-225.
- Eth, S. and R.S. Pynoos
 1994 Children Who Witness the Homicide of a Parent. *Psychiatry*, 57: 287-306.
- Fantuzzo, J. W., L.M. DePaola, L. Lambert, T. Martino, G. Anderson and S. Sutton
 1991 Effects of Interparental Violence on the Psychological Adjustment and Competencies of Young Children. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 59: 258-265.
- Faramarzi, M., S. Esmailzadeh, and S. Mosavi
 2004 A Comparison of Abused and Non-abused Women's Definitions of Domestic Violence and Attitudes to Acceptance of Male Dominance. *European Journal of Obstetrics and Gynecology and Reproductive Biology*, 122:225-231.
- Ferris, LE, PG. Norton, EV. Dunn, EH. Gort, and N. Degani
 1997 Guidelines for Managing Domestic Abuse When Male and Female Partners Are Patients of the Same Physician. *JAMA*, 278:851.
- Field, Craig A., Raul Caetano and Scott Nelson
 2004 Alcohol and Violence Related Cognitive Risk Factors Associated With the Perpetration of Intimate Partner Violence. *Journal of Family Violence*, 19(4):249-53.
- Finklehor, D.
 1994 The International Epidemiology of Child Sexual Abuse. *Child Abuse Neglect*, 18(5): 409-417.

- Finney, Andrea
2004 Alcohol and Intimate Partner Violence: Key Findings From the Research. Home Office, Building a Safe, Just and Tolerant Society. Research, Development and Statistics Directorate: London
- Fisher, B. S., F. T. Cullen, and M. G. Turner
2000 The Sexual Victimization of College Women. U. S. Department of Justice, National Institute of Justice. Washington, D. C. Available at <http://www.ncjrs.org/pdffiles1/nij/182369.pdf>.
- Fleury, R.E, C.M. Sullivan and D.I Bybee
2000 When Ending the Relationship Does Not End the Violence: Women's Experiences of Violence by Former Partners. *Violence Against Women*, 6(12):1363-1383.
- Flitcraft, AH, SM. Hadley, MK. Hendricks- Mathews, et al.
1992 Diagnosis and Treatment Guidelines for Domestic Violence. Chicago: American Medical Association.
- Fox, Greer Litton, Michael L. Benson, Alfred A. DeMaris, Judy Van Wyk
2002 Economic Distress and Intimate Violence: Testing Family Stress and Resources Theories. *Journal of Marriage and Family*, 64:793-807.
- Frias, Sonia M. and Roland J. Angel
2005 The Risk of Partner Violence Among Low-Income Hispanic Subgroups. *Journal of Marriage and Family*, 67:552-64.
- Garnezy, N.
1985 Street-resistant Children: The Search for Protective Factors. *Recent Research in Developmental Psychopathology* by J. Stevenson. Oxford: Pergamon.
- Gartner, R, M. Dawson and M. Crawford
1998/99 Woman Killing: Intimate Femicide in Ontario, 1974-1994. *Resources for Feminist Research*, 26(3/4):151-173.
- Gauttam, DN and BV Trivedi
1986 Unnatural Deaths of Married Women with Special Reference to Dowry Deaths: A Sample Study of Delhi. New Delhi: Bureau of Police Research and Development Ministry of Home Affairs, Government of India.
- Geissler, L.J, C.A. Bormann, C.F. Kwiatkowski, G.N. Braucht, and C.S. Reichardt
1995 Women, Homelessness, and Substance Abuse: Moving Beyond the Stereotypes. *Psychology of Women Quarterly*, 19:65-83.
- Gelles, RJ, and MA. Straus
1998 Intimate Violence: The Causes and Consequences of Abuse in the American Family. New York: Simon and Schuster.

- Gibson-Davis, Christina, Katherine Magnuson, Lisa Gennetian and Greg Duncan
 2005 Employment and the Risk of Domestic Abuse Among Low-Income Women. *Journal of Marriage and Family*, 67:1149-1168.
- Giles-Sims, J.
 1983 *Wife Battering: A System Theory Approach*. New York: The Guilford Press.
- Goode, WJ.
 1971 Force and Violence in the Family. Turkish Population and Health Survey. *Journal of Marriage and Family*, 33:624-636.
- Goodman, L, L. Saxe, and M. Harvey
 1991 Homelessness as Psychological Trauma. Broadening Perspectives. *American Psychologist*, 46(11):1219-1225.
- Goodman, L, M.A. Dutton, and M. Harris
 1995 Episodically Homeless Women With Serious Mental Illness: Prevalence of Physical and Sexual Assault. *American Journal of Orthopsychiatry*, 65(4):468-478.
- Greenfield, Lawrence A, Michael R. Rand, Diane Craven, Pasty A. Klaus, Craig A. Perkins, Cheryl Ringel, Greg Warchol, Cathy. Matson and James Alan Fox
 1998 Violence by Intimates: Analysis of Data on Crimes by Current or Former Spouses, Boyfriends and Girlfriends. Department of Justice, Office of Justice Programs, Bureau of Justice Statistics, Washington, DC. Available at: <http://www.ojp.usdoj.gov/bjs>
- Grossman, Susan F., Sarah Hinkley, Annie Kawalski and Carolyn Margrave
 2005 Rural Versus Urban Victims of Violence: The Interplay of Race and Region. *Journal of Family Violence*, 20(2):71-81.
- Gunay-Balci, Yasemin and Unal Ayranci
 2005 Physical Violence Against Women: Evaluation of Women Assaulted by Spouses. *Journal of Clinical Forensic Medicine*, 12:258-263.
- Hadi, Abdullahel
 2000 Prevalence and Correlates of the Risk of Marital Sexual Violence in Bangladesh. *Journal of Interpersonal Violence*, 15(8):787-805.
- Hardesty, J.L.
 2002 Separation Assault in the Context of Postdivorce Parenting. *Violence Against Women*, 8(5):597-625.
- Hedin, LW, and PO. Janson
 2000 Domestic Violence During Pregnancy. The Prevalence of Physical Injuries, Substance Use, Abortions and Miscarriages. *Acta Obstet Gynecol Scand*, 79(8):625-30.
- Heise, Lori
 1998 Violence Against Women: An Integrated, Ecological Framework. *Violence Against Women*, 4:262-90.

- Hegarty, K, ED. Hindmarsh, and MT. Gilles
 2000 Domestic Violence in Australia: Definition, Prevalence and Nature of Presentation in Clinical Practice. *Med J*, 173(7):363-7.
- Holden, G. W., and K.L. Ritchie
 1991 Linking Extreme Marital Discord, Child Rearing, and Child Behavior Problems: Evidence From Battered Women. *Child Development*, 62(2): 311-327.
- Haj-Yahia, M.M.
 2000 The Incidence of Wife Abuse and Battering and Some Sociodemographic Correlates as Revealed by Two National Surveys in Palestinian Society. *Journal of Family Violence*, 15(4):347-74.
- Hotaling, GT, and DB. Sugarman
 1986 An Analysis of Risk Markers in Husband to Wife Violence: The Current State of Knowledge. *Violence Vict*, 1:101-124.
- Hou, Wen-Li, Hsiu-Hung, Wang, and Hsin-Hsin Chung
 2004 Domestic Violence Against Women in Taiwan: Their Life Threatening Situations, Post-traumatic Responses, and Psycho-physiological Symptoms. An Interview Study. *International Journal of Nursing Studies*, 42:629-636.
- Houskamp, B. M., and D.W. Foy
 1991 The Assessment of Posttraumatic Stress Disorder in Battered Women. *Journal of Interpersonal Violence*, 6(3):367-375.
- Hughes, H. M.
 1988 Psychological and Behavioral Correlates of Family Violence in Child Witness and Victims. *American Journal of Orthopsychiatry*, 58:77-90.
- Hughes, Honore M.
 1986 Research With Children in Shelters: Implications for Clinical Services. *Children Today*, 15(2):21-5.
- James, Marianne
 1994 Domestic Violence as a Form of Child Abuse: Identification and Prevention. *Issues in Child Abuse Prevention*, 2:
- Janoff-Bulman, R., C. Timko, and L. Carli
 1985 Cognitive Biases in Blaming the Victim. *J Exp Soc Psychol*, 21:161-77.
- Jewkes, Rachel
 2002 Intimate Partner Violence: Causes and Prevention. *Lancet*, 359:1423-1429.
- Jewkes, Rachel, Jonathan Levin, and Loveday Peen-Kekana
 2002 Risk Factors for Domestic Violence: Findings From a South African Cross-Sectional Study. *Social Science and Medicine*, 55(9):1603-1617.
- Johnson, C. F.
 2004 Child Sexual Abuse. *Lancet*, 364(9432):462-470.

- Johnson, H. and T. Hotton
2003 Losing Control: Homicide Risk in Estranged and Intact Intimate Relationships. *Homicide Studies*, 7(1):58-84.
- Johnson, H. and V.F. Sacco
1995 Researching Violence Against Women: Statistics Canada's National Survey. *Canadian Journal of Criminology*, 37(3):281-304.
- Indermaur, David
2001 Young Australians and Domestic Violence. *Trends & Issues in Crime and Criminal Justice*, No. 195. Australian Institute of Criminology: Canberra.
- Kaplan, T., J.H. Hendriks, D. Black, and B. Blizzard
1994 Children Who Survive After One Parent Has Killed the Other: A Research Study. *Children and Violence by Chiland*, C. and J. G. Young. NJ: Aronson.
- Κέντρο Ερευνών και Ανάπτυξης Intercollege
2000 Βία στην Κυπριακή Οικογένεια. Λευκωσία: ΚΕΑΙ
- Kerig, P. K.
1996 Assessing the Links Between Interparental Conflict and Child Adjustment: The Conflicts and Problem-solving Scales. *Journal of Family Psychology*, 10: 454-473.
- Γκέιστ, Β. και Σπ. Χαραλάμπους
2002 Το Προφίλ των Θυμάτων και των Θυτών Βίας στην Οικογένεια: Η Εμπειρία του Κέντρου Άμεσης Βοήθειας του Συνδέσμου για την Πρόληψη και την Αντιμετώπιση της Βίας στην Οικογένεια, στο Κόκκινος, Κ. Επιθετικότητα: Πρακτικά 4^{ου} Ψυχολογικού Συνεδρίου Κύπρου, Λευκωσία: Σύνδεσμος Ψυχολόγων Κύπρου . Λευκωσία: Τυπογραφείο Styvory Printers Ltd
- Kernic, Mary, Marsha Wolf and Victoria Holt
2000 Rates and Relative Risk of Hospital Admission Among Women in Violent Intimate Partner Relationships. *American Journal of Public Health*, 90(9):1416-1420.
- Koenig, Michael, Saifuddin Ahmed, Mia Bazle Hossain, and A.B.M. Khorshed Alam Mozumber
2003 Women's Status and Domestic Violence in Rural Bangladesh: Individual and Community Level Effects. *Demography*, 40(2):269-288.
- KPMG Management Consulting
1994 Economic Costs of Domestic Violence in Tasmania. Tasmanian Domestic Violence Advisory Committee. Hobart: Office of the Status of Women.
- Krantz, G., T. Van Phuong, V. Larsson, N. Thi Bich Thuan, K. C. Ringsberg
2004 Intimate Partner Violence: Forms, Consequences and Preparedness to Act as Perceived by Healthcare Staff and District and Community Leaders in a Rural District in Northern Vietnam. *Journal of the Royal Institute of Public Health*, 119:1048-1055.
- Krantz, G, and C. Garcia-Moreno
2005 Glossary on Violence Against Women. *J Epidemiol Community Health*, 59:818-821.

- Kurz, D.
1995 Old Problems and New Directions in the Study of Violence Against Women. Issues in Intimate Violence by R. K. Bergen. Thousand Oaks: Sage.
- Lavoie, F., M. Jacob, J. Hardy J., et al.
1989 Police Attitudes in Assigning Responsibility for Wife Abuse. Journal of Family Violence, 4:369-388.
- Le Jeune, C., and V. Folette
1994 Taking Responsibility: Sex Differences in Reporting Dating Violence. Journal of Interpersonal Violence, 9(1):133-140.
- Lerner, MJ.
1980 The Belief in A Just World: A Fundamental Delusion. New York: Plenum Press.
- Levinson, D.
1989 Violence in Cross-cultural Perspective. Newbury Park: Sage Publications.
- Leung, T.W., and W.C. Leung
2005 Quality of Life of Victims of Intimate Partner Violence. International Journal of Gynecology and Obstetrics, 90:258-262.
- Lieberman Surveys
1999 Media Focus on Domestic Violence is Causing More Americans to Take Action. Available at: <http://www.fvpf.org/fund/the-facts/Lieber6.96html>.
- Lupri, E.
1990 Male Violence in The Home. Canadian Social Trends by McKie C. and K. Thompson Toronto: Thompson Educational Publishing.
- Lutenbacher, Melanie, Alison Cohen and Nichole M Conner
2004 Breaking the Cycle of Family Violence: Understanding the Perceptions of Battered Women. Pediatric Health Care (National Association of Pediatric Nurse Practitioners), 18: 236-243.
- Lynskey, M, and D. Fergusson
1997 Factors Protecting Against the Development of Adjustment Difficulties in Young Adults Exposed to Childhood Sexual Abuse. Child Abuse and Neglect, 21(2):117-1190.
- MacDonald, R.
2000 Editorial: Time to Talk About Rape. BMJ, 321:1034-1035.
- MacMillan, Ross and Rosemary Gartner
1999 When She Brings Home the Bacon: Labor-force Participation and the Risk of Spousal Violence Against Women. Journal of Marriage and Family, 61:947-958.
- Mahoney, M.R.
1991/92 Legal Images of Battered Women: Redefining The Issue of Separation. Michigan Law Review, 90(1):1-94.

- March, J, L. Amaya-Jackson, and R. Pynoos
 1996 Pediatric Posttraumatic Stress Disorder. Textbook of Child Adolescent Psychiatry by J. Weiner (2nd ed.) Washington, DC: American Psychiatric Press.
- Martin, SL., AO. Tsui, K. Maitra, and R. Marinshaw
 1999 Domestic Violence in Northern India. *Am J Epidemiol*, 150:417-426.
- Martin, Sandra, Kathryn Morraco, Julian Karro, Amy Ong Tsui, Lawrence Kupper, Jennifer Chase, and Jacquelyn Cambell
 2002 Domestic Violence Across Generations: Findings From Northern India. *International Journal of Epidemiology*, 31:560-72.
- McCloskey, L.
 2001 The “Medea Complex” Among Men: The Instrumental Abuse of Children to Injure Wives. *Violence and Victims*, 6(1):19-37.
- McCloskey, L. A., A.J. Figueredo, and M.P. Koss
 1995 The Effects of Systematic Family Violence on Children’s Medical Health. *Children Development*, 66:1239-1261.
- McGrath, ME, JW. Hogan and JF. Peipert
 1998 A Prevalence Survey of Abuse and Screening for Abuse in Urgent Care Patients. *Obstet Gynecol*, 91(4):511-514.
- McKibben, L, E. De Vos, and E. Newberger
 1989 Victimization of Mothers of Abused Children: A Controlled Study. *Pediatrics*, 84:531-535.
- McMurray, A. M., I.D. Froyland, D.G. Bell, and D.J. Curnow
 2000 Post-separation Violence: The Male Perspective. *Journal of Family Studies*, 6(1): 89-105.
- Melzer, Scott A.
 2002 Gender, Work, and Intimate Violence: Men’s Occupational Violence Spillover and Compensatory Violence. *Journal of Marriage and Family*, 64:820-32.
- Muhajarine N., and C. D’Arcy
 1999 Physical Abuse During Pregnancy: Prevalence and Risk Factors. *Can Med Assoc J*, 160(7):1007-1011.
- Mullerman, R., Lenagham, P. A., Pakieser, R. A.
 1996 Battered Women: Injury Types. *Annual of Emergency Medicine*. 28: 486-492.
- National Clearinghouse on Child Abuse and Neglect
 2004 Child Maltreatment 2001: Summary of Key Findings. Available at:
<http://nccanch.acf.hhs.gov/pubs/factsheets/canstats.cfm>.

- Newton, C. J.
2001 Domestic Violence: An Overview. MA, Learning Specialist and published in the TherapistFinder.net Mental Health Journal. Available at: <http://www.therapistfinder.net/DomesticViolence/>).
- O'Brien, J.E.
1971 Violence in Divorce Prone Families. *Journal of Marriage and the Family*, 33:692-698.
- O'Keefe, M.
1994 Racial/ethnic Differences Among Battered Women and Their Children. *J Child Fam Stud*, 3(3):283-305.
- Osattin, A, and L. Short
1998 Intimate Partner Violence and Sexual Assault: A Guide to Training Materials and Programs for Health Care Providers. Atlanta: National Center for Injury Prevention and Control, Centers for Disease Control and Prevention.
- Osofsky, J. D.
1995b The Effects of Violence Exposure on Young Children. *American Psychologist*, 50:782-788.
- Pagelow, M. D.
1993 Justice for Victims of Spouse Abuse in Divorce and Child Custody Cases. *Violence and Victims*, 8(1):69-83.
- Περί Βίας στην Οικογένεια (Πρόληψη και Προστασία Θυμάτων) Νόμος του 2000 και του 2004.
Διαθέσιμο: http://www.mlsi.gov.cy/mlsi/mlsi.nsf/dmlindex_gr/dmlindex_gr?OpenDocument
- Perry, B.
1997 Incubated in Terror: Neurodevelopmental Factors in the "Cycle of Violence". *Children in a Violent Society* by J. D. Osofsky:124-149. New York: Guilford Press.
- Perry DG, J. Williard, and LC. Perry
1990 Peers' Perceptions of the Consequences That Victimized Children Provided Aggressors. *Child Development*, 61:1310-25.
- Prince, JE, and A. Ieana
1994 The Role of Perceived Control and The Desirability of Control Among Abusive and Non-abusive Husband. *Am J Fam Therapy*, 22(2):126-134.
- Pynoos, R., A. Steinberg, and A. Goenjian
1996 Traumatic Stress in Childhood and Adolescence: Recent Developments and Current Controversies. *Traumatic stress: The Effects of Overwhelming Experience on Mind, Body, and Society* by B. Van der Kolk, A. McFarlane, and L. Weisaeth. New York: Guilford Press.
- Quigley, Brian M. and Kenneth E. Leonard
2000 Alcohol and the Continuation of Early Marital Aggression. *Alcoholism: Clinical and Experimental Research*, 24(7):1003-1010.

- Ratner, PA.
1993 The Incidence of Wife Abuse and Mental Health Status in Abused Wives in Edmonton. Alberta. *Can J Public Health*, 83:246-249.
- Rodgers, K, and G. Roberts
1995 Women's Non-spousal Multiple Victimization: A Test of The Routine Activities Theory. *Canadian Journal of Criminology*, 37(3):361-391.
- Rodriguez, E. K.E. Lasch, P. Chandra and J. Lee
2001 Family Violence, Employment Status, Welfare Benefits, and Alcohol Drinking in the United States: What is the Relation. *Journal of Epidemiology and Community Health*, 55:172-178.
- Rodriguez, M., H. Bauer, E. McLoughlin, and K. Grumbach
1999 [Screening and Intervention for Intimate Partner Abuse: Practices and Attitudes of Primary Care Physicians](#). *JAMA, The Journal of the American Medical Association*, 282:468-474.
- Romito, Patrizia, Micaela Crisma, and Marie-Josephe Saurel-Cubizolles
2003 Adult Outcomes in Women Who Experienced Parental Violence During Childhood. *Child Abuse & Neglect*, 27:1127-1144.
- Ronan, George F., Laura E. Dreer, Katherine M. Dollard and Donna W. Ronan
2004 Violent Couples: Coping and Communication Skills. *Journal of Family Violence*, 19(2):131-137.
- Rossi, F, E. Waite, C. Bose, et al.
1974 The Seriousness of Crimes: Normative Structure and Individual differences. *Am Soc Rev*,39:224-237.
- Ryan, J, and M.C. King
1998 Scanning for Violence. *Association of Women's Health, Obstetric and Neonatal Nurses Lifelines*, 2(3): 36-41.
- Sampson, R.J, and J.L. Lauritsen
1990 Deviant Lifestyles, Proximity to Crime, and The Offender-victim Link in Personal Violence. *Journal of Research in Crime and Delinquency*, 27(2):110-139.
- Schuler, Sidney Ruth, Syed Hashmei and P. Riley and S.Akhter
1996 Credit Programs, Patriarchy, and Men's Violence Against Women in Rural Bangladesh. *Social Science and Medicine*, 43(12):1729-42.
- Schuetze, Pamela, and Rina Das Eiden
2004 The Relationship Between Sexual Abuse During Childhood and Parenting Outcomes: Modeling Direct and Indirect Pathways. *Child Abuse and Neglect*, 29:645-659.
- Schulman, M.A.
1981 A Survey of Spousal Violence Against Women in Kentucky. Vol.96. New York: Garland Publishing.

- Senchak M, and EL. Kenneth
1994 Attributions For Episodes of Marital Aggressions: The Effects of Aggressions Severity and Alcohol Use. *J Fam Violence*, 9(4):371-381.
- Sev'er, A.
1997 Recent or Imminent Separation and Intimate Violence Against Women. *Violence Against Women*, 3(6):566-589.
- Shim, Woochan S. and Wendy L. Haight
2005 Supporting Battered Women and Their Children: Perspectives of Battered Mothers and Child Welfare Professionals. *Children and Youth Services Review*:1-18.
- Silverman, J.G., A. Raj, L.A. Mucci, and J.E. Hathaway
2001 Dating Violence Against Adolescent Girls and Associated Substance Use, Unhealthy Weight Control, Sexual Risk Behavior, Pregnancy, and Suicidality. *Journal of the American Medical Association*, 286:572-579.
- Simons, R, L.B. Whitbeck, and A. Bales
1989 Life on The Streets: Victimization and Psychological Distress Among the Adult Homeless. *Journal of Interpersonal Violence*, 4:482-501.
- Smith, M.D.
1990 Sociodemographic Risk Factors in Wife Abuse: Results From a Survey of Toronto Women. *Canadian Journal of Sociology*, 15(1):39-58.
- Στατιστικά Στοιχεία του Κέντρου Άμεσης Βοήθειας -Σύνδεσμος για την Πρόληψη και Αντιμετώπιση της Βίας στην Οικογένεια.
- Steen, Knut and Steinar Hunskaar
2003 Gender and Physical Violence. Norway: Social Science and Medicine.
- Stephans, D. L.
1999 Battered Women's Views of their Children. *Journal of Interpersonal Violence*, 14(7):731-746.
- Sternberg, K. J., M.E. Lamb, and C. Greenbaum
1993 Effects of Domestic Violence on Children's Behavior Problems and Depression. *Development Psychology*, 29(1):44-52.
- Strauss, M.A, R.J. Gelles and S. Steinmetz
1980 Behind Close Doors. New York: Doubleday.
- Sugg, N., R. Thompson, D. Thompson, R. Maiuro, and F. Rivara
1999 [Domestic Violence and Primary Care: Attitudes, Practices, and Beliefs](#). *Archives of Family Medicine*, 8:301-306.
- Συμβουλευτική Επιτροπή για την πρόληψη και καταπολέμηση της Βίας στην Οικογένεια,
2004 Η Έκταση και οι Μορφές Βίας Ενάντια στα Παιδιά στην Κυπριακή Οικογένεια, τόμος Α. Γραφείο Οικονομικών και Στατιστικών Μελετών Economarket LTD, σε Συνεργασία με το Frederick Institute of Technology.

Tavara, Luis

2006 Sexual Violence. *Best Practice and Research Clinical Obstetrics and Gynecology*, 1-14.

Tjaden, P. and Thoenes, N.

2000 Extent, Nature and Consequences of Intimate Partner Violence: Findings From the National Violence Against Women Survey. Department of Justice, National Institute of Justice, Washington, D.C.

Tjaden, P. and Thoenes, N.

1998 Prevalence, Incidence, and Consequences of Violence Against Women: Findings From The National Violence Against Women Survey. Available at:
<http://www.ncjrs.org/pdffiles/172837.pdf>.

U.S. Department of Justice, Office of Justice Program, National Institute of Justice

2004 Violence Against Women: Identifying Risk Factors. *Research in Brief*. Washington, DC.

Walker, L.

1994 *Abused Women and Survivor Therapy: A Practical Guide for The Psychotherapist*. Washington, DC: American Psychological Association.

Watts, C.

1998 Withholding Sex and Forced Sex: Dimensions of Violence Against Zimbabwean Women. *Reprod Health Matters*, 6:57-65.

Websdale, Neil S. and Byron Johnson

1998 An Ethnostatistical Comparison of the Forms and Levels of Woman Battering in Urban and Rural Areas of Kentucky. *Criminal Justice Review*, 23(2):161-196.

Wenzel, Suzanne L, Joan S. Tucker, Marc N. Elliott, Grant N. Marshall and Stephanie L. Williamson

2004 Physical Violence Against Impoverished Women: A Longitudinal Analysis of Risk and Protective Factors. *Women's Health Issues*, 14:144-154.

Wenzel, S.L, B. Leake, and L. Gelberg

2001 Risk Factors for Major Violence Among Homeless Women. *Journal of Interpersonal Violence*, 16(8):739-752.

White, Helen Raskin and Ping-Hsin Chen

2001 Problems Drinking and Intimate Partner Violence. *Journal of Studies on Alcohol*, 63:205-214.

Widding, Lena Hedin

2000 Postpartum, Also a Risk Period for Domestic Violence. *European Journal of Obstetrics & Gynecology and Reproductive Biology*, 89:41-45.

Wiist, WH, and J. McFarlane

1998 Severity of spousal and Intimate Partner Abuse to Pregnant Hispanic Women. *J Health Care Poor Underserved*, 9(3):248-261.

Wilson, M. and M. Daly

1993 Spousal Homicide Risk and Estrangement. *Violence and Victims*, 8(1):3-16.

World Health Organization

2002 World Report on Violence and Health. Geneva: World Health Organization

Wyatt, G.E, D. Guthrie, and C.M. Notgrass

1992 Differential Effects of Women's Child Sexual Abuse and Subsequent Sexual Revictimization. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 60(2):167-173.

Yllo, Kersti

1993 Through a Feminist Lens: Gender, Power, and Violence. In R.J. Gelles & D.R. Loseke (eds), *Current Controversies on Family Violence*. Newbury Park, NJ:Sage.

Yuksel, S, and A. Kayir

1986 Psikiyatriye Basvuran "Orselenen Kadin" in Taninmasi. *Dusunen Adam* 1:8.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Ερωτηματολόγιο

Η έρευνα αυτή είναι μια διακρατική συνεργασία μεταξύ Κύπρου και Σλοβενίας και ασχολείται με τις απόψεις και εμπειρίες γυναικών προς τη βία. Θεωρούμαι τη συμμετοχή σας σε αυτή την προσπάθεια ως πολύ σημαντική και για το λόγο αυτό παρακαλούμε να απαντήσετε όλες τις σχετικές με εσάς ερωτήσεις με ειλικρίνεια εκφράζοντας τις δικές σας απόψεις και εμπειρίες αποκλειστικά. Δεν υπάρχουν σωστές ή λανθασμένες απαντήσεις, αυτό που θέλουμε να καταλάβουμε είναι μόνο τις απόψεις και τις εμπειρίες σας γύρω από τα θέματα της βίας στην Κυπριακή κοινωνία. Το ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο, το όνομα σας δεν θα χρησιμοποιηθεί πουθενά.

Ευχαριστούμε για τον χρόνο σας.

Ημερομηνία συνέντευξης: .....
Όνομα Ερευνήτριας: .....
Διεύθυνση Ερωτώμενης: .....
Όνομα Ερωτώμενης: ..... τηλ: .....

ΜΕΡΟΣ Α

01. ΗΛΙΚΙΑ: _____

02. ΤΟΠΟΣ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ

Πρόσφυγας	1
Μη Πρόσφυγας	2
Αλλοδαπή	3

03. ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Παντρεμένη	1
Αρραβωνιασμένη	2
Σε σχέση	3
Ελεύθερη, διαζευγμένη ή χήρα (χωρίς σχέση και συγκατοίκηση)	4

Αν είναι ελεύθερη και δεν συγκατοικεί με κάποιο άντρα τελειώστε
εδώ

04. ΤΟΠΟΣ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ ΣΥΖΥΓΟΥ / ΣΥΝΤΡΟΦΟΥ

Πρόσφυγας	1	Αλλοδαπός	3
Μη Πρόσφυγας	2		

05. ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ

Χωρίς σχολική μόρφωση	1	Λύκειο	4
Δημοτικό	2	Κολέγιο/Πανεπιστήμιο	5
Γυμνάσιο	3	Μεταπτυχιακό	6

05^A. ΤΟΠΟΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ

Λευκωσία	Αστική	1
	Αγροτική	2
Λεμεσός	Αστική	3
	Αγροτική	4
Λάρνακα	Αστική	5
	Αγροτική	6
Αμμόχωστος	Αγροτική	7
Πάφος	Αστική	8
	Αγροτική	9

06. Επάγγελμα:

Ελεύθερος επαγγελματίας/Επιστήμονας/ Γιατρός/Δικηγόρος	1
Επιχειρηματίας	1
Διευθύντρια εταιρείας/ τμήματος	1
Καθηγήτρια	1
Αστυνομικός/Λοχίας/Στρατιωτικός	2
Γραφέας/Γραμματέας/Δασκάλα	2
Πωλήτρια	4
Μικροκαταστηματάρχη	2
Τεχνίτης/Ειδικευμένη εργάτρια, Οδηγός	3
Γκαρσόνι/ Υπάλληλος Κέντρου Διασκέδασης	4
Νοσοκομειακό προσωπικό	3
Ανειδίκευτη εργάτρια	4
Κτηνοτρόφος/ Γεωργός	3
Νοικοκυρά	
Άνεργη/ Φοιτήτρια	5
Άλλο (διευκρίνισε):	

07. ΕΧΕΤΕ ΠΑΙΔΙΑ;

Ναι	1
Όχι	2

ΑΝ ΟΧΙ ΠΡΟΧΩΡΗΣΤΕ ΣΤΗΝ ΕΡ. 10**08. ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΙΔΙΩΝ: _____****09. ΗΛΙΚΙΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ (Αρχίζοντας από το μεγαλύτερο παιδί σε ηλικία)**

1. .... 2. .... 3. .... 4. .... 5. ....
6. .... 7. .... 8. .... 9. .... 10. ....

10. Διάρκεια ΓΑΜΟΥ/ ΑΡΡΑΒΩΝΑ /ΣΧΕΣΗΣ

Από (χρονιά, π.χ., 1997) ..... μέχρι σήμερα

ΑΝ ΕΙΝΑΙ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΠΡΟΧΩΡΗΣΤΕ ΣΤΗΝ ΕΡ. 12

11. ΓΙΑ ΠΟΣΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΔΙΑΤΗΡΟΥΣΕΣ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟΝ ΑΝΤΡΑ ΣΟΥ ΠΡΙΝ ΤΟΝ ΑΡΡΑΒΩΝΑ Ή ΤΟΝ ΓΑΜΟ

1-6 μήνες	1	2-4 χρόνια	4
6-12 μήνες	2	Πάνω από 5 χρόνια	5
1-2 χρόνια	3	Δεν γνωριζόμαστε/δεν είχαμε σχέση	6
		Δεν γνωρίζω/Δεν απαντώ	7

12. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΣΥΖΥΓΟΥ/ΣΥΝΤΡΟΦΟΥ

Ελεύθερος επαγγελματίας/Επιστήμονας/ Γιατρός/Δικηγόρος	1
Επιχειρηματίας	1
Διευθυντής εταιρείας/τιμήματος	1
Καθηγητής	1
Αστυνομικός/Λοχίας/Στρατιωτικός	2
Γραφέας/Γραμματέας/Δάσκαλος	2
Πωλητής	4
Μικροκαταστηματάρχη	2
Τεχνίτης/Ειδικευμένος εργάτης, Οδηγός	3
Γκαρσόνι/ Υπάλληλος Κέντρου Διασκέδασης	4
Νοσοκομειακό προσωπικό	3
Ανεπίδοτος εργάτης	4
Κτηνοτρόφος/Γεωργός	3
Άνεργος/ Φοιτητής	5
Συνταξιούχος	
Άλλο (διευκρίνισε):	

13. ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΖΥΓΟΥ/ ΣΥΝΤΡΟΦΟΥ: _____

14. ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΥΖΥΓΟΥ/ΣΥΝΤΡΟΦΟΥ

Χωρίς σχολική μόρφωση	1	Λύκειο	4
Δημοτικό	2	Κολέγιο/Πανεπιστήμιο	5
Γυμνάσιο	3	Μεταπτυχιακό	6

15. ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΗΤΕΡΑΣ ΤΗΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ

Χωρίς σχολική μόρφωση	1	Λύκειο	4
Δημοτικό	2	Κολέγιο/Πανεπιστήμιο	5
Γυμνάσιο	3	Μεταπτυχιακό	6

16. ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΠΑΤΕΡΑ ΤΗΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ

Χωρίς σχολική μόρφωση	1	Λύκειο	4
Δημοτικό	2	Κολέγιο/Πανεπιστήμιο	5
Γυμνάσιο	3	Μεταπτυχιακό	6

17. ΤΟ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΧΡΟΝΙΑΙΟ ΑΚΑΘΑΡΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΜΟΥ ΕΙΝΑΙ: [ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟ ΌΛΩΝ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΗΣ]

Κάτω από 5,000
5,001-10,000
10,001-15,000
15,001-20,000

1
2
3
4

20,001-25,000
25,001 και άνω
Δεν ξέρω
Δεν απαντώ

5
6
7
8

ΜΕΡΟΣ Β

18. Θεωρείτε ότι υπάρχει βία μέσα στις οικογένειες στην Κύπρο;

Ναι	1
Όχι	2
Δεν ξέρω	3

ΑΝ ΟΧΙ ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ ΕΡ. 20

19. Αν Ναι, πόσο συχνά νομίζετε συμβαίνει αυτό;

Πολύ συχνά	Συχνά	Σπάνια	(Δεν ξέρω)
1	2	3	4

Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι οι παρακάτω συμπεριφορές αποτελούν μορφές σωματικής βίας και κακοποίησης;

		Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ κάπως	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ κάπως	Συμφωνώ απόλυτα	(Δεν ξέρω/ Δεν απαντώ)
20	Πολύ ελαφρύ σπρώξιμο	1	2	3	4	5	6
21	Σπρώξιμο	1	2	3	4	5	6
22	Τράνταγμα	1	2	3	4	5	6
23	Τράβηγμα μαλλιών	1	2	3	4	5	6
24	Τσίμπημα/ σφίξιμο	1	2	3	4	5	6
25	Χαστούκι	1	2	3	4	5	6
26	Γροθιά / κλωτσιά	1	2	3	4	5	6
27	Τράβηγμα	1	2	3	4	5	6
28	Σεξουαλική επαφή παρά τη θέληση	1	2	3	4	5	6

Σε ποιο βαθμό συμφωνείται ή διαφωνείται στο ότι οι παρακάτω συμπεριφορές αποτελούν μορφές ψυχολογικής/ συναισθηματικής βίας και κακοποίησης;

		Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ κάπως	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ κάπως	Συμφωνώ απόλυτα	(Δεν ξέρω/ Δεν απαντώ)
29	Έλλειψη φροντίδας/προστασίας	1	2	3	4	5	6
30	Απειλή για εγκατάλειψη	1	2	3	4	5	6
31	Απειλή για τραυματισμό	1	2	3	4	5	6
32	Εξύβριση	1	2	3	4	5	6
33	Εκφοβισμός με φωνές	1	2	3	4	5	6
34	Απειλητικά βλέμματα	1	2	3	4	5	6
35	Απαγόρευση επαφής με φίλους και συγγενείς	1	2	3	4	5	6
36	Απαγόρευση ελεύθερης έκφρασης	1	2	3	4	5	6
37	Σεξουαλική επαφή παρά τη θέληση	1	2	3	4	5	6

Αν θεωρείτε ότι υπάρχει βία μέσα στις οικογένειες στην Κύπρο τότε: Πόσο συχνά νομίζετε ότι ασκείται βία μεταξύ των πιο κάτω ατόμων;

ΑΝ ΔΕΝ ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ ΥΠΑΡΧΕΙ ΒΙΑ ΤΟΤΕ ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ ΕΡ. 50

		Συχνά	Σπάνια	Ποτέ	(Δεν ξέρω/ Δεν απαντώ)
38	Από τον άντρα προς στη γυναίκα	1	2	3	4
39	Από τη γυναίκα προς τον άντρα	1	2	3	4
40	Από τον πατέρα προς το παιδί	1	2	3	4
41	Από τη μητέρα προς το παιδί	1	2	3	4
42	Από το παιδί προς τον πατέρα	1	2	3	4
43	Από το παιδί προς τη μητέρα	1	2	3	4

Αν θεωρείτε ότι υπάρχει βία μέσα στις οικογένειες στην Κύπρο τότε: Πόσο συχνά νομίζετε ότι ασκείται βία από τα πιο κάτω άτομα;

		Συχνά	Σπάνια	Ποτέ	(Δεν ξέρω / Δεν απαντώ)
44	Από άτομα ψηλού μορφωτικού επιπέδου	1	2	3	4
45	Από άτομα χαμηλού μορφωτικού επιπέδου	1	2	3	4
46	Από άτομα ψηλού οικονομικού επιπέδου	1	2	3	4
47	Από άτομα χαμηλού οικονομικού επιπέδου	1	2	3	4
48	Από άτομα που ζουν στις πόλεις	1	2	3	4
49	Από άτομα που ζουν σε αγροτικές περιοχές	1	2	3	4

50. Κατά τη γνώμη σας το φαινόμενο της βίας στην οικογένεια είναι:

Απλά Προσωπικό ή	1
Κοινωνικό πρόβλημα	2
Δεν ξέρω	8

51. Ποιους από τους παρακάτω λόγους θεωρείτε ως τους πιο σημαντικούς λόγους στους οποίους οφείλεται η βίαιη συμπεριφορά ενός ατόμου; Σημειώστε τους πέντε πιο σημαντικούς λόγους με σειρά προτεραιότητας (όπου 1=εξαιρετικά σημαντικός, 2=πολύ σημαντικός, 3= σημαντικός, 4= λίγο σημαντικός, 5= καθόλου σημαντικός).

Ψυχολογικά προβλήματα	
Αλκοόλ	
Οικονομικά προβλήματα	
Χρήση Ναρκωτικών ουσιών	
Χαμηλή αυτο-εκτίμηση του θύτη	
Παρέμβαση τρίτων (πεθερικών, συγγενών ή φίλων)	
Έλλειψη επικοινωνίας	
Κακή διαπαιδαγώγηση/ Προβληματική παιδική ηλικία	
Εξωσυζυγικές σχέσεις	
Ανεργία	
Χαμηλό μορφωτικό επίπεδο	
Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας	
Επιβολή ισχύος από τους άντρες στις γυναίκες	

Άλλα (διευκρινίστε):

52. Νομίζεται ότι υπάρχουν περιπτώσεις όπου ο σύζυγος δικαιολογημένα ασκεί βία πάνω στη σύζυγο;

Ναι
Όχι
Δεν ξέρω

1
2
3

ΑΝ ΟΧΙ ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ ΕΡΩΤΗΣΗ 54

53. Αν ναι, Εξηγήστε τους λόγους

---

54. Συμφωνείτε ή διαφωνείτε με την άποψη ότι η γυναίκα πρέπει να αναφέρει τα περιστατικά βίας που υφίσταται σε τρίτους;

Συμφωνώ
Διαφωνώ
Δεν ξέρω

1
2
3

55. Εσείς θα αναφέρατε περιστατικά βίας σε τρίτους αν κρίνασθε;

Ναι
Όχι
Δεν ξέρω

1
2
3

ΑΝ ΟΧΙ ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ ΕΡΩΤΗΣΗ 56

56. Αν όχι, γιατί; Εξηγήστε:

Σε ποιο βαθμό συμφωνείται με τις παρακάτω δηλώσεις

		Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ κάπως	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ κάπως	Συμφωνώ απόλυτα	(Δεν ξέρω / Δεν απαντώ)
57	Το χαστούκι από τον άντρα προς τη γυναίκα δεν είναι ένδειξη περιστατικού βίας στην οικογένεια.	1	2	3	4	5	6
58	Σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει ο άντρας να κτυπά τη γυναίκα του.	1	2	3	4	5	6
59	Όταν ο άντρας κτυπά τη γυναίκα του λόγω ζήλιας, σημαίνει ότι την αγαπά πραγματικά.	1	2	3	4	5	6
60	Ο άντρας που κτυπά τη γυναίκα του, είναι πραγματικός άντρας.	1	2	3	4	5	6
61	Για χάρη της ενότητας της οικογένειας της, αξίζει τον κόπο η γυναίκα να ανέχεται ένα – δύο χαστούκια.	1	2	3	4	5	6

ΜΕΡΟΣ Γ'

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ, ΑΥΤΟΣΥΠΛΗΡΩΜΕΝΟ ΚΟΜΜΑΤΙ

Παρακαλώ όπως συμπληρώσετε το μέρος αυτό με ειλικρίνεια. Δεν υπάρχουν σωστές και λανθασμένες απαντήσεις για αυτό απαντήστε με βάση τις προσωπικές σας εμπειρίες. Αν υπάρχει κάτι που δεν καταλαβαίνετε παρακαλώ ρωτήστε την ερευνήτρια για επεξηγήσεις ή αν χρειαστεί ζητήστε της να σας βοηθήσει να συμπληρώσετε αυτό το κομμάτι.

62. Έχει η μητέρα σας υποστεί βία στο παρελθόν από τον πατέρα σας;

1. Ναι   2. Όχι   3. Δεν θυμούμαι   4. Δεν ξέρω

63. Έχετε εσείς υποστεί βία στο παρελθόν από τον πατέρα ή τη μητέρα σας;

1. Ναι   2. Όχι   3. Δεν θυμούμαι

ΑΝ ΟΧΙ ΠΡΟΧΩΡΗΣΤΕ ΣΤΗΝ ΕΡ. 66

64. Αν ναι, αυτό συνέβαινε όταν ήσασταν παιδί ή έφηβη;

Παιδί (κάτω των 12)	1
Έφηβη (πάνω από τα 12)	2

65. Τι είδους βία ήταν;

Φυσική	1
Ψυχολογική (συναισθηματική)	2
Σεξουαλική παρενόχληση	3

66. Μήπως σήμερα είστε θύμα βίας από κάποιο άτομο;

Ναι	1
Όχι	2

ΑΝ ΟΧΙ ΠΡΟΧΩΡΗΣΤΕ ΣΤΗΝ ΕΡΩΤΗΣΗ 68

67. Αν ναι από ποιόν;

Πατέρα	1	Σύζυγο/σύντροφο	3
Μητέρα	2	Άλλο άτομο (διευκρίνισε):	4

ΓΙΑ ΟΣΕΣ ΕΧΟΥΝ ΠΑΙΔΙΑ ΝΑ ΑΠΑΝΤΗΣΟΥΝ ΤΙΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ 68-76. ΟΙ ΥΠΟΛΟΙΠΕΣ ΠΗΓΑΙΝΕΤΕ ΣΤΗΝ ΕΡΩΤΗΣΗ 77

68. Ασκει ο σύζυγος ή ο σύντροφός σας βία κατά των παιδιών σας;

1. Ναι

2. Όχι

3. Δεν ξέρω

ΑΝ ΟΧΙ ΠΡΟΧΩΡΗΣΤΕ ΣΤΗΝ ΕΡΩΤΗΣΗ 77

69. Αν ναι, Πότε ήταν η τελευταία φορά που ο σύζυγός ή ο σύντροφός σας άσκησε βία κατά των παιδιών σας;

Πριν μια βδομάδα	1
Πριν ένα μήνα	2
Πριν έξι μήνες	3
Πριν ένα χρόνο	4

70. Πόσο συχνά ο σύζυγος ή ο σύντροφός σας ασκει βία κατά των παιδιών σας;

Κάθε μέρα	1	Μια φορά το μήνα	5
Τρεις φορές την εβδομάδα	2	Μια φορά κάθε δύο μήνες	6
Μια φορά την εβδομάδα	3	Μια ή δύο φορές μέχρι σήμερα	7
Ανά δεκαπενθήμερο	4	Δεν θυμούμαι	8

71. Πόσες φορές μέχρι σήμερα ο σύζυγος ή ο σύντροφός σας έχει ασκήσει βία κατά των παιδιών σας;

Μια ή δύο φορές	1	Περισσότερες από 20	4
3-10 φορές	2	Δεν θυμούμαι	5
11-20 φορές	3		

72. Κατά τον τελευταίο χρόνο πόσες φορές ο σύζυγος ή ο σύντροφός σας έχει ασκήσει βία κατά των παιδιών σας;

Μια ή δύο φορές	1	Περισσότερες από 20	4
3-10 φορές	2	Δεν θυμούμαι	5
11-20 φορές	3		

73. Ποια από τα παρα κάτω είδη βίας ασκούνται από το σύζυγο ή το σύντροφό σας κατά των παιδιών σας;

	Συχνά	Όχι Συχνά	Ποτέ	Δεν ξέρω / Δεν απαντώ
Σωματική Βία	1	2	3	4
Λεκτική Βία	1	2	3	4
Ψυχολογική Βία	1	2	3	4
Σεξουαλική Βία	1	2	3	4
Παραμέληση – Στέριση	1	2	3	4
Απομόνωση	1	2	3	4

74. Πως αντιδρούν τα παιδιά σας όταν ασκείται βία σε βάρος τους;

Φωνάζουν	1
Κλαινε	2
Κτυπούν αυτόν που άσκησε βία σε βάρος τους	3
Φεύγουν από το σπίτι	4
Εκδηλώνουν βίαιη συμπεριφορά και προς άλλα μέλη της οικογένειας	5
Κλείνονται στον εαυτό τους	6
Δεν αντιδρούν καθόλου	7

75. Πως αντιδράτε εσείς όταν ο σύζυγος ή ο σύντροφός σας ασκεί βία κατά των παιδιών σας;

Προσπαθώ να επιλύσω το πρόβλημα μέσω ψυχραιμων διαδικασιών	1
Ασκώ βία κατά του συζύγου ή του συντρόφου μου	2
Δεν αντιδρώ	3

76. ΜΟΝΟ αν δεν αντιδράτε:

Γιατί δεν αντιδράτε;

ΑΝ ΕΙΣΤΕ ΘΥΜΑ ΒΙΑΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΥΖΥΓΟ/ΣΥΝΤΡΟΦΟ

77. Μήπως ο σύζυγος ή ο σύντροφός σας έχει χρησιμοποιήσει βίαιες μεθόδους εναντίον σας (π.χ. σπρώξιμο, κτυπήματα, τραβήγματα, κλωτσιές, μπουινιές) για οποιοδήποτε λόγο;

1. Ναι

2. Όχι

ΑΝ ΟΧΙ ΤΕΛΕΙΩΣΤΕ ΤΗΝ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΕΔΩ

78. Αν Ναι, Πόσο συχνά ο σύζυγος ή ο σύντροφός σας χρησιμοποιεί βίαιες μεθόδους όπως σπρώξιμο, κτυπήματα, τραβήγματα, κλωτσιές, μπουινιές κλπ εναντίον σας για οποιοδήποτε λόγο;

Κάθε μέρα
Τρεις φορές την εβδομάδα
Μια φορά την εβδομάδα
Ανά δεκαπενθήμερο

1
2
3
4

Μια φορά το μήνα
Μια φορά κάθε δύο μήνες
Μια ή δύο φορές μέχρι σήμερα
Δεν θυμούμαι

5
6
7
8

79. Πότε ήταν η τελευταία φορά που ο σύζυγος ή ο σύντροφός σας έχει χρησιμοποιήσει βίαιες μεθόδους όπως σπρώξιμο, κτυπήματα, τραβήγματα, κλωτσιές, μπουινιές κλπ εναντίον σας για οποιοδήποτε λόγο;

Πριν μια εβδομάδα
Πριν ένα μήνα
Πριν έξι μήνες
Πριν ένα χρόνο

1
2
3
4

Κατά τα τελευταία πέντε χρόνια
Πριν 6-10 χρόνια
Περισσότερο από 10 χρόνια

5
6
7

80. Πόσες φορές μέχρι σήμερα ο σύζυγος ή ο σύντροφός σας έχει χρησιμοποιήσει βίαιες μεθόδους όπως σπρώξιμο, κτυπήματα, τραβήγματα, κλωτσιές, μπουινιές κλπ για οποιοδήποτε λόγο;

Μια ή δύο φορές
3-10 φορές
11-20 φορές

1
2
3

Περισσότερες από 20
Δεν θυμούμαι

4
5

81. Κατά τον τελευταίο χρόνο πόσες φορές ο σύζυγος ή ο σύντροφός σας έχει χρησιμοποιήσει βίαιες μεθόδους όπως σπρώξιμο, κτυπήματα, τραβήγματα, κλωτσιές, μπουινιές κλπ για οποιοδήποτε λόγο;

Μια ή δύο φορές
3-10 φορές
11-20 φορές

1
2
3

Περισσότερες από 20
Δεν θυμούμαι

4
5

82. Έχετε υποστεί τραύμα ή άλλη ζημιά έστω και ελαφρώς (μώλωπες, μαχαιρώμα, ουλές κλπ), όταν ο σύζυγος ή ο σύντροφός σας άσκησε βία εναντίων σας;

1. Ναι

2. Όχι

3. Δεν θυμούμαι

ΑΝ ΟΧΙ ΠΡΟΧΩΡΗΣΤΕ ΣΤΗΝ ΕΡ. 88

83. Αν Ναι, Παρακαλώ διευκρινίστε:

-----

84. Αν Ναι, Πόσο συχνά υφίστασθε τραύμα ή άλλη ζημιά έστω και ελαφρώς (μώλωπες, μαχαιρώμα, ουλές κλπ), όταν ο σύζυγος ή ο σύντροφός σας ασκεί βία εναντίον σας;

Κάθε μέρα
Τρεις φορές την εβδομάδα
Μια φορά την εβδομάδα
Ανά δεκαπενθήμερο

1
2
3
4

Μια φορά το μήνα
Μια φορά κάθε δύο μήνες
Μια ή δύο φορές μέχρι σήμερα
Δεν θυμούμαι

5
6
7
8

85. Πότε ήταν η τελευταία φορά κατά την οποία έχετε υποστεί τραύμα ή άλλη ζημιά έστω και ελαφρώς (μώλωπες, μαχαιρώμα, ουλές κλπ), όταν ο σύζυγος ή ο σύντροφός σας άσκησε βία εναντίον σας;

Πριν μια εβδομάδα
Πριν ένα μήνα
Πριν έξι μήνες
Πριν ένα χρόνο

1
2
3
4

Κατά τα τελευταία πέντε χρόνια
Πριν 6-10 χρόνια
Περισσότερο από 10 χρόνια

5
6
7

86. Πόσες φορές μέχρι σήμερα έχετε υποστεί τραύμα ή άλλη ζημιά έστω και ελαφρώς (μώλωπες, μαχαιρώμα, ουλές κλπ), όταν ο σύζυγος ή ο σύντροφός σας άσκησε βία εναντίον σας;

Μια ή δύο φορές
3-10 φορές
11-20 φορές

1
2
3

Περισσότερες από 20
Δεν θυμούμαι

4
5

87. Κατά τον τελευταίο χρόνο πόσες φορές έχετε υποστεί τραύμα ή άλλη ζημιά έστω και ελαφρώς (μώλωπες, μαχαιρώματα, ουλές κλπ), όταν ο σύζυγος ή ο σύντροφός σας άσκησε βία εναντίον σας;

Μια ή δύο φορές	1	Περισσότερες από 20	4
3-10 φορές	2	Δεν θυμούμαι	5
11-20 φορές	3		

88. Μήπως έχετε υποστεί εξύβριση από τον σύζυγο ή τον σύντροφό σας;

1. Ναι

2. Όχι

3. Δεν θυμούμαι

ΑΝ ΟΧΙ ΠΡΟΧΩΡΗΣΤΕ ΣΤΗΝ ΕΡ. 93

89. Αν ναι, Πόσο συχνά συμβαίνει αυτό;

Κάθε μέρα	1	Μια φορά το μήνα	5
Τρεις φορές την εβδομάδα	2	Μια φορά κάθε δύο μήνες	6
Μια φορά την εβδομάδα	3	Μια ή δύο φορές μέχρι σήμερα	7
Ανά δεκαπενθήμερο	4	Δεν θυμούμαι	8

90. Πότε ήταν η τελευταία φορά κατά την οποία έχετε υποστεί εξύβριση από το σύζυγο ή τον σύντροφό σας;

Πριν μια εβδομάδα	1	Κατά τα τελευταία πέντε χρόνια	5
Πριν ένα μήνα	2	Πριν 6-10 χρόνια	6
Πριν έξι μήνες	3	Περισσότερο από 10 χρόνια	7
Πριν ένα χρόνο	4		

91. Πόσες φορές μέχρι σήμερα έχετε υποστεί εξύβριση από το σύζυγο ή το σύντροφό σας;

Μια ή δύο φορές	1	Περισσότερες από 20	4
3-10 φορές	2	Δεν θυμούμαι	5
11-20 φορές	3		

92. Κατά τον τελευταίο χρόνο πόσες φορές έχετε υποστεί εξύβριση από το σύζυγο ή το σύντροφό σας;

Μια ή δύο φορές
3-10 φορές
11-20 φορές

1
2
3

Περισσότερες από 20
Δεν θυμούμαι

4
5

93. Μήπως ο σύντροφος σας ή ο σύζυγός σας φωνάζει ή σας μιλά με έντονο ύφος;

1. Ναι

2. Όχι

3. Δεν θυμούμαι

ΑΝ ΟΧΙ ΠΡΟΧΩΡΗΣΤΕ ΣΤΗΝ ΕΡ. 98

94. Αν ναι, πόσο συχνά συμβαίνει αυτό;

Κάθε μέρα
Τρεις φορές την εβδομάδα
Μια φορά την εβδομάδα
Ανά δεκαπενθήμερο

1
2
3
4

Μια φορά το μήνα
Μια φορά κάθε δύο μήνες
Μια ή δύο φορές μέχρι σήμερα
Δεν θυμούμαι

5
6
7
8

95. Πότε ήταν η τελευταία φορά κατά την οποία ο σύζυγος ή ο σύντροφός σας, σας έχει μιλήσει ή φωνάζει με έντονο ύφος;

Πριν μια εβδομάδα
Πριν ένα μήνα
Πριν έξι μήνες
Πριν ένα χρόνο

1
2
3
4

Κατά τα τελευταία πέντε χρόνια
Πριν 6-10 χρόνια
Περισσότερο από 10 χρόνια

5
6
7

96. Πόσες φορές μέχρι σήμερα ο σύζυγος ή ο σύντροφός σας, σας έχει φωνάξει ή μιλήσει με έντονο ύφος;

Μια ή δύο φορές
3-10 φορές
11-20 φορές

1
2
3

Περισσότερες από 20
Δεν θυμούμαι

4
5

97. Κατά τον τελευταίο χρόνο πόσες φορές ο σύζυγος ή ο σύντροφός σας, σας έχει φωνάξει ή μιλήσει με έντονο ύφος;

Μια ή δύο φορές
3-10 φορές
11-20 φορές

1
2
3

Περισσότερες από 20
Δεν θυμούμαι

4
5

98. Μήπως ο σύζυγος ή ο σύντροφός σας, σας έχει πει πράγματα τα οποία σας έχουν προκαλέσει φόβο; Για παράδειγμα έχει απειλήσει ότι θα κάνει κακό σε εσάς, στα παιδιά σας ή σε αγαπημένα σας άτομα;

1. Ναι

2. Όχι

3. Δεν θυμούμαι

ΑΝ ΟΧΙ ΠΡΟΧΩΡΗΣΤΕ ΣΤΗΝ ΕΡ. 104

99. Αν ναι, Εξηγήστε:

-----

100. Αν ναι, Πόσο συχνά ο σύζυγος ή ο σύντροφός σας, σας λει πράγματα τα οποία σας προκαλούν φόβο; Για παράδειγμα σας απειλεί ότι θα κάνει κακό σε εσάς, στα παιδιά σας ή σε αγαπημένα σας άτομα;

Κάθε μέρα
Τρεις φορές την εβδομάδα
Μια φορά την εβδομάδα
Ανά δεκαπενθήμερο

1
2
3
4

Μια φορά το μήνα
Μια φορά κάθε δύο μήνες
Μια ή δύο φορές μέχρι σήμερα
Δεν θυμούμαι

5
6
7
8

101. Πότε ήταν η τελευταία φορά κατά την οποία ο σύζυγος ή ο σύντροφός σας σάς είπε πράγματα τα οποία σας προκάλεσαν φόβο; Για παράδειγμα σας απειλεί ότι θα κάνει κακό σε εσάς, στα παιδιά σας ή σε αγαπημένα σας άτομα.

Πριν μια εβδομάδα
Πριν ένα μήνα
Πριν έξι μήνες
Πριν ένα χρόνο

1
2
3
4

Κατά τα τελευταία πέντε χρόνια
Πριν 6-10 χρόνια
Περισσότερο από 10 χρόνια

5
6
7

102. Πόσες φορές μέχρι σήμερα ο σύζυγος ή ο σύντροφός σας, σας είπε πράγματα τα οποία σας έχουν προκαλέσει φόβο; Για παράδειγμα σας έχει απειλήσει ότι θα κάνει κακό σε εσάς, στα παιδιά σας ή σε αγαπημένα σας άτομα;

Μια ή δύο φορές
3-10 φορές
11-20 φορές

1
2
3

Περισσότερες από 20
Δεν θυμούνται

4
5

103. Κατά τον τελευταίο χρόνο πόσες φορές ο σύζυγος ή ο σύντροφός σας, σας είπε πράγματα τα οποία σας έχουν προκαλέσει φόβο; Για παράδειγμα σας έχει απειλήσει ότι θα κάνει κακό σε εσάς, στα παιδιά σας ή σε αγαπημένα σας άτομα;

Μια ή δύο φορές
3-10 φορές
11-20 φορές

1
2
3

Περισσότερες από 20
Δεν θυμούνται

4
5

104. ΝΑ ΚΥΚΛΩΘΟΥΝ ΟΛΑ ΑΥΤΑ ΠΟΥ ΙΣΧΥΟΥΝ

Κατά το τελευταίο περιστατικό βίας που ασκήθηκε από το σύζυγο ή το σύντροφό σας, ποια από τα πάρα κάτω συνέβηκαν;

Σας έχει σπρώξει ή αρπάξει με οποιοδήποτε τρόπο;
Έχει προκαλέσει ζημιά στη περιουσία σας;
Σας έχει κτυπήσει (σας έχει δώσει χαστούκι ή γροθιά);
Σας έχει ρίξει αντικείμενα
Σας έχει απειλήσει με αιχμηρό αντικείμενο (π.χ., μαχαίρι);
Έχει προσπαθήσει να σας στραγγάλισε;
Σας έχει κτυπήσει με βέργα ή ρόπαλο;
Σας έχει υποχρεώσει σε ερωτική πράξη ενώ εσείς δεν θέλατε;
Σας έχει βρρίσει

1
2
3
4
5
6
7
8
9

105. Να κυκλωθεί όπου ισχύει. Κατά το τελευταίο περιστατικό βίας που ασκήθηκε από το σύζυγο ή το σύντροφό σας, ποια από τα πάρα κάτω συνέβηκαν;

Προκλήθηκαν σημάδια από κτυπήματα στο πρόσωπο και το σώμα σας
Προκλήθηκαν σημάδια από κόπιο στο πρόσωπο και το σώμα σας
Προκλήθηκαν σημάδια από γρατσουνιές στο πρόσωπο και το σώμα σας
Έχουν σπάσει τα κοκάλια σας

1
2
3
4

Έχετε υποστεί οποιοδήποτε άλλο τραύμα	5
Έχετε επισκεφτεί γιατρό ή έχετε πάει στο νοσοκομείο	6

106. Όταν ο σύζυγος ή ο σύντροφος σας ασκεί βία εναντίον σας βρίσκεται υπό την επήρεια αλκοόλ;

Πάντα	Σχεδόν πάντα	Σπάνια	Ποτέ	Δεν ξέρω
1	2	3	4	5

107. Όταν ο σύζυγος ή ο σύντροφος σας ασκεί βία εναντίον σας βρίσκεται υπό την επήρεια χρήσης ναρκωτικών ουσιών;

Πάντα	Σχεδόν πάντα	Σπάνια	Ποτέ	Δεν ξέρω
1	2	3	4	5

108. Πως αντιδράτε όταν ο σύντροφος ή ο σύζυγός σας ασκεί σε βάρος σας βία;

Ανταποδίδω με βία	1
Βρίζω	2
Δεν αντιδρώ	3
Φωνάζω	4
Κλαιω	5
Προσπαθώ να απομακρυνθώ	6
Άλλο (διευκρίνησε):	7

109. Έχετε ποτέ πάει στο νοσοκομείο ή άλλο γιατρό λόγω της βίας που έχετε υποστεί;

Ναι	1
Όχι	2

110. Πόσο έχετε αναστατωθεί όταν ο σύζυγος ή ο σύντροφός σας άσκησε βία εναντίον σας; Ένιωσα:

Πολύ αναστατωμένη	1
Αρκετά αναστατωμένη	2
Λίγο αναστατωμένη	3
Καθόλου αναστατωμένη	4
Δεν θυμούμαι	5

111. Πόσο έχετε φοβηθεί όταν ο σύζυγος ή ο σύντροφός σας άσκησε βία εναντίον σας;

Ένωσα:

Πολύ φοβισμένη	1
Αρκετά φοβισμένη	2
Λίγο φοβισμένη	3
Καθόλου φοβισμένη	4
Δεν θυμούμαι	5

112. Έχετε προσπαθήσει να κάνετε κάτι για να σταματήσει η βία που ασκείται εναντίον σας από το σύζυγο ή το σύντροφο σας;

Έχω προσπαθήσει αρκετά	1
Έχω προσπαθήσει λίγο	2
Δεν έχω προσπαθήσει καθόλου	3

ΑΝ ΔΕΝ ΠΡΟΣΠΑΘΗΣΑΤΕ ΠΡΟΧΩΡΗΣΤΕ ΣΤΗΝ ΕΡ. 114

113. Αν έχετε προσπαθήσει, τι έχετε κάνει ώστε να σταματήσει να ασκείται σε βάρος σας βία από το σύζυγο ή το σύντροφό σας; Παρακαλώ εξηγήστε:

.....
 .....
 .....

Ποια από τα πάρα κάτω συμπτώματα σκιαγραφούν κατά τον καλύτερο τρόπο τις επιπτώσεις ενός περιστατικού βίας εναντίον σας;

		Συχνά	Κάποτε	Σπάνια	Ποτέ	Δεν ξέρω / Δεν απαντώ
114	Ανορεξία	1	2	3	4	5
115	Άγχος	1	2	3	4	5
116	Κατάθλιψη	1	2	3	4	5
117	Χρήση ψυχοδραστικών ουσιών	1	2	3	4	5
118	Χρήση αλκοόλ	1	2	3	4	5
119	Υπερβολικό κάπνισμα	1	2	3	4	5
120	Επιθετική συμπεριφορά	1	2	3	4	5
121	Πονοκέφαλος	1	2	3	4	5
122	Υπερβολική κατανάλωση φαγητού	1	2	3	4	5
123	Έλλειψη κοινωνικότητας	1	2	3	4	5
124	Άλλο (διευκρινίστε)	1	2	3	4	5

125. Ποιους θεωρείτε ως τους πέντε πιο σημαντικούς λόγους στους οποίους οφείλεται η εκδήλωση βίαιης συμπεριφοράς από μέρος του συζύγου σας; (1= εξαιρετικά σημαντικός, 2=πολύ σημαντικός, 3= σημαντικός, 4= λίγο σημαντικός, 5=καθόλου σημαντικός)

Ψυχολογικά προβλήματα	
Αλκοόλ	
Οικονομικά προβλήματα	
Χρήση Ναρκωτικών ουσιών	
Χαμηλή αυτο-εκτίμηση του συζύγου/συντρόφου μου	
Παρέμβαση τρίτων (πεθερικών, συγγενών ή φίλων)	
Έλλειψη επικοινωνίας ανάμεσα μας	
Κακή διαπαιδαγώγηση του συντρόφου/συζύγου μου	
Εξωσυζυγικές σχέσεις του συντρόφου/συζύγου	
Άλλοι (διευκρινίστε)	

126. Σήμερα ασκείται περισσότερη, λιγότερη ή ίδια βία εναντίον σας από τον σύζυγο ή το σύντροφό σας σε σχέση με το παρελθόν;

1. Περισσότερη

2. Λιγότερη

3. Ίδια

3. Δεν Ξέρω

Πόσο συχνά ο σύζυγος ή ο σύντροφός σας επιλύει προβλήματα στο γάμο/σχέση σας με τους πάρα κάτω τρόπους;

		Ποτέ	Αραιά	Συχνά	Δεν ξέρω / Δεν απαντώ
127	Συζητά το πρόβλημα ήρεμα	1	2	3	4
128	Ζητά τη βοήθεια τρίτου ατόμου	1	2	3	4
129	Φωνάζει	1	2	3	4
130	Βρίζει	1	2	3	4
131	Ξεσπά σε κλάματα	1	2	3	4
132	Απειλεί να σας κτυπήσει	1	2	3	4
133	Απειλεί να σας εγκαταλείψει	1	2	3	4
134	Σας κτυπά	1	2	3	4
135	Φεύγει από το σπίτι	1	2	3	4

136. Έχετε αναφέρει σε τρίτο πρόσωπο ότι έχετε υποστεί βία από το σύζυγο ή το σύντροφό σας;

Ναι	1
Όχι	2
Δεν θυμούμαι	3

ΑΝ ΟΧΙ ΠΡΟΧΩΡΗΣΤΕ ΣΤΗΝ ΕΡ. 140

137. Αν ναι, σε ποιους από τους πάρα κάτω αναφέρατε ότι έχετε υποστεί βία από το σύζυγο ή το σύντροφό σας;

Φίλους	1
Γονείς	2
Πεθερικά	3
Αδέλφια	4

Αδέλφια συζύγου ή συντρόφου	5
Γείτονες	6
Άλλους (διευκρινίστε):	7

138. Σας έχουν προσφέρει τα άτομα αυτά κάποια συμβουλευτική βοήθεια ή υποστήριξη;

Ναι	1
Όχι	2
Δεν θυμούμαι	3

139. Αν ναι, Πόσο χρήσιμη ήταν η βοήθεια αυτή;

Πολύ χρήσιμη	1
Αρκετά χρήσιμη	2
Λίγο χρήσιμη	3

Καθόλου χρήσιμη	4
Δεν θυμούμαι	5

140. Γνωρίζει η αστυνομία σχετικά με το τελευταίο περιστατικό βίας το οποίο έχετε υποστεί από το σύζυγο ή το σύντροφό σας;

Ναι	1
Όχι	2
Δεν ξέρω	3

ΑΝ ΟΧΙ ΠΡΟΧΩΡΗΣΤΕ ΣΤΗΝ ΕΡ. 144

141. Αν ναι, με ποιο τρόπο έχει ενημερωθεί η αστυνομία σχετικά με το περιστατικό βίας το οποίο έχετε υποστεί από το σύζυγο ή το σύντροφό σας;

Το έχετε αναφέρει εσείς	1
Από άλλες πηγές (διευκρινίστε):	2
Δεν θυμούμαι	3

142. Η αστυνομία σας έχει προσφέρει κάποια συμβουλευτική βοήθεια ή υποστήριξη;

Ναι	1
Όχι	2
Δεν θυμούμαι	3

143. Αν ναι, πόσο χρήσιμη ήταν η βοήθεια αυτή;

Πολύ χρήσιμη	1	Καθόλου χρήσιμη	4
Αρκετά χρήσιμη	2	Δεν θυμούμαι	5
Λίγο χρήσιμη	3		

144. Θεωρείτε ότι έχετε και εσείς μερίδιο της ευθύνης σε ότι αφορά την άσκηση βίας σε βάρος σας από το σύζυγο ή το σύντροφό σας;

Σίγουρα ναι	1
Μερικώς	2
Σίγουρα όχι	3
Δεν είμαι σίγουρη	4

145. Εξηγήστε την απάντησή σας:

.....
.....

146. Θεωρείτε ότι η βία που ασκήθηκε ή ασκείται εναντίον σας είναι:

Έγκλημα	1
Λάθος, αλλά όχι έγκλημα	2
Κάτι που απλά έγινε	3
Δεν είμαι σίγουρη	4

147. ΑΝ ΕΧΕΤΕ ΠΑΙΔΙΑ: Ασκείται βία εναντίον σας, από το σύζυγο ή το σύντροφό σας μπροστά στα παιδιά σας;

1. Ναι

2. Όχι

ΑΝ ΟΧΙ ΤΕΛΕΙΩΣΤΕ ΕΔΩ

148. Αν Ναι, πότε ήταν η τελευταία φορά που ασκήθηκε βία εναντίον σας, από το σύζυγο ή το σύντροφό σας μπροστά στα παιδιά σας;

Πριν μια βδομάδα	1
Πριν ένα μήνα	2
Πριν έξι μήνες	3
Πριν ένα χρόνο	4

149. Πόσο συχνά ασκείται βία εναντίον σας μπροστά στα παιδιά σας;

Κάθε μέρα	1	Μια φορά το μήνα	5
Τρεις φορές την εβδομάδα	2	Μια φορά κάθε δύο μήνες	6
Μια φορά την εβδομάδα	3	Μια ή δύο φορές μέχρι σήμερα	7
Ανά δεκαπενθήμερο	4	Δεν θυμούμαι	8

Πως αντιδρούν τα παιδιά σας όταν βλέπουν να ασκείται βία εναντίον σας από το σύζυγο ή το σύντροφό σας;

		Πάντα	Πολύ συχνά	Συχνά	Ποτέ	Δεν ξέρω/ Δεν απαντώ
150	Εκφράζουν το φόβο τους	1	2	3	4	
151	Κλείνονται στον εαυτό τους	1	2	3	4	
152	Αντιδρούν με φωνές και θυμό	1	2	3	4	
153	Φεύγουν από το σπίτι	1	2	3	4	
154	Εκφράζουν αντικοινωνική συμπεριφορά	1	2	3	4	

Ευχαριστούμε για τη συνεργασία σας